Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.
Titel | Title:	Oehlenschlägers Digterværker.
Alternativ titel | Alternative title:	Digterværker.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 7-8
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Andr. Fred. Høst, 1844-1849
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-18 i 9 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2 S 52 8°

1 1 52 0 8 05702 2

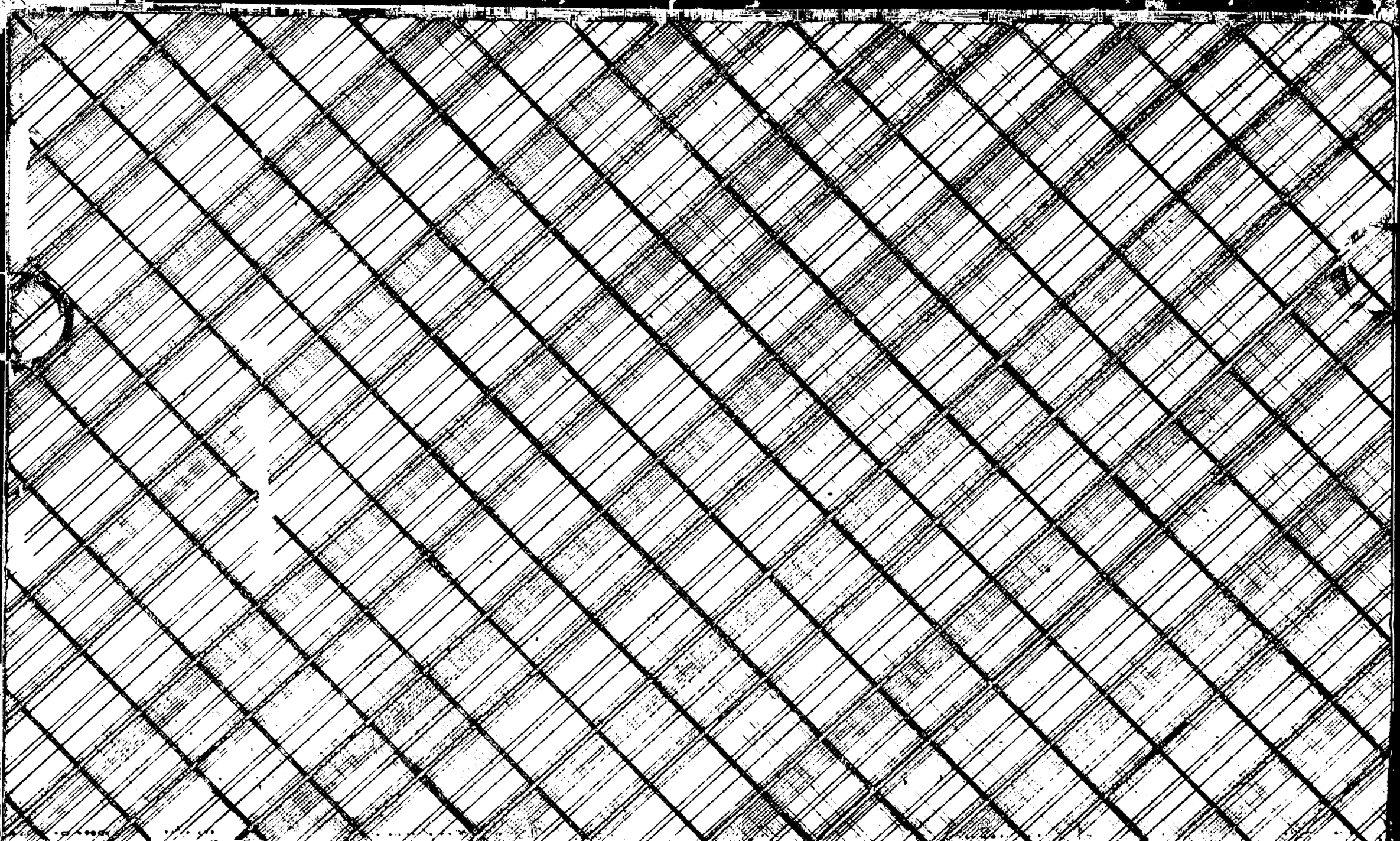

32, - 119.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

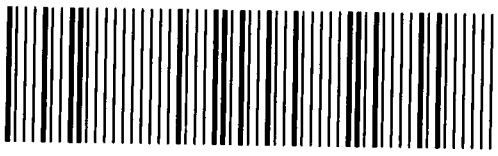

130023490685

[redacted]

Oehlenschlägers

samlede Værker.

Sextende Bind.

Digterværker.

Syvende Bind:

Gienfærdet paa Herlufsholm.
Robinson i England.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1845.

Oehlenschlägers

Digterværker.

Syvende Bind.

Gienfærdet paa Herlufsholm.
Robinson i England.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1845.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Pag.

Gienfærdet paa Herlufsholm ..... 5.

Robinson i England ..... 109.

Indhold

af

Oehlenschlägers samlede Værker.

1ste	Bind:	Baldur hin Gode. — Langbarderne. — Stærkodder.
2det	—	Hagbarth og Signe. — Fostbrødrene. — Palnatoke.
3die	—	Hakon Jarl. — Olaf den Hellige.
4de	—	Knud den Store. — Væringerne i Miklagard.
5te	—	Axel og Valborg. — Erik og Abel.
6te	—	Dronning Margareta. — Tordenskiold.
7de	—	Carl den Store. — Hugo von Rheinberg. — Den lille Hyrdedreng.
8de	—	Correggio. — Sokrates.
9de	—	Dina. — Erik Glipping.
10de	—	Nordens Guder.
11te	—	Helge. — Yrsa. — Hrvars Saga.
12te	—	Hrolf Krake. — Orvarodds Saga.
13de	—	Freyas Alter. — Vaulundurs Saga. — Aly og Gulhyndy. — Sanct Hansaften-Spil.
14de	—	Trillingbrødrene fra Damask. — Fiskeren og hans Datter.
15de	—	Aladdin.
16de	—	Gienfærdet paa Herlufsholm. — Robinson i England.
17de	—	Sovedrikken. — Ludlams Hule. — Røverborgen. — Tordenskiold.
18de	—	Garrick i Frankrige. — Den lille Skuespiller. — Sybille-Templet.

Gienfærdet paa Herlufsholm.

Et Skuespil.

Forspil.

Fru Birgitte Gise.
Marthe, hendes Pige.
Maria Løvsted.

En gammel gothisk Sal.

Herluf Trolles og Birgitte Gises Billeder hænge i Legemsstørrelse paa Væggen i Baggrunden.

Fru Birgitte Gise
(ved Spinderokken, til sin gamle Pige, som sysler i Værelset).

Jeg gidder ikke spinde meer;
Tag Rokken bort! Marthe, du leer?
Du skulde meget heller græde.
Din Frue nu kan Intet glæde;
Altfor eensformigt for mit Sind
Er dette tarvelige Spind.
Hver Stund mig ogsaa Traaden brister.
Det gamle Øie Synet mister.
Baldyre længst jeg ophørt har,
Og Donten, mig meest dyrebar,
Læse, — det kan jeg heller ei;
Kun ganske kort. Nei, gaae min Vei,
Hvorhen Han gik, (peger paa Billedet) det var nok bedst.
Før feires ingen Glædesfest.

Marthe.

Tal ikke saa, min gode Frue!

Birgitte.

Jeg gaaer som Gienfærd i min Stue.
Min sidste Fryd kort var den kun —
Var nu den lille smukke Hund;

Saa løb den bort, det ſlemme Skarn!
Jeg har begrædt den ſom et Barn.
Mig Poppegsien ogſaa døde.
Nei, alting lægger Tiden øde;
Kun een Ting tog dog ei dens Bud:
Hukommelſen. — Tak være Gud!
Skiøndt mine Øine kun er matte,
Jeg nyder dog de gamle Skatte,
Og tærer paa min Capital.
Og denne Skik er ei ſaa gal,
For Folk, hvis Tid er ſaare kort,
Og om en føie Stund ſkal bort.

Marthe.

Hvorledes kan J ſaadan tale?
J, ſom, for Armod at huſvale,
Min gode, gamle, ædle Frue,
Bortgivet har al Jer Formue
Til Skolen, ſom begynder ſnart.

Birgitte.

Begynder? Med en langſom Fart.
Thi med Proces og Rettergang
Giør de mig Stakkel Tiden lang,
Skiøndt den er kort. Af Hævn, fordi
Vi den Umyndige ſtod bi,
Og ſkiænkte vor Formue til
Den Fattige, — ſee derfor vil
Nu Troldene — Det er en Skam
Jeg kalder Slægtninger af Ham
Ved dette Navn; — men der er Fæt,
Det veed man da, i hver en Æt. —
De korſe ſig, ſlaae Hænder ſammen,
Og blues — Tosſer — over Skammen,
At Herluf ſin Formue gav
Til Skolebrug. Derfor i Grav

Jeg skal, før Tingen mig vil lykkes.
Men Herlufs Grav skal blomsterſmykkes,
Det veed jeg, før jeg ſynker ned,
Af Ynglingers Taknemlighed. —
De ſige: Sligt ſig ikke ſkikker!
Hvis vi, ſom før, var Katholiker,
Og havde, ſom Prælaters Ven,
Skovkloſter givet ſmukt igien
Til dovne Munke, — ja, min Pige!
Da var der intet at modſige;
Men nu, da vi forſøge paa
Aandshaugen ret iſtand at faae,
Hvor man i Fredens milde Læ
Kan værdigt dyrke Kundſkabs Træ, —
Nu ſkrige Marſvin, kukke Gisge,
Imens afmægtigt de forſøge,
At rane denne kiære Skat;
At den kan ſpilles bort en Nat;
Hvad eller, giennem Mark og Lunde,
Paa Jagten jages bort af Hunde.
Men — endes vil nok denne Nød,
End er Birgitte dog ei død;
End er hun kiæk, Ungdommens Ven! —
Den Tanke giør mig ung igien.

(Seer ud af Vinduet.)

Hvad er det for et Pigebarn,
Som ſidder der og vinder Garn?

Marthe.

Hun binder Blomſter om en Qviſt
I Skyggen under Træet hiſt,
Det ſmukke Barn.

Birgitte.

Om hun er ſmuk,
Seer ikke jeg.

Marthe.

Med dybe Suk
Den friske Rosenkrands hun flætter.

Birgitte.

Og saa den paa sit Hoved sætter,
At fange snart den Ungersvend,
Hun ønsker sig til Hiertensven.
Forfængelige Jomfrudage!
Hvor Drømmene saa smukt bedrage.

Marthe.

Dengang I Herluf Trolle tog,
Dog Drømmene Jer ei bedrog.

Birgitte.

Imellemstunder Lykken kommer;
Een Svale, Barn! gior ingen Sommer. —
Nu viser hun sig Diet atter!

Marthe.

Ak! det er vor Forvalters Datter,
En yndig, velopdragen Ms,
Som kiender ei Birgitte Gise. —
Hvorfor vil I ei hende kiende?
Min Frue! let det kunde hænde,
At, hvis I hende kiendte, hun
Opveied Poppegsie, Hund,
Og blev Jer kiær.

Birgitte.

Og naar hun saa
Skal bort med Ægtemanden gaae,
Saa er jeg lige nær. Nei, nei,
De Piger ikke hove mig;
Jeg holder meget meer af Drenge;
Men maa desværre vente længe.

For jeg dem seer i lystig Skok
Til Skolen stimle hen i Flok.

Marthe.

Maa jeg herop ei hende bringe?

Birgitte.

Hvis du kan Lysten ei betvinge,
For mig ret gierne! Men jeg troer,
Paa hende spilder du dit Ord.
Den unge Fiante, hun er bly,
Og pleier altid bort at flye,
Naar hun mig seer. Er jeg saa fæl,
At man maa vise mig sin Hæl?
Forfærdes hun for mine Rynker?
En saadan Daarlighed jeg ynker
Dog kan man sagtens end, for Spøg,
Begynde med et nyt Forsøg.

(Marthe gaaer. Fru Birgitte sætter sig hen at spinde igien, og synger et Vers af en af Herluf Trolles Psalmer, stirrer paa hans Billed og siger:)

Hvergang jeg dine Psalmer synger.
Da Tanken, Tonen mig forynger.
Snart kaster jeg min Byrde tung
Og seer dig atter — evig ung!

Marthe kommer med **Maria**, som neier undseelig og bliver staaende i Døren.

Birgitte.

Ei, ei! saa fanged vi dog Hinden?
Hun piled ikke bort i Vinden.

(Barsk:)

Hvi løber du, naar du mig seer?

Maria

(neier bange igien).

Jeg aldrig skal det giøre meer.

Birgitte.

Nu maa jeg lee. (Sagte:) Hun er nok tosset —
Skiøndt vakker og slet ikke klodset.
(Høit:)
Siig, kiender du mig, unge Ms?

Maria.

Ja, I er Fru Birgitte Gise.

Birgitte.

Jeg har et Navn, som alle Qvinder.
Siig, hvad Begreb du vel forbinder
Med dette Navn, som vist er mit.

Maria.

Ak! — jeg begriber saare lidt.

Birgitte (leer).

Jeg troer det selv.

Maria (sagte).

Hun muntert leer;
Nu er jeg ikke bange meer. (Marthe gaaer.)

Birgitte.

Hvi løb du bort af Haugen brat,
Naar du mig saae?

Maria.

Jeg veed nok, at
Det sømmer sig ei der at træde,
Naar naadig Fruen er tilstæde.

Birgitte.

Det altsaa var Ærbødighed! —
Men naar jeg kaldte dig?

Maria.

Jeg veed
Ei ret — I rynked Panden stræng.

Birgitte.

Var du ei Pige, men en Dreng,
Saa løb du ikke for min Pande;
Den stanger ikke.

Maria.

Jeg maa sande,
Tidt vilde jeg; men ak! I saae
Saa fornem ud, — jeg maatte gaae.

Birgitte.

Saa frygted du? Jeg gik dog sagte!

Maria.

For — at I skulde mig foragte.

Birgitte.

Hun svarer godt; jeg feil har taget
Af dette Barn. — Er du opdraget?
Jeg mener, har du Noget lært?

Maria (besteden).

At tale derom er ei værdt.

Birgitte.

Har du lært Sprog? det Tydske? Franske?

Maria.

Eet kan jeg!

Birgitte.

Hvilket da?

Maria.

Det Danske.

Birgitte.

Hun svarer godt, hun har Forstand. —
Mit Barn! ifald du dette kan,

Du meget større Kundskab har,
End mangen tydsk, francesisk Nar.

Maria.

Jeg takker for Jer gode Mening.

Birgitte.

Det kommer nok til en Forening
Imellem os.

Maria (glad).

Jeg selv det troer;
I giver mig saa gode Ord.
Tilgiv! I saae mig ud saa barsk.

Birgitte.

I Heltes Tid var Skinken harsk
Meer yndet, end den ferske, søde;
Dog — jeg er glad ved dette Mode.
Jeg saae, du bandt en Krands i Haven
Af Roser; hvem bestemtes Gaven?

Maria.

Min Moders Grav. Men naadig Frue,
Jeg beder Jer af al Formue:
Forraad det til min Fader ei!

Birgitte.

Maa han det ikke vide?

Maria.

Nei!
Det hendes Dødsdag er idag.
Han har i Hovedet en Sag —
Forretninger! Maaskee han glemmer
Dødsdagen.

Birgitte.

Og hvad du fornemmer,
Det maa han ikke føle?

Maria.

See,
Jeg skaaner ham for denne Vee.
Nok at Een sørger; thi vor Klage
Dog kalder Moder ei tilbage.

Birgitte.

Jeg mærker, Pige! du er god.

Maria.

Jeg mærker, I har Ædelmod.

Birgitte.

Naar har du da din Moder mistet?

Maria.

Jeg har den tunge Skiæbne fristet
For tre Aar siden.

Birgitte.

Stakkels Glut!
Tilgiv, at jeg mod dig var but.
Du bandt en Krands til hendes Grav?

Maria.

For al den Godhed, hun mig gav,
Kan jeg kun disse Blomster bringe.

Birgitte.

Og Følelsen paa Haabets Vinge!
Mit kiære Barn, vi begge staae
Og see med Taarer i det Blaa,
Og savne, hvad der er forsvundet.
Du snart har Savnet overvundet;
Thi anden Fryd med andet Navn,
Vil nok erstatte dig dit Savn; —
Men Bladet sig med mig har vendt!
Mit Eventyr paa Jord er endt.

Dog var det blot Indbildning ei.
Indbildning? Nei, i Sandhed, nei! —
Seer du den Mand, som malet staaer
Der, kraftig end med graanet Haar,
Med Helteblik, med Sværd ved Side,
Og dog den Tænksomme, den Blide?

Maria.

Jeg tænker, det var Eders Mand.
I staaer ved Siden.

Birgitte.

Det var han
I dette korte Jordestevne;
Men Krøniken hans Navn skal nævne,
Saalænge Navn af Ædel, Stor,
Gienlyder paa den danske Jord.
Mit Navn vil heller ei forsvinde;
Thi jeg var Herluf Trolles Qvinde;
Han sagde selv: jeg var ham værd. —
Deri bestaaer min Levefærd.

Maria.

I er saa lærd, saa viis og klog,
Forsikkrer man.

Birgitte.

Ja, læst i Bog,
Det har jeg tidt; og Trolle med!
Alt var hos ham paa rette Sted:
I Freden var han som en Præst,
I Ridderspil sad han til Hest
Som Holger Danske, Hierter stial;
I Krigen var han Admiral,
Som gammel Viking tapper, stærk,
Og retted ud mangt Helteværk.

Maria.

Og nu har han og I, vor Frue!
Bortgivet hele Jer Formue
Til Skolebrug.

Birgitte.

Til Danmarks Tarv.
Hvad er en Arm foruden Marv?
Og Marven for vor Legemsstyrke,
Det er Forstanden, som vi dyrke,
Forbunden med vort Hiertes Ild;
Thi uden Sligt er Helten vild,
En Jette kun, men ikke stor,
Og ingen ægte Søn af Thor. —
Dog — nu jeg taler græsk og fransk
For dig, mit Barn!

Maria (smilende).

Nei — Thor var dansk!

Birgitte.

Du kiender ham? Jeg skammer mig,
Fordi jeg før ei kiendte dig.

Maria.

I giør mig altfor megen Ære.

Birgitte.

Din anden Moder vil jeg være!
Og naar Birgitte Gise er død,
Og hviler længst i Gravens Skiød,
Vil hun din Skytsaand altid blive.
Og — hvis det skulde sig begive,
Du kom i Nød, — træd dristig frem
For Billedet, — og du igien
Skal see mig til din Redning! — Ak,
Nu sværmer jeg.

Maria.

Modtag min Tak!

Birgitte.

Jeg mærker det, end slaaer med Lyst
Mig Hiertet i det gamle Bryst.
Jeg glæder mig, at jeg dig fandt;
Derved min Kiedsomhed forsvandt.
Og skulde jeg end vente længe,
Før her jeg seer de kiære Drenge,
Saa skal imens en yndig Mø
Her trøste dig, Birgitte Giøe! —
Ei savner jeg fra denne Stund
Min Poppegøie meer, min Hund;
Det er dog Livets bedste Gammen,
Naar Mennesker smukt leve sammen!

(Hun omfavner og kysser hende. Tæppet falder.)

Gienfærdet paa Herlufsholm.

Ridder Arild Hvidtfeld.
Junker Christopher Giøe.
Junker Jørgen Marsvin.
Løvsted, Forvalter paa Herlufsholm.
Maria, hans Datter.
Johannes Mikkelsen, } theologiske Candidater.
Peter Blaar, }
Rudolph Green, Skriver hos Forvalteren.
Anna, hans Hustru.
Jægere og Tienere.

Birgitte Giøes Gienfærd.

Handlingen foregaaer paa Herlufsholm og i Nærheden, 1575; i Forspillet et Aar i Forveien.

Første Handling.

Et Værelse i Junker Christopher Giøes Gaard.

Christopher Giøe. Jørgen Marsvin.

Marsvin.

God Morgen, Broder Christopher!

Giøe.

Den ønsker du mig forgieves, Jørgen! Siden Herluf Trolle og Birgitte Giøe, min værdige Moster, begik det Forræderi med deres Slægt, at berøve os vort lovlige Arvegods, Skovgaardskloster, og testamenterede det til fremmede, ufrelse Peblinger, — er der ingen god Morgen længer for mig.

Marsvin.

Du vilde have mangen god Morgen, hvis du ikke havde saamangen ond Nat iforveien, sad og dobblede, og tabte dine Penge.

Giøe.

Tabet af Skovkloster gielder ligesaameget dig som mig; dersom du havde lidt mere Forstand, saa ærgrede du dig ligesaa godt som jeg.

Marsvin.

Derfor takker jeg Vorherre, at han ikke har givet mig mere Forstand, end der behøves til at være stærk, frisk og sund, spise, drikke, gaae paa Jagt, og nyde alle mine Herligheder.

Gise.

Du kommer allerede fra Jagten, seer jeg.

Marsvin.

Men nu skal jeg dog vise dig, at jeg ogsaa kan ærgre mig, uagtet jeg, efter din Mening, ingen Forstand har.

Gise.

Hvad ærgrer du dig over?

Marsvin.

Over Jagten! Er det en Jagt for ærlige og velbyrdige Mænd, at dræbe de stakkels fromme Hiorte, Daadyr, Raadyr og Harer, — de største Kujoner paa Guds grønne Jord? Skikker det sig for strænge Herremænd? Nei! veed du hvad, dersom du tænker som jeg, saa ville vi komme ind med en Ansøgning til hans Naade Kong Frederik, undertegnet af alle Egnens Godseiere, om underdanigst at maatte indføre nogle Vildsvin fra Tydskland, Ulve, Bisrne og Losser fra Norge; for at vi, ved at jage efter dem, kunne øve Mod og Mandshierte i Fredstider; hvilket i Krigstider vilde være Fædrelandet til mangfoldig Nytte.

Gise.

Ja, ja! Skriv du kun en saadan Ansøgning.

Marsvin.

Du skal nu altid være saa spydig! Fordi du tilfældigviis har lært at skrive i din Ungdom, troer

du alle Mennesker kan gisre det Samme. Skam dig for en Ulykke! Vil du ikke ogsaa være lærd, ligesom Herluf Trolle, Birgitte Gise, og vor taabelige Fætter Arild Hvidtfeld?

Gise.

Det skader ikke at han er det. I gamle Dage var Adelen lærd; men nu er Lærdommen gaaet over til de Ufrelse; og det giver dem Vaaben i Hænderne mod os.

Marsvin.

Vaaben i Hænderne? Der er intet Menneske mere keitet med Vaaben i Hænderne, end Arild Hvidtfeld; og han gielder dog for den lærdeste danske Adelsmand nuomtide.

Gise.

Jeg taler i billedlig Forstand.

Marsvin.

Jeg skal bede, at du ikke taler i meer end een Slags Forstand, naar du taler med mig. Er du i ondt Lune? Trænger du atter til et Par hundrede Kroner, saa staae de til Tieneste; men det hielper ikke! Du har for megen Forstand! Du spiller dem dog strax bort igien.

Gise.

Du er dog en ægte Ven! Tak, Broder! Jeg tager imod Tilbudet.

Marsvin.

Hvad betyder den Liberikiole, som hænger der over Stolen?

Gise.

En Spøg, hvortil du strax skal være Vidne. Du veed, jeg har et Præstekald at give bort.

Marsvin.

Skal Præsterne nu skifte Liberi? De havde jo det sorte.

Gise.

Præsten skal beholde det forrige; men Sollicitanten maa først gaae i mit Liberi. Nu kommer der strax Een igien. Her var alt een i Morges tidlig; en storagtig Monsieur! Og saa er han ovenikisbet forelsket og vil gifte sig med den smukke Marie Løvsted, som jeg selv har et godt Øie til.

Marsviin.

Du er dog ikke gal og vil begaae en Mis-Mariage?

Gise.

Taabenakke! Kan man ingen Kjærlighedshandler have, uden at man strax gifter sig.

Marsvin.

Du har Ret. Undskyld mig! Jeg staaer her og sigter med Tankerne hen i en anden Retning.

Gise.

Tankerne? Sigter du ogsaa med Tanker? Du er en god Skytte med Krud og Kugler; men med Tankerne skyder du slet; i det mindste træffer du aldrig.

Marsvin.

Jeg tænker paa disse Bisrne, Losser og Ulve, Christopher, hvormed jeg vilde berige Fædrelandet. Saa troer du ikke, Hans Naade giver sit Minde dertil?

Gise.

Det gisr han aldrig. Der er allerede Snak og Vrøvl nok over, at vi Herremænd nedtrampe Bondens

Sæd og Korn paa vore Jagter; men fik vi nu først disse rivende, umælende Bæster ind i Landet —

Marsvin.

Saa fik de andet at gisre, end at klage over heelt Skind; saa vilde de see hvilken Forskiel der er —

Gise.

Det gaaer ikke an, Jørgen Marsvin!

Tieneren (kommer).

Her er Candidaten Peter Blaar.

Gise.

Der har vi vor Mand! Lad ham komme!

Peter Blaar (kommer og bukker dybt).

Gise.

I er den theologiske Candidat? (Sagte:) En naragtig Kegle!

Peter Blaar.

Med Gud og Æren, Eders Strænghed!

Gise.

Og søger om det Præstekald, jeg har at give bort?

Peter Blaar.

Eders Herlighed seer ind i mit Hiertes inderste Grund.

Gise.

Hvis I skal være Siælehyrde hos mig, saa maa jeg først kiende Eders Karacteer.

Peter Blaar.

(rækker ham et Papir).

Her er den. Bedste Karacteer!

Gise.

Her var nylig en af Eders Ordensbrødre, som søgte om Kaldet, men han fik Afslag; han duede ikke dertil.

Peter Blaar.

Johannes Mikkelsen? Det tænkte jeg nok.

Gise.

Kort sagt: Den jeg skal give dette fede Kald, maa finde sig i, nogentid at gaae i mit Liberi. Han vægrede sig og fik Løbepas. Nu spørger jeg Eder: vil I trække Kiolen paa, saa er Kaldet maaskee Eders.

Peter Blaar.

Hvor er Kiolen?

Gise.

Der! Vil I træke den paa?

Peter Blaar.

Ja, naadige Herre! det er noget, som jeg ikke strax kan sige; det kommer an paa —

Gise.

Ha, ha! Han har ogsaa Betænkeligheder. Hvad kommer det an paa?

Peter Blaar.

Om den passer mig. Jeg frygter for, den er noget for lang i Ermerne.

Gise (leer).

Det siger ingenting. Den er giort paa Vært.

Peter Blaar

(trækker sin sorte Kiole af og den anden paa).

Det gaaer bedre end jeg havde tænkt.

Gise.

Den passer Jer, som den var syet til Jer.

Peter Blaar.

Nu er jeg Eders Tiener. Jacob ægtede først den hæslige Lea, for siden at faae den deilige Rachel. Hvad har I at befale?

Gise.

Godt, begynd strax! Der staaer en Urtepotte med en sielden Rose! Den kan I bære til Herlufsholm, til Forvalter Løvsteds smukke Datter Marie — og hilse fra mig.

Peter Blaar.

Det skal efterkommes, naadige Herre! (Sagte:) Saa faaer jeg hende med det samme at see, og kan sige hende Sagens Sammenhæng; at det altsammen er for hendes Skyld.

(Bukker og gaaer.)

Gise.

Den Karl faaer ikke Kaldet. Han duer neppe til at være Degn. Men hvad gaaer der af dig Jørgen? Du har staaet taus og stirret hen for dig, uden at lægge Mærke til Præsten.

Marsvin.

Mine Tanker have bestandig sigtet hen i den forrige Retning.

Gise.

Det er da en forbandet Tankesigten med dig idag.

Marsvin.

Angaaende disse Ulve og Bisrne.

Gise.

Slaa dem af Tankerne!

Marsvin.

Det kan jeg let; men jeg maa ogsaa pakke dem ind og sende dem tilbage igien.

Gise.

Hvad vil det sige?

Marsvin.

Seer Du, der var en norsk Herremand ifior til Gjæst hos mig; han spottede os her i Danmark, fordi vi ingen Bierge og Klipper, ingen Ulve og Bjørne havde. Det kan der let raades Bod paa, sagde jeg; send mig nogle herned! Og nu har han sendt mig en heel Skibsladning.

Gise.

Klipper og Bierge?

Marsvin.

Nei Ulve- og Bjørnehvalpe. De er saa nydelige, saa det er en Gru. Mine Børn lege med dem, som med smaa Hunde og Kattekillinger. De rende omkring i Stuen og gjøre slet ingen Fortræd.

Gise.

Er Du gal? Det gaaer aldrig an! For Guds Skyld.

Marsvin.

Nei det gjør det vel heller ikke! Nu ere de smaa, og uskyldige, — men naar de kommer i Lapseaarene — Jeg vil sende dem tilbage igien.

Gise.

Det behøves ikke.

Marsvin.

Hvad skal jeg da gjøre?

Gise.

Slaa dem ihiel!

Marsvin.

Nei, det skikker sig ikke. Det var en Skam at berøve Normanden sine Ulve og Bjørne, naar man ikke selv bruger dem.

Gise.

Ei hvad bryder han sig om det? Han er glad ved at blive af med dem; han har nok af det Rak.

Marsvin.

Ja saa vil jeg da lade Natmanden hente, at han kan stikke dem. (Sagte:) Jeg tør ikke sige ham, at en af Bjørneungerne er løbet bort; og jeg tør ikke lyse om den fra Prækestolen. Jeg maa see, om jeg selv kan støve den op. (Høit:) Farvel, Christopher Gise!

Gise.

Tak, Jørgen Marsvin! (De gaae.)

Forvalterens Værelse paa Herlufsholm.

Hans Chatol staaer aabent. Til den ene Side en Alkove med Gardiner.

Løvsted. Rudolf Green, hans Skriver.

Løvsted
(med et Papir i Haanden).

Det er elendigt afskrevet! Gniddret og uthydeligt — hvert Øieblik galt bogstaveret.

Rudolf.

Fordi jeg holder mig til den ny Skrivemaade og ikke flikker alle mulige Vokaler og Consonanter ind i hvert Ord.

Løvsted.

Er det en Maade at tale til sin Husbond paa, næsvise Knægt? Regningen er heller ikke rigtig. Er 7 og 3 Elleve?

Rudolf.

Det er en Skrivfeil. Summen nedenunder er ganske rigtig.

Løvsted.

Skrivfeil og altid Skrivfeil. Det var en Skrivfeil af mig, da jeg svarede din Talsmand venligt paa hans Brev og tog dig i min Tieneste.

Rudolf.

Jeg er dog ikke saa reent uden Opdragelse. Min Fødsel —

Løvsted.

Praler du nu igien af, at du er en fornem Herres —

Rudolf.

Jeg har dog lært meer, end de sædvanlige ordinaire Skriverkarle.

Løvsted.

Det er sandt! Du er løbet Latinskolen igiennem, det er en ordinair Skriver ikke; det behøver han ikke heller; du har giftet dig, har Kone og Barn, uden at have Noget at leve af; du er en storagtig Monsieur, der hvert Øieblik giver sig Airs, skiondt han hvert Øieblik trænger til Medlidenhed. Du — men jeg vil ikke beskylde dig for hvad jeg endnu ikke juridisk kan

beviſe. Men tag dig iagt! Jeg har Øie med dig; jeg ſeer ret godt uden Briller.

Rudolf.

Hvad vil I ikke beſkylde mig for? Hvad kan I ikke beviſe? Naar I intet kan beviſe, hvi kommer I da med indirecte Beſkyldninger? Tag Jer ſelv iagt, og tak Gud, at her ingen Vidner er!

Løvſted
(giver ham et Ørfigen).

Du er en uforſkammet Knægt og jeg jager dig af min Tieneſte. Kom aldrig tiere for mine Øine. Dit Halvaars Løn har du paa tre Daler nær taget op i Forveien. Der er Reſten! Vær ſaa god! Og ſaa ud af mit Huus paa Øieblikket.

(Medens Løvſted henter Pengene i Chatollet, ſkynder Rudolf ſig ubemærket hen og lukker Krogene op paa et af Vinduerne.)

Rudolf.

Med Fornøielſe! (Tager Pengene.) Gud bevare mig for at tiene gale Folk. Men Ørfigenet er ikke betalt, huſk paa det! Vi have endnu en Regning at afgiøre med hinanden (Gaaer.)

Løvſted (ene).

Undſiger du mig, Knægt? — Gale Folk! — Der er Noget i. — Hidſighed er en øieblikkelig Galſkab. Men denne jammerlige, ſlette Karl, ſom jeg havde belemret mig med, har jeg længe ganſke rolig havt iſinde at ſkille mig ved; og ſkeer det ikke i et ſaadant Øieblik, ſaa løber mit bløde Hierte af med mig, og jeg lader mig formilde af hans Kone og Barn. Omſindtlig og pirrelig er jeg — iſær i diſſe Dage — da den nederdrægtige Proces — Nu maa den jo have Ende — den er afgiort igaar. Ha det ſpænder mig alle Nerver. Hvidtfeld kommer idag, han bringer enten Evangeliet eller Dødsdommen; thi jeg er jo ogſaa rui-

neret, uden Levebrød, hvis Troldene og Gisgene bemestre sig Arven. Hvad bliver der da af min stakkels Maria? Kommer der ikke Nogen dernede? Der er han vist, der er han! (Iler ud.)

Rudolf

(aabner et Vindue og kryber ind fra Træet, som staaer udenfor).

Det er en god Indretning med Træer, som staae udenfor Husene. — Du ruinerer mig, saa ruinerer jeg ogsaa dig. Han beskylder mig for Confussion, og saa er han selv den største Confussionarius, Gud har skabt, og glemmer hvert Øieblik hvad han har at huske paa. En smuk Forvalter, hvis han ikke havde den Datter. Men dennegang skal hun ikke hielpe dig. Hør hvor han larmer nede i Dagligstuen. (Gaaer til Chatollet.) Her ligger Testamentet. Jeg veed det; jeg tager det; men Omslaget lader jeg ligge. Naar han seer det, er han fornøiet for det første. Men siden kommer Graad og Tænders Gnidsel. Jeg hører ham paa Trappen — Afsted!

(Han springer ud i Træet fra Vinduet og trykker det til efter sig.)

Løvsted

(kommer tilbage).

Nei — der var Ingen. Og — jeg veed ikke — det var mig ret kiært. — Saa har jeg Lov at haabe lidt endnu. Jeg er saa angst for at see Hvidtfeld, at han med et eneste Ord skal nedslaae vort hele Haab. — Dog — det har ingen Nød. — Testamentet er altfor klart. Han fik det til Byen, det blev forelagt i Retten, og han gav mig det tilbage; thi det er en Punkt i Testamentet, at det skal blive her paa Gaarden. (Efter et lidet Ophold:) Jeg fik det dog tilbage? Det er en besynderlig Glemsomhed, der er kommen over mig i den senere Tid; efter min salig Kones Død, efter min sidste Sygdom. Jeg tør ikke være mig det selv bekiendt. — Ved den levende Gud, i dette Øieblik veed jeg ikke ret,

om jeg eller Hvidtfeld har Testamentet. Nei — han gav mig det jo ved Afskeden sidst. (Seer i sit Chatol.) Der ligger det, Gud være lovet. Alting forskrækker mig i den senere Tid. (Lukker Omslaget op.) Det er der ikke! Almægtige Gud! hvad er det? — Hvad det er? Det er at Hvidtfeld har Testamentet. Han har det, hvor skulde det vel ellers være? Jeg giemmer det jo som min Diesteen. (Rager ængsteligt om imellem sine Papirer.) Hvor skulde det vel ellers være? Han har det; og nu kommer han snart — snart! om en Times Tid. — O Gud! den Time vil vare en Evighed. Hvidtfeld, Hvidtfeld! jeg skiælver for at see dig, og dog hænger mit hele Haab alene ved dig. (Gaaer.)

Salen med Herluf Trolles og Birgitte Gioes Billeder.

Johannes Mikkelsen. Maria.

Johannes.

Skion er din Fatning!

Maria.

O, min Ven!
Tak Gud! du er dig selv igien. —
En Herrens Viingaard kan man vel
Selv dyrke paa et Lavafield,
Men Held og Trivsel flygter fra
Et fælt Gommorha, Sodoma.

Johannes.

Men — om nu end fra denne Kant
Udholdenheden Seier vandt —
Er ei et andet Uveir nær,
Som snart os skiuler Solens Skiær?

Den fæle Strid ved Rettergang
Har giort din Fader Barmen trang.
Den bli'er udtrukken Aar for Aar!

Maria.

Fa'er mener, den er endt igaar.

Johannes.

Hvis den var tabt?

Maria.

Jeg troer det ei.

Johannes.

Du haaber.

Maria.

Altid haabed jeg.

Johannes.

Og hvad dig skiænker denne Ro?

Maria.

Ven! en uskyldig Overtro.
Troer du paa Spøgelser?

Johannes.

Ifald
Fra dem du Trøsten hente skal,
Da bli'er, Maria! svag din Trøst.
Giengangeren med Skrækkerost
Fra Graven kom, fra sprængte Skrin,
Som fæle Liig i hvide Lin.
Ufromme Vandel, svage Tro,
Gav ham i Kisten ingen Ro;
Nu skrækker han med Skadefryd
Den Levende med Varselslyd;
Forbittret over Andres Lykke,
Ham fryder Fryd at undertrykke.

Maria.

Johannes, kiære Ven! o nei,
Sligt Spøgels ikke mener jeg;
Jeg Helveds Giøgleſpil foragter
Og frygter ikke Diævlens Fagter.

Johannes.

Dertil er ogſaa du for god.

Maria.

Paa Engle troer jeg derimod.

Johannes.

Det giør jeg med.

Maria.

Og Gud, vor Fader,
Imellem Englene tillader,
At komme ned paa denne Jord
Til Hielp os i Ulykken ſtor.

Johannes.

Ja ja!

Maria.

Og løſt fra Støvets Baand
Er Engel hver en ſalig Aand,
Med Himmeriges Lilieſtængel.
(Peger paa Billedet.)
Birgitte Giøe er ſlig en Engel.
Hun loved, da hun var ilive,
Min Skytsaand vilde hun forblive,
Og faae den Skole bragt iſtand,
Som hun og hendes Ægtemand
Af egne Midler har oprettet.
Det har hun ſikkert ei forgiettet.
Birgitte Giøe nok ſtaaer os bi!

Johannes
(omfavner hende).

Elskværdigt er dit Sværmeri. —

Løvsted (kommer forvirret).

God Dag, min kiære Johannes! Jeg seer, du er glad og omfavner henrykt din Maria. Gud skee Lov, saa er dog eet Ønske opfyldt. Maa jeg gratulere til Kaldet?

Maria.

Ja kiære Fader! gratulere maa du; men til at han ikke fik Kaldet.

Løvsted (nedslaaet).

Du fik det ikke?

Johannes.

Junker Christopher foreskrev mig uværdige Betingelser, som jeg ikke kunde indgaae.

Løvsted.

Der svandt ogsaa det Haab. Jeg har glædet mig som et Barn dertil, at vi skulde være Naboer og leve saa godt sammen.

Maria.

Ja visselig vilde vi havt det godt. Hvilken Glæde for Johannes, at see sin Kirkepatron nedrive alle Hverdage, hvad han selv i Guds Huus, i Tilhørernes Hierter, søgte at opbygge om Søndagen. Og selv Søndagen vilde Junker Giøe ikke hellige. Medens Kirkesangen lod, og Guds Ord fra Præstens Læber, vilde man høre Hundene giøe og Hornene tude paa Marken, lige udenfor Kirken.

Løvsted (sukker).

Du har vel Ret.

Maria.

Gode Fader! du er saa nedslaaet.

Løvsted.

Jeg ængstes over denne Dag. Vi kunne snart vente Ridder Arild Hvidtfeld. Han lovede at komme saasnart han kunde, for at fortælle os Udfaldet af Processen. Gaaer Skolen tabt, saa er mit Embede ogsaa ophørt, og vi kunne gaae ud i den vide Verden som Betlere.

Maria.

Tys, hvad er det? Der blæses en from Melodie, en Takkesang nede i Gaarden.

Johannes
(seer ud af Vinduet).

Ridder Hvidtfeld kömmer. Han har taget Musikantere med. O, jeg aner det Bedste.

(Musiken tier. Arild Hvidtfeld træder glad ind og stiller sig midt i Salen, fulgt af alle Gaardens Folk, som i ærbødig Afstand omringe ham.)

Hvidtfeld.

Triumph! vi vundet har vort Slag.
Velsignet være denne Dag!
Ha! lang Tid stred med Rænker, List
Den gode Sag, men vandt tilsidst.
Saa fryde sig med mig hvert Bryst,
Hvem Vid, Oplysning skienker Lyst.
Fra Klostret først gik Kundskab ud,
Da Christne lærte Tro paa Gud;
Forvandlet til en Skole, skal
Nu Klosteret, som Lærdoms Hal,
Udsaae sit Korn med gavmild Haand,
Til Blomst og Frugt for Fremtids Aand. —

Som Olaf Korsets Banner kiæk
I Norge planted — Hedningskræk,
Saa planter Hvidtfeld her idag
Humanitetens hvide Flag,
Bag Skolehaugens lave Muur,
Der ikke fierner fra Natur.
Herfra skal Aandens Modenhed
Udbrede sig i Fredens Fied,
Til Lyst og Gavn for Fædreland,
Og Fremvæxt for vor Borgerstand.
Ufrelse skal med Frelse gaae,
Kun derved Begge Frelse faae. —
Men glemmer heller ei engang,
Naar Eders Navn har Skioldeklang,
At mangen ærlig Riddersmand
Arbeidet har for Eders Stand!
At sielden Lærd var her tillands
En Rantzau og en Rosenkranz;
At Tycho Brahe Stierner saae,
Som Skioldets Stierner overgaae;
At Hvidtfeld fandt sin største Ære
Deri, som I, en Lærd at være;
Og aldrig Tak i Hiertet døe
For Herluf og Birgitte Giøe!

(Pigerne have imidlertid bekrandset Herluf Trolles og Birgitte Gioes Billeder. Arild Hvidtfeld vinker, og man hører atter Trompeter og Pauker. Alle synge:)

Nei! aldrig Tak i Hiertet døe
For Herluf og Birgitte Giøe!

Johannes.

Held Danmark!

Maria.

O, Lykksalighed!

Hvidtfeld.

Ja, Venner! Gud i Himlen veed,
Jeg er saa glad, min Lod saa skion,
Som var mig født min første Søn.
(Almuen og Tyendet fierner sig beskedent stille paa hans Vink.)
Men — det forstaaer sig — nogen Skygge
Der er i hver en jordisk Lykke;
Saadan fik ogsaa — grandsket ret —
Min lyse Sol sin Taageplet.

Løvsted (ængstlig).

Sin Taageplet? Hvordan?

Hvidtfeld.

Ja, Kiære!
Ei Haugen Gartner kan undvære.
Den Gartner, jeg blandt Mange fandt,
Udsøgt og sielden lærd — forsvandt.
Min Rector her til Skolen god,
Min Ungdomsven sin Ven forlod!
Jeg kan ham ei til Eder bringe,
Han fløi herfra paa Dødens Vinge.
Jeg ene maatte gaae min Gang;
I Graven hviler Markvard Bang.

Løvsted.

Vor Rector død?

Hvidtfeld.

Min Ven jeg seer
Hos Gud, og Skolen tabte meer
End jeg. O, sielden er den Mand,
Naturbestemt for denne Stand,
Som skiænker fremmed Flok sin Flid,
Exemplet og sin Levetid.
Jeg Lærere fandt sieldne, gode;
Men hvad er Kroppen uden Ho'de?

Hvad blev Athens Academie?
Dets Viisdom? Kun Sophisterie,
Da Sokrates og Plato døde.

Maria (smilende).

Paa Dødt det Levende maa bøde.
Herr Hvidtfeld! lad ei Haabet glippe,
(Peger paa Johannes.)
Der har I Socrates! Xanthippe
Jeg dog vel ikke kaldes kan,
Om Socrates end bli'er min Mand?

Hvidtfeld.

Din Mand?

Maria.

Der Markvard Bang igien
Staaer — i Johannes Mikkelsen.

Hvidtfeld.

Din Brudgom? Jeg alt Godt har hørt
Om ham. Og ham har Skiæbnen ført
Mig hid til Trøst og Hielp?

Maria.

Maaskee!
Det selv vil allerbedst I see,
Naar I ham prøver.

Hvidtfeld.

Man har sagt
I Kiøbenhavn: det var hans Agt
At søge Kald hos Junker Giøe.

Maria (leer).

Nei! Giøe vil som en Hedning døe.
Han bruger ingen Præst; til Hel
Vil han kun følges af sin Træl.

Hvidtfeld.

Johannes! Troer I Jer istand,
Til dette Hverv?

Maria.

Svar som en Mand!

Johannes.

Som Mand jeg Ridder Hvidtfeld svarer,
Hvad du har sagt alt: det erfarer
Han bedst, ifald han prøver mig.

Hvidtfeld
(rækker ham sin Haand).

Johannes! kom, jeg prøver dig.
(De ville gaae ind i Sideværelset.)

Løvsted
(som har været urolig hele Tiden, men søgt at skiule det).

Herr Ridder! bliv ikke vred, at jeg opholder Jer et Øieblik; at jeg spørger Eder om een Ting. Testamentet —

Hvidtfeld.

Ja, det er sandt, kiære Ven! Testamentet bliver her, det forstaaer sig. Efter dets egen Forskrift forlader det ikke Herlufsholm. I beholder det altsaa for det første, som hidtil, endnu fremdeles, og siden leverer I det i Vidners Overværelse, og mod hans Beviis, til Skolens Rector. (Gaaer med Johannes.)

Løvsted
(med skiult Forfærdelse).

Til Skolens Rector!

Maria.

Og det bliver Johannes, kiære Fader! det veed jeg saa vist, som det allerede var skeet.

Løvsted.

Troer du? (Sagte:) Jeg maa endnu skiule mig for hende; det var Synd at forskrække hende med en maaskee indbildt Ulykke. Jeg vil opmærksom giennemsøge alle mine Papirer. Det maa være forlagt, — skiule sig i en Krog. O Gud! jeg spændes paa Pinebænken.

Peter Blaar

(kommer i Junker Christophers Liberi med Urtepotten).

Om Forladelse! Jeg kommer dog ikke til Incommodation og Uleilighed?

Løvsted.

Hvem er I?

Maria.

Kiære Fader! kiender du ham ikke? Det er sandt for Herren vor gamle Bekiendt Peter Blaar, der gaaer igien i Junker Christophers Liberi.

Peter Blaar.

Jeg gaaer ikke igien, Jomfru! thi jeg er endnu ikke død, mindre salig. Jeg skulde allerydmygst hilse fra Junker Christopher Gise, som sender Eder denne Urtepotte med en, efter hans Mening, sielden Rose.

Løvsted.

Tal du med ham, Maria! og kom op til mig paa mit Kammer, naar han er gaaet! (Gaaer.)

Maria.

I er altsaa nu Tiener hos Junker Christopher?

Peter Blaar.

Jeg veed ikke om Jomfruen har læst Ovidii Metamorphosis?

Maria.

Nei, jeg har ikke.

Peter Blaar.

Den er skreven paa Latin.

Maria.

Saa har I vel heller ikke læst den.

Peter Blaar.

Den er i mange Bøger! Een af dem havde jeg opgivet paa Puf, som man kalder det, da jeg var stedet til Examen. Uheldigviis kom jeg op i den Fabel om Jupiter, der gav sig ud for en Tyr, for at komme i Besiddelse af den skiønne Jomfru Europa, eller hvordan det var. Den Fabel glemmer jeg aldrig, thi den puffede mig fra min gode Karakteer.

Maria.

Deraf kommer det altsaa, at I siden altid har havt en slet Karakteer?

Peter Blaar.

Jeg anfører det kun, for at undskylde mit Udvortes. Jeg efterligner Jupiter.

Maria.

Undskyld heller Jeres Indvortes, det kan mere behøves.

Peter Blaar.

Hvis I ikke synes om dette Liberi, saa anklag Jer selv! thi det er Jer, som har faaet mig til at trække Kiolen paa.

Maria.

Det er aldrig muligt.

Peter Blaar.

Mindes I dengang vi vare sammen til Mollerens Bryllup med Malene Jacobsdatter for tre Aar siden?

Dengang melede han Kage for os Alle. Men mig var det ikke muligt at nyde det Bitterſte.

Maria.

Nei; men det Søde ſmagte Jer dog ret godt.

Peter Blaar.

Mine Øine vare uafladeligt henvendte til Jer, ligeſom en Solſikke til Solen. Jeg var ganſke ude af mig ſelv over Eders Skionhed og Dannished, ſkiondt I ikke var rigtig færdig endnu. Da jeg ſkulde ſpille Nødder i Hænde med Jer, tabte jeg alle Nodderne paa Gulvet, ſaa den gamle Bedſtemoer nær var faldet over dem; og da I dømte mig til at gaae ud og tælle Stiernerne paa Himlen, kunde jeg ſlet ikke blive færdig dermed, fordi jeg kun ſtod og tænkte paa Jer.

Maria.

Det var Skade, I ikke fik det rigtige Facit.

Peter Blaar.

Siden har jeg beſtandig elſket Jer i mit ſtille Sind; og da Junker Chriſtopher giorde det til Betingelſe, at hans Præſt førſt ſkulde tiene ham, fandt jeg mig med Ydmyghed deri, fordi min Kiærlighed til Eder overgik min Stolthed og Selvkiærlighed.

Maria.

Deri ſkulde den ſtolte, ſelvkiærlige Johannes Mikkelſen ſee ſig et Speil.

Peter Blaar.

Og nu kommer jeg —

Maria.

Med Chriſtopher Gioes Urtepotte.

Peter Blaar.

Men ikke med hans Grundsætninger. Jeg tildækker hans Feil som Sem og Japhet, jeg blotter dem ikke som Cham. Kiære Maria! fornemme Herrer kunne ikke maales med Smaafolks Alen. Vore Dyder, vor Sædelære kan ikke anvendes paa dem. De have andre Sæder —

Maria.

Og andre Dyder.

Peter Blaar.

Han er forelsket i Eder — det er naturligt — han kan ikke tage Jer til Kone, — det er adeligt; men han vilde dog gierne vinde Jer for sin Tilbøielighed, — det er menneskeligt.

Maria.

I kommer altsaa fra hans Menneskelighed — som Kobler?

Peter Blaar (forbløffet).

Gud bevares! Jeg kommer — for at bringe Eder denne Urtepotte, som jeg haaber, I vil forsmaae.

Maria.

Hvorfor det? Sæt den hen i Vinduet der!

Peter Blaar.

Hen i Vinduet? — Og hvad skal jeg sige min Herre?

Maria.

Mangetak!

Peter Blaar.

Og jeg —

Maria.

Faaer Drikkepenge, som et andet Tienestebud. Vær saa artig! (Giver ham Noget.)

Peter Blaar (afsides).

Hun giver mig Drikkepenge! Jeg er saa tørstig! En Sletdaler!

Maria.

Nu?

Peter Blaar.

Vi sees igien, Jomfru! Vi sees snart igien; og da vil I ikke miskiende mig. (Sagte:) Det er forunderligt, naar jeg har faaet Penge i Hænderne, klemme Fingrene sig om dem, og jeg kan ikke give dem fra mig igien, om jeg ogsaa vilde. Jeg er saa tørstig!

(Bukker og gaaer.)

Maria.

Af alle Dyr ligner Abekatten Mennesket meest!

Løvsted (kommer fortvivlet tilbage).

Maria.

Gud, kiære Fader! bleg og mat —
Er du ei vel?

Løvsted.

Ha, mørke Nat!

Maria.

Nat i den skiønne Sommerdag,
Da Skolen staaer og vandt sin Sag?

Løvsted.

Hvad ligger der vel Magt paa mig,
En gammel Mand? men at jeg dig,
Maria, drager i min Nød, —
O, man kan døe en langsom Død!
Den raske Død — en bitter Drik —
Hvad er den meer? Et Øieblik!
Men langsomt, Barn! men stykkeviis
At føle Kræfternes Forliis, —

Og Sielens Kraft, som svinder hen —
Det er at døe hver Dag igien.

Maria.

Du er jo rask og hurtig, stærk,
Veloplagt til din Dont, dit Værk.
Din Heftighed kun overdriver. —
Jeg beder, at du mig tilgiver
Den Tanke, som undslap mit Bryst,
Ei til Bebreidelse, — men Trøst!

Løvsted.

O, jeg har Intet at tilgive,
Du Intet har at overdrive.
Jeg har forspildt dig Livets Fryd —
Hvad brauter jeg endnu af Dyd?

Maria.

Tal længer ei forblommet, Fader!
Thi ellers Modet mig forlader.

Løvsted.

Velan, Ulykkelige! hør,
Sku paa din Rædsel uden Slør:
Det Testament, som Lykken grunded,
Som Retten nu har kraftigt fundet; —
Velan, Ulykkelige, hør!
Den Trylledirk til Biergets Dør,
Til Skatten — til det lukte Kammer, —
Er tabt. — Nu du forstaaer min Jammer.

Maria.

Er Testamentet borte?

Løvsted.

Ja!

Forsvundet!

Maria.

Og hvor laa det da?

Løvsted.

I mit Chatol — det troer jeg vist.
Mig tykkes der jeg saae det sidst.
Men ak — som sagt — jeg sandser slet,
Og jeg veed ikke selv det ret. —
Det kom mig for, som det var givet
Til Hvidtfeld. Mig en Dolk i Livet
Han stak; det Hiertet giennemfoer
Det kolde Svar, det Rædselsord:
„Det bliver her som hidindtil.“ —
O Helved har med mig sit Spil!

Maria.

Forsynd dig ei! Fat Mod! Vær rolig!
Og ingen med din Sorg fortrolig
Giør uden mig!

Løvsted.

Nei, nei! Kun dig —
Du har saa ofte hiulpet mig.

Maria.

Jeg hielper ogsaa dennegang.
Engst dig kun ikke Barmen trang!
I sligt et Øieblik, jeg veed,
Du taber din Besindighed.
I dit Chatol — paa Gulv — paa Bord
Det ligger nok. Tro du mit Ord!
Du har vist ikke længe ventet,
Før jeg dig viser Testamentet.

Løvsted.

Det give Gud! min kiære Datter.
Naar jeg dig seer, jeg lever atter.

Maria (kysser ham).

Du leve skal med mig, ei døe.
Og troer du da Birgitte Gise
Forlader os paa denne Dag,
Da vi har vundet hendes Sag?
Nei! Herlufsholm til evig Ære
Vil hun en kraftig Skytsaand være!

(De gaae.)

Anden Handling.

Et usselt Værelse hos Rudolf Green.

Rudolf, gyngende paa en Straastol, med Ryggen op imod Væggen **Anna**, hans Kone, ved Vuggen med det lille Barn.

Rudolf.

Paa den Maade gior man sig selv en Lænestol, naar man ingen har. Det er en bequem Maade at komme til at sidde mageligt paa, naar man sidder slet.

Anna.

Du er nu opsagt fra din Tieneste! Du har intet, slet intet meer at leve af.

Rudolf (sagte).

Snart har Den, der gav mig Ørfigenet, heller ikke meer. (Høit:) Hvad havde jeg før? Var det meget bedre før?

Anna.

Det var dog Noget, dog Lidt; og Haabet om Mere var der dog; men nu er ogsaa det forsvundet.

Rudolf.

Haabet? Ja det er en smuk Rufferske! en deilig Lygtemand, der leder Folk ud i Mosen, naar man er dum nok til at rende efter ham.

Anna.

See den Lille! Hvor rødmusset han sover.

Rudolf.

Gid han sov den evige Søvn!

Anna.

Og det kan du ønske dit Barn? Saa dybt nænner du at bedrøve din Kone?

Rudolf.

Har jeg Raad til at føde Kone og Børn? Jeg kan ikke føde mig selv.

Anna.

Hvorfor tog du mig da, du ugudelige Menneske?

Rudolf.

Fordi jeg var en Nar! Og havde du ikke været en Tosse, saa havde du givet mig Kurven.

Anna.

Med hvor søde Ord overtalte du mig!

Rudolf.

Et fornuftigt Fruentimmer skal ikke lade sig lokke af det Søde.

Anna.

Den Lille smiler i Søvne.

Rudolf.

Han vil nok græde naar han vaagner.

Anna.

Elsker du ikke dit eget Barn?

Rudolf.

Jeg elsker ingenting i Verden. Der er heller Ingen, som elsker mig.

Anna.

Og det kan du sige til mig?

Rudolf.

Fordi det er sandt! I Hiertet foragter du mig, det veed jeg meget godt. Det er atter Dumhed. Fruentimmerne rette sig altid med deres Agtelse og Hengivenhed efter Lykken og Omstændighederne.

Anna.

Kan du fortænke mig i, at jeg er utilfreds med dig?

Rudolf.

Jeg er en fornem Mands Søn!

Anna.

Ak, det har du fortalt mig saa tidt!

Rudolf.

Slegfredsøn! det er det samme. I gamle Dage vare Bastarderne ligesaa høiagtede som de ægte Børn. Der rinder adeligt Blod i mine Aarer, og derfor er jeg ikke skikket til borgerlige Forretninger og boglige Kunster. Men er jeg ikke en smuk, rask Karl? Skyder og rider jeg ikke saa godt som nogen Junker? Dandse og fægte har jeg ikke lært; men jeg er vis paa, at ogsaa deri vilde jeg bragt det til Fuldkommenhed, hvis man havde lært mig det. Min Fader har stødt mig ud i den vide Verden; det var haardt giort af ham; men alt er haardt, hvad der duer noget, det Bløde er svagt. Haardt har jeg arvet efter ham, og Ulykken har hærdet mig mere. Det er min hele Eiendom! Jeg er en Kniv med et slet Skaft, men et godt Staal. Jeg kan skiære. Vil du sløve denne Dyd med dine Qvindetaarer, saa har jeg slet intet meer.

Anna.

Hvad har du da iſinde? Hvormed vil du ernære os?

Rudolf.

Lykken er os maaſkee nærmere end du troer. Der er to Veie til Lykken, Anna! Den ene lige, ved Dagens Tid, men med ſaamange Slagbomme, lukkede Porte og Dørre, at kun Faa komme fort paa den Maade; den anden — krum, om Natten; en ſmuk Slangegang giennem Skoven i Maanſkin. Det lader ſom den var længere, men den er kortere. Den ſtaaer aaben for Enhver.

Anna
(ryſter paa Hovedet).

Jeg forſtaaer dig ikke.

Rudolf.

Lidt Nytte har jeg dog havt af at rende Latinſkolen igiennem. Jeg har lært at kiende Poeterne. Det er morſomt, at lege med disſe Billeder og Lignelſer; iſær naar man vil ſige Eet og Andet, ſom ikke tager ſig godt ud i Solutſtil, ſom man maaſkee endog vilde have den Dumhed at ſkamme ſig ved. Overſæt det i Billeder! ſaa er hele Skammen forbi, og du er maaſkee endogſaa ſtolt af din Tanke.

Anna
(ſeer ud af Vinduet).

Hvad er det for et Menneſke, ſom kommer der i Junker Chriſtophers Liberi?

Rudolf.

Det er intet Menneſke; det er et Fæ; min gamle Skolekammerat Peter Blaar; der dog bragte det til at blive en ſlet Student, juſt fordi han var et Fæ. Men det er min beſynderliggode Ven. Omſtændig-

hederne gisre, at han maaskee kan være mig til Nytte — til stor Nytte. Kom og lad os flytte Vuggen ind i Sovkammeret! Jeg maa tale alene med ham.

(De gaae med Vuggen.)

Rudolf kommer tilbage og aabner Døren for **Peter Blaar.**

Rudolf.

See god Dag, god Dag, min kiære Peter!

Peter Blaar.

God Dag, Rudolf! Du forundrer dig nok over at see mig i dette Liberi?

Rudolf.

Nei paa ingen Maade. Jeg vilde ikke forundre mig, selv om jeg saae dig i Junker Christophers Seletøi og Skaberak.

Peter Blaar.

Du har bedet mig om at komme til dig; hvad vil du mig?

Rudolf.

Og derom spørger min gamle Ven og Skolekammerat? Det træffer sig saa heldigt, at vi komme til at boe i Nærheden af hinanden, jeg indbyder dig i mit Huus, for at vise dig Giæstfrihed, — og du takker mig med knubbede Ord!

Peter Blaar

(seer sig om med et foragtende Smil).

Giæstfrihed!

Rudolf.

Ja! her kan du være saa fri en Giæst som du vil. Dersom du er fuld iforveien, saa kan du her slaae saamange Meubler og Speile itu, som du har Lyst til.

Jeg veed ikke, om du er en Elsker af Ædderkopper? Man siger: de smage som Noddekiærner. Her er et heelt Menageri, i alle Kroge; de spinde mig baade Sengelagner og Vinduesgardiner.

Peter Blaar.

Du er en lystig Broder.

Rudolf.

Jeg har ingen Brødre, og lystig er jeg ikke; men jeg er overgiven, fordi jeg er fortvivlet.

Peter Blaar.

Ja, min kiære Ven! hvis det er Grunden til din Invitation, — jeg kan ikke hielpe dig med det Mindste. Det gior mig inderligt ondt, hvis du er kommen paa Knæene.

Rudolf.

Det er ikke mig der er kommen paa Knæene, det er dig.

Peter Blaar.

Jeg?

Rudolf.

Knæler du ikke for Junker Christopher?

Peter Blaar.

Ja — det er anden Sag!

Rudolf.

Du knæler maaskee ligesom Skarpskytterne i Krig, i den første Række, for at tage din Mand vis?

Peter Blaar.

Du er ikke uden Indfald. Det er Skade, du ikke har studeret.

Rudolf.

Det er Skade, du har det! Skal vi tale for=

troligt sammen, lige ud af Posen? Her er ikke Tid til lange Omsvøb.

Peter Blaar.

Ja lad os det.

Rudolf.

Jeg veed, at du er en Dosmer, Peter! men jeg veed ogsaa, at du er svinepolisk, og denne Svinepolished har jeg giort Regning paa.

Peter Blaar.

Dersom Fortroligheden ikke kan bestaae uden Grovheder, saa skal jeg udbede mig Tilbageholdenhed.

Rudolf.

Hvad bryder du dig om Grovheder, naar jeg betaler dig med Guld?

Peter Blaar.

Med Guld? Est du nu bleven Guldmager?

Rudolf.

Ja! (Tager Testamentet frem af Barmen.) Her er Recepten.

Peter Blaar.

Jeg beder dig at tale tydeligt.

Rudolf.

Det skal jeg. Det er en Hemmelighed, jeg har at aabenbare dig, at giøre dig deelagtig i, som Haandlanger, Medhielp, Deeltager. Men jeg maa være forvisset om din Troskab og Taushed i Forveien.

Peter Blaar.

Jeg vil giøre dig min Eed!

Rudolf.

Det er ikke sagt, du holder den. Jeg tager dig Ledtog med; og forraader du mig, saa brækker jeg

Arm og Been — ja Halsen paa dig. Det er bedre end Eed.

Peter Blaar.

Du er et forfærdeligt Menneske. Jeg vil intet have at giøre med dig.

Rudolf.

Du skal! Ellers brækker jeg strax Arme og Been paa dig, og giver mig selv an for Øvrigheden — for at faae Ende paa denne usle Forfatning.

Peter Blaar.

Kiære Ven! kiære Ven! du raser, du taler over dig. Hvad er det da? Hvad er det da? Lad os afgiøre Sagen i Mindelighed.

Rudolf.

Ja lad os det. Hør da! Den imbecille Forvalter — Løvsted har fornærmet mig — ofte, gientaget — beskyldt mig for Udueligheed — Utroskab, og tilsidst givet mig Ørfigen.

Peter Blaar.

Det er en Tuche, som du ikke kan lade sidde paa dig.

Rudolf.

Du vil gierne tækkes Junker Christopher!

Peter Blaar.

Ganske vist!

Rudolf.

For at faae Kaldet.

Peter Blaar.

Derfor har jeg trukket hans Liverikiole paa.

Rudolf.

Det er ikke sagt at du derfor kommer i Præstekiolen.

Peter Blaar.

Han har dog paa en Maade lovet mig det.

Rudolf.

Just derfor. Han har sin Spas af at narre Folk.

Peter Blaar.

Hvormed skal jeg da gjøre mig ham forpligtet?

Rudolf.

Hør mig! Du veed, Herluf Trolle og Birgitte Gise have testamenteret hele deres Formue til den dumme Skole, og derved berøvet deres nærmeste Slægt den lovlige Arv.

Peter Blaar.

Det kan paa en Maade kaldes, at tage Brødet fra Børnene og kaste det for Hundene.

Rudolf.

Der var længe Tvivl om, hvo der skulde vinde Processen, Arvingerne eller Skolen; igaar er Dommen falden, — Skolen vinder, efter Testamentet.

Peter Blaar.

Skolen vinder? Au for en Ulykke!

Rudolf.

Efter Testamentet!

Peter Blaar.

Ja, ja! Efter Testamentet!

Rudolf.

Men — naar Testamentet er borte, vinder den ikke.

Peter Blaar.

Borte?

Rudolf

(viser ham det, uden at aabne det).

Her er det!

Peter Blaar.

Hvordan i Alverden er du kommen i Besiddelse deraf?

Rudolf.

Det rager ikke dig. Nok, jeg har det. Jeg kunde sønderrive det og brænde det; men — hører du, Barnet skriger derinde? De rige Junkere have Nok at ødsle bort — det var Synd, dette Papir ellers ikke skulde komme til nogen Nytte. Dersom du forraader mig — Har du tre Mark, Peter Blaar?

Peter Blaar.

Jo — saameget troer jeg dog, jeg kan tiene dig med. (Rager i Lommen.)

Rudolf.

Ja det behøves ikke strax! Det er kun for siden, hvis du i Nerten skulde komme til at bøde dem, som Løgner og Æreskiender.

Peter Blaar

(putter dem i Lommen igien).

Naa saaledes!

Rudolf.

Men dersom du vil være deelagtig med mig, saa deler jeg Fordelen med dig, og den er maaskee betydelig.

Peter Blaar.

Rudolf! jeg maa sige dig, — jeg er ikke øvet i den Slags Forretninger —

Rudolf.

Jeg ikke heller; men eengang maa være den første.

Peter Blaar.

Smaapudserier og Uglspilstreger har jeg vel giort mig skyldig i — men store; og især nu, da jeg har Haab om et godt Præstekald.

Rudolf.

Naar Junker Christopher hører, han har tabt Processen, bliver han saa forbittret, at han jager dig bort uden videre.

Peter Blaar.

Det kunde vel være. Hvad vil du da egentlig af mig?

Rudolf.

Du skal sondere ham!

Peter Blaar.

Skal jeg ikke ogsaa sondere Marsvin?

Rudolf.

Det behøves ikke! Hvad Christopher Giøe giør, det giør han med. Men tag dig iagt! Du maa, som sagt, være svinepolisk. Denne Gave, som Naturen har skiænket dig, kommer os begge til Nytte; thi jeg kan ikke forstille mig, og er for stolt til at taale Junkerens Haan. Føl dig nu for! og kom saa igien til mig, at vi kunne aftale Resten. Husk paa dine tre Mark!

Peter Blaar.

Godt, godt, godt!

Rudolf.

Godt er det ikke; men alting kan ikke være godt i denne Verden, og Ondt maa Ondt fordrive.

(Peter Blaar gaaer.)

Rudolf (tager sin Bøsse).

Det første Skridt — det koster lidt;
Men dyrt er kun det første Skridt!
Og nu afsted til Jørgens Skov! —
Rovridd'ren leved kun af Rov,
I stolte Borg paa steile Bierg. —
Nutiden er en frygtsom Dværg!
Men jeg har arvet Fædres Mod,
Og følger Driften i mit Blod. —
Ja Jagten, den bør være fri!
Det kaldes Krybeskytteri;
Men Alt kan gives Øgenavn.
Min Flint skal vorde mig til Gavn.
Nei, Anna skal ei sulte meer;
Og naar min Dreng i Søvne leer,
Skal han ei, vaagnet op med Skraal,
Berøve Moderen sidste Taal. —
Hvad øver jeg? Kun Ridderleg!
I Kiskkenet bringer jeg min Steg.
Som Nimrod, alle Jægres Drot,
Med Mod som hans, jeg sigter godt.
Mig kuer ei min Moders Stand —
Min Fader var en Adelsmand! (Gaaer.)

Skov.

Bord og Bænk under et Træ.

Hvidtfeld (med en Bøsse).

Jeg er saa veltilfreds og glad!
Sig Lykken bar fornuftigt ad,
Den gode Jomfru! Altid kan
Man det just ei om hende sige.
Hun undskyldt er, hun er en Pige,

Med Lune meer end med Forstand. —
Du altsaa kan, Apollo! nu
Hiddrage frit med dine Muser;
Thi Odins gamle Lund dig huser,
Og Mimers Brønd, den finder du.
Vel sprudler ei det friske Spring
Som før; man kan det ikke rose,
Thi Kilden sidder i en Mose —
Men Fremtid klarer mange Ting.

Nu vil jeg ogsaa more mig
Lidt, efter al den Alvors-Tragten;
Min Tro, nu vil jeg gaae paa Jagten!
Jeg maa mig vise ridderlig,
Ei blot som Lærd. — De lee mig ud,
De kaade Junkere, de biæffe,
De sige: jeg kan ikke træffe,
Ei fælde Vildtet med mit Skud. —
Vel sandt! jeg Dinene har brugt
Lidt meer end de; — ei desto mindre,
Skal det idag mig ikke hindre;
Jeg sigter og jeg træffer smukt.
Og efter denne Jægerleg —
Imorgen Præsten dig skal vie —
Jeg bringer, yndige Maria!
Til Brylluppet din Dyresteg. —

(Seer sig om)

Der staaer et Bord, en Bænk. — Min Tro,
Her fandt jeg en fortræflig Ro. —
I Hov'det har jeg flere Tanker
Af Vigtighed. — Maaskee jeg sanker
Dem ei saa let igien. — Jeg vil
Opsætte kun mit Jægerspil
Et Øieblik. (Sætter Bøssen hen.)

Ved denne Hæk
Kan Bøssen gierne staae saa længe
Jeg skriver. — Vi latinske Drenge
I Lommen gaae med Pen og Blæk;
Ei blot med Krudtet i et Horn,
Men ogsaa med den sorte Væde,
Som bringer Livet Sorg og Glæde.
Død er kun i det andet Korn!

(Han tager Papir og Skrivertøi frem, sætter sig ved Bordet, skriver lidt og staaer fornøiet op igien.)

Det Indfald er ei galt: „Et Skrift
Om gamle Danemarks Bedrift!" —
Den skal ei døe, den lever atter;
Og Hvidtfeld, Krønikens Forfatter,
Bli'er heller ikke glemt. — Hvis ei
Et saadant Værk forfatted jeg —
Var Alt bortdødt, da Saxo døde.
Han leved i Dans Morgenrøde,
Med Absalon han vexled Ord,
Som Aaron med sin Moses stor.
Den første Waldemar han maled;
Men der var fleer, og Ingen taled
Om dem: Selv Danmarks Perle klar,
Din Datter, sidste Waldemar!
Langt meer end Helt, skiøndt kun en Qvinde,
Stod Fare for reent at forsvinde.

(Glad:)

Da kom en Ridder, Sagnets Ven,
Og bytted gierne Sværd med Pen,
Og ændsed ingen Adelspot,
Men tro beskrev hvad der var godt.
Som Tycho speided høien Himmel,
Jeg skildrer Livets Jordevrimmel.
Ja! for at finde Himlens Spor,
Man ogsaa kiende maa sin Jord.

(Der gaaer et Skud af i Nærheden. Hvidtfeld farer sammen. Han fatter sig strax og siger misfornøiet:)

Dumt, at ved Skud jeg farer sammen,
Uventet hørt; men hele Skammen
Bestaaer kun i: jeg er ei vant,
At tales til fra denne Kant.
Skribenten kan sig ikke hærde,
Og fine Nerver har den Lærde.
Til Hiertet driver det mit Blod,
Men Hiertet mangler ikke Mod.

Rudolf
(styrter ind, med sin Bøsse i Haanden).

For Guds Skyld, Ridder Hvidtfeld — Jeg kiender Eder, — jeg veed, I er en god Mand! Red mig! Man er efter mig. Hungersnøden — for at skaffe Kone og Barn lidt at leve af, drev mig til at skyde et Dyr. — Man hørte Skuddet — man kommer for at gribe mig. Lad mig skiule mig i dette hule Træ. — Gud! det er for silde.

Hvidtfeld.

Vær rolig! Giv mig din Bøsse, og tag min.
(Det skeer.)

Junker **Christopher Give** (kommer med Jagtfølge).

Junker Christopher
(peger paa Rudolf).

Der staaer Retfærdighedens Offer.
Flux griber ham!

Hvidtfeld (træder imellem).

God Dag, Christopher!
(Leer.)

Hvad nævnte du, min Ven? Jeg veed
Ei ret, — var det Retfærdighed?
Det mig af ganske Hierte glæder,
Du fremmer denne Dames Hæder.

Jeg var din salig Faders Ven,
Seer gierne from hans Søn igien.

Christopher.

Herr Hvidtfeld! al Respekt for Eder —
God Dag igien! Men nu jeg beder,
I Eders Magt ei her benytter
Til at forsvare Krybeskytter.

Hvidtfeld.

Du taler haarde Ord.

Christopher.

For haardt
Dog ei. Den Kieltring der maa bort.
Det er ei førstegang, han skyder,
Hvor Loven ham det strengt forbyder.

Hvidtfeld.

Hvad rager dig da denne Sag?
Jeg selv er Dommer, fra idag,
For Herlufsholm og Godsets Skove.

Christopher.

Man retter Meget ud til Hove;
Men med al Lærdom, Flid og List,
Dog neppe fik I afgiort hist,
At Gises og Marsvins Skov, som støde
Til Herlufsholm og Grændsen møde,
Skal ogsaa høre fra idag
Til Skolen, som har vundet Sag.

Hvidtfeld.

Er denne Skov da Marsvins?

Christopher.

Ja!
Han selv er ikke langt herfra;

Og jeg formoder, naar han kommer,
Han selv paa Sit vil være Dommer.

Hvidtfeld.

Det er en anden Sag! Saa har
Jeg feilet, og min Synd er svar.
I Tanker har jeg, uden Ændsen,
Paa Jagten overskredet Grændsen.
Jeg vil ei Grændseskiellet flytte,
Og tilstaaer — jeg er Krybeskytte.
Min Hensigt var dog ikke slet.
Jeg haaber Naade gaaer for Ret?

Christopher.

I Lærdom kan I Jer fordybe
Og deri har I skarpe Blikke;
Forresten — muligt kan I krybe,
Men skyde, Ridder! kan I ikke.

Hvidtfeld.

Man prøver tidt hvad ei man kan.
Det veed I selv gaaer prægtigt an.
Nok sagt — for lidt mig at adsprede,
Og for at undgaae Dagens Hede,
Jeg søgte til den grønne Skov;
Og denne Tiener gav jeg Lov
Til, hvad han kaldte selv en Ære,
Til Bøssen efter mig at bære.
Jeg hørte Noget hist i Hæk
Bevæge sig — og sigted kiæk,
Og traf — hvad selv I mig fortæller.
Hvad hører man i Verden heller,
End Roes, man ikke har fortient?

Christopher (sagte).

Han lyver, som det stod paa Prent.

Jørgen Marsvin (kommer).

Det var prægtigt! Det var lykkeligt! det var godt!

Christopher
(tager Marsvin afsides).

Glæd dig ikke for tidlig! Det hielper ikke, vi have ham. Der staaer den troløse Adelsmand, der har skilt os ved Herlufsholm! Han skiller dig ogsaa ved din Hevn.

Jørgen Marsvin.

Hvad for en Hevn? Jeg vil slet ikke hevne mig.

Christopher.

Vil du ikke hevne dig paa ham, der skiød Dyret?

Jørgen Marsvin.

Nei, det veed Vorherre jeg ikke vil. Da maatte jeg være gal. Jeg vil give ham to Slettedaler i Drikkepenge. Hvor staaer han?

Christopher
(peger paa Arild Hvidtfeld).

Der! — Fryd Jer, Herr Ridder! Nu bliver Eders Fortieneste belønnet. (Sagte:) Men Dalerne ere ikke slette nok.

Jørgen Marsvin.

Hvad for noget? Ridder Hvidtfeld?

Hvidtfeld.

Ja det var mig. Giv mig kun Pengene! Jeg giver dem igien til min Tiener. Han kan behøve dem, Stakkel! Han har større Adkomst til dem end jeg.

Jørgen Marsvin.

Hør veed I hvad, Hvidtfeld! det var Diævlen

annamme mig et godt Skud! Det havde jeg min Siæl ikke troet Eder til.

Christopher (sagte).

Ja man skal ikke skue Hund paa Haarene.

Hvidtfeld.

Jeg vil ikke rose mig af Fortrin, som jeg ikke har; det var mere Tilfælde end Dygtighed.

Jørgen Marsvin.

Men blev I ikke bange, da I saae det Bæst komme Jer imøde?

Hvidtfeld.

Nu — en Hiort seer da ikke saa farlig ud.

Jørgen Marsvin.

Det var Fanden ingen Hiort; det var jo en Biørn.

Hvidtfeld.

En Biørn? Er her Biørne?

Jørgen Marsvin.

Nei nu ikke meer; det var den Sidste, I skiød paa Pelsen. Natmanden har giort det af med de Andre; men denne var løbet fra mig, og forvoldte mig tusinde Bekymringer. Seer I, jeg havde med megen Bekostning ladet dem hente fra Norge; jeg vilde have oprettet et Institut — ligesom I af lærde Peblinge — af Ulve og Biørne, for at give Jagten i vore danske Skove mere Liv; men saa havde Christopher Giøe Skrupler, og meente, at Regieringen vilde tage det ilde op, og at, inden vi kom ind med en Ansøgning, som blev bevilget, de kunde løbe omkring og giøre Skade paa egen Haand. Og saa lod jeg Nakkeren hente og stikke dem, undtagen den Største der løb

fra ham ud i Skoven. Og den har I nu taget Jer af. (Ryster hans Haand.) Det skal I ret have Tak for!

Hvidtfeld (leer).

Nu det traf sig jo heldigt! (Til Rudolf:) Tag Pengene!

Christopher
(afsides til Jørgen Marsvin).

Kom Jørgen! Han har os til Bedste! Han lyver! Det er for at frelse den Usselryg. Han tager sig af Usselheden, det er hans Glæde.

Jørgen Marsvin.

Det var Fanden ikke usselt at skyde en temmelig stor Bjørn, som kommer Een uventet imøde. Jeg er ham forbunden, siger jeg dig, Christopher Gise! Jeg er ham Diævlen annamme mig forbunden.

Christopher.

Veed du, at vor Sag er tabt? At Herlufsholm er tabt? At Skolen begynder imorgen?

Jørgen Marsvin.

Begynder Instituttet imorgen? Det er det samme! Jeg er ham dog forbunden, fordi han ødelagde mit Institut. God Morgen! Ridder Arild! Jeg er Jer Diævlen annamme mig forbunden.

(Junkerne gaae med Følge.)

Hvidtfeld
(naar han er ene med Rudolf, betragter han denne med et alvorligt Blik).

Det traf sig godt!

Rudolf
(slaaer Øinene ned).

Ja saare godt!

Hvidtfeld.

Vogt dig! — Forbrydelsen med Smaat
Begynder, — for at blive større.

Rudolf.

Den, som har alt Sit paa det Tørre,
Kan sagtens tale. — Hiertet sidder
Ei lavt i mig. — Tak, strænge Ridder!

Hvidtfeld.

Jeg kiender dig; jeg har dig seet
Hos Løvsted; du er i hans Brød.

Rudolf.

Jeg var det før: men der er skeet
Forandring siden, til min Nød.

Hvidtfeld.

Du af hans Tieneste blev jaget?
Saa har du ogsaa Noget taget
Vel der?

Rudolf.

Fy, Herre! Tyvt mig ei!

Hvidtfeld.

Og gaaer du ikke Tyvens Vei?

Rudolf.

I veed ei, hvor I mig bedrøver.
Jeg var ei Tyv — jeg blev en Røver —
Fortvivlelsen tvang mig dertil,
Ved høilys Dag, et Vovespil,
For Viv og Barn at redde Livet.
Løvsted har mig min Afsked givet
Aldeles uden Grund, fordi
Jeg ikke fromt holdt Munden i,

Da han udskiældte mig, mig slog. —
Om over ham en Hevn jeg tog,
Var det saa strængt at dadle, Herre?

Hvidtfeld.

Vogt dig for Ondskab til det Værre! —
Jeg kiender Løvsted; han er god,
Men heftig, af et hidsigt Blod.

Rudolf.

Jeg troer, han gaaer i Barndom alt!

Hvidtfeld.

Hvis i dit Bryst Du ei har qvalt
Reent Spiren til det Fromme, Gode,
Saa tving dit taabelige Ho'de!
Vær ydmyg! Til din Husbond gaa!
Forladelse Du nok vil faae.
Jeg redded dig af Nøden her,
Jeg kan dig ogsaa redde der,
Hvis det behøves.

Rudolf.

Til mit Held
I kom, som Englen Gabriel
Fra Himlen ned. Ak, strenge Ridder!
Bag fire nøgne Vægge sidder
Min Hustru med det spæde Noer;
I kiender ei min Jammer stor.
Hvis i mit Brød jeg ogsaa bliver
Paa Herlufsholm som fattig Skriver,
Jeg skriver mig dog ikke fra
Min Mangel, Usselhed endda.

Hvidtfeld.

Du ei til Satan dig forskrive!
Saa kan det altid bedre blive.

Forsynet har forladt dig ei.
Jeg mødte dig paa Syndens Vei,
Fat Mod! Jeg standse vil din Klage.
Vær ærlig, og vent bedre Dage!

(Han gaaer.)

Rudolf (ene).

Var det en Himmelrøst, som klang?
En hellig, salig Englesang?
Ha — eller driller Djævlen atter,
Og var det Helveds Skoggerlatter?
Nei! — Hvidtfeld vil mig ei forlade,
Her er de dyrebare Blade!

(Tager Testamentet frem.)

Fordømt! at jeg med hidsigt Blod
Med denne Stymper mig indlod.
Dog ligemeget! Ei han vover
At røbe mig; og jeg ham lover
Sin gode Løn, ifald det skeer.
Thi hvad er da det Hele meer?
Jeg siger: det var Spøg altsammen,
Og paa den Stymper falder Skammen.
Der er han!

Peter Blaar

(kommer barhovedet, i sine egne Klæder).

Nei det er for galt! Der er Maade med Alt, men det er for galt.

Rudolf.

Hvor er din Hat?

Peter Blaar.

Den glemte jeg, da jeg kastede hans Liberi og den randede Hat. Det var mig ikke muligt at finde min egen. Og jeg vilde ikke blive et Øieblik længer.

Rudolf.

Har du talt med Junker Christopher om hvad jeg sagde dig?

Peter Blaar.

Jeg vilde just til det, da han fortalte Junker Jørgen en lystig Historie, om to holstenske Adelsmænd, der havde spillet Tærninger om deres Tieneres Liv; og og den som vandt, skiød ganske rigtig den andens Tiener paa Pelsen; og det loe Christopher Giøe, det Umenneske, af.

Rudolf.

Og Jørgen Marsvin med?

Peter Blaar.

Nei; han havde Taarer i Øinene; han maa have et blødt Hierte, eller ogsaa rinde Øinene ham. Gid Fanden tiene saadanne Herrer. Der er Maade med Alt!

Rudolf.

Nu, siig mig nu strax kort og godt: hvad var der ingen Maade med?

Peter Blaar.

Tænk dig min Skræk! Saa kommer for Gud Magister Henrik Sørensen ind, bukker og skraber, og takker for Kaldet, han har faaet. Tænk dig, Rudolf! Det Kald jeg tiener for.

Rudolf.

Er det muligt?

Peter Blaar.

Og saa loe de mig ud — begge to — alle tre — og lode mig gaae, med den allerstørste Forsmædelse og Tændersgnidsel.

Rudolf.

De have altsaa trukket Rus med dig.

Peter Blaar.

Det har de, uagtet jeg er en gammel Baccalaureus.

Rudolf.

Saa tilgiv din gamle Skolekammerat, at han har giort det Samme! Den hele Snak om Testamentet var kun Spas. Troer du, jeg kunde begaae saadan en Skurkestreg?

Peter Blaar.

Jo det troede jeg dog nok.

Rudolf.

Nu bliver Du straffet for din Lettroenhed. Du har løbet med Liimstangen, hos Junker Christopher, hos Maria Løvsted — overalt! Skynd dig at komme hiem til Kiøbenhavn igien, og prøv din Lykke paa en anden Maade! Her er Intet mere at giøre for dig!

(Gaaer).

Peter Blaar (alene).

Det trækker! Jeg vil binde mit Lommetørklæde om Hovedet. (Han gior det.) De voxe mig alle over Hovedet. Livet og Erfaringen fordærve Menneskет. Jeg vil holde mig til den uskyldige Ungdom. Jeg vil gaae til Kiøbenhavn og stifte en Skole for umyndige Børn under sex Aar. Jeg vil kalde den: *Prima vera.* Jeg vil lære dem at kiende Bogstaver, jeg vil lære dem at stave, — jeg vil give dem Riis. Saalænge gaaer det godt; men videre maa man ikke gaae. Naar det Rak først kommer saavidt, at det kan „lægge sammen" — saa er der intet Udkomme meer med dem.

(Gaaer).

Rudolf (kommer tilbage).

Jeg er saa glad, som Den, der saae
Sin Død forud paa Bølgen blaa,

Fordi ei Skroget meer holdt tæt,
Og fandt sin Redning paa et Bræt.
Ja Gud skee Lov! min Afgrunds Rand
Kan jeg forlade som en Mand.

Nu skynder jeg mig atter hiem
Til Løvsted. Vindvet staaer paa Klem;
Jeg sniger mig, saasnart jeg fik
Et ubevogtet Øieblik,
I Stuen; — Testamentet kaster
Hen i en Krog; — igien udhaster —
Saa jevnes Alt, som det sig bør,
Og jeg er frelst af Diævlens Kløer.

(Gaaer.)

Tredie Handling.

Christopher Gises Borg.

Christopher Gise og **Jørgen Marsvin** sidde ved et Bord med Bægere og Viinkande.

Jørgen Marsvin (beskiænket).

Du maa dog tilstaae mig, Junker Christopher! at der gives visse Tilfælde — i Livet —, hvori det ikke blot er tilladt, men endogsaa Pligt for et skikkeligt Menneske, at drikke sig selv fuld.

Christopher Gise.

Det tilstaaer jeg gierne.

Jørgen Marsvin.

Især naar man har fundet sine Børn — hvad vilde jeg sige, sin Biørn igien.

Christopher Gise.

Ja, ja!

Jørgen Marsvin.

Og naar man har fundet sit Gods igien, som var tabt og kommet bort.

Christopher Gise.

Alt dette indrømmer jeg dig villigt.

Jørgen Marsvin.

Ja nu indrømmer du mig alting! Men jeg er saa bange for, min gamle trofaste Ven! at du snart rømmer dig og indrømmer mig ingenting; at vi skal blive de arrigste Fiender, og gjøre hinanden al den Fortred vi kan! Og det smerter mig i mit Hierte, det bringer mig Taarerne i Dinene.

Christopher Giøe.

Græder du nu? Fulde Folks Sind er dog ligesom Aprilveir.

Jørgen Marsvin.

Naar nu Herlufsholm hører os til — hvordan komme vi da ud af den Deling? Jeg viger ikke en Fodbred fra min Ret, det indseer du selv; og du viger ei engang fra din Uret.

Christopher Giøe.

Vi skal nok komme ud af det!

Jørgen Marsvin.

Ud af det? Ja det er ingen Sag! Men hvordan komme vi ind i det?

Cristopher Giøe.

Den Tid den Sorg! Vær nu glad for det første og drik din Viin.

Jørgen Marsvin.

Min Viin? Det er ikke min Viin, det er din. Troer du, jeg er saa gal at drikke mig fuld i min egen Viin? Dertil er jeg en for god Husholder. Du fik dog de firehundrede Kroner?

Christopher Giøe.

Jo, Tak, Broder! Lyv dig ikke selv paa, du er jo Giæstfriheden selv.

Jørgen Marsvin.

Ja dersom du vil komme til Bisrnens Begravelse imorgen, saa skal du faae saa god en Muskateller —

Christopher Gise
(seer ud af Vinduet).

Hvo kommer der? Det er sandt for Herren Jomfru Maria.

Jørgen Marsvin
(springer forskrækket op).

Hvad for Noget? Jh Guds Død, — hun maa ikke finde mig i den Tilstand.

Christopher Gise.

Bliv ikke bange! Det er Maria Løvsted, Forvalterens Datter.

Jørgen Marsvin.

Ikke Andet? Jeg troede Herren annamme mig —

Christopher Gise.

Hvad vil hun mig?

Jørgen Marsvin.

Det veed jeg ikke. Hun vil vel klynke og klage over Skolen, som hun nu ikke kan komme i. Stil du hende tilfreds, Christopher Gise! Du har dog altid godt kunnet lide hende. Jeg vil gaae ind i den anden Stue og dyrke Bacchus, medens du dyrker Venus. Hver har Sit at besørge i denne syndige Verden.
(Han tager Vinkanden med og gaaer.)

Maria Løvsted (kommer og hilser høfligt).

Christopher Gise.

Velkommen, deilige Marie!
Tak for uventede Besøg!

Maria.

I takker mig vel kun for Spøg?

Christopher Giøe.

Hvi skulde Glæden jeg fortie?
I veed, I var mig altid kiær;
Men altid fiern dog, skiøndt saa nær.

Maria.

I nærmere mig let kan træde,
Junker Christopher, om I vil.
Det er de Godes største Glæde,
At de hverandre høre til.

Christopher Giøe.

Jeg veed, at som en Præst I taler,
Og gierne hører jeg Moraler
Af Eders Mund.

Maria.

Moralens Raad
Vil ikke Mundklang; den vil Daad.

Christopher Giøe.

En Rose sendte jeg igaar —
Tilgiv — med en halvtossет Tiener.
Jeg haaber paa et Rosenaar!

Maria.

Jeg veed ei, hvor I spøge nænner
Med Den, som Modgang trykker ned,
Og som i Angst og Raadvildhed,
For sig mod Lynets Slag at skiule
Sin Tilflugt tog — til Løvens Hule!

Christopher Giøe (leer).

En Løve skal jeg Eder være?
Min Tro, Maria! megen Ære.
Men Løven graadig er og blodig.

Maria.

Man siger den er ædelmodig.

Christopher Giøe.

Ak det er Fabel, Eventyr!
Tro mig, det er et farligt Dyr.

Maria.

Men Rygtet dog eenstemmigt siger,
At større Grumhed har en Tiger.

Christopher Giøe.

Jeg takker skyldigst. Bliv kun her!
Jeg skal ei sønderrive Jer.

Maria.

For første som for sidste Gang
I Verden, Eder jeg besøger.

Christopher Giøe.

Jeg haaber, at I ei forsøger
Min Længsel med en Svanesang.

Maria.

Jeg kommer fra min gamle Fader.
Han er saa elskelig og god;
Men Nøden trykker ned hans Mod,
Besindigheden ham forlader.
Ak alt i lang Tid var han svag.

Christopher Giøe (leer).

Jeg veed, at aandeligt han halter.
I er Forvalterens Forvalter.
Og kommer saadan her idag?

Maria.

Ja! — før vi gaae i Verden ud
Som Betlere, jeg vilde prøve
At røre Hiertet — i en Løve.
Det lykkes, haaber jeg til Gud! —
Ei til en blød Medlidenhed; —
I har den ikke, — jeg det veed, —
Og vi den ei af Jer forlange,
Var vore Kaar end nok saa trange.
Vi Hielp af Jer ei betle vil;
Men Eder selv jeg vil advare;
Thi sandelig, I er i Fare,
Jer bedste Skat — den staaer paa Spil!

Christopher Giøe.

Min bedste Skat?

Maria.

Jer største Fryd!

Christopher Giøe.

Løs Gaaden mig! Hvad kan det være?

Maria.

Jeg veed jo nok, det er ei Dyd;
Men, strenge Herre! det er Ære.

Christopher Giøe (stolt).

Jeg ridderligt steds handlet har;
Og — skiønt jeg ikke altid lyder
Saakaldte borgerlige Dyder —
Min Ære blev uplettet Glar.

Maria.

Fortræfligt! Meer jeg ei forlanger.
Rid I kun paa den stolte Ganger!
Jeg løber efter, kiæk i Sind,
Og har snart halet Hesten ind.

Christopher Gise (leer).

Saa løb, hvad Toiet da kan holde!

Maria.

Birgitte Gise og Herluf Trolle
Har forurettet Jer, — I troer —
Fordi de gav Formuen stor
Til Skolebrug, og Jer den negted',
Med dem i Sideled beslægtet.
I fandt, det var mod Eders Tarv,
I gav ei Slip paa Eders Arv, —
Vil ei for Peblingerne vige. —
Derpaa var ingenting at sige!

Christopher Gise (spodsk).

Jeg takker Jer!

Maria.

For Adelsmænd,
Som saae ei langt i Tiden hen. —
Vel sandt! Hvo fint lidt mere følte,
Hvem Gridskhed ikke Hiertet kiølte,
Den tænkte: Herluf og hans Viv
Dem var det største Tidsfordriv
I Live, steds at lindre Nøden;
Det vil de ogsaa efter Døden;
Det er uchristeligt og slet
Dem at berøve denne Ret.
Nei! som en høi og ædel Lilie
Bør derfor deres sidste Villie
Paa Graven skiøn mod Himlen staae,
Og sende Duften i det Blaa!

Christopher Gise.

Poetisk! — Vistnok, det var lydigt.

Maria.

Ja, det var christeligt og dydigt!

Christopher Giøe.

Vær du kun kiæk og Staven bryd
Over min Christendom, min Dyd.

Maria.

Men — Eet bør uantastet være,
Har selv I sagt!

Christopher Giøe.

Hvad?

Maria.

Eders Ære!

Christopher Giøe (vred).

Ha, Æren ved hvert andet Ord!
Om du dig end som Slange snoer
Med dine smukke Talemaader,
Du Bod ei paa din Skiæbne raader.

Maria.

Tabt har I Eders Sag!

Christopher Giøe.

Men tabt
(Det kom os heldigt som uventet)
Er ogsaa nu jo Testamentet.
Det har os atter Lykken skabt.
Saadan, mit Barn! dog naae vi Maalet.

Maria.

Ei tabt, Herr Junker! det er stiaalet!
Og paa et usselt Tyveri
Nu grunde kunde Lykken I?

Christopher Giøe.

Hvad stiaalet? Det mig ei vedkommer.
Om Hul var paa din Faders Lommer,

Om han lod Døren aaben staae,
For Tyven til sig ind at faae —
Det rager ikke mig. Jeg har
Igien min Ret; den Sag er klar.
Og intet Slør den skal fordølge,
Naar lovlig er min Arvefølge.
Hvad ellers jeg for dig kan gjøre,
Mit Barn! — det er en anden Sag;
Men viid: Skovkloster fra idag
Skal Marsvin og skal Gise tilhøre.

Maria
(betragter ham stolt med et gjennemtrængende Blik).

Saa takker ieg Jer dog for Noget!
(Christopher seer forundret paa hende.)
I underviser mig i Sproget!

Christopher Gise.

I Sproget gjør du mig tilskamme.

Maria.

Nei, Junker, nei! Nei sikkerlig.
I Ret har: Ædel, Adelig,
Er Udtryk — langtfra for det Samme.

Christopher Gise.

En Qvinde kan mig ei fornærme.

Maria
(med et Blik til Himlen).

Almægtige! Du vil beskierme. —
Synk Fader! ei fortvivlet hen!
Thi min Johannes er din Ven.
Han hæver dig af Støvet atter,
For dig han sørger og din Datter.
Men — havde du ei ham, kun mig —
Jeg aldrig skal forlade dig!
Jeg følger dig paa mørke Veie,
En Støtte du i mig skal eie.

Jeg læst har i et gammelt Skrift
Om en Antigones Bedrift;
Det var dog kun en hedensk Qvinde;
Men jeg vil gaae i hendes Fied,
Og vise Datterkiærlighed,
Som Danmarks Mø og som Christinde!

(Gaaer.)

Christopher Giøe (ene).

Det Følgen er! Det vel sig skikker!
O gid vi end var Katholiker
Som før; da læste kun i Bog
Vor Geistlighed, lidt mere klog.
Mens menig Mand ei kunde stave,
Man let holdt menig Mand i Ave;
Men nu — nu blev det reent forkeert,
Hvis den Ufrelse blev studeert.
Han lod sig ei tilbageholde
Af vore Vaaben, vore Skiolde,
Og snart, i en forvandlet Stat,
Blev han en dristig Kammerat. —
Nei, Landsmand! det har ingen Hast;
Bind du kun dine Sko med Bast!
Om ikke du til Fem kan tælle, —
Det er os nok, naar du kan trælle!

(Gaaer.)

Et Sted i Skoven.

Arild Hvidtfeld. Johannes Mikkelsen.

Johannes.

Den stakkels Løvsted! han er dog uskyldig.

Hvidtfeld.

Ja, Klagen var ugyldig,
Og jeg har giort ham Uret med at skiende.

Johannes.

Maria gik!

Hvidtfeld.

Hvis ei han havde hende,
Fortvivle reent han vilde,
Og du og jeg til Trøst hvert Ord kun spilde.

Johannes.

Hun gik til Gise!

Hvidtfeld.

O lad du hende vandre!
Det letter hendes Hierte,
Det dulmer hendes Smerte,
At tale for sin Fader, og med Andre.

Johannes.

I troer det hielper ikke?

Hvidtfeld.

Før hun forvandle vilde
Den bittersalte Kilde,
Saa at dens Vand blev sund og til at drikke.

Johannes.

Men troer I, Gise kan stiæle?

Hvidtfeld.

Nei, min Kiære!
Vel ikke Tro og Dyder
Det Junkeren forbyder,
Men Hovmod, Trods, og hvad han kalder Ære.

Johannes.

Skiønt klinger i mit Øre
Af Jer sligt Ord at høre.
I taler ikke for en Adelskaste.

Hvidtfeld.

Du ei maa Haugen laste,
Skiondt Ukrudsvæxter Roserne begrave.
Ved Agren steds der findes bør en Have.

Johannes.

Her traadtes Haugen ned!

Hvidtfeld.

Den sig kan reise.

Johannes.

Nu stolt af Seier Dumheden vil kneise.

Hvidtfeld.

Nei, Mørket skal forsvinde,
Den fæle Nattetaage,
Hvor Dverge kun og plumpe Jetter vaage.

Johannes.

Af Tidens Urne meget Vand vil rinde,
Før dette Arbeid lykkes,
Og Fremtids skiønne Pande laurbærsmykkes.

Hvidtfeld.

Til denne Siæle-Gammen
Maae Had og Kiv forkastes;
De Stærke, Vældige maae holde sammen.

Johannes.

Og Ingen meer maa lastes
For Fødsel, naar ham Fødslen gav den Ære
Mand for sin Tid at være.

Hvidtfeld (ryster paa Hovedet).

Det skiønne Ridderlige
Høiagtes bør og yndes;
I Krøniken det mægtigt bør forkyndes.

Johannes.

Men hvad vil dette sige?
Skal Jorden sin Elendighed forlise,
Maa Borgeren sig tidt som Ridder vise.

Hvidtfeld (griber hans Haand).

Som Adelsmand jeg efter Godt bør tragte!
Ulykkelig jeg følte mig ved Savnet;
Jeg haaber, at jeg værdig blev til Navnet.

Johannes.

Var alle Adelsmænd en Hvidtfelds Lige,
De vilde Borgerdyd vist ei foragte;
Da der mod Standen intet var at sige.

Hvidtfeld.

O Fremtid nok vil løse
Med Viisdom denne Gaade,
Som ei saa let for Tiden er at raade.

Johannes.

Nei! Hovmod, Hævnelyst vil Blod udøse,
Sig Egennytten hidsig vil fremtrænge,
Tør den, i standset Fart, la'er Vingen hænge.

Hvidtfeld.

Naar svinde disse Sorger?
Natur! du est jo dog vor fælleds Moder;
For Aandens Magt — naar viger Fiendestaalet?

Johannes.

Naar Adelsmand, som her, sig nærmer Borger
Med Kiærlighed som Broder —
Da naae, som Mennesker, de begge Maalet!
(Hvidtfeld omfavner ham, de gaae Arm i Arm.)

Forvalterens Værelse.

Chatollet staaer aabent.

Lovsted (alene).

Gud være lovet, at Hvidtfeld og Johannes ere moralsk overbeviste om, at Testamentet er stiaalet ud af mine Giemmer, og ikke kommet bort ved Uorden og Skisdesløshed. Jeg vilde strax gaae i Graven af Sorg, hvis de troede det. Ak! det skeer vel snart alligevel. — Men jeg vil ikke ganske fortvivle; jeg seer maaskee endnu min kiære Maria lykkelig; Johannes faaer nok et godt Præstekald, — Hvidtfeld har lovet at skaffe ham et, og saa tilbringer jeg mine sidste Dage hos de kiære Børn. — Men den stakkels Skole — det skiærer mig i mit Hierte for den. I Morgen skulde den begynde; men naar de uskyldige Børn komme at siunge Morgenlovsang, saa ere Junkerne der alt, med deres Jægere og Hunde, og have taget Gaarden i Besiddelse. — Aftensbordet staaer dækket, men Maria er gaaet hen til Junker Christopher for at bevæge hans Hierte, — om muligt! Men det er umuligt. Hvidtfeld og Johannes gik at møde hende; og jeg — ak jeg kan ikke nyde det ringeste. Jeg er saa træt og mat; jeg vil lægge mig lidt i Alkoven, til de komme hiem.

(Han lægger sig ind i Alkoven.)

Rudolf

(aabner Vinduet forsigtigt og stiger sagte ind).

Det var endnu ikke heftet paa Krogen. Gud skee Lov! Min og deres og Manges tilkommende Skiæbne hang ved denne lille Krog. Alting er stille. Han er gaaet ned at spise Aftensmad; — han var nylig heroppe. Det mørknes. Jeg har siddet i Træet og luret som en Ugle. Kun et Øieblik! Chatollet staaer atter

aabent. — Lykken smiler. — Jeg kaster Testamentet bag en Skuffe; saa lader det, som det var glemt og overseet, da han søgte, — saa er Alting godt. Saa ud af Vinduet igien. — Og saa vandrer jeg den Vei, Hvidtfeld viste mig.

(Han gaaer hen til Chatollet).

Løvsted

(springer op, lister sig bag paa ham og griber ham i Kiolekraven).

Greb jeg dig, Kieltring! paa ferske Gierninger?

Rudolf.

Løvsted! — Gud i Himlen! — Løvsted! forraad mig ikke, giør ingen Larm! det volder Eders egen Undergang.

Løvsted.

Truer du med at myrde mig? Jeg skiælver ikke. Testamentet har du stiaalet alt; og nu kommer du for at stiæle de Penge, som ei engang tilhøre mig? Tag ogsaa mit Liv!

Rudolf.

Jeg stræber Jer ikke efter Livet, jeg kommer for at redde Jer med egen Livsfare.

Løvsted.

Uforskammende Niding! I det Øieblik du bryder ind i mit Værelse som en Tyv og en Røver, brauter Du endnu af Dyd?

Rudolf.

Jeg er stærkere end I; I skal ikke holde mig.

(De brydes; Rudolf kaster Løvsted paa Gulvet, og springer ud af Vinduet).

Løvsted (raaber).

Hielp! Hielp! Tyve! Røvere! Overfald! Mord!

(Johannes Mikkelsen og Maria komme tililende).

Maria.

Gud! min Fader — Hielp!

Johannes (hielper ham op).

Kiære Fader, reis Jer! For Himlens Skyld — faldt J? Var det en Svimmelhed?

Maria.

Nei, nei! Han raabte paa Tyve og Røvere.

Hvidtfeld (kommer)

Tyve og Røvere?

Løvsted.

Ja — her var han igien. Det Umenneske! Det var ham ikke nok at stiæle Testamentet; nu vilde han ogsaa røve mig Godsets Penge og bringe mig i Slaveriet.

Hvidtfeld.

Her er Ingen. Vi mødte ingen paa Trappen. Stuen har kun een Dør.

Johannes.

Skiult i Alkoven maaskee? (søger).

Løvsted
(peger paa Vinduet).

Nei! derfra kom han! der forsvandt han!

Maria.

Vinduet staaer paa Klem, og et Træ staaer udenfor Vinduet.

Hvidtfeld.

Ha nu er alting klart! Kiendte J Røveren?

Løvsted.

Rudolf Green!

Johannes.

Den lumpne Skriver, I jog bort imorges?

Hvidtfeld.

Krybeskytten? Nu, det var i en god Tid, at jeg lod mit tossede bløde Hierte tage sig af ham. — Afsted! — Efter ham! —

(Alle gaae).

Skov med et gammelt Egetræ.

Rudolf (kommer fortvivlet).

Min Hurtighed! her, som jeg seer,
Har du dog giort mig nogen Nytte.
Jeg takker dig! nu skal jeg — flytte!
Nu bruger jeg dig ikke meer.
Nu stivner snart den dovne Krop,
Nu kan den sove fra sin Jammer,
Og i det lille Sovekammer
Mig siger ikke Verten op. —
Det er forbi! Alt Kiød er Hø;
Jeg vilde Hvidtfelds Raad adlyde —
Min Skiæbne monne det forbyde,
Og som en Kieltring maa jeg døe.

(Tager en Pistol frem.)

Men denne Ven skal mig befrie!
Vel døer jeg ikke uden Dadel; —
Men foretrækker du, min Adel!
Ei Døden for et Slaveri? —
Jo ganske vist! — Og Viv og Barn —
Jeg lindrer ogsaa deres Smerte;
Thi det vil røre Dumheds Hierte,

At Mand og Fader var et Skarn;
Og de vil finde Venner fleer,
Naar Rudolf lever ikke meer,
End leved jeg med dem i Freden
Og drog dem i Elendigheden.

(Med vild Latter)

Og nu jeg giør — mit Testament!

(Tager Testamentet frem).

Her er det! Det skal ogsaa flytte;
Det Ingen være skal til Nytte.
Med Brændemærke blev jeg brændt,
Ifald endnu det fandtes her
Som Tyvegods i mine Lommer.

(Man hører Larm langt borte.)

Afsted! Afsted! Alt Nogen kommer.

(Kaster Testamentet i et Hul i Egen.)

Saa lig du der, og raadn du der! —
Hvad hielpe Skoler til paa Jord?
Med Dyden kan man sagtens spille
Som Bolt, mens man endnu er lille —
Ret lille bli'er man først som stor!

(Han gaaer. Kort derpaa hører man Knaldet af en Pistol. Teppet falder).

Fierde Handling.

Salen paa Herlufsholm. Tidlig Morgen.

Maria
(alene, betragter Billedet i Baggrunden).

Der sidder hun, som end i Live,
Med ærligt Ansigt, kraftigt Blik —
Som da hun her i Salen gik;
Som om hun vilde sig begive
Til Stegersæt med Nøgleknippe;
Hvad eller ned i Kieldren trippe,
At eftersee den gode Viin; —
Hvad eller sye paa sine Liin;
Hvad eller læse gamle Bøger.

(Gaaer bedrøvet fra Billedet og ryster paa Hovedet).

Ak hun mig ikke meer besøger!
Hvad hun har lovt — er glemt! — O Vee!
Ei længer hendes døde Øre
Kan hendes Pleiedatter høre,
Ei brustent Die Taaren see.

(Seer sig veemodigt om).

Saa skal jeg bort fra disse Steder,
Hvor Mindet om min Ungdoms Glæder
I Ruden, i Panelet staaer!

Jeg skal ei meer i disse Skove
Gud for den skiønne Sommer love,
Hvor selv jeg var en Blomst i Vaar!

O hvilken smertelig Forandring!
Saa giør jeg da min sidste Vandring,
Skovkloster! i din grønne Lund.
Kun Eet, kun Eet kan ei forsvinde:
Det er det dyrebare Minde
Om en lyksalig Ungdomsstund.

(Gaaer.)

(Tienere indbringe et med Gront overtrukket Bord, Skrivertoi og Papir, og sætte tre Stole til Bordet).

Hvidtfeld kommer med **Johannes Mikkelsen** og **Forvalteren.**

Hvidtfeld.

Vi maae strax optage et Forhør over de mistænkelige Personer, som vi have fanget og hiddraget. —

Løvsted.

Ak, Herr Ridder! Det er en stor Trøst i min Nod, at I ikke miskiender og ringeagter mig.

Hvidtfeld.

Men hvor kunde I selv anklage Eder for Uorden?

Løvsted.

Svaghed, kiære Herre! Svaghed!

Hvidtfeld.

Man fandt ikke Testamentet i Selvmorderens Lomme; en Huusundersøgelse i hans tomme Hiem har ingen Frugter bragt. Man fandt kun hans Hustru, som bringes hid, og en anden Løsgiænger, som beviisligt har havt en hemmelig Samtale med ham igaar,

og som vilde flygte til Kiøbenhavn, men blev hentet ind paa Veien. Der kommer de med ham

Peter Blaar (bringes ind med bagbundne Hænder, endnu med Torklædet om Hovedet).

Hvidtfeld.

Løser ham!

Peter Blaar.

Løser ham! (Det skeer.) Ha, det var et Evangelium. Jeg takker, strænge Herr Ridder! for naadig Straf. —

Hvidtfeld.

Selv Morderen løses af sine Lænker, i det Øieblik han staaer for sin Dommer.

Peter Blaar.

Dersom jeg veed, hvad jeg har syndet, saa gid jeg aldrig blive Menneske meer. Hvorfor sætter man efter mig? Hvorfor haler han mig ind? Af Skinsyge kan det dog vel ikke være, fordi jeg ogsaa vil oprette en Skole? (River Torklædet af Hovedet.) Respekt for Retten!

Hvidtfeld.

Svar mig paa hvad jeg spørger om! Har I ikke igaar besøgt Rudolf Green?

Peter Blaar.

Jo, jeg kan ikke nægte det.

Hvidtfeld.

Altsaa vilde I nægte det, hvis I kunde?

Peter Blaar.

Paa ingen Maade, Eders Strænghed! Han er min Ungdomsven og Skolekammerat, ligesaavel som Johannes Mikkelsen, som sidder der ved det grønne Bord. Han er nu kommen høiere paa Straa; men

jeg er ikke storagtig, og søger Dyden hvor jeg finder den, saavel i Hyrdens Hytte, som i Stormandens Palads.

Hvidtfeld.

Det var altsaa for at finde Dyden, at I besøgte Rudolf Green?

Peter Blaar.

Nei, Herr Ridder! det behøvedes ikke, den havde jeg allerede fundet i Forveien.

Hvidtfeld.

Veed I, at Rudolf Green har skudt sig selv en Kugle for Panden?

Peter Blaar (aldeles ligegyldig).

Nei det vidste jeg ikke. Det skulde han ladet være; han var altid saa hidsig.

Hvidtfeld.

Kort og godt: han har viist Jer et Dokument; han har betroet Jer, at han har røvet Testamentet fra Forvalter Løvsted.

Peter Blaar.

Skiøndt jeg godt kunde nægte det, da der ingen Vidner vare, saa vil jeg dog ærlig og oprigtig tilstaae Jer: Ja! han sagde det; han viste mig et Papir. Men da jeg — som jeg ved alle slige Leiligheder giør, foreholdt ham hans Vildfarelse, og stillede ham det Urigtige i hans Fremgangsmaade i det rette Lys, samt giorde ham opmærksom paa, at man aldrig bør tage Dokumenter fra Folk, som ere af Vigtighed for dem og til ingen Nytte for os selv; — saa slog han det Altsammen hen i Spøg, viste mig et Stykke hvidt Papir, og sagde: han havde blot sagt det, for at holde

mig for Nar; ligesom i Skolen, i gamle Dage, hvor jeg altid maatte tiene til Piil for de Andres Galskaber og Kaadheder, netop fordi jeg var saa ærbar og adstadig.

Hvidtfeld.

Det er nok for det første. Bringer ham ud igien!

Peter Blaar (til Betientene).

Bringer ham ud igien! Høre I Ridder Hvidtfelds Befaling, at jeg skal sættes paa fri Fod?

Hvidtfeld.

Ikke paa fri Fod, i Arrest. Lukker ham ned i Kielderen, og bringer saa Forbryderens Hustru!

Peter Blaar.

Ak du milde Fader! Bliver Dyden saaledes belønnet, hvad Forskiel er der da paa den og Lasten?

(De gaae med ham.)

Anna Green

(bringes ind; hun har et lille Barn paa Armen).

Hvidtfeld.

Kom, Anna Green! vi kiende dig,
Og Rudolf var din Mand;
Nu ville vi see, om ærligt du
Dit Vidnesbyrd aflægge kan.

Anna Green.

Han var min Mand, men min Husbond ei!
Tilforn begræd jeg hans Nød,
Og nu jeg begræder ham dobbelt,
Fordi han er ynkeligt død.

Hvidtfeld.

Vi vide, han ogsaa var slet mod dig;
Hvi skulde du elske ham?

Han delte med dig ei Brødet,
Men kun sin egen Skam.

Anna Green.

Herr Ridder! Ak, et gammelt Ar
I har mig i Hiertet oprevet!
Jeg elsked ham ikke for hvad han var,
Men for — hvad han kunde blevet.

Hvidtfeld.

Var du ei Medvider, Anna!
Udi hans sidste Daad?
Det hielper dig ikke du skiuler
Din Angst og Synd med Graad.

Anna Green.

Medvider jeg var i hans sidste Daad,
Det vil jeg gierne tilstaae;
Men derudi var der ingen Synd.
Frit kan mit Hierte slaae.

Hvidtfeld.

Tal ei til Retten i Gaader!

Anna Green.

Han har sit Blod udsst!
I selv vil ham mindre foragte,
Naar jeg har Gaaden løst.

Han var af Adel udsprungen,
Hans Fader en Riddersmand;
Som Tigger han ei kunde glemme
Sin Stolthed og sin Stand.

Hans stolte Fader ham først bestial,
Han Faderen fra ham tog; —
Og derfor siden i Live
Vildt Rudolfs Hierte slog.

Han elsked mig i min Ungdomsvaar,
Og jeg fandt Rudolf skion;
I siger han gav mig Intet —
(Kysser Barnet.)
Og gav han mig ei en Søn?

Tilgiver, jeg Barnet med har bragt —
Ei for min Sag at fremme, —
Men det er endnu for lille til
At skiotte sig selv derhiemme.

Hvidtfeld.

Ha — Rudolf brød i Kammeret ind!
Og vilde han ikke stiæle?

Anna Green.

Nei, Herre! Det er det Forsvar
Jeg skylder hans Eftermæle.

Af Hævn, i stormende Vrede,
Fordi ham Forvalteren slog,
I Forveien alt af Giemmet
Han Testamentet tog.

Men I, Herr Ridder! som siden
Ei over ham Staven brød, —
I smelted hans stolte Hierte!
Han var i Grunden blød.

Han vilde bringe tilbage
Det kostbare Dokument —
Paa forrige Sted det lægge —
Da blev det til Ulykken vendt!
(Til Lovsted:)
I greb ham paa ferske Gierning,
Vakt af den raslende Lyd; —
Men det var ingen Misgierning:
Det Spiren var til en Dyd!

Og nu maae vi Alle sørge!
Hans Daad blev haardt miskiendt;
Fortvivlet har han tilintetgiort
Sig — og Fert Testament!

Hvidtfeld.

Jeg haaber, du er uskyldig,
At du er god og brav.

Anna Green.

Nu staaer et lidet venligt Kors
Blandt Tidsler paa hans Grav!

Hvidtfeld.

Jeg for dit Barn skal sørge,
Det skal ei faderløst gaae!

Anna Green.

Saa skinner Solen atter
Ind i min mørke Vraa. (Hun gaaer med sit Barn.)

En Tiener (kommer).

Jeg bringer en Hilsen fra Junker Christopher Gise og Jørgen Marsvin. De ville om et Qvarteerstid besøge Eder, Herr Ridder! her paa Gaarden, inden de gaae paa Jagt, og haabe, at de ikke komme til Uleilighed. (Gaaer.)

Hvidtfeld.

Jeg forstaaer dem! De ville tage Huset strax i Besiddelse. Løvsted! Johannes! Mænd maa fatte sig i Modgang. Lader os møde dem med Ro og Værdighed.

(De gaae. Tienere borttage Bordene.)

Skoven med det gamle Egetræ.

Maria (alene).

Jeg ofte til mig selv har sagt,
Naar Morgenen var her tilbragt:
Du kan ei altid blive her!
Mø følger med sin Hiertenskiær;
Hvor Lykken viser ham sit Slot,
Der er det herligt, der er det godt! —
Det er ei smukt, nei det var slet,
Hvis Alle boede paa een Plet;
Fordeles Menneskene maae
Paa Jorden; Døttre tidt maae gaae
Fra Fædrene, — Naturens Bud!
Vor fælleds Fader, det er Gud;
Vor fælleds Mo'er paa fierneſt Strand,
Det er det elskte Fædreland!
Og Fædreland — det er den Jord,
Der taler samme Sprog, hvis Ord,
Hvis Lyd i Hiertet Rødder slaae,
Fra den Tid vi var ganske smaae.

Saadan jeg forberedte mig,
Johannes! til at følge dig.
Og naar jeg grædende her stod,
Som Den, der snart sit Hiem forlod,
Saa trøsted mig den Tanke strax,
At disse Skove, Markens Ax
Jeg skulde see ret snart igien —
Hos elskte Fader, med min Ven.
I Aanden da hver Busk jeg saae
For mig med Søndagskiole paa,
Fordi til Herthas Helligdom
Hid i Besøg Maria kom.
Og dobbelt deilig Kilden flød
Med sit Chrystal af Jordens Skiød!

Men nu — nu gaaer jeg trøstløs frem,
Ak Gud! thi jeg har intet Hiem;
Og Armen aabner ei, som før,
Maria meer den vante Dør!
Og — hvis der ogsaa paa min Vei,
Ved Aaen staae Forglemmigei —
De fremmed Mand nu høre til —
(Tørrer sine Øine.)
Og jeg dem ikke plukke vil!
(Hun betragter Stedet.)
Min Pleiemoder! hvor du tidt
Gik med mig her! Jeg saae i dit,
Du i mit Hierte, — Haand i Haand;
Og du meddeelte mig din Aand. —
(Kaster sig paa Knæ med foldede Hænder.)
Birgitte! Skytsaand! Kom herned!
End elsker du mig, jeg det veed!
Og at en Engels Magt er stor,
Det veed jeg atter — thi jeg troer.
Sidst, da jeg for dit Billed stod,
Usynlig mig din Aand forlod,
Fordi jeg tvivlte. Tvivlen flyer, —
Min Tillid sig til dig fornyer,
Og min Begeistring maner dig,
Birgitte, til at redde mig!

(En sød, sagte Musik lyder, hvori man gienkiender Tonen af den Morgenpsalme, Birgitte Give sang i Forspillet. Pludselig bliver det lidt mørkere; Birgitte Give staaer for Maria i samme Dragt som i Forspillet og paa Billedet i Salen; nikker til hende, smiler og kysser tre Gange paa Fingeren. Hun gaaer langsomt hen til Egen, peger paa Hullet i Træet, kysser tre Gange paa Fingeren igien ad Maria og forsvinder. Musiken tier.)

Maria.

Var det en Drøm? Var det en Aabenbaring?
(Hun løber hen til Træet, griber i Hullet og finder Testamentet.)
O sande Drøm! O hellige Aabenbaring!

Jeg har det atter! Her er Testamentet!
Her! Her! Her! Jeg kiender det igien,
Jeg har det i min Haand! Som Due flagrer
Jeg med mit Olieblad til Noahs Ark.
Syndfloden standset er, og vi skal ankre
Paa Lykkens og paa Glædens Ararat.

(Ler afsted.)

Salen paa Herlufsholm.

Junker **Christopher Giøe**, Junker **Jørgen Marsvin** med Jægere og Hornblæsere.

Jørgen Marsvin.

Der kommer os Ingen imøde. Nu skulde Løierne jo begynde, Christopher!

Christopher Giøe.

Vær rolig, Marsvin! Alting gaaer som bedst. Hvidtfeld, Rectoren og Forvalteren ere her vel ikke endnu; desbedre! Saa forstyrre de ikke Comødien. Høreren kommer alt op ad Trappen med Rollingerne. Jeg har paa Rectorens Vegne ladet ham kalde, for at Skoletimerne kunde begynde. Det skulde da, efter Testamentet, som Gud skee Lov er borte, altid skee først gudsfrygtigt med Morgensang og Bøn. Men nu standse vi dem i Flugten med Valdhorn og Jægervise, og indvie Salen til sit rette Brug.

(Man hører Børnene synge udenfor.)

Alt svinder mørke Nat,
Og Gud sin Dag indvier,
Sol straaler over Krat,
Ei længer Fuglen tier.
Det fæle Nattegys
Forsvandt paa Herrens Bud.
Snart seirer Aandens Lys:
Thi takker Alle Gud!

(Børnene komme ind med Høreren og fortsætte Sangen:)

Ei Danmark til Foragt
I Mørke meer skal klage!
Fromheds og Kundskabs Magt
Skal Dunsterne forjage —

(Christopher Gise giver sit Følge et Vink, og en vild, stærk Sang med Valdhorn overdøve Børnene, som bange forstumme.)

Heisa, hver Junker! lystig, min Bro'er!
Jag du kun Hjorten som bedst!
Marken er bred og Skoven er stor,
Ingen tør standse din Hest!
I Bondens Korn
Med klingende Horn,
Det overdøver hvert Klynk!
Det spotter Qvindernes Ynk,
Heisa, hver Junker! Stem i, stem i:
Jagten er din og Jagten er fri!

Heisa, hver Junker! Ingen din Ret
Stiæler med fromt Hykleri —

Maria kommer med **Hvidtfeld, Løvsted** og **Johannes Mikkelsen.**

(Hun vinker bydende med sit Lommetørklæde. Musiken og Sangen ophøre.)

Maria.

Hold inde med den støiende Sang!
Forstyr ei Børnenes Skolegang.

Christopher Gise (stolt).

Hvor tør I forstyrre Hornenes Skrald,
Som lyder i Junkerens egen Hal?

Maria.

Hans egen Hal? Der feil I tog.
Sælg Huden ei før I Bjørnen vog!

Jørgen Marsvin
(sagte til Christopher Gise).

Hvad taler hun der om Bjørnen?

Christopher Gise
(til Jørgen Marsvin).

Tie!

(Til Maria:)

I arvede Borg her sjunge vi!

Maria.

I arvede Borg?

Christopher Gise.

Ja saa omtrent!

Maria.

I glemmer nok Stifternes Testament?

Christopher Gise.

I har for tidligt deri Jer forgabt!
I glemmer nok selv, at det er tabt?

Maria.

Men Junker Christopher, vor Naboven!
Hvad siger I, om det var fundet igien?

Christopher Gise.

I spøger med mig, skiøn Jomfru skiær!
Hvad fundet igien? Og hvor er det?

Maria (viser ham det).

Her!

Christopher Gise
(seer deri og siger derpaa fortørnet):

Fordømt! Kom Jørgen! Vi Afsked ei ta'er!
En taabelig Ms har holdt os for Nar.

(Christopher Gise og Jørgen Marsvin gaae med deres Følge.)

Maria (glad).

Nei, det var ingen taabelig Ms;
(Peger paa Billedet.)
Det var vor Skytsaand — Birgitte Gise!

Hvidtfeld.

Nu ſiunger Lovſangen, Børn! Og vi,
Vi Gamle ſtemme med Eder i.

(Børnene ſtille ſig frem for de Ældre i en Række. Det fulde Orcheſter toner med i Sangen, og indblander Jubel og Seiers-lyd i Choralens Melodie.)

Alle ſiunge:

Ei Danmark til Foragt
I Mørke meer ſkal klage!
Fromhed og Kundſkabs Magt
Skal Dunſterne forjage.
Gud! du vort Fædreland
Beſkiærmer ved dit Bud.
Barn, Lærer, Qvinde, Mand —
Nu takker Alle Gud!

(Tæppet falder.)

Robinson i England.

Komedie.

Personerne.

Selkirk, en gammel Sømand.
Will, hans Pleiesøn, født Karaib.
Betty, Wills Elskede.
Twastle, hendes Fader, Hosekræmmer.
Defoë, en Digter.
Sir Robert Edgardson.
Mistress Quickly, hans Søster,
Charles, hendes Søn.
Jack, hendes Pleiesøn.
Crab, Giæstgiver og Kræmmer.
Mistress Crab, hans Kone.
Peter, deres Søn.
Andrews, Joseph, Butterflie, } Poeter.
Aristus, Gryphius, } Philosopher.
Magister Romanus.
Agathe, Defoes Huusholderske.
En gammel Gartner.
Nanny, Bettys Pige.
Et Bud.

Handlingen foregaaer i London og paa Sir Robert Edgardsons Gods.

Første Handling.

Et lille Værelse.

Mr. Twaſtle. Betty. Will og **Selkirk** ſidde ved et Middagsmaaltid. Den Sidſte er falden i Søvn i ſin Lænestol.

Twaſtle.

Nu, det ſkal være Selkirks og Wills Skaal! Gid I maae blive anſatte her i Europa. Et lille Embede. Stort kan det ikke være. Hvad veed I? Hvad have I lært? Fiſke, gaae paa Jagt, det bliver man ikke feed af i London.

Betty.

O kiære Fader! Will har lært Meget; han finder ſaadan Fornøielſe i at læſe: han har næſten læſt alle vore Digtere, iſær Shakeſpeare, ſom han ſiger, minder ham tidt om hans De, og om de Tanker, han giorde ſig der i ſin Eenſomhed.

Twaſtle.

Ja Shakeſpeare! Det var jo ogſaa en halv Vildmand. Nei, vil du ordenlig blive tam, min Søn! ſaa maa du læſe tamme Skrifter. — Overalt, det Læſerie, det duer ikke; det hører endnu til Barbariet, til

Menneskehedens Barndom. Naar man er Børn, gaaer man i Skole; voxne Folk læse ikke meer; de virke for Staten.

Will.

Tillad at jeg skiænker Jer et Glas Sekt!

Twastle.

I traktere med Sekt? Det er christeligt. Jeg spiser ellers meest Oxekiød og drikker Øl; deraf kommer det Satte, det Solide i Karakteren. Fortæl os nu lidet om din Levemaade, Kammerat! God dam! Spise Mennesker og drikke Blod! I staae endnu paa et lavt Trin af Kulturen. Her i Europa slaae vi vel ogsaa Folk levende, det forstaaer sig, men ikke paa de Maader. (Leer.)

Will (til Betty).

Hvor selsomt tykkes det mig, skiønne Miss,
At sidde her med Dem og Deres Fader,
Min Pleiefader, i det snevre Kammer!
Jeg, som for ikke lang Tid siden ilte
Med Hiortens Flugt igiennem tykke Skov,
Brød mig en Sti, som Slangen, giennem Krattet,
Krøb høit omkring i Grenene, som Aben,
Og svømmed som en Fisk i Bølgerne.

Twastle.

Det gisre vore Matroser ligesaa godt. Bliv Matros! det er din Bestemmelse. Det er den frieste Stand, især her i Landet; thi saasnart en Matros sætter Foden paa Landjorden, for at være bunden, — vips slæber man ham ud paa et Skib, og tvinger ham til at være fri igien. Der kan du klavre saameget du vil. — Løbe? Nei, paa et Skib kan du ikke løbe langt, det er sandt; men saa løber Skibet deslænger for dig. Skiænk mig endnu et Glas Sekt!

Betty.

Har De tidt været i Livsfare, Will?

Will.

Den Vilde, Betty! kiender ingen Fare,
Han leger daglig spøgende med Døden,
Som Børn med Dukketøi.

Twastle.

See, giør I det?

Will.

Tidt med min Øxe, giort af haarde Træ —

Twastle.

Hvi har I ikke Jern?

Will.

Det maa De spørge
Naturen om.

Twastle.

Hvi handler I da ikke?
Saa fik I gode Vaaben, kunde dermed
Langt bedre slaae hverandre strax ihiel.
Jeg har en Svoger, som er Jsenkræmmer;
Han sælger Spader, Knive, Leer, Plovjern,
Bradpander til at bage Pandekager,
Og mange andre krigeriske Vaaben
Af Jern, som hænge malet ganske sort,
I kunstig Orden, paa hans Kramboddør.
Tro mig, den Karl han vilde giøre Opsigt,
Jfald han kom blandt Jer. Han blev en Gud!
Han blev tilbedt; han blev en Dalai Lama.

Will.

Man ei tilbeder Dalai Lama der.

Twastle.

Da har I dog et Dyr, som kaldes Lama.

Will.

Et Faar.

Twistle.

Nu ja!

Will.

Et Faar, men ingen Gud.

Twastle.

Ja saa! — Men hvordan gaaer det med vor Vært?
Jeg troer, han faaer en lille Middagsluur.

Will.

Tilgiv ham, Master Twastle. Lad ham sove!
Han har udstaaet meget, og hans Kræfter
Er svækkede. Han mangler ofte Søvn,
Gaaer mange Nætter op og ned ad Gulvet.
Og naar han sover, drømmer han, og taler
Bestandig om sin De.

Twistle.

Gud hielpe ham
For De, han har! Nu har en Skibscaptain
Sin Fane stukket ned i Sandet der
Med Gammelenglands Flag, og det betyder
At den tilhører os. — Ja saadan gaaer det!
Jeg følte selv et Fandens Smæk forleden:
En Bankerot — en Debitor — fordømt —
En Porterbrygger! saa solid en Mand —
Solid — du kiender Ordet? — veed dog hvad
Solid betyder?

Will.

Nu, jeg tænker hvad
Der dygtigt er og grundfast.

Twiſtle.

Ganſke rigtig!

(Til Betty:)

Jeg ſeer han lægger ſig dog efter Sproget.
Og veed du nu hvad dygtig grundfaſt er?

Will.

Nu, det kan Meget være, tænker jeg,
Paa høiſtforſkiellig Viis.

Twaſtle (til Datteren).

Der tog han feil;
Men det maa man ei regne ham til Ondt
I Førſtningen. — Solid er Penge, Will!
Solid er Penge: hvad der eier eller
Der ſkaffer Penge. Som nu Porterbrygning,
Den er ſolid, den er Brødſtudium.
Ølſtudium kan den vel ogſaa kaldes.
Tag dig iagt for diſſe Videnſkaber,
Iſær de Skiønne, de er hæslige!
De kun forføre Folk til Lediggang,
Saa at de gribe maa til Bettelſtaven.

Betty.

Nu Will, fortæl os lidt om Deres Krig
Og om de Vildes Tvedragt.

Twaſtle.

Ei, min Pige!
Det kan man foreſtille ſig. Jeg var
Forleden kommen i en ſaadan Caſus,
En Trængſel! Jeg blev trykket ganſke flad
Som Svineſylte, sans comparaison.
Der var Auction ved Børſen, det var Twiſt.

(Til Will:)

Du kiender Twiſt?

Will.

Ja, altfor godt desværre!
Hos os var evig Strid og evig Tvist. —

Twastle.

Det er en anden Sag. Jeg mener Garn,
Utvundet Bomuldsgarn.

Will.

Nei, Master Twastle!
Det kiender jeg slet ikke.

Twastle
(tager ham under Hagen).

Der er Meget,
Min Søn, som du ei kiender her i Verden,
Som du maa lære. Skiænk mig et Glas Sekt!
Den gode Selkirk seiler til sin De
Paa Drømmens Fartøi, og med dens Passatvind.

Selkirk (i Søvne).

Den Støtte holder Hulen!

Twastle.

Hvad for noget?

Selkirk (i Søvne).

Ta'er jeg de Stene bort, saa falder Loftet;
Jeg bli'er begravet levende.

Will.

Han tænker
Bestandig paa sin Hule.

Twastle.

Hulen hører
Ei længer ham til, nu han boer til Leie
Hos mig, høit op i Kvisten; maa betale

Smukt hvad han skylder, inden Flyttedag.
Hvis ikke gaaer det galt.

Betty (bedrøvet).

Men kiære Fader,
Jeg beder Dem!

Will.

Han — han betaler nok.
Han 'var for nogle Dage siden hos
En Lærd, med denne lille Pakke Skrifter,
Som man har raadet os at lade trykke:
De sælsomme Begivenheder, vi
Har levet op. Saa faae vi Penge!

Twastle.

Snak!
Begivenheder trykke? Narrestreger. —
Min Fætter trykker.

Will.

Kunde han maaskee? —

Twastle.

Kattun; men ingen Skrifter. Tryk Kattun!
Det sættes af, blier ei Makulatur.
Det andet Narrerie har Fanden skabt.

Selkirk (i Søvne).

Hvor er de Mennesker? — Jeg seer dem ei.
Jeg er endnu alene — jeg er ene —
Mig ændser Ingen! Kun min Will! min Will!
Ham havde jeg — og ham har jeg endnu.

Will.

Han elsker mig, den gode gamle Fader.
Men jeg er bange for hans Sundhed, Betty!
Han taler undertiden ganske vildt.
Det Slid og Slæb, som lang Tid han har havt,

Har ældet ham før Tiden. — Dette Skifte!
Vor Fattigdom. — Den snevre Krog. — Hvor gierne
Vil jeg fortiene Brødet til ham, Betty!
Men trælle for mit Brød, som Tiener hos
En fornem Herre — nei, det kan jeg ikke.
Min Fader var en Kongeſøn; min Farbroer
Var Konge for de Vilde. Gierne jeg
Ydmyger mig! En europæiſk Borger
Er meer end Kanibalers Drot, det veed jeg;
Men Tiener — Tiener vil jeg ikke være.

Twaſtle.

Hvorfor ei det? Saa faaer du Guldgaloner
Om Hatten og paa Klæderne; kan ſpiſe
Den bedſte Mad, og faaer en Flaſke Viin
At gottes med om Dagen.

Will.

Mange Tak!
Jeg drikker heller Kildevand, ſom fri.

Twaſtle.

Det klinger ſmukt. — Naa — vel bekomme os!
Nu har vi ſpiiſt — nu er det Tid at gaae.
(Tager ſit Glas og raaber Selkirk i Øret:)
Saa vil vi drikke Værtens Skaal!

Selkirk (vaagner).

Ak, ak!
Jeg troer at jeg var falden lidt i Søvn.
Tilgiv mig, Maſter Twaſtle!

Twaſtle.

I er ſvag,
Det er naturligt at I falder ſammen.
Nu — velbekomme! Tak for Mad! I har
Beværtet os — giør det ei oftere!

Det koſter Penge. — Her i denne By
Gaaer man ei noget Skridt foruden Penge.
Paa Themſens Bredder krybe Padder nok
Med tykke Maver; men de maae ei væltes
Paa Ryggen, ſom paa St. Aſcenſion;
De vil ei koges i Maderaviin,
Kun fyldes med den. Her er Fugle nok,
I Jomfrubuur og paa Spadſeregang,
Men de er tamme, de maae ikke ſkydes.
Her kan I ikke længer fælde Træer;
Thi vi har ingen, vi maae brænde Steenkul,
Og den er ogſaa dyr. Alting er dyrt.
Saa maae I ſpare! Værterne forſtaaer
Ei Spøg: naar Leien ei betales ſtrax
Til rette Tid, ſaa kaſtes man paa Døren;
Det har man ofte havt Exempler paa.
See til, I kommer i et Hoſpital,
Det tiener Eder bedſt. Og Will derhenne,
Med Kobberfarven, med den ſmukke Vext,
Er ſkabt til Domeſtik med brede Treſſer
Bag een og anden Ladys Stol. — Guds Fred!

(Staaer op.)

Nu gaaer jeg til min Dont, min Hoſebod,
Og føler mig i den ſaa ſtolt en Mand,
Som Ridderen af Hoſebaandet. Betty,
Hvad ſtaaer du der og gaber efter? Vil
Du kiøbe Will?

Betty
(undſeelig og bevæget).

Farvel — Herr Selkirk! Will!

Will
(med et ømt Blik).

Farvel, min ſkiønne Miſs!

Twastle
(trækker ham til en Side).

Du ei forstaaer
At tale Sproget ret endnu, min Ven!
Det hedder ei: Farvel min skiønne Miss;
Thi først er hun jo slettes ei din Miss,
Og for det andet, om hun end er smuk,
Det kommer ei det mindste Sagen ved.
Det hedder slet væk (for en anden Gangs Skyld)
„Farvel Miss". Har du ret forstaaet mig?

Selkirk.

Farvel og Tak! Tak for Jert Raad til mig!
Jeg lægger det paa Hierte.

Twastle.

Giør I det!
Et Raad i rette Tid er Penge værd.
(Gaaer med sin Datter.)

Selkirk
(stirrer bedrøvet hen for sig).

Ja han har Ret! Jeg er en Invalid —
Bestemt at mugne hen i Hospitalet.
Og du, min stakkels Will! og du maa sælge
Din Frihed i det fri Britannien.
Det havde jeg ei tænkt! Hvi blev vi ei
Dog paa vor De? Hvi smutted vi af Busken,
Da vi saae Mennesker, for at befries?
Befries? Hvorfra? — Udjages af vort Eden!
Hvad søgte jeg? — Det elskte Fædreland!
Hvad er det egenlige Fædreland?
En Hytte, Fader, Moder, Søster, Broder —
En halv Snees Venner — og vor Barndoms Egn,
Hvor er det Alt? Dødt eller reent forandret.
Halvhundred Aar har omskabt Alt, selv Sproget.

Jeg kiendte Barken hist i mine Træer
Langt bedre Will, end disse Ansigter;
Thi Træet nikked jo dog venligt til mig.
Jeg var en Konge paa min Ø, som Adam
I Paradis. Vel fandt jeg ingen Eva,
Men heller ingen Kain blev min Sorg.
Jeg fandt en Søn, en god, en kiærlig Abel.
Hvad vilde jeg da meer?

(Han omfavner Will.)

Will.

O græd ei, Fader!
Jeg har det bedste Haab og takker dig,
Fordi du bragte mig til Mennesker.
Det er dog skiønt! Naturen er vel smuk,
Men Mennesket er dog Guds første Skabning.
Vor Ø var tom og sørgelig.

Selkirk.

Nei, Will!
Ei sørgelig! — blid — himmelsk i sin Ro —
En Kirke for Guds Almagt.

Will.

Det er sandt,
Du kan ei more dig i denne Vrimmel,
Som jeg.

Selkirk.

Saa morer denne Vrimmel dig?

Will.

Den Skov af Master langs ad Themsens Bredder,
Den Børsens Bisværm, disse Blandinger
Af alle Nationer, alle Sprog;
De hellige Kirker med Choralerne,
Med Præstens fromme Præken; Parlamentet
Med sine kiække Taler; Skuespillet

Med sine Skiærmer, Lys og Eventyr; —
Selv Kaffehuset med Aviserne;
De raske Væddeløb, de skionne Heste;
Lyststæderne med saftigfrodigt Græs;
Og — meer end Alt — (Standser.)

Selkirk.

Hvad Will? Hvad meer end Alt?

Will.

Hvi skammer jeg mig? Eders skiønne Qvinder!
Jeg veed, at mine Landsmænd er Barbarer,
Blodgierrige, glubske Dyr; men, Fader Selkirk!
Saa har de ogsaa Dyrets Fortrin, veed du.
Hvo nægter, de er Kæmper? Hvad er slig
Tykmavet Londons Borger med Paryk,
Hvad er en saadan lille modens Herre
Mod een af vore nøgne Folk? saa glubsk
Som Tigren i sin Kamp, saa from som Barnet
I Fred. — Men Eders Qvinder —

Selkirk (smilende).

Vore Qvinder
Dem foretrækker du?

Will.

De er saa hvide
Som Nattens Snee, og deres Lokker gule
Som Maanens Straaler; deres Øine ligne
Den klare Himmel; — det er sande Engle!
Og deres Blik og Smile smelte Hiertet
Med Længsel; som ei Kanibalen følte,
Der saae kun hine føre Kæmpeqvinder,
Med sorte Stirreblik, og Blodkoraller
Omkring det brune Bryst.

Selkirk.

Den lille Miss,

Den smukke Betty lader til at giøre
Stærkt Indtryk paa min Will.

Will.

Hun er saa frisk
Som Vaaren, og uskyldig, blid som den.
Hun synger som en Fugl, og ikke Rosen
I Purpur overgaaer de runde Kinder.
Og hendes Siæl er endnu mere skiøn,
End Legemet.

Selkirk.

Og hvoraf veed du det?

Will.

Vi ofte tale med hinanden.

Selkirk.

Saa?
Og kan hun lide dig?

Will.

Jeg veed det ei.
Jeg ønsker det. Jeg var ulykkelig,
Ifald det ei var saa. Hun hører gierne
Mit Eventyr. Hun græder — smiler — sukker. —
Og naar jeg stirrer hende stivt i Øiet,
Da slaaer hun Øiet ned, og Kindens Roser
Faae mere Purpur; men hun vredes ei.

Selkirk.

Min stakkels Will! Ifald du elsker Betty,
Da seer jeg intet Haab for dig, min Søn!
Thi du er fattig, Faderen er gierrig,
Og har bestemt en Brudgom for sin Datter
Aldeles efter sit Sind.

Will.

Betty ægter
Ham aldrig, aldrig! Nei, det veed jeg vist.

Vel har hun intet sagt — O Læben taler
Kun Klogtens Ord; men Øiet Kiærlighedens.
Hvad hielper det, at Frygt giør Tungen stum,
Naar Blik og Smil forraade Hemligheden?

Selkirk.

Hvor hurtig du er vorden Europæer!
Jeg, i min Eensomhed, er bleven sky,
Og næsten bange for hvert fremmed Ansigt.
Dog — det er sandt, Naturen skiænker Gaver
Til Sydhavsøen, som til Storbritannien.
Lang Tid kan Fieldet skiule Diamanten;
Men findes den og slibes, straaler den
Med Glands, som Flinten udenfor maa savne,
Skiøndt den bestandig stod i Solens Lys.

Will.

Din Godhed for mig, Fader! overdriver.

Selkirk.

Du elsker, du er ung! Det unge Træ
Omplantes let; det Gamle taaler ei
At flyttes meer. Jeg frygter, jeg gaaer ud.

Will.

Bedrøv mig ikke, Fader!

Selkirk.

Hvorfor blev du
Ei end et Aar paa Øen med mig, Will?
Du havde trykket mine Øine til,
Og kunde reist og elsket i Europa.
Nu gaaer jeg som et Udskud, som en Fremmed —
En gammel Stodder. Hist paa Øen staaer
Min Hytte tom og venter paa sin Herre,
Som flakker uden Ly paa Londons Gader.
Nu løbe mine stakkels Lamaer

Vildt om i Krattet, og min skiønne Have
Groer fuld af Ukrudt; ikke skiær jeg meer
En Fure daglig i min Trækalender,
Min Almanak er sluttet, Will!

Will.

O Fader!
For Guds Skyld, siig ei sligt. Og vidste jeg
At det var saa, du kunde ikke trives
Meer i dit Fædreland, og i Europa —
See, jeg forlod det Alt, og fulgte dig
Igien til dine Orkner.

Selkirk.

Jeg har ingen.
Man har berøvet mig min Orken, Will!
Den er ei meer, du søger den forgiæves.
En Kolonie af Dybtfordærvede
Nu bygge der. Der var jeg mere fremmed,
End selv i London. — Ofte har jeg tænkt
At gaae til Skotland, at opsøge der
Min Æt, min Barndomsegn blandt Klipperne;
Men Alt er dødt for mig, det veed jeg nok.
Her har jeg dog min Will.

Will.

Taalmodighed!
Her kan vi ogsaa vorde lykkelige.

Selkirk.

Mit gamle, brustne Anker, gode Søn!
Er giennemædt af Rust; det laa for lang Tid
I Slud paa Stranden, duer ikke til
At fæste Hanken meer i Haabets Klippe.
(Han tager sin Hat.)

Will.

Hvad vil du?

Selkirk.

Gaae — hvad jeg saa tidt har giort
I denne Verden — en forgieves Gang.
Den lærde Herre, denne Herr Defoe —
Du veed, jeg gav ham for et halvt Aar siden
De Smaapapirer, mine Hændelser,
Uordentligt opskrevne — for mig selv
Knap læselige. Han har lovet mig
At ville giennemsee det hele Kram.
En Skipper giorde mig det Forslag, veed du,
Jeg skulde lade mine Reiser trykke;
Her trykkes og her læses alle Slags;
Det var dog noget Eget, meente han.
Jeg føler selv, at hvis jeg kunde ret
Fremstille, hvad jeg havde stridt og lidt —
Da vilde Bogen læses med Forundring,
Og more Mange. Men det er umuligt!
Jeg er en gammel, ustudeert Matros;
Forstod kun maadeligt at føre Pennen,
Da jeg var yngre, meget mindre nu.
Dog, da jeg eengang er den gamle Nar,
Og ikke glemme kan mit Kongedom,
Saa var mig ogsaa Fristelsen for stor;
Jeg modstod den ei længer; skiøndt jeg veed
Forud, den lærde Herre leer og rækker
Mig mine Stumper spottende tilbage.

Will.

Det skal du ikke sige! Jeg har hørt:
En god Skribent behøver altid ei
At være just saa lærd. Har du et Hierte,
Forstand, og noget Morsomt at fortælle,
Saa giver nok Fortællingen sig selv.

Selkirk.

Det er ei langt herfra; det er en Gang.

Hvad har jeg andet nu at foretage?
Giv mig min Overkiole! Det er kisligt,
Og jeg var vant til mine lodne Skind,
Hvor Solen brændte stærkere.

Will (hielper ham).

Du kan ei
Faae Klæder nok; mig er de kun i Veien.

Selkirk.

Du løb omkring i kraftig Nøgenhed.
Saa gaaer det, Will! See, Sommeren behøver
Ei Klædebond: den er en Yngling varm,
Som svømmer om og kisler sig i Floden;
Den gamle Vinter sidder som en Gubbe
Med Hætten over Hovedet, og varmer
Ved Arnens Lue sine stive Fingre.
Men Arnen mangler mig!

Will.

Den faaer du nok!

Selkirk.

Ja, ja, den sikkre, lune; hvor jeg meer ei
Kan siges op til nogen Flyttedag.

(De gaae.)

Defoes Værelse.

Nogle Baller Papir staae opstablede i Baggrunden.

Defoe. Agathe.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Men hvad vil Herren
Da med den grumme Hoben Trykpapir?

Defoe.

Naa? Veed Hun ikke det endnu? Det er jo
Min Bog — min Robinson.

Agathe.

Hvad? Er det muligt?
Har Herren skrevet alt det?

Defoe.

Synes Hun
Nu ikke jeg er flittig?

Agathe.

Ih min Gud!
Naar har da Herren skrevet det?

Defoe.

Hun seer jo
Jeg skriver daglig.

Agathe.

Men en saadan Mængde.

Defoe.

Det svulmer ud i Trykken, maa Hun vide.
Har Hun ei ogsaa mærket sligt, hvergang
Hun koger Grød og Ærter i sin Gryde?
(Han giver hende en Bog.)
Maa jeg opvarte med et Exemplar?

Agathe (neier).

Ak Jemini, jeg takker gode Herre!
Ha, nu forstaaer jeg det! Det er den smukke
Historie, om ham, den stakkels Diævel —
Paa Den, hvad han heed —

Defoe.

Robinson Crusoe.

Agathe.

Ja, ganske rigtig. Troer da Herren ogsaa,
At jeg og Jenny vi kan læse denne
Begivenhed? og mon den ikke gaaer
For meget over vore Fatteevner?

Defoe.

Enhver kan læse den, Enhver kan mores!
Den Kloge, den Enfoldige, Lærd, Læg.
Det er just Sagen. Bli'er det saadan ved,
Saa er min Lykke giort; jeg bli'er om kort Tid
En Mand paa mine tyvetusind Pund.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Blot for en Bog?
En Fabel! En Fortælling! En Roman!
Hvis det var Mad, Plumpbudding eller Smør;
Hvis det var Tøi, som Strømper, Klæde, Lærred;
Hvis det var Kage, Syltetøi, Liqueur —
Ja, du min Gud, det trænger Alle til;
Det er Reelt, det Nytte gior i Staten;
Men —

Defoe.

Skiænk et Glas Madera!

Agathe.

Herren drak alt
Sit Morgenglas, da Han gik ud.

Defoe.

Da Capo!
Man maa dog drikke Lykkens Skaal, Agathe!
(Agathe skiænker, han drikker.)

Agathe.

Lad mig nu see at Herren skiønner paa,
Han har det godt!

Defoe.

Ja, ja! det skal jeg nok.

Agathe.

Man Maade holde maa med Glæden.

Defoe.

Rigtig!
Og naar man trænger til Paamindelse,
La'er man Agathe kalde.

Agathe.

Sandhed hører
Man ikke gierne.

Defoe
(tager i sin Lomme).
Jeg maa dog betale
Moralen. (Giver hende Penge.)

Agathe.

Gud! — Guineer.

Defoe.

Kiøb sig nu
En Søndagskiol', som Hun kan stadse med,
Hvergang Hun gaaer i Kirke.

Agathe.

Nu, man maa
Dog sige hvad man vil: De har et Hierte —

Defoe.

Som Guld. Ei sandt? Nu ned med sig i Kiøknet!

Agathe (sagte).

Nu skal jeg sandt for Herren ogsaa lave
Ham Agerhøns, det er hans Livret, veed jeg.
(Neier.)
Jeg takker og rekommanderer mig. (Gaaer.)

Defoe.

Mig selv det forekommer som en Drøm!
Defoe — jeg Robinsons Forfatter? Ha,
I hvert et Huus man læser Robinson.
Jeg seer den unge Lady med sit Guldhaar,
Hun støtter Hov'det paa den runde Arm,
Og suger Bogen med de store Øine.
Den gamle Kiøbmand sidder i Comptoiret,
Høit paa sin Stol, sin Skriveræsel, læser
Om Den hist, og glemmer Contrabogen.
Den lille Miss og hendes Elsker tænke
Paa Fredag, paa de Vilde, studse, mores,
Og glemme selv det sukkersøde Maanskin.
Ja Drengen, paa sin Skammel, seer opmærksom
Paa Bedstemo'er, der snøvler ved sin Brille.
I Windsor læser man min Bog med Guldsnit,
Og Tiggeren paa Tærsklen sidder med
Et lurvet Exemplar, som han har laant.
Den Lærde glemmer sine Folianter
For min Octav, og nødes til at rose
Hvad han foragte vil. — Det er dog herligt,
At virke saadan paa en heel Nation!

(Efter et Ophold:)

Men — men Defoe — Ha, den forhadte Tanke!
Og hvis det bli'er bekiendt og kommer ud,
Vil man ei troe, slet intet hører dig til?
Thi saa er Menneskет: man falder fra
Den ene Yderlighed til den anden;
Foragter let, hvad nys man har forgudet.

(Han tager en lille Pakke frem.)

Den gamle Sømands Ord var kun et Chaos,
Hvoraf jeg skabte mig min Digterverden.
Og dog — dog, kan jeg nægte? — Meget er der,
Som jeg har skrevet ud, og vel benyttet.
Den hele første tryllende Idee. —

Saa gik det stedse! — Har ei Shakespeare taget
Sit Stof af Eventyr? — Ha, jeg tør vædde,
Cervantes fandt en Don Quixote i Mancha.
Men Ingen veed det, og hvad ingen veed,
Fordunkler ikke Skialdens Glands. — Og hvis —
(Grubler.)
Hvorfor ei? — Hvad har Selkirk vel for Nytte,
Hvad Ære har han af, det bli'er bekiendt?
Ja — han maa bort og tie. Jeg vil skiænke
Det lille Sted ham, som jeg har paa Landet.
Der skal han faae det godt; men tie skal han,
Som Muldvarp i sin Tue.
(Det banker.)

Defoe (farer sammen).

Ha, hvo banker?
Hvis det var ham — (høit:) Kom ind!

Selkirk træder ind.

Defoe (sagte).

Ja ved Apollo!
Frisk, gamle Synder! Spil din Rolle vel! —

Selkirk (beskeden).

Jeg gaaer dog ikke feil? Forlad mig, taler.
Jeg her med Herr Defoe?

Defoe
(med et paataget rask Væsen).

Ja ganske rigtig.
Ak — Master Selkirk! Er det Jer? Velkommen!
Jeg kiendte Jer ei strax igien.

Selkirk.

Det troer jeg;
Det er heel rimeligt. Mit slette Skrog
Er næsten hugget op til Vrag, fra sidst.
I veed, paa Wappings Kaffehuus —

Defoe.

Ja, rigtig!
I gav mig der en lille Pakke Skrifter
At giennemsee —

Selkirk (undseelig).

Tilgiv, min lærde Herre!
En Mand i mine Aar, af Nøden avet,
Mindst burde dadles for Forfænglighed;
Men det var heller ei den Orm, som stak;
Oprigtig talt, det var Nødlidenhedens.
Og midt i Havsnød, griber Haanden, veed I,
Den mindste Planke, skiøndt den ei kan bære.

Defoe
(betragter ham opmærksomt).

I er beskeden.

Selkirk (godtroende).

Ikke sandt? Det duer
Ei noget? Det er Lapperie.

Defoe (forlegen).

Nu, Kiære! —
Det siger jeg just ei. Hvis I forstod
At føre Pennen — Eders Hændelser
Er egne — Jeg vil ikke sige dermed
Just ganske nye og aldrig hørte før. —

Selkirk.

Naar jeg undtager Will, min Pleieson,
Og mig, har aldrig jeg om Nogen hørt,
Som leved Aar for Aar i Eensomheden
Paa slig en øde Ø.

Defoe (hurtig).

Jo, Selkirk, jo!
Ifald I havde Læsning, mindtes I

Vel fleer Exempler. For tretusind Aar
Var Philoktet alt slig en Enebygger:
Han leved i en fugtig Klippehule,
Han gik paa Jagt, og fældte Dyr med Pile,
Indtil der kom et Skib og frelste ham.

Selkirk (forundret).

Tretusind Aar? — Min Tro, det er en lang Tid!
Og veed man ingen mellem Philoktet
Og Selkirk, saa beviser det for os,
At Hændelsen er sielden.

Defoe.

Det er sandt.
Og more gior den, blot som Hændelse.
Det vil jeg ogsaa tilstaae, — gierne tilstaae.
Det Vigtigste: Udviklingen, den Maade,
Hvorpaa hvert Træk er stillet frem og malt,
Hvorved man sættes, saa at sige, ind
I sligt et Liv, og selv oplever det;
Det mangler Eders lille Dagbog ganske.

Selkirk.

Ak Gud! det veed jeg nok. Jeg har, som sagt,
Aldeles ingen høie Tanker om den.
Min Mening var, om ei den kunde bruges
Som Stof maaskee, som raat Material?

Defoe.

Det traf saameget heldigere, Selkirk,
Da jeg i lang Tid alt har havt en slig
Idee, før I kom!

Selkirk.

Virkelig, min Herre?

Defoe.

En lignende, forstaae mig, ikke ganske;

Og jeg vil ærligt tilstaae: Eders Dagbog
Gav mig Anledning til ret smukke Træk.

Selkirk.

Saa har I dog benyttet mine Hæfter?

Defoe.

Ja — for at bruge Lignelser som I:
Som Fabrikanten, der sin Bomuld tog
Fra Træet, spandt, og væved det til Klæde.

Selkirk.

Det tvivler jeg ei om. — Hvad har I kaldet
Den Bog? — (Begiærlig:) O, har I ei et Exemplar?
Hvad koster Bogen? Jeg maa læse den.
Er det om Een, som leved paa en Ø?
En ubeboet Ø?

Defoe.

Som Philoktet
Og I; ja ganske rigtig. — — Bogen er
Ei her endnu. I faaer et Exemplar
Smukt bundet ind, saasnart det kommer fra
Bogbinderen. — Men — hvad jeg vilde sige —
Mit Værk er færdigt; alle Kiendere
Bersmme Bogen; den fornøier Alle;
Man ynder meget min Fremstillingsmaade, —
Ei Fablen at forglemme, som tildeels
Jeg skylder Eder, men dog meest mig selv.
Nu altsaa — jeg vil høste Fordeel af den,
Og det er billigt at I faaer en Part.
See — tyve Miil fra London, ved en Skov,
Har jeg et lille Sted, min gode Selkirk,
Med Have til. Der boede jeg tilforn;
Nu agter jeg at kiøbe mig en Gaard
I Londons Nærhed. I skal boe i Hytten.
Den hører Eder til imens I lever,

Og jeg vil aarlig skiænke Jer endnu
Halvhundred Pund. Er I fornøiet dermed?

Selkirk
(folder sine Hænder).

Halvhundred Pund om Aaret, og et Huus
Paa Landet ved en deilig Skov?

Defoe.

Nu, Selkirk,
Troer I Jer saa betalt?

Selkirk.

Betalt, min Herre?
Gior mig ei skamrød! Kald ei Eders Gave
Betaling! Giv ei Eders Høimod Navn
Af Skyldighed!

Defoe (rørt).

I er for nøisom, Selkirk!
Ved Gud, det har I ærligt, vel fortient.

Selkirk (glad).

Saa skal jeg leve mine sidste Dage
Frit i Naturen, uden Næringssorg?

Defoe.

Det skal I; og saasnart I mangler Noget,
Siig det til mig, saa skal jeg hielpe strax.

Selkirk
(griber efter hans Haand).

Uegennyttige, høimodige Mand!

Defoe
(trækker Haanden skamfuld tilbage).

Kald mig ei saa, det ei tilkommer mig.

Selkirk.

Fortiener ikke slig Velgierning Tak?

Defoe (fatter sig).

Alt hvad jeg nu forlanger, er kun dette: —
I finder Eders Skrift betalt, ei sandt?
I er fornøiet?

Selkirk.

Var jeg Glæde værd,
Ifald jeg ikke var det?

Defoe
(gaaer til Skriverbordet, og tager et Blad Papir frem).

Nu velan!
Saa underskriv mig disse Linier:
Beviis for, at I fulgte Manuscriptet
Til mig, og at det nu er ganske mit.

Selkirk.

Men bruger I min gamle Dagbog længer?

Defoe.

Aldeles ikke.

Selkirk.

O, min gode Herre,
Saa giv mig den igien! Jeg har den kiær,
Den er min Siæls Fortrolige, den fulgte
Mig stedse paa min Vandring; hver en Tanke
Har jeg meddeelt den, som et Vennebryst.
For hver en Anden er den kun et Intet,
For mig en Skat.

Defoe.

Det gior mig ondt, at jeg
Maa afslaae Eder den beskedne Bøn.
Det har sin Aarsag. Er vi enige,
Saa hører Bogen mig til.

Selkirk.

Kiære Herre,
Bliv ikke vred! Kan det ei andet være,

Saa maa jeg skilles fra min gamle Ven.
Det er ei første Gang, jeg rives fra
Det Vanlige, det Kiære. Som I vil!

Defoe
(ringer paa Agathe).

Giv mig et Fyrfad ind med Gløder strax,
Og sæt det i Kaminen!

(Til Selkirk:)

For at I
Skal see, det er ei Lyst til meer at bruge
De gamle Hæfter, vil vi brænde dem,
I Begges Overværelse.

Selkirk (sukker).

Ja, ja!

Defoe.

Og endnu Eet! Tro maae I love mig,
At I vil aldrig yttre Jer for Nogen
Om denne Sag; om hvad I solgte mig.
Seer I, jeg skal forklare Grunden, Selkirk!
Jeg Fiender har, som gnave paa min Roes,
Og see sig magre paa min trinde Velstand;
Fik de at høre nu slig Hændelse,
Da vilde Klaffertandens hundred Tunger
Udsprede snart de latterligste Rygter.

Selkirk.

Ja, ja! Det kan jeg ganske godt begribe.
Og helligt sværger jeg, ved den Algode,
Som rørt har Eders Sind, og gav Jer Lyst
Til at formilde Gubbens sidste Dage:
Jeg tier, og skal være taus som Graven.

(Agathe har sat Fyrfadet i Kaminen, og er gaaet igien.)

Defoe.

Det er mig nok!

(Kaster Papirerne paa Ilden.)

Og dermed vie vi
De tomme Straae til Evighedens Flamme.

Selkirk

(seer paa Ilden, og torrer sine Øine).

Hvor hurtigt lue de! — Hvor hurtigt svinge
De deres røde Vinger og forsvinde!

Defoe

(giver ham Penge).

Tag denne Hielp, min Gubbe! for det Første.
Gaa hiem og vederqvæg dig! Drik min Skaal!

Selkirk

(trykker hans Haand).

Det skal jeg! — Tak! —

(Sagte, stirrende i Kaminen:)

Der svandt det sidste Glimt. —
Dog nei! Erindringen staaer i mit Bryst,
Med dybe, uforkrænkelige Runer;
Og den skal ei forgaae, skal ei forsvinde,
Før Siælen svinger sine lette Vinger
Af Støvets Aske.

(Til Defoe:)

Nu — Farvel, min Herre!

(Gaaer.)

Defoe

(stirrer bevæget hen; efter en kort Taushed):

Hvad er jeg nu mod ham? — Ærgierrighed!
Dit Vaaben er Forfængeligheds Taager, —
Og du vil kæmpe mod Samvittigheden?

(Han holder Haanden for Panden.)

Et Bud kommer med et Brev.

Et Brev, Sir! fra Sir Robert Edgardson!

Defoe (hører ikke).

Budet.

Et Brev, Sir! Fra Sir Robert Edgardson.

Defoe.

Hvad? Fra Sir Robert Edgardson?

Budet.

Ja Herre!

Defoe.

Behøver Brevet Svar?

Budet.

Jeg veed det ei.

Defoe
(bryder det og læser).

Min Herre!

Med stor Fornøielse har jeg læst Deres Robinson Crusoe, der saavel fra Opfindelsens, som den naive godhiertige Fremstillings Side er fortræffelig. Da jeg nu er meget for at yde Hver Sit, og aldrig har Ro, før jeg har betalt min Gield, saa tillad, at jeg ret takker Dem her, for Nydelsen af Deres skiønne Værk! Jeg ønsker meget at giøre Deres Bekiendtskab; men Alt maa have en Anledning; af en blot høflig, formelig Visit kommer der lidet. For en saadan Anledning har Skiæbnen sørget: Man har indbudet mig i Eftermiddag til en saakaldet litterair Thee, og tilladt mig at medtage en Giæst. Har De Lyst til at komme med incognito, saa er det herligt. Jeg veed at Ingen kiender Dem; man vil critisere Deres Robinson, og det vil give en lystig Scene. Jeg haaber, De har allerede hærdet Dem mod Misundelsens, Uvidenhedens og Forfængelighedens Domme, som den udmærkede Mand aldrig kan undgaae. Tillad altsaa, at jeg henter Dem Kl. syv.

(Efter at have læst Brevet:)

Vel — hils din Herre! sig — jeg takker skyldigst. Jeg henter ham!

Budet.

Vel, Herre!

Defoe.

Bed ham venligst
Undskylde mig, at ei jeg svarer skriftligt.

Budet.

Godt, Herre! Det skal blive vel besørget.

(Gaaer.)

Defoe
(stirrer i Brevet).

„Godhiertig" — „yde hver Sit" — „har ei Ro,
Før jeg har afbetalt min Gield" —

(Gnider sig for Panden.)

Hm, hm! —

(Læser igien:)

„Har hærdet Dem imod Misundelsens,
Forfængeligheds Domme" —

(Han lader Brevet synke.)

Nemesis! —
Det er for tidligt. — Eller, — kommer du
Min Genius, og varsler mig itide?

(Seer ind i Kaminen.)

Ja, Ild! du havde meer Medlidenhed,
End jeg. End er kun nogle Blade brændt.
Jeg redder Levningen.

(Han river Hæftet ud, slukker det, og siger med Følelse:)

Ja, ja, ved Gud!
Jeg redder den — og redder dig, min Ære!

(Gaaer.)

Anden Handling.

Wappings Kaffehuus.

Master Crab. Mistress Crab.

Mrs. Crab.

Saadan er det, og saadan maa det være.

Mr. Crab.

Du skal see hvad der kommer ud af, Kone!

Mrs. Crab.

Hvorfor brummer du, Mr. Crab? Giv dig tilfreds! Æren er heller ikke at foragte. Du har nu Penge nok. Du har ægtet et honet Fruentimmer, og maa finde dig i skikkeligt Kompagnie.

Mr. Crab.

Er det skikkeligt? Disse skiønne Aander skiendes og klamres jo tidt værre end Matroser.

Mrs. Crab.

Det har ingen Nød nu, siden vi have faaet Sir Robert Edgardson til Æresmedlem. —

Mr. Crab.

Jeg frygter du bringer mig i Ulykke med denne litteraire Thee. Den skiller mig ved mine øvrige Giæster.

Mrs. Crab.

Det skikker sig heller ikke meer for dig at holde Værtshuus, Mr. Crab! Din Krambod bringer dig den største Fordeel.

Mr. Crab.

Man maa altid i det mindste kiøre med to Hiul under sin Vogn. Det er en daarlig Befordring at age med Hiulbør.

Mrs. Crab.

Giør hvad du vil, og lad mig ligesaa! Du har jo selv engang været med at stifte en Klub. Har du glemt det?

Mr. Crab.

Min gamle Toskillingsklub? Ja det var en anden Sag: der kom ikke andre end ordenlige Borgermænd, og der gik alting punktlig til efter Lovene.

Mrs. Crab.

Om jeg mindes ret, hænge Lovene klistrede paa et stivt Pap endnu bag Skabet derhenne. Tag det frem engang og lad os høre! Maaskee kunde de være til Nytte for vort Selskab.

Mr. Crab (tager det frem).

Med adskillige Modificationer efter Omstændigheederne, troer jeg de ikke vilde være uefne.

(Han puster Støv af Pappet.)

Mrs. Crab.

Lad den Blæsen være! Du puster mig Støvet i Øinene. Du giør mig blind.

Mr. Crab.

Lydigheden mod Lovene bør altid være blind, mit Barn.

Mrs. Crab.

Nu lad høre:

Mr. Crab.

Primo: Hvert Lem betaler to Skilling i Indtrædelsespenge.

Mrs. Crab.

Hvor meget er det for hele Kroppen?

Mr. Crab.

Secundo: Hvert Medlem skal stoppe sin Pibe af sin egen Pung.

Mrs. Crab.

Videre:

Mr. Crab.

Dersom noget Medlem befindes fraværende, erlægge det to Skilling; uden saa er, at det er sygt, eller kastet i Fængsel.

Mrs. Crab.

Det er lovligt Forfald.

Mr. Crab.

Dersom Nogen sværger eller bander, da har hans Nabo Lov til at give ham et Drfigen.

Mrs. Crab.

For en Ordens Skyld.

Mr. Crab.

Dersom Nogen fortæller Historier i Klubben og lyver, betale en Halvskilling for hver Løgn.

Mrs. Crab.

Denne Lov er ikke saa let i Udførelsen, som moralsk i Bevæggrunden.

Mr. Crab.

Kommer nogen Hustru for at lede sin Mand hiem, da maa hun ikke komme ind; men han maa tale med hende uden for Døren.

Mrs. Crab.

Hvilket Cavalleri!

Mr. Crab.

Skiælder Een den Anden for Hanrei, da excluderes han af Klubben med de fleste Stemmer.

Mrs. Crab.

Esprit de Corps!

Mr. Crab.

Ingen maa lade sine Klæder, Sko eller Støvler sye hos andre, end Klubbens Brødre.

Mrs. Crab.

Frihed og Lighed!

Mr. Crab.

Enhver Trompeter og Pauker er musicerende Medlem.

Mrs. Crab.

Hvem er da Tilhørere?

Mr. Crab.

Ingen Tremarksmand er istand til at vorde Medlem eller Æresmedlem af Klubben. — Der er de allesammen!

Mrs. Crab.

De burde stikkes i Kobber.

Mr. Crab.

Ja hør nu Kone! jeg vil ikke disputere videre med dig. For mig kan du drikke Thee med Hvem dig

lyster; og om det nu er brun, grøn eller litterair Thee, det er mig det samme. Den litteraire Klub finder jeg mig i; kun at det ikke udarter til litteraire tête à tête'r.

Mrs. Crab.

Hvad seer du mig an for?

Mr. Crab.

For et Fruentimmer, (høster) der har været Kammerjomfru (høster) hos Mistreſs Quickly. — Du har faaet Smag paa Læsning! — Lad saa være! Det var ikke derfor jeg tog dig; det var ikke din Siæl, jeg forgabede mig i; thi den er usynlig, og jeg kiøber ikke Katten i Sækken. Men du havde en god corporlig Dannelse, du var ung og smuk —

Mrs. Crab.

Det er jeg endnu.

Mr. Crab.

Penge havde du ikke mange af.

Mrs. Crab.

Havde jeg ellers taget dig?

Mr. Crab.

See nu — der er min Søn, din Stedſon, Peder Crab, som du veed.

Mrs. Crab.

Jeg har sat ham i Skole hos Magiſter Romanus, og han kan allerede, paa staaende Fod, overſætte alt det Latin, Magiſteren taler.

Mr. Crab.

Ja det er ret godt; men nu maa han ogsaa lære Kræmmerlatin.

Mrs. Crab.

Hvad vil det sige?

Mr. Crab.

Af det andet Latin kan han ikke leve.

Mrs. Crab.

Da har dog Magister Romanus levet deraf halvfierdsindstyve Aar.

Mr. Crab.

Som Peberſvend. Men min Søn skal givte sig og trives. Han er den Eneste af min Stamme paa Sværdsiden, han maa forplante Familien.

Mrs. Crab.

Send ham først som Student til Oxford!

Mr. Crab.

Nei, nu skal han være Svend til Efteraaret, og staae i min Hosebod.

Mrs. Crab.

Du vil dog ikke —

Mr. Crab.

Du veed, Master Twastle, Hosekræmmeren paa det andet Hiørne, og jeg, vare lang Tid dødelige Fiender.

Mrs. Crab.

Nu, jeg vil haabe I ere saa endnu?

Mr. Crab.

Ikke meer. Vore Hierter bleve smeltede i Overgaars ved en Flaske Porter. Vi have besluttet at stifte Fred, at slaae os i Compagni. Saa er den Ene ikke længer den Anden en Torn i Øiet. Og til den Ende ville vi gifte vore Børn sammen.

Mrs. Crab.

Eders Børn? Ja, Peter maa du nok kalde Barn. Men den smukke Betty er langt fra at være Barn længer, og du forregner dig, hvis du troer, hun gifter sig med en Dreng.

Mr. Crab.

Men jeg siger dig jo, han skal være Svend med det første. Lærebrevet er allerede skrevet og malet paa fint Pergament.

Mrs. Crab.

Et Lærebrev er intet Kiærlighedsbrev, Mr. Crab!

Mr. Crab.

Naa, saa gaaer jeg da hen til Mr. Twastle og bringer Sagen i Rigtighed, siden jeg nu har raadført mig med dig, og vi ere enige.

Mrs. Crab.

Ja vist! Saa enige, som muligt.

Mr. Crab.

Meer kan man ikke forlange. Farvel!

Mrs. Crab.

Mistress Quickly har bedet mig følge ud med paa Landet i Morgen til hendes Broder Sir Robert. Du har dog intet derimod?

Mr. Crab.

Aldeles ikke. Sir Robert Edgarson er en fornem Mand, en velhavende Mand, en smuk Mand, en riig Mand, en meget riig Mand. Det er en Mand, som jeg har al Agtelse for. Spiser du med Herskabet?

Mrs. Crab.

Jeg spiser med Børnene. Stille! der kommer Master Andrews, Odedigteren. Nu begynder Soireen, det er nok bedst du gaaer.

Mr. Crab (afsides).

Paa ham er jeg ikke jaloux; han eer ud, som han levede af Maanskin.

Herr **Andrews** kommer, høitravende:

Hil dig, du ædle britiske Venneviv!

Mr. Crab (sagte).

Hvad Pokker, er du bleven Du's med ham, Kone?

Mrs. Crab (ligesaa).

Ivre dig ikke, Mr. Crab! Det er som Digter han taler. Han dutter mig kun Poesien paa.

Andrews (til Mr. Crab).

Hil dig, viinbegeistrede Bacchus, ægte
Søn af Semele.

Mr. Crab.

Min Herre, jeg er en ægte Søn; saavidt er Deres Poesie intet Digt; men jeg hedder Crab, og ikke Bacchus; og min salig Moder hedde Mette og ikke Mele.

Mrs. Crab.

Undskyld min Mands Uvidenhed, Sir! han er ikke opdraget i den poetiske Religion.

Mr. Crab.

Nei, jeg er hverken poetisk eller katholsk.

Mrs. Crab.

Hans Opdragelse er forsømt af Naturen, men ved min Omgang, har der dog udviklet sig adskillige Evner, som forhen slumrede.

Andrews.

Hvorhen du gaaer, triveligtrødmende
Gut, med det rigtbukkelomkrandste Haar,
Møde dig smaa Luftamoriner,
Viftende Kisling til Purpurkinden.

Mr. Crab (bukker).

Mangfoldig Tak! Skyldigste Tiener! Min Kone er nok saa god at svare Dem.

(Gaaer.)

Andrews (leer).

Den gode Mand! — Tilgiv Mistress, at jeg spøgte lidt med Deres Ægtefælle. —

Mrs. Crab.

Siger intet, Sir! Man ryger jo med Røgelse for Myg, og Spidsborgere forjager man med idealske Talemaader.

Andrews.

Fortræffeligt, Mistress! Jeg skal hilse fra Magister Romanus, fra Philosopherne Aristus og Gryphius! De ville alle have den Ære at indfinde sig om lidt.

Mrs. Crab.

De vise mig en stor Godhed.

Andrews.

Der kommer Deres anden Marskalk, smukke Mistress! Herr Joseph.

Herr **Joseph** kommer.

God Dag, Mistress! Deres Tiener, Sir!

Mrs. Crab.

Hvad fattes Dem, Sir? Mig tykkes De seer mere bleg ud end sædvanlig.

Joseph.

Jeg har havt en Ærgrelse. Turde jeg ikke udbede mig et lille Stykke Sukker med et Par styrkende Draaber? De pleier at have Sligt ved Haanden.

Mrs. Crab.

Med Fornøielse!

(Hun tager et Stykke Sukker, hælder Draaber derpaa og giver ham det.)

Andrews.

Hvorledes, Herr Joseph? har igien et mislykket Forsøg hos een eller anden Deilighed —

Joseph.

Ei hvad, det er jeg saa vant til! Det er jo netop Vand paa min Mølle. Hvorledes skulde jeg leve og trives som Elegiker, hvis jeg ikke daglig og natlig havde Anledning til Graad og Drøvelse?

Mrs. Crab.

Apropos! Sir Robert Edgarson kommer dog ogsaa?

Joseph.

Han har lovet det.

Andrews.

Ei Mistreſs, hvad vil De med Sir Robert her? Han hører aldeles ikke til vort Cotteri.

Joseph.

Det er vel sandt; men saa er Sir Robert igien en riig, en fornem Mand. Det giver vort Selskab en Relief.

Mrs. Crab.

Naturligviis! — Men mine Herrer, glemmer ikke hvad De vilde sige! — jeg har læst en Bog i disse Dage, som jeg rigtig synes er grumme pæn; — men det forstaaer sig, jeg underkaster gierne min Mening Deres kyndigere og indsigtsfuldere Dom. Men skulde den ikke due noget, som jeg gierne troer, hvis De paastaae det, saa gisr det mig ondt; thi jeg vil tilstaae oprigtigt, den har moret mig kosteligt.

Andrews.

Maa jeg spørge om Bogens Titel?

Mrs. Crab.

Den hedder Robinson Crusoe.

Andrews.

Er det et dramatisk, episk, eller lyrisk Digt?

Mrs. Crab.

Det er intet Digt; den er skreven i Prosa.

Andrews.

Er det et historisk, philosophisk Værk, eller en Reisebeskrivelse?

Mrs. Crab.

Det er en Reisebeskrivelse.

Andrews.

Ja, saa sorterer den ikke under mit Forum. Jeg giver mig kun af med Poesie, og i Poesien fornemmelig med lyrisk Poesie, og i lyrisk Poesie udelukkende med Oden.

Joseph.

Ei, Herr Andrews! det er jo netop den Bog jeg har havt min Ærgrelse af. Jeg var just oppe hos

Boghandleren Powell, for at høre hans endelige Resultat, om han vilde forlægge mine Elegier eller ei. Var der ikke en Renden og en Trængsel efter denne Robinson, som ved en Bagerdør, om Morgenen Klokken syv.

Andrews.

Nei virkelig? Hvad er da det for en Robeson?

Joseph.

En Roman, skrevet af et ganske ulitterairt, obscurt Menneske: en vis Defoe, som i sin Ungdom har været Strømpehandler, forfattet adskillige Folkeskrifter, været af Oppositionspartiet, ærgret Ministeriet, endelig forløbet sig saavidt, at han giorde Udfald paa nogle Kirkeskikke; hvorved han da fik sin Løn, og blev sat i Gabestokken. Men ogsaa denne Straf taalte han med fræk Stolthed, og skrev en Ode over Gabestokken: at den nu var adlet ved ham, siden et ungt Menneske kunde sættes deri, for en litterair Ubesindigheds Skyld.

Andrews.

En Ode? Den maa jeg see! den hører til mit Departement.

Mrs. Crab.

Hvorledes? Et Menneske, som har staaet i Gabestokken, er Forfatter til Robinson Crusoe?

Joseph.

Paa min Ære!

Mrs. Crab.

O mine Herrer! saa beder jeg dem venskabeligst at undskylde, at jeg har moret mig over Bogen.

Joseph.

Bedste Mistress, vær De rolig, det bliver mellem os!

Ariſtus og **Gryphius** komme ind i Klammeri, og begive ſig hen i Forgrunden, uden at hilſe eller agte de Andre.

Ariſtus
(med arrogant paataget Phlegma).

Jeg bliver ved min Paaſtand: Krig! ellers duer det ikke. Kræfterne ſlappes, Modet ſvinder, Tænkemaaden bliver ſmaalig, Geniet indſnærpes. Er ikke Livet Giæring? Have vi Viin uden Giæring? Øl? Brød? Kun et dygtigt Had udvikler Kiærlighed. Falder desuden ikke de fleſte Blomſter af Træerne? Vilde ikke Peſt, Armod, Feighed være Følgen af for mange Mennesker? Krig altſaa! Legemet maa aarelades. Ellers døe vi, af lutter Lyſt til Livet, den uſleſte Død.

Gryphius (ſtraaler hidſig).

Du har Uret, min ſøde Bro'er! Hvad ſkal vi leve for, naar vi ſlaae hinanden ihiel ſtrax igien? Hvad hielper da al Religion, Moral, Videnſkab? Er ikke vor Beſtræbelſe Harmoni? Maa Diſſonantſen ikke opløſes engang? Skal vi beſtandig ſlutte Concerten med en lille Secund; med en Indledningstone til den Grundaccord, ſom aldrig klinger? Nei, min Broder, nei! Det er beſtialſk at Menneſket, ſom et vildt Dyr, fnyſer mod ſine Medmennesker.

Ariſtus.

Uden Krig bliver Menneſket en Spidsborger, en egennyttig Slubbert uden Forſtand og Hierte.

Gryphius.

Uden Fred bliver han et glubende Fæ, ſom æder de Andre Hiertet ud af Livet. Hvem har givet os Lov til at ſlaae hinanden ihiel?

Ariſtus.

Hvem har givet os Lov til at lade hinanden leve?

Gryphius (hidsig).

Sludder! — Jeg siger endnu engang: alting med det Gode: Formaninger, Taler, Opmuntringer, Flidsbelønninger!

Aristus (rolig).

Jeg siger endnu engang: alting med det Onde! Galger, Steiler, Pinebænke, Gabestokke!

Gryphius
(skraaler ude af sig selv).

Det er lumpne nederdrægtige Instrumenter. Med Sagtmodighed, med Fornuft og Besindighed skulle vi virke; ellers ere vi nogle Kiæltringer.

Aristus (kold).

Du vil dog ikke sige dermed, at jeg er en Kiæltring?

Gryphius.

Naar man slaaer iblandt en Flok Hunde, den man rammer, den tuder.

Aristus.

Du er en uforskammet Knægt, min søde Broer! Men tys! — (Han opdager Mrs. Crab og de Andre.) I Disputens Interesse, lægge vi ikke Mærke til, at vi alt ere komne op ad Trappen ind i Stuen. Der sidder jo Madamen. (Han blinker til Gryphius.)

Gryphius (som før).

Det er mig det samme, hvem Satan der sidder. Jeg siger nu som før: Skaansomhed! Selvtvang! Overbærelse! Humanitet! Tage alting op i den bedste Mening! Det er vort Kald. Og den der postulerer det Modsatte, er en Æsel!

Aristus.

Du forløber dig, min søde Broer! Fat Dig! Tys! Skikker Sligt sig for os, som Philosopher? Nei, jeg bliver ved min Paastand: Lad det gaae til det Yderste! De barbariske Tider ere de bedste. Hugge rask ind paa hinanden strax, det er Homerisk; det er det Sande! — Men derfor kan vi jo være lige gode Venner. Det er jo kun Meninger, hvad komme Meninger Personligheden ved?

Gryphius.

En Person uden rigtige Meninger, er det samme som et Brillefuteral uden Briller.

Mrs. Crab.

Men hvad er det mine Herrer? Hvad er det?

Aristus.

O det er ingen Ting, min Dyrebare! Det var en lille Disputats over Krig og Fred, som min Ven Gryphius og jeg repeterte med hinanden.

(De satte sig.)

Andrews.

Der hører jeg paa Gangen at Herr Romanus kommer med Peter Crab.

Mrs. Crab.

Mine Herrer! jeg er Dem uendelig forbunden, at De gisre mit Huus den Ære med Deres Selskab, og bidrage til at cultivere mig. Men det er vel at min Stedsøn Peter er kommen saa vidt, at han kan tyde hvad Magisteren siger; thi ellers vilde jeg være i stor Forlegenhed, siden han ikke taler andet end Latin.

Aristus.

Han gaaer i Barndom, Mistress! Han har tilbragt sin Levetid med bestandig at læse de romerske

Classikere; og om det nu kommer af at han selv ingen Tanker nogensinde har havt, eller af at de Andres Tanker have fordrevet hans egne; nok, han kan nu ikke yttre det mindste; ikke sige den ubetydeligste Ting, som: „Giv mig min Hat!" eller „hvorledes lever De?" uden at anføre en classisk Autoritet.

Mrs. Crab.

Det er en beshynderlig Orm.

Aristus.

Og da man har bebreidet ham denne Adfærd, især mod Fruentimmer og Ustuderede, saa har han nu altid en Skoledreng med, som Tolk, der leder ham, ligesom en blind Mand ved en Kiæp, og ikke har andet at giøre, end som Pappegøie at efterplappre paa Dansk, hvad han siger paa Latin.

Mrs. Crab.

Ja var det nu ikke en Lykke, at Peter Crab allerede er kommen saa vidt i Latiniteten?

Joseph.

Der er han!

(Mrs. Crab kommer lidt Rogelse paa Theemaskinen.)

Herr **Romanus** kommer med **Peter Crab** ved Haanden.

Romanus.

O Venus, regina Gnidi Paphique,
Sperne dilectam Cypron, et vocantis
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem!

Peter

(med en skingrende Skoledrengestemme).

O Venus! Du som regnerer over Gnidus og Paphos, foragt Cypern, hvori du var forgabet, og

begiv dig hen i Vaaningen til den pæne Glycere, kaldende dig med megen Røgelse.

Mrs. Crab.

Jeg takker skyldigst! Velkommen, kiære Herr Magister. Hvorledes gaaer det med Helbreden?

Romanus.

Infandum, regina, jubes renovare dolorem.

Peter.

O du Dronning, du befaler en usigelig Smerte at oprippes.

Mrs. Crab.

Den slemme Gigt! Men holder De ogsaa god Diæt?

Romanus.

Me pascunt olivæ, me cichorea levesque malvæ.

Peter.

Mig føder Oliven, Endivien og den sunde Katost.

Mrs. Crab.

Behag at tage Plads!

(Magisteren sætter sig, Peter staaer bag hans Stol)

Mrs. Crab

(til Andrews halv sagte).

Er det dog ikke meget, at min Søn allerede er saa vidt i den Alder?

Andrews.

Upaatvivlelig!

Romanus.

Dicite: qvandoqvidem in molli concedimus herba.

Peter.

Slaaer nu en Sladder af i det Grønne!

Andrews
(klapper Mag. Romanus paa Knæet).

Hvor det fornøier mig at see Dem saa friſk og ſund, ærværdige Veteran!

Romanus.

Lætus sum laudari a te, laudato viro.

Peter.

Det glæder mig at berømmes af dig, o du berømte Mand!

Mrs. Crab (til Gryphius).

Er det dog ikke meget af ſaadan et Barn?

Gryphius.

Han bruger altid „O du" til ſine Vocativer; det undrer mig, at han ikke ogſaa hvergang ſætter „af, i, paa, med," til Ablativerne.

Joſeph (ſagte).

Jeg maa dog ogſaa ſee, om jeg kan faae en Compliment. (Høit:) Har De læſt mine ſidſte Elegier, ſande Kiender og Ariſtark?

Romanus (gnaven).

Poscimur!

Peter.

Vi opfodres!

Romanus.

Cur me querelis exanimas tuis?

Peter.

Hvi tager du Livet af mig med din evige Klynken og Ynken?

Mrs. Crab (til Ariſtus).

Er det dog ikke en Ynk, at ſaamegen Lærdom ſkal graves ned i en Hoſebod?

Romanus.

Nunc est bibendum!

Peter.

Lad os nu drikke Theevand!

(Mrs. Crab giver Peter en Kop Thee og en Tvebak til Magisteren.)

Romanus (dypper og spiser).

Sinum lactis, et hæc te liba Priape, exspectare sat est.

Peter.

Tag til Takke, Priapus! med en Spølkum Melk og en Eggekringle.

Mrs. Crab.

Der kommer Herr Butterflie, vort vittige Hoved.

Gryphius.

Den stakkels Karl! Hvad det maa være et pinligt Liv! Han troer sig forbunden til at sige noget Aandfuldt, hvergang han lukker Munden op.

Aristus.

Han siger dog undertiden ganske morsomme Dumheder.

Butterflie kommer ind og bukker til alle Sider.

Ydmyge Tiener! Skyldigste ditto! Ei ei, Mrs. Crab! der sidder De jo som en Dronning i en Bikube, mellem lutter Han- og Arbeidsbier.

Aristus (til Mrs. Crab).

Nu see der have vi jo strax Een! — Med Tilladelse, Sir! regner De Dem selv til Han- eller til Arbeidsbierne?

Butterflie.

Jeg er et Uhrværk, Sir! som trækker mig selv op, og gaaer den ene Dag som den anden; skiøndt der ere de der beskylde mig for Uefterrettelighed.

Gryphius.

Det er Misundelse, Sir! De er et godt engelsk Repeteeruhr.

Butterflie.

Nu — her ere vi jo ret som i Noahs Ark: Alle mulige litteraire Dyr! Philosophiske Elefanter, Orne med Odeflugt, elegiske Nattergale, lærde Ugler —

Aristus.

Og vittige Abekatte.

Butterflie.

Om Forladelse, Sir! Abekatten er ikke vittig. Lignelsen halter.

Aristus.

Er den det ikke, saa bilder den sig det i det mindste ind.

Gryphius
(sagte til Romanus).

Disse litteraire Straajunkere troe ogsaa at kunne gaae i Laug og være Kammerat med grundige Lærde.

Romanus.

Qvamvis sint sub aquâ, sub aquâ maledicere tentant.

Peter.

Skiøndt de sidder i Pøl, dog i Pølen de bli'er maliciøske.

Mrs. Crab.

Er det dog ikke meget? Der giør han endogsaa Vers! — Der mangle nu ikke andre end Sir Robert Edgardson og en reisende Medlem, saa kan Sessionen strax begynde.

Gryphius.

Det huer mig ikke Mistress, oprigtig talt, at Sir Robert kommer her med.

Mrs. Crab.

Ak det er saadan en rar, velsignet Mand!

Aristus.

Han er vel artig; men seer dog ned paa Folk med en Mine, som om han oversaae dem, og ene havde slugt al Verdens Viisdom.

Andrews.

Man veed ikke ret hvad der boer i den Mand.

Romanus.

Equo ne credite Teucri!

Peter.

Troer ikke Hesten, Teukrer!

Andrews (til sine Sidemænd).

Hvem mener han med Hesten?

Romanus.

Grammatici certant; adhuc sub judice lis est.

Peter.

De strider om Grammatiken, og den er endnu ikke afgiort.

Sir Robert kommer med Defoe.

Sir Robert.

Tilgiv os, Mistress! at vi kom lidt silde.
Min Ven fra Landet, som De har tilladt mig
At tage med, Herr Trifling, steeg just nylig
Af Postkareten, kommen frisk fra Bristol,
Og ønsker meget her blandt Londons Viismænd
At danne sig paa sine ældre Dage.
Alt paa sit Landgods har han efter Evne
Udviklet Smagen, læst endeel. Han kiender
Herr Andrews Oder, Josephs Elegier,
Herr Butterflies berømte Epigrammer
Har han gientaget læst.

Butterflie.

Den vakkre Mand!

Defoe
(vender sig til Butterflie).

Det glæder mig usigeligt, Herr Joseph —

Butterflie (meget artig).

Jeg er Herr Butterflie.

Defoe (til Andrews).

Herr Joseph —

Andrews.

Sir,

De taler her med Odedigteren.

Defoe.

Ha jeg er henrykt! Hvilken prægtig lyrisk
Uorden steds i Tanken! Hvilket Skum
I Følelsen, og hvilket Studium
I Ord og Udtryk.

Andrews (glad).

Virkelig, Herr Trifling?

Joseph.

Og mine Elegier?

Defoe.

Naar jeg læser
Et Par af dem, saa har jeg altid Maanskin.

Joseph (sagte til de Andre).

Han taler godt for sig!

Gryphius (sagte).

Jeg kieder mig.

Aristus (sagte).

Dissertationer har den Rusticus
Vist aldrig læst. Mon han forstaaer Latin?

Butterflie (til Defoe).

Og hvilket Epigram?

Defoe.

O — det om Amor
Og Bien — det om Stax — om Harpax — Cloe —

Sir Robert.

Nu smukke Mistress, mine gode Herrer!
Til Dagens Orden. Mistress var saa artig
At kaare mig til Ugens Præsident,
Og jeg bestemmer da vort lærde Thema.
Hvad kan vi vælge bedre vel i Dag,
End Herr Defoes berømte Robinson,
Der gior saa megen Opsigt overalt.
Hvad sige mine Herrer? Bogen kiender
Formodentlig Enhver. Jeg ønsker meget
At høre deres indsigtsfulde Domme.

Mrs. Crab.

Der maa voteres efter Alderen.

(Til Romanus:)

Sir, De er ældst, hvad synes Dem om Værket?

Romanus.

Non ego ventosæ plebis suffragia venor.

Peter.

Jeg jager ikke efter den vindige Pøbels Roes.

Romanus.

Decipit exemplar, vitiis imitabile.

Peter.

Det Exempel er skadeligt, som kan efterlignes ved Laster.

Romanus.

Interdum vulgus rectum videt, est ubi peccat.

Peter.

Stundom dømmes Folk paa Retten, og stundom paa Vrangen.

Butterflie.

Mangfoldig Tak! Nu Mistress, videre!
Vi faae ei anden Dom; Magisteren
Har ikke læst og læser aldrig Bogen.
Han læser kun Hebraisk, Græsk, Latin. —
Min foreløbige, min ringe Mening
Om Robinson er snart sagt. — Hvad der hører
Til Vittighedens Værker, skiøn Lecture,
Det burde, synes mig, dog være vittigt;
Men Lysten til at pirres fint til Smil
Forgieves seiler i et øde Sydhav
Af kiedelige Trivialiteter.

Aristus.

Romanen er et usselt Slegfredbarn
Af Epopeen; hvad der hæver hin:
Bedrifterne, samt Verset, Billedet, —
Det mangler ganske denne Robinson.
Jeg troer at Episoden om de Vilde
Vel kunde males ud i smukke Vers;
Men Tænkemaaden er mig for modern;
Prosaisk smægter Robinson i Prosa,
Han skiønner ikke paa sit Eventyr.
Spidsborger er Forfatteren, det seer man. —
Jeg holder imod Fredag med de Vilde;
Beklager, at han undslap, den Kujon,
Istedetfor paa Helteviis at siunge
Sin Seiersvise, mens de stegte ham.
Altsaa: jeg underskriver Butterflies
Meddelte Mening; skiøndt vor Herre veed,
At ellers lidt vi To sympatisere, —
Det er en kiedelig, en daarlig Bog!

Gryphius.

Jeg har aldeles intet imod Prosa.
Philosophien grunder i solut Stiil,
Mens Riim og alt det Galskab flyver vildt,
Som Drengebørn paa Phantasiens Kiæphest.
Hvis Robinson var ægte Philosoph,
Saa havde jeg slet intet imod Værket.
Men Bogen er et Eventyr for Børn.
Man seer Forfatteren er ulærd, læg,
Har Intet andet læst, og veed ei grundigt
At styrke sine Tanker med Citater.

Andrews (fornem).

Lad Pøblen dog beholde sine Bøger!
Jeg har en medfødt Afsky for det Lave;

En Bonde boer ved Gadekiær i Dalen,
En Riddersmand paa Klippen. Lad os ikke
Dog glemme, hvad der skyldes Idealet.
De blotte Navne: „Fredag, Robinson."
Hvor plat, hvor upoetisk. — Agamemnon
Og Menelaus! Jupiter! Neptun!
I vilde sikkert giøre store Øine,
Ifald I saae Jert Aristokratie
Fortrængt af slig Spidsborgerrepublik.
(Med affecteret Pathos:)
Nei, mine Venner! glemmer ei Olymp;
Det høie Pelion i Ossas Nærhed.
Lad os ei atter synke til Pygmæer,
Men heller kæmpesvulme til Titaner.
Kan nogen Dødelig vel tage Munden
For fuld? I Veiret Børn! Høit op i Luften,
I Idealets svulmende Ballon.
Jeg trodser Svimmelheden — Jorden vorder
Dernede mig en ussel Myretue —
Jeg svæver i min høie Purpurlue!

Mrs. Crab, Joseph og Butterflie
(applaudere.)
Ha Bravo! Bravo! Bravo!

Mrs. Crab.
(synker henrykt tilbage paa Stolen).
Gud! det kalder
Jeg Poesie — Begeistring — Følelse.
Men sig mig, Sir! hvor kan De dog saa rigtigt
Bedømme Bogen, da De ei har læst den?

Andrews (lidt forlegen).
Det er Inspiration, min Naadige!

Joseph (rømmer sig).
Saameget jeg end skatter mine Herrers
Formodenlig end min langt bedre Mening,

Kan jeg dog ikke modstaae Fristelsen,
Til med at give her min Skiærv i Lauget.
I vor Uenighed, saavidt jeg mærker,
Er enige vi dog i Hovedsagen.
Hver holder for at Robinson er slet,
Kun er Motiverne til disse Domme
Plat ud forskiellige. Mon ei det kommer
Af det, man ei endnu har rigtig truffet
Det rette Punkt, og indseer dette Værks
Brøstfældigste, dets maadeligste Side?
Forfatteren vil skrive sin Roman —
Roman — fra denne Synspunkt maae vi dømme —
Men glemmer reent Romanens Hovedsag.
Hvad er Romaner uden Kiærlighed?
Hvad er Romanen vel, naar ei den taler
Til Hiertet paa hvert Blad, og rigt aflokker
De sympathetisk-sukkersøde Taarer?
Men hvor er Kiærlighed i Robinson?
Er han forelsket? Ikke det jeg veed.
Er der en deilig Pige paa hans Ø?

Tutti (raaber):

Ha! bort med Kannibaler og Matroser!

Sir Robert (pikker paa Bordet).

Saa sagte, mine Herrer! Sagte, sagte!
Med Kanibaler bort; — det la'er jeg gielde;
Men England, veed De, trænger til Matroser.

(Der bliver taust.)

Sir Robert

(smilende, med Værdighed).

Nu kommer Raden da til mig at sige
Min ringe Mening; men — den er alt sagt. —

(Bukker til forskiellige Sider.)

Den høie Ironie — den lystige Fordom —
Den fiinsatiriske Eensidighed —

Hvormed enhver af mine Herrer nys
Fordømte Bogen fra en modsat Side,
Beviser noksomt: vi er' enige! —
Thi naar enhver af disse fældte Domme
Reent ud tilintetgiør og slaaer den anden,
Saa viser det jo paa en lystig Maade:
Hver Dom er falsk! — (alvorlig:) Den ægte, sande Dom
Maa taale kiækt at sees fra hver en Side.
(Med ironisk Beskedenhed:)
Af Herr Romanus høre vi at Bogen
Er ikke sammenskrevet paa Latin,
Det er alt Noget! — Af Herr Butterflie
Erfare vi, at Robinson er ei
En Musenalmanak med Epigrammer.
Aristus, høit besiælt for Epopeen,
Erklærer den for ingen Iliade,
Dog agter han og billiger Adskilligt:
Han ynder Episoden om de Vilde.
Herr Gryphius gaaer videre: han har
Slet intet imod Prosa; finder selv,
At Robinson er intet tomt Vehikel
For Reflexion og tør Moral; men meer,
En Handling, selv saa yndig i sin Fabel,
At den ei morer Gamle blot, men Børn.
Fremdeles roser han vor Digter for
At ei han fylder Bogen med Citater.
Herr Andrews er begeistret: taler ikke
Meer til Forstanden, han opfordrer Hiertet.
Han yttrer, at Romanen Robinson
Er ingen Ode, smaalig smykket ud,
Som Alliken, med længst opslidte Fiær
Af græske Fabler og Mythologie.
Herr Joseph sætter Krandsen paa det Hele,
Han yder Digteren, (endskiøndt ironist
Som Alle her) den allerstørste Roes;

Af ham erfare vi, at Robinson
Er ingen vandkold Maaneskinsfortælling.
(Med alt mere Alvor:)
Jeg takker Dem, de gode, kloge Herrer!
For disse sindrige Betragtninger.
Forfatteren er Dem især forbunden
For deres Yttringer. Hvad sige De,
Ifald han havde hørt os?
(Efter et lidet Ophold:)
Han har hørt os.
(Tager Defoe ved Haanden.)
Jeg har den Ære her at gisre kiendt
Den lærde Klub med Robinsons Forfatter.
Hans vakkre Bog tiltaler Fantasien,
Forstanden, Hiertet. Dybt den griber ind
I Sielens Inderste. Og, mine Herrer!
Maaskee vil Bølgen længe væde Bretland,
Før Folket eier atter slig en Bog.
(Opponenterne reise sig, og vise alle Tegn paa Forvirring; kun)

Romanus
(bliver siddende ganske rolig, og siger):
O Socii, neque enim ignari sumus ante malorum;
O passi graviora, dabit Deus his quoque finem.

Peter.

O Kammerater! Det er ikke den første Ulykke vi have faaet. Vi have taalt det som værre var. Vor Herre vil nok løse op for os tilsidst.

Andrews.

Jeg anbefaler mig, min smukke Mistress!
(Til Selskabet:)
De gode Herrer — Deres Tiener!
(Gaaer.)

Sir Robert og Defoe.

Tiener!

Joseph.

Iligemaade!

(Gaaer.)

Butterflie (til Sir Robert).

En fortræflig Spas!
Ironisk til det sidste Øieblik.
Man veed ei ret, for lutter Ironie,
Hvem egentlig Sir Robert her har snærtet.
Saa bliver Hver da salig ved sin Tro.
Ærbødig Tiener, Sir!

Sir Robert.

Farvel min Herre!

(Butterflie gaaer.)

Aristus (til Gryphius).

Kom, lad os atter klamres, Gryphius!
Jeg hører heller dine plumpe Skieldsord,
End denne Herres fine Stiklerier.

Gryphius (sagte til Aristus).

Jeg siger, som jeg altid sagde: Fred!
Men denne Fiende maa jeg hævnes paa.

(De gaae.)

Mrs. Crab (til Sir Robert).

Det glæder mig særdeles, Sir! at De
Forsvarer Bogen. Den har moret mig
Dengang jeg læste den, det maae jeg tilstaae;
Men siden glemmer man, Indtrykket svækkes.
Man vil dog gierne høre Andres Tanker;
Og — saa fik jeg en anden Overtydning.
Man veed ei ret tilsidst hvad man skal mene,
Thi Nogle mene Dit og Andre Dat;
Og mene maa man dog i denne Verden!
Og hvad man læser, maa man jo bedømme;
Hvad gavned ellers Læsningen en Autor,

Hvis Læseren ei kunde sige ham,
Hvad han har feilet, og hvad der gaaer an?
Nu mener De, at Robinson er smuk;
Og det var ogsaa min oprindelige,
Min primitive Mening. Og desuden
Er De min Frues Broder; Mistress Quickly
Hun roser ogsaa Bogen. Og i Morgen —
Men det vil jeg da tie med; det bliver
En Overraskelse. — Hun kommer ud
I Morgen og besøger Dem paa Landet
Med Børnene, og har befalet mig
At følge med.

Sir Robert.

Nu — det var allerkiærest!

Romanus (reiser sig).

Tempus est, quo prima quies mortalibus ægris
Incipit. Vale, Vale, Vale!

Peter.

Nu er det paa de Tide, man føier sig til Seng.
God Nat! God Nat! God Nat!
(Han gaaer med Magisteren.)

Mrs. Crab.

Tillad, Sir! at jeg følger Dem paa Trappen.
(Hun følger Romanus.)

Sir Robert.

Nu da min gode Digter? Nu Defoe,
Hvad siger De?

Defoe.

Hvad skal man sige, Sir!
Det Væsen kiender jeg.

Sir Robert.

De Foraarsmyg
Forstyrre mangen deilig Aftenstund.

Defoe.

De lignte dem ved Myg: som Myg forfølge
De Lyset, til de brænde Vingerne.

Selkirk træder ind.

Jeg beder om Forladelse! — jeg gaaer
Nok feil? Det er nok ikke her den rette
Almindelige Giæstestue?

En Dreng kommer med et Brev til Sir Robert.

Sir!
Et Brev til Dem, fra Deres gamle Gartner
Paa Landet. — Budet venter.

Sir Robert.

Lad ham bie!
Saa skal jeg svare.

(Drengen gaaer.)

Selkirk.

Seer jeg ogsaa ret?
Min Herr Defoe! Velgiører! —

Defoe (blinker til ham).

Stille, stille!
Forstyr ei denne Herre der, som læser.

(Han trækker Selkirk hen i Forgrunden, hvor de tale sammen, medens Sir Robert læser Brevet.)

Selkirk.

Nu, det var herligt, at jeg traf Dem her;
Saa kan jeg takke Dem endnu engang.
Imorgen reiser jeg alt til mit Huus;

Men nu i Aften godter jeg mig med
En lille Bolle Punsch, en Pibe Knaster,
Og læse Bogen, som er kommen ud.
Jeg har alt kiøbt den, jeg kan ikke bie.
(Viser ham Robinson.)

Defoe (forlegen).

Alt kiøbt? Det kalder jeg Nysgierrighed

Selkirk.

De kan ei troe, hvor det har glædet mig
At see paa Billederne. Jeg har grædt,
Jeg gamle Dreng, som Barn, ved Synet af
Det sønderknuste Vrag paa Havets Bølger,
Og Klippen, hvor i Træet Blæsten raser.

Defoe.

Saa? har I det?

Selkirk.

Og siden, ligerviis
Af Robinson i Skoven, hvor han staaer
I sine Lamaskind, med Kurv og Solskiærm.
Det var skinbarlig som jeg saae mig selv!

Defoe.

Nu, gode Gamle, gaae nu! Drik din Punsch!
Og tag imorgen tidlig til din Hytte.
Jeg kommer ud snart og besøger dig.

Selkirk.

Tak, gode Herre! Giv mig Eders Haand! —
Hvi undgaaer I bestandig mine Haandtryk?
En gammel Sømand ei undvære kan
At trykke den Mands Haand, han mener vel,
Som ret oprigtig Ven.

Defoe.

Guds Fred, min Gubbe!

(Selkirk gaaer.)

Sir Robert

(som har læst Brevet).

Det kan besvares mundtligt. Herr Defoe!
O bi et Øieblik, om De behager.
Jeg kommer strax igien, min gode Ven!

(Gaaer ud.)

Defoe (ene).

Nei — jeg kan ei udholde det. Den Ene
Ta'er mig i Forsvar for Misundere,
Mens — jeg misunder selv! berøver listigt
En ærlig Mand sin Roes, og dølger Sandhed.
Og den Fornærmede dog kommer venlig,
Som Englen fordum til den svage Loth,
Og smiler Godhed mig i Siælen; trykker
Min Haand og takker mig — Nei, ved den Evige
Som skuer alt — saa dybt er jeg ei sunken. —
End er det Tid! Ja — jeg vil ogsaa svømme
Fra Vraget, Selkirk! til min Redningsøe.
Jeg giver dig igien hvad der er dit.
Det Halve hører mig til; ærligt til;
Og bedre, sætte sig den hälve Krands
Af Laurbær om sin Tinding, end at trykke
Den med Samvittighedens Tornekrands.

Sir Robert (kommer tilbage).

Bliv ikke vred, Defoe! at jeg forlod Dem.
Min gamle Gartner skriver mig fra Landet,
At han mig venter ud imorgen Middag
Med nogle gode Venner. De maae vide,
Han er en Tusindkunstner. Han har ogsaa
Læst Deres Robinson; og havt den smukke
Idee, at bygge ved en Klippevæg

En Grotte, med indhegnet Have til,
Aldeles efter Bogens Forskrift. Nu
Da alt er færdigt, ønsker han mig ud
At see hans Anlæg; men ifald jeg bringer
Ham selve Robinsons Forfatter med,
Da faaer den gamle Mand en dobbelt Glæde.

Defoe (griber hans Haand).

Vel, ædle Herre! Vel! Jeg kommer gierne;
Men paa et Vilkaar dog!

Sir Robert.

Vel! Og det er?

Defoe.

At jeg maa tage Robinson og Fredag
Med ud imorgen.

Sir Robert.

Jeg forstaaer Dem ei.

Defoe.

Det skal De heller ikke. Ei endnu. —
Tillad mig blot at tage Begge med!

Sir Robert (smilende).

Med stor Fornøielse! Hvis De kan mane
Os de poetiske Phantomer did,
Saa er jo Alt fuldstændigt.

Defoe (alvorlig).

Ganske vist!

Sir Robert.

Med den Alvorlighed? De bliver mig
Jo ganske mystisk, kiæreste Defoe!

Defoe.

Jeg lover Dem at Robinson og Fredag
Skal være selv tilstæde. De vil studse, —
Men De vil agte mig.

Sir Robert.

Det gior jeg alt!

Defoe.

Jeg skal fortiene der!

Sir Robert.

Bestandig Gaader!

Defoe.

Und mig den Glæde, først imorgen Middag
At løse dem, — paa Landet.

Sir Robert.

Vel, min Ven!

(Gaaer.)

Defoe

(gaaer til den anden Dør og kalder:)

Selkirk! Min gode Selkirk!

Selkirk kommer ind.

Kiære Herre!

Defoe.

Siig — vil I giøre mig en Tieneste?

Selkirk.

Jeg? Ti for Een.

Defoe.

Saa reis i Morgen ei
Endnu til Hytten! Tag med mig og Will
Ud til Sir Robert, til et Middagsgilde.

Selkirk.

Men gaaer det an? En saadan fornem Herre!

Defoe.

Ja, han har indbudt Jer. Og endnu Eet!
Hør, Selkirk! har du dine gamle Klæder
Fra Den med? Din Solskiærm og din Hue?

Selkirk (smilende).

Alt har jeg. Det skal lægges ved min Grav
Naar jeg er død, som Faner over Helten.

Defoe.

Har Will ei ogsaa nogle Sager med?

Selkirk.

Et Skiørt, sin Hovedpynt, sin Øxehammer.

Defoe.

Saa lad ham atter klæde sig som Vild,
Med den Forandring som Klimat og Sæder
Giør her nødvendig. Vil I følge mig
I denne Dragt? — Jeg fattet har et Forsæt. —

Selkirk.

Min gode Herre, jeg forstaaer Dem ei,
Men jeg kan ikke nægte hvad De vil.

Defoe.

Godt! Gaa nu ind og læs i Robinson,
Og drik min Skaal; og — giv mig nu din Haand!
Ei frygter jeg mig længer for dit Haandtryk.

Selkirk.

Det skal jeg, ret af Hiertet!

Defoe.

Gode Gamle!

(Kysser ham.)

Jeg kommer ind, og drikker Punsch med dig,
Og forelæser dig af Robinson;
Men gaae nu først — og lad mig fatte mig.

(Selkirk gaaer.)

Defoe.

Hver Sit; nu ogsaa Mit. Jeg vil ei stiele,
Som Allik pyntes ei med laante Fiær.
Vel bli'er jeg ei saa stor en Fugl, som før;
Man seer jeg lægger mine Æg, som Gisgen,
I fremmed Rede. — Ha, men ligemeget!
Jeg er igien en god, en ærlig Karl,
Og det er mere værd end alle Laurbær!

(Han gaaer.)

Anden Handling.

Værelse hos Twastle.

Betty. **Will** kommer med en Kurv fuld af Blomster.

Will (undseelig).

Tilgiv mig, skiønne Miss! ifald —

Betty (venlig).

Min Fader

Er ikke hiemme.

Will.

Det var ikke ham
Jeg søgte her; — jeg mødte ham paa Gaden.
Men da vi reise bort i Overmorgen,
Saa vilde jeg dog sige Dem Farvel.

Betty.

Hvad? — De forlader os? Jeg haaber ei
Min Fader har igien —

Will.

Nei, gode Miss!
Nei tvertimod, han var særdeles artig.

Min Pleiefader havde nylig just
Betalt ham; og han trykte glad min Haand,
I det han gik mig ilende forbi,
Og raabte: Slige brave Folk, som I,
Der ordenligt betale deres Leie,
De maatte gierne boe og bygge hos mig
Til Dommedag.

Betty (glad).
Nu, det var jo fortræfligt!
(Alvorlig:)
Men Will — hvad taler De dog om at reise?

Will (bedrøvet).
Ak Miss! viid, der er hændet os en stor —

Betty
(falder ham angst i Talen).
Ulykke?

Will (sukker).
Nei, en Lykke, siden sidst.

Betty.
En Lykke? Nu det er jo vel!

Will.
Vist er det!
Min gamle Pleiefa'er har havt et Held;
En Mand har tilbudt ham en lille Bolig
Paa Landet med en Hauge til, og skiænker
Desuden aarlig ham halvhundred Pund.
Er det ei herligt?

Betty (sukker).
Jo, det var jo herligt.

Will.
For ham — min Pleiefader! — Og for mig,
For saavidt at jeg elsker ham.
(Efter et Ophold.)

Men see —
Nu, Betty, maae vi altsaa skilles ad.

Betty.

Ei sandt, De kommer tidt herind til os?

Will.

Hvis De tillader det.

Betty.

Jeg ønsker det.

Will.

Og Deres Fader?

Betty.

Det vil glæde ham
At faae Besøg af sine gamle Huusfolk.

Will.

Troer De? — Nu, Gud skee Lov!

Betty.

Hvad har De der?
En deilig Kurv. Den har De flettet selv.
Ei sandt?

Will.

Jo, Mis! og jeg har ogsaa selv
Udklækket disse Blomster. Alle Vilde
Høit elske Blomster, Betty! Blomsten er
En slet og ret Naturens Prydelse;
Men Kunsten i sin høieste Fuldendthed
Formaaer dog intet skiønnere. Selv har
Jeg ved mit Vindue sammenkløtret Kassen,
Og fyldt min kostelige Hængehauge
Med allerfineste, med bedste Muld;
Og plantet Roser der, og vandet dem,
Indtil de rakte deres Purpurkalke

Mod Himlen i en frodig Blomstervrimmel.
Da skar jeg — som mit Haab — dem tæt fra Stammen;
Og hver en Urne blev en Askekrukke
For mine korte, brathensløine Glæder.
Tag dem — men giv mig Kurven ei tilbage!
Sæt dem i Vand, og tænk imens de blomstre
Paa Will; og glem ham ei, naar de er visne.
Farvel nu, bedste Miss!

Betty.

Ak Will, Farvel!
Og hvordan vil De nu tilbringe Tiden
I Eensomheden hist?

Will.

Arbeide vil jeg!
Min Pleiefaders muntre lille Hytte
Skal ligge ved en herlig, speilklar Dam,
Omkrandst af Vidietræer, riig paa Siv.
Saa vil jeg flette Kurve, Hatte, Tepper,
Og danne Vindesskiærme, Vifter, Stole;
Udsnitte Æsker, Skeer, Legetøi.
I kort Tid har jeg mig et Magasin
Af alskens sælsomt Snurrepiberie,
Som Londons Kunstner ei kan efterligne.
(Levende:)
Saa leier jeg mig ret en deilig Bod
I en af Londons folkerigste Gader,
Og lader male mig et Skilt, hvorpaa
Man læser: „I den vilde Kannibal."
Saa stimler hele London did, at see
Den brune Vildmand i sin Kunstfabrik;
Hver synes han vil eie dog en Ting
Af mine Sager. Saadan kommer jeg
For Orde, bli'er en bosat Londons Borger —

Betty (klapper i Hænderne).
O det var herligt!

Will (kysser hendes Haand).
Nu — Farvel, til den Tid!

Betty.
Bi! Ogsaa jeg maa skiænke Dem en Gave.
Een Gavmildhed er jo den anden værd!

Will.
Ak, kiære Mis!

Betty.
De taled om mit Billed,
Og meente, De beholdt det i Erindring?
Jeg troer det gierne, jeg vil gierne troe det;
Dog — Tid og Afstand hænger undertiden
Et Slør af Støv om Billeder, som svækker
Det bedste Indtryk; — og jeg vilde nødig,
At Taager skulde sløre Bettys Billed
I Wills Erindring.

Will.
Kiære, bedste Mis!

Betty
(henter et Miniaturbilled af sin Kommode.)
Her er et andet lidet Exemplar,
End det, De gienmer i Hukommelsen;
Ei malet af en øvet Mesterhaand,
Et flittigt Værk kun af en god Begynder;
Men Alle siger at det ligner mig.
De vil dog ei forsmaae min lille Gave?

Will.
Nu er der Ingen lykkelig paa Jorden,
Som Will! Nu smutted al min Angst, som Tigren,

I Busken, og min Glæde flagrer, gylden
Som Paradisets Fugl, fra Qvist til Qvist.
(Staaer op og kysser hendes Haand.)
Farvel, livsaligste blandt alle Piger!
See denne Ring!
(Viser en Ring paa sin Finger.)
Den er ei Guld, kun Messing;
Min Farfar fik den fordum af en Skipper,
Som landed med sit Fartøi ved vor De;
Den byder jeg Dem, naar jeg atter kommer,
Naar jeg tør byde Dem den Haand, som bær den.
Da vil et Kys af dine Læber, Betty!
Husvale mig, som Kildens friske Vover
Den tørstige Vandringsmand. — Farvel, til den Tid!
(Han kysser endnu engang hendes Haand og gaaer.)

Betty (alene).

Hvi fik jeg ei den kiære Messingring?
Min Guldring er ei halv saameget værdt.
Hvi tog du ei dit Kys, beskedne Will?
Du rækker mig en Kurv med søde Blomster,
Og frygter for at faae en Blomst igien?
Er et uskyldigt Kys meer end en Blomst?
(Hun kysser Blomsterne.)

Mr. Twastle kommer ind med **Mr. Crab** og dennes Søn **Peter**, der er pyntet.

Twastle.

God Aften, Betty! God Aften, mit Barn!

Crab.

God Aften, smukke Miss! Det er vel, De er hiemme. (Sagte:) Nu, Peter! gaae nu hen, kys Miss'en paa Haanden, og snak noget Sværmeri, mens vi Gamle aftale det Vigtigste.

Peter (forlegen).

God Aften, Miss!

Betty.

God Aften, lille Peter! Vær saa god og sæt sig ned.

Peter.

Mange Tak!

(Han sætter sig. Betty sætter sig ligeoverfor paa den modsatte Side, og skræller Pærer paa en Tallerken.)

Twastle

(i Forgrunden til Crab).

Du har Ret, Crab! Vor Velfærd beroer paa denne Ægtepagt. Vi ere de to fornemste Hosekræmmere i den hele Gade. Naar jeg stod og saae, at der gik Nogen ind i din Bod, saa blev jeg saa bleg som et Liig af Misundelse.

Crab.

Og naar jeg saae at der gik Nogen ind i din, saa blev jeg saa rød som en Krebs af Forbittrelse.

Twastle.

Det kunde vi ikke holde ud. Det maatte forebygges. (Byder ham en Pris.) Vi vare gaaede Krebsgang! Det havde lagt os for Tiden i Graven.

Crab.

Der maatte sættes en Pind for, ellers var det bleven en Pind til vore Liigkister.

Betty

(gaaer hen til Peter med en skrællet Pære paa en Tallerken).

Vær saa god, Peter! og spiis et Stykke Pære.

Peter.

Mangfoldig Tak! Skal De have saamegen Ulejlighed?

(Han spiser Pære, hun sætter sig hen igien at strikke.)

Twaſtle (til Crab).

Naar vi nu gaae i Compagnie ſammen, ſaa er Alting hævet.

Mr. Crab.

Spørgsmaalet er kun: hvilket Navn der ſkal beholde Firmaet. „Crab & Comp." vil ikke lade ilde, med Guldbogſtaver paa et himmelblaat Bræt.

Twaſtle.

Nei, min Broder! dertil begvemmer jeg mig i Evighed aldrig. Som Twaſtle har jeg levet og ſom Twaſtle vil jeg døe; kommer ikke Twaſtle paa det blaa Bræt, ſaa bliver der intet af Compagniet.

Betty

til Peter, ſom bringer den tomme Tallerken tilbage).

Har Han været i det lærde Selſkab med Magiſteren idag, Peter?

Peter.

Ja min Tro har jeg ſaa. Jeg maa overſætte hvert Ord Latin han taler, ellers kan min Mama ikke forſtaae ham.

Betty.

Gaaer Han ikke til Præſten i Aar?

Peter.

Jo; og om et halvt Aar ſkal jeg være Svend.

Crab.

De unge Folk ere allerede paa Gled.

Twaſtle.

For at undgaae Uenighed, ſaa ville vi ſætte begge vore Navne paa Brættet: „Twaſtle & Crab."

Crab.

Ja! Eller ogsaa Crab & Twastle. Det kommer ud paa Eet; men det Sidste er mere alphabetisk.

Twastle.

Ja men jeg er ældst, min Bro'er!

Crab.

Nu — vi ville rasle effen eller ueffen derom, ved en Flaske Porter.

Twastle.

Vel!

Crab.

Vore Formuesomstændigheder kiende vi omtrent.

Twastle.

De komme næsten ud paa Eet. Har jeg ogsaa lidt flere ostindiske Varer i min Bod, saa skal det ikke komme derpaa an.

Crab.

Har du fleer ostindiske Varer, saa holder jeg Værtshuus; saa kan det Ene bøde paa det Andet.

Twastle.

Ja men nu komme jo kun Poeterne og drikke Thee hos dig; det skal du ikke blive feed af.

Crab.

Lad mig kun raade, saa skal Prosaisterne snart komme og drikke Øl og Brændeviin igien. Du skal vide, jeg har endnu en Kone at trækkes med.

Twastle.

Nu, saa ere vi da enige; saa ville vi drikke Liigkiøb.

Crab.

I Guds Navn! Det kommer nu blot an paa Børnene.

Twastle.

Ei hvad! Børn maae lyde deres Forældre. (Kalder:) Betty! kom hid, min Pige!

Crab (kalder).

Peter! kom hid, min Dreng.

Twastle.

Betty! jeg vil giøre dig lykkelig.

Betty (forskrækket).

Gud, kiære Fader! vil De nu giøre mig lykkelig igien?

Crab.

Ei ei, Miss! om det nu var en Ægteforening? Pleie Pigerne at være bange for det?

Betty.

Heller døe!

Crab.

He he he! Snak! man døer ikke af det!

Twastle.

Betty! Jeg haaber du dennegang lyder mig, min Pige! Der er Stillinger i Livet — politiske Combinationer, — ægte paa Soliditeten grundede Forhold, — som det unge Hierte, der lever i Drømme og gaaer i Maanskin, ikke begriber. Men med Tiden, naar der kommer Rynker og Forstand i Panden, tænker man anderledes.

Betty.

Min Fader! hvad jeg har erklæret bliver jeg ved: Jeg vil ikke giftes for det første. Lad mig være i Fred og Ro!

Twastle.

Det gaaer ikke an, mit Barn! Man kan ikke altid være i Fred og Ro. Man kan ikke længer have Fred, end eens Nabo vil. Et Barn kan ikke altid være Barn; en Pige ikke bestandig forblive sin Faders Datter; hun er bestemt af Naturen til sin Mands Kone, og sine Børns Amme.

Betty.

Min Fader!

Twastle.

En gammel Mand skiotter du ikke om. Du kan have Ret. En ung Kone overlever let sin gamle Mand; og hvem skal da føde hende? Grønt er Haabets Farve; — velan! Du skal faae en Mand af den grønne Ungdom.

Betty.

Dog vel aldrig Peter? (Hun leer).

Peter (leer med).

Ha ha ha!

Crab.

De lee begge, det er gode Tegn. Lige Børn lege bedst.

Betty.

Peter! er det virkelig Deres Alvor? Har De isinde at gifte Dem?

Peter (stammer forlegen).

Ja — min Fader ønsker det Miss — naar jeg har staaet — til Confirmation, — og er bleven — Svend.

Betty.

Jeg troer virkelig man vil spøge med os her.

Twastle.

Han er sexten Aar og du atten; det er kun to Aars Forskiel.

Betty.

Det er umuligt, kiære Fader! De spøger.

Twastle.

Spøgen skal blive Alvor, min Datter! Hør Betty, giør mig ikke vred! Jeg har foreslaaet dig en halv Snees Friere, de vare dig for gamle; nu vrager du Peter, fordi han er for ung. Du er aldrig fornøiet. Men du skal tage ham; det lover jeg dig. Et Ord er et Ord, det har jeg givet Crab; og en Mand er en Mand; det er Peter, i det mindste bliver han det snart. Mine og Crabs Handelsforbindelser ere af største Vigtighed, og saa kommer Hiertet og Følelserne ikke i Betragtning. Det er ikke den første politiske Mariage der er sluttet, og det bliver min Siæl heller ikke den sidste.

Crab.

Ivre dig ikke, min Broder! Lad os gaae hen og drikke Liigkiøb. Min Peter er undselig nu, men naar han er alene med Jomfruen, saa faaer han nok Mod.

Twastle

(trækker i Bettys og Peters Hænder, og vil lægge dem sammen).

Nu saa modtager da min faderlige Velsignelse!

(Betty og Peter fare hver til sin Side.)

Betty.

Nei mange Tak!

Peter.

Det haster ikke.

Twastle (ude af sig selv).

Hør Betty! vil du ikke have min Velsignelse, saa kan du faae min Forbandelse. Jeg vil ikke være Fader for dig meer. Jeg jager dig ud af mit Huus, og du skal tigge for hver Mands Dør. Det kommer af Romanerne! De fordømte Romaner! De fordømte Poeter! Brænd Romanerne! Brænd Poeterne! Hvad skal en ung Pige med Kiærligheds-Historier? — Men hvad hielper det? Der vil mere til. Den halve Natur maatte udrøddes: Der maatte sættes Nattergalerne en Prop i Halsen, at de ikke kunde slaae; der maatte trækkes en Hætte over Maanen, at den ikke kunde skinne; alle Kildevældene maatte spærres og forbydes at risle; hvert Foraar maatte hundred tusinde Lugekiærlinger holdes paa Statens Bekostning, for at udrødde Roserne, Violerne og Vergismernikterne. Kom Crab! Jeg vil ikke ærgre mig. Men hvad du veed det veed du, min Pige! (For at røre hende:) Tager du ikke ham, saa tager vor Herre mig.

Betty (bevæget).

Nei han gior ikke.

Twastle (lader som han græd).

Jo Fanden ta'e mig gior han saa.

(Han gaaer med Crab.)

Betty (naar de ere borte).

Nu Peter! Det var en smuk Ulykke, Han har styrtet os i.

Peter.

Kiære Miſs, hvad kan jeg for det? Jeg ſtaaer for Speilet med den ene Ende af mit Pidſkebaand i Munden, binder min Pidſk, og tænker paa ingenting. Min Fader ſpørger: Peter! vil du givte dig? Med hvem? ſiger jeg. Med Betty Twaſtle, ſagde han. Ja nok, ſvarede jeg, tog min Hat og fulgte med. — Jeg havde jo været gal, hvis jeg ikke havde giort det. Jeg troede De vilde have mig.

Betty.

Han er for ung, Peter! Han er meget for ung.

Peter.

O for Alderens Skyld —

Betty.

Et ungt Menneſke være Huusfader, ſørge for ſin Kones Udkomme! Hvorledes vilde det gaae an?

Peter.

Det behøves ikke. De Gamle ſkal føde os.

Betty.

Fy! at være afhængig af Andres Naade. Den burde aldrig givte ſig, ſom ikke kan ſætte Fødderne under ſit eget Bord.

Peter.

Det er mig det ſamme, hvor jeg ſætter Fødderne, naar der bare ſtaaer god Mad paa Bordet.

Betty.

Han vil dog ikke giøre mig ulykkelig?

Peter.

Nei det bevare Gud mig fra.

Betty.

Jeg kan ikke elske Ham.

Peter.

Au! det var en anden Sag.

Betty.

Jeg elsker en Anden.

Peter.

Det skulde Mis sagt sin Fader strax; saa havde han undgaaet Vidtløftighed; saa havde han ikke havt nødig at give sig Gud og Fanden i Vold.

Betty.

Kiære Peter! Vil De være min Fortrolige?

Peter.

Ja nok! Jeg holder saameget af Dem Mis, at jeg tager hvad jeg kan faae. Kan jeg ikke blive Deres Mand, saa lad mig i det mindste blive Deres Fortrolige. Una salus victis, nullam sperare salutem, sige vi Latinere. Det er udlagt: Man maa finde sig i' et.

Betty.

Kan jeg stole paa Deres Taushed og Troskab?

Peter.

Bestemt.

Betty.

Jeg elsker Will.

Peter.

Menneskeæderen?

Betty.

Han reiser bort i Overmorgen. Vil De bringe ham en Haarlok fra mig, og mit Farvel?

Peter.

Ja nok. Giv mig Lokken!

Betty (giver ham et lille Papir).

Vær forsigtig!

Peter.

Skal han ikke ogsaa have et Kys med til Afsked?

Betty.

De er en Skielm.

Peter.

Giv mig kun Kysset! Det skal ingen Skade komme til.

Betty

(tillader ham at tage et Kys).

Vær nu smukt beskeden! Og bring Deres Fader paa andre Tanker.

Peter.

Det skal have gode Veie. Farvel, smukke Miss!

(Han gaaer.)

Betty (alene).

Det er en ærlig Knøs. Det er dog sandt:
Naar man forsone vil et ædelt Sind,
Skal man blot give det Anledning til
At vise os en Tieneste. — Nu vil
Min Fader støie. — Men jeg faaer et Indfald!
I Morgen har han tilladt mig at tage
Til min Cousine, med min Pige Nanny.
Sir Robert boer jo ikke langt derfra.
Den gode Herre, han stod Fadder til mig!
Han veed hvad han er Barnet skyldigt, hvis dets
Forældre døe. — Min Moder døde fra mig, —
Min Fader lever; — men naar han vil tvinge
Mig til et Ægteskab, som reent jeg hader,

Saa handler han ei længer faderligt.
Saa flygter jeg til dig, min anden Fader!
Ja ja, det vil jeg! Ja det vil jeg vove!
Nu er mit Hierte let. God Nat, min Will!
(Hun gaaer.)

Gade udenfor Betthys Vinduer.

Will alene.

Du skinner ei til Afsked, klare Maane!
Kun Stiernehæren blinker koldt og mat,
Og den uhyre Melkevei forsøger
At svække med sin gyselige Bleghed
Det raske Mod og Flammen i mit Bryst. —
Det lykkes ei! En deilig Piges Blik
Er mig langt mere værd, end alle Stierner.
Her var jeg atter hiemme. — Hvor man elsker,
Der er man hiemme. Først var jeg saa ene.
Men Kiærligheds Gudinde fælder Taarer,
Thi Lykken hader hende, siger man.
Dog sød er denne Sorg! langt mere sød
End anden Glæde. — Savnet er en Engel,
Som giæster i Tusmørket Elskeren. —
Farvel, min Betty! Hver en smekker Vidie
Skal minde mig om dig, og vinke mig
I Maaneskinnet, som din egen Skygge.
O Eensomhed! — O grønne Skov! O Træer
Med hellige Skumring! Kielne Nattergale!
Jert Kluk skal nære Længslen i mit Bryst. —
Hvad er den hele Sommer med sin Pragt,
Mod dette snevre Stræde? Dette Skuur?
Det rustne Skilt, som hviner paa sit Hængsel
I Natteblæsten? Thi her boer min Betty.

Saa lev da vel! føel dette Kys, som Will
I Luften kaster til dig med sin Finger!
O bringer det saa varmt, I Nattens Alfer,
Til hendes Læber, som det kom fra disse.
Og nu Farvel! — Afsted! —

Peter

(er imidlertid kommen bag paa ham, holder ham for Øinene, og kysser ham).

Will.

Hvad er det? Ah! er det Ham, Peter?

Peter.

Naa, hvordan smagte Kysset?

Will.

Flaut, som alle Mandfolkekys. Jeg er ingen Elsker af at kysse Mandfolk.

Peter.

Jeg ikke heller; men det var ogsaa et Kys fra et Fruentimmer.

Will.

Jeg forstaaer Ham ikke.

Peter.

Nu reent un: Miss Betty gav mig et Afskedskys til Ham, siden hun skal vies til mig imorgen. Og det er jeg nu selv saa god og bringer Ham. Var det ikke høimodigt?

Will

(sætter ham med et stærkt Tag i Knæ med den ene Haand, hæver den anden knyttet i Veiret, og raaber frygtelig).

Dreng! ved mine Fædres Gud, hvis du vover at ægte Betty, knuser jeg din Pandeskal.

Peter (paa Knæ).

For Guds Skyld, kiære Herr Will! Det var Spøg! Det var Spøg!

Will (slipper ham og fatter sig).

Hvis det var Spøg, er det en anden Sag; men kom mig ikke saadan for Alvor!

Peter

(afsides, gnider sig i Nakken).

Med disse Vildes Tamhed har det dog ingen Art. De gaae vel som dresserede Hunde paa Bagbenene; men inden man veed et Ord deraf, falde de ned paa Forpoterne igien.

Will.

Hvad siger du?

Peter.

Det var en Misforstaaelse, kiære Herr Will! Jeg fortiener ved Gud ikke at myrdes, mindst af Dem! Jeg har selv tilbudt mig at være Deres Kiærligheds Haandlanger. Og til Beviis derfor, bringer jeg denne Haarlok fra Miss Betty, som hun beder Dem ikke at forsmaae.

Will.

Kiæreste Peter! Har jeg giort dig Uret?

Peter.

Nec sat rationis in armis. — Vi ere alle Mennesker! — I det mindste burde vi være det.

Will.

Du arme Peter! Gisr det ondt? Drei Halsen! Lad mig see! Kan du bevæge den uden Smerte?

Peter (dreier Hovedet).

Jo — det gaaer an endnu til Nød. Lidt stivhalset bliver jeg sagtens. Mine Skolekammerater ville

beskylde mig for Storagtighed. (Gniber sig.) Jeg har ogsaa Aarsag til det.

Will.

Hvormed skal jeg gisre min Forseelse god? Jeg var ude af mig selv! Du sagde, du vilde ægte hende.

Peter.

Ja men her i Europa lyve vi lidt imellem; det maa Han vænne sig til.

Will (kysser Lokken).

Søde Gave! — See, Peter! jeg eier intet uden denne Lok, den vil jeg dele med dig. (Giver ham noget deraf.) Tag det Halve! Vær min Ven! Tilgiv min Hidsighed! Og vær forsikkret om, at hvis det behøves, skal jeg med samme Hurtighed vove mit Liv for dig, som jeg nu truede dit. Jeg vil slaaes for dig, plumpe i Vandet efter dig, rive dig ud af Ildsluerne. — Farvel, Peter! Hils min velsignede Betty!

(Gaaer.)

Peter (alene).

Det har man af at være den Fortrolige. Det er en utaknemlig Rulle. Han forærer mig den halve Lok? Det er det samme som om han havde givet mig en umage Stovle. Var det Hestehaar, kunde jeg spænde dem i min Violinbue og spille Sorgen bort. Men denne Silke forstaaer jeg ikke at spinde. — Ligemeget! — Will er en skikkelig Karl. Han griber Folk i Nakken undevtiden, men jeg kan dog bedre lide ham, end de Høflige, der bagvaske Folk, naar de vende Nakken til. Betty er en god Pige. — Jeg besøger hende imellem, — faaer flere Kys at bringe Will. Ogsaa godt! — Til at givtes er jeg dog for ung. — Mine Kammerater vilde lee; de Ældre behandle mig som Will. — Jeg giemmer Lokken, viser den til Dick

og til Tom. „Af hvem har du faaet den?" — Siger ingenting! Lægger Haanden paa Hiertet; — ſtirrer ſaalænge i Solen, til jeg faaer Taarer i Øinene. Saa troer de, jeg lider af en hemmelig Kiærligheds Qval, og faae Reſpekt. Saaledes maa det være. Dolus an virtus quis in hoste reqvirat? ſige vi Latinere; det er udlagt: — Men da her ingen er tilſtæde, behøver jeg jo ikke at overſætte det.

(Gaaer.)

Selkirk kommer Arm i Arm med **Defoe**, den ſidſte har en Ruus.

Defoe.

Jeg følger dig, min Robinſon! Jeg følger
Dig lige hiem. Du arme Gubbe! Skulde
Jeg ſlippe dig i Havsnød? Har vi ikke
Nu ſtukket Bollen ud, og drukket Kalken
Til Bunde ſammen? — Men, min Robinſon!
Du drikker ſom en Jomfru. Har du ikke
Lært bedre Viisdom af den megen Rum,
Du hented dig fra Vraget til din Ø?

Selkirk.

Min gode Herre, jeg har aldrig hentet
Rum fra et Vrag.

Defoe (ſlaaer ſig for Panden).

Nei det er ſandt! Det digted
Jeg ſelv. Jeg blander dig og Selkirk ſammen.
Men hvordan Fanden er det da? Jeg kan
I Aften ikke hitte rede rigtig
I Byens Gader. — Bi, jeg har et Kaart,
Og et Kompas i Lommen. —

(Tager et Kaart op og folder det ud.)

Her er Grundrids
Af Londons Grunde. — Siig, i hvilken Gade
Boer du?

Selkirk.

I Themseſtreat.

Defoe.

Rigtig. Den er her.

(Peger paa Kaartet.)

Selkirk.

Ja, den er her! Vi er i Themseſtreat, Herre!

Defoe.

Nu skulde Høiden tages, hvis man havde
Kun en Octant.

(Sætter sig paa en Afviser og leer.)

Men Høiden har jeg alt.

Selkirk (peger).

Her boer jeg, her i dette Huus.

Defoe.

Derinde?

Hvor veed du det?

Selkirk.

Tillad mig nu til Giengield
At følge Eder hiem igien.

Defoe (lystig).

Ja vist!
Saa følger jeg dig atter hiem igien.
Og saadan gaaer det uafladeligt
Den hele Nat.

Selkirk (sagte).

Jeg vover ei at lade
Ham her alene; thi han har en Ruus.

Defoe (opmærksom).

Tys! Stille! Hører du? Hør hvor de snorke
Paa deres Bolstre, de Philistere.

Karlsvognen kiører flink med sine Guldsøm
I Hiulene. Saturnus sidder selv
Paa Bukken; men det er en doven Knægt. —
(Truer ad Stiernen.)
Er du nu ikke kommen længer frem
I al den Tid?

Selkirk.

Han falder i Betragtning.

Defoe (mork).

Hør, Selkirk! har du seet forsteente Knokler
Af Mammuthsdyret paa din øde Ø?

Selkirk.

Nei, jeg har ingen seet.

Defoe.

Det Værste var det
Af kisdfortærende Rovdyr, har man sagt;
Men det er Løgn, — thi Mennesket er værre!
Lykfaligviis begynder han nu ogsaa
Stærkt at forstenes; alle Hierter her
Er næsten blevne Flint alt i de Fleste.
(Lunefuld:)
Men siig det ei igien! Det er en stor
Hemmelighed. —

Selkirk.

Sid ikke der paa Stenen!
Jeg frygter, I forkisler Jer.

Defoe.

Ei hvad!
Jeg hærdet er mod Ondt saa godt som du;
Og jeg har Skibbrud lidt i disse Stræder
Vel meer end eengang.
(Staaer op.)

Det var ikke Ret —
Du lod mig næsten tømme hele Bollen.
Høit har jeg ogsaa læst i Bogen for dig.
Det hidser.

Selkirk (venlig bekymret).

Lad mig følge Jer igien!
I boer ei langt herfra.

Defoe.

Saa følg mig da!
Men glem kun ei imorgen Middag, Selkirk!
Du veed, — vi kiøre sammen.

Selkirk.

Ja bestemt.

Defoe

(stirrer ham i Øinene og trykker hans Haand).

Men veed du nu hvorfor jeg er saa glad?
Hvi jeg har drukket mig en Ruus i Aften?

Selkirk.

Nu da?

Defoe

Fordi jeg blev igien en ærlig Karl.
Var det ei Penge værd?

Selkirk.

I skiemter, Herre!

Defoe.

Fordi jeg atter, Selkirk! bragte dig
De stiaalne Tyvekoster, uden Tvang —
Godvillig — af et ærligt Hierte.

(Lystig:)

Skulde
Jeg saa ei drikke Punsch?

Selkirk.

Kom nu! Gaa hiem!

Defoe.

Velan! Saa tag mig under Armen, du
Min Robinson! — Og saadan gaaer Poeten
Med Helten i sin Bog, ved høie Midnat.
Er det ei Spøgerie, saa er der intet.
Det er dog meer, end Shakespeare kunde med
Sin Hamlet, og Homer med sin Achil!

(De gaae.)

Fierde Handling.

Sir Robert Edgardsons Have paa Landet.

En gammel Gartner er beskiæftiget med Blomster.
Herr **Joseph** kommer.

Joseph.

God Morgen, min Kiære!

Gartneren.

Tak, Herre!

Joseph.

Man tager mig vel ikke min Dristighed ilde op, at jeg er gaaet ind i Haven? Porten stod aaben.

Gartneren.

Sir Robert har intet imod at her komme Fremmede. Han deler gierne med Andre, hvad han har.

Joseph.

En nobel Tænkemaade.

Gartneren.

Desuden seer han gierne Mennesker. De oplive Naturen, siger han.

Joseph.

Sandt nok! Tusinde Følelser vækkes, som trænge til Meddelelse. —

Gartneren.

Nei, føle med Dem, vil han ikke, Herre! Er det Deres Hensigt, saa beder jeg Dem, uden Fortrydelse, at gaae igien.

Joseph.

Ei, ei! er han saa menneskefiendsk?

Gartneren.

Paa ingen Maade. Han holder meget af Mennesker; de fleste forekomme ham meget snilde, fornuftige Folk, — inden de lukke Munden op.

Joseph (sagte).

Denne Gubbe er en snu Krabat, og taler bedre, end man skulde tiltroe det en Mand af hans Stand. (Høit:) De er et fornuftigt Menneske, min Gode! Det er mig kiært at høre en Gartner udtrykke sig saa logisk.

Gartneren.

Nu, det er mig kiært, at det er Dem kiært. Vil De ikke spadsere videre?

Joseph.

Har De studeret i Deres Ungdom?

Gartneren.

Ja desværre!

Joseph.

Hvi desværre?

Gartneren.

Fordi jeg manglede Hoved dertil, og fordi ingen giør Videnskaberne større Skade, end slette Hoveder, der have studeert.

Joseph.

Ei min Kiære! De siger jo lutter Epigrammer. Men denne Tone passer ikke for Deres Stand. Gartneren maa være idyllisk, blid som Melk og Honning. Hvad er det for en Mindesteen af hvidt Marmor, med sort Urne, som staaer der mellem Roserne?

Gartneren.

Den er sat for en ustuderet Mand.

Joseph.

For hvem, om jeg maa spørge?

Gartneren.

For William Shakespeare. Comødiant og Comødieskriver i sin Tid. Hans Fader var Uldvæver i Stratford.

Joseph.

Ak, den guddommelige Shakespeare! Elsker da Sir Robert virkelig Poesie?

Gartneren.

O meget, — naar den duer noget.

Joseph.

Der seer jeg endnu et Gravmæle, lige over for Shakespeares? Sikkert en anden stor Digter: Homer, Virgil, Milton?

Gartneren.

Nei, den er sat for et stakkels Pigebarn.

Joseph.

Sappho? Laura? Heloise?

Gartneren.

Det var en ung Jomfru, ved Navn Johanna Blomfield, som døde i sit syttende Aar.

Joseph.

Og havde allerede fortient en Mindesteen lige over for Shakespeares?

Gartneren.

Ja! Hun vandt ved sin Skiønhed, Fromhed og Forstand min Husbonds Hierte, ligesom Shakespeare; men hun døde før Brylluppet.

Joseph.

Sir Robert har ogsaa en Søster.

Joseph (sukker).

Ja, det kan ikke nægtes. Hun lever endnu.

Joseph.

En Dame i sine bedste Aar, som i Aandsgaver ikke viger sin Broder en Haarbred. Hun har en haabefuld Søn; og den unge Pode opdrages med et fattigt Barn, som Fruen har taget til sig.

Gartneren.

Og den stakkels fattige Dreng faaer alle de Prygl, Sønnen havde fortient.

Joseph.

Nu ikke meer; nu ikke meer. Mistress holder udmærkede Lærere til disse Børn.

Gartneren.

Det har fordetmeste været nogle forbarmelige Karle, som maatte spille Piquet med Fruen, istedet for at lære Børnene noget, være hendes aandelige Kammertienere, og taale alle Drengens Uartigheder.

Joseph.

Nu ikke meer, nu ikke meer.

Gartneren (for).

Nei, nu veed jeg nok, hun har faaet en fornuftig, flink Mand til Børnene; og det fornøier mig.

Joseph (smigret).

Kiender De noget til ham da?

Gartneren.

O meget godt, Herr Joseph! meget godt.

Joseph.

Hvordan? De veed det er mig?

Gartneren.

Tag ikke ilde op, — jeg vilde ikke forstyrre Deres Incognito.

Joseph.

De er en Skielm, Gartner!

Gartneren.

Ja vist, jeg betalte Hovmesteren med hans egen Mynt. Vil De nu behage at spadsere videre, saa skal jeg hielpe Dem at finde Sir Robert.

Joseph (afsides).

Denne Gubbe er et forslaget Hoved.

Gartneren (ligesaa).

Denne Hovmester er som de Øvrige.

(De gaae.)

Mrs. Quickly kommer med **Mrs. Crab. En Tiener** har en Bylt og nogle smaae Vaaben under Armen.

Mrs. Quickly.

Har du nu alting istand, min Gode?

Mrs. Crab.

Alt naadige Frue! Her er Pelsen til Charles

som Robinson. Den er forfærdiget af Mr. Culpepper, den fornemste Bundtmager i London, af bedste Zobelskind. Ligeledes Huen af Kaninskind. Her er en Solskiærm fra Mr. Mobby, den tutaffaiteste Parapluiemager i Westminster.

Mrs. Quickly.

Du har dog ikke bestilt den til at slaae ned, min Gode?

Mrs. Crab.

Kors, Frue! saa havde jeg slet læst min Robinson. Det maa jo forestille, at han selv har klottret den sammen i sin Eensomhed, saa godt han kunde. Men for Proprietetens Skyld, har jeg dog ladet Stangen lakere.

Mrs. Quickly.

Meget vel. Bøssen? Øxen?

Mrs. Crab.

Det skikker sig ikke for os Englændere at rose vort eget Staalarbeide.

Mrs. Quickly (betragter det).

Nydelige smaae Tingester! Staalet maa sprænges med Vand, at det kan faae nogle Rustpletter; thi vi maae supponere, at Robinsons Vaaben havde modtaget slige, efter Skibbruddet.

Mrs. Crab.

Til Jack, som Fredag, har jeg her Fiærskiortet og Fiærhatten. Alt til de billigste Priser.

Mrs. Quickly.

Ak, gode Crab! forstyr mig dog ikke Nydelsen med dine Kræmmerregninger. Det ophæver jo aldeles Illusionen. Lad os blive i den behagelige Drøm, at de unge Mennesker, ved deres egen Færdighed og Vind-

skibelighed, have tilveiebragt sig disse Klædemon. Der komme de.

Charles og **Jack** komme.

Charles.

Hvad er det?

Jack.

Sikke deiligt Legetøi!

Mrs. Quickly.

Charles! du veed, det er din Fødselsdag idag; og siden du og Jack have fornøiet Eder saameget over Robinson, har jeg været betænkt paa at overraske Eder.

Charles.

Ja det veed vi nok, kiære Mamma!

Mrs. Quickly.

Din Onkel har indrettet en Eremitage i sin Park. Han vil overraske os, men vi ville overraske ham langt mere, naar I staae i Hulen, som Robinson og Fredag.

Charles.

Hvem skal være Robinson?

Mrs. Quickly.

Du; og Jack Fredag. Og lad mig nu see, I sætte Jer smukt ind i Naturstanden! Du, Jack, glem ikke den Ærbødighed, du skylder Charles, som den Fornemmere og Rigere, af hvis Godhed din Lykke dependerer. Naar han slaaer dig, maa du ikke slaae igien. Du skal komme krybende til ham paa Hænder og Fødder; saa giorde Fredag til Robinson. Skynd Jer nu hen at klæde Jer paa! Jeg har bestilt Chocoladen og Sukkerpledsknerne hen i Hulen. Og lad mig see, I affectere noget Primitivt af Naturstanden. Har du din franske Grammaire med?

Charles.

Jack har den i Lommen.

Mrs. Quickly.

Gid I havde den i Hovedet! Sætter Jer nu smukt hen og læser i Grammairen. Nogle Battements kunde I ogsaa giøre midlertid; imorgen kommer Monsieur Tempete, Eders Dandsemester. Og lad mig nu see, I blive smukt rørte og contemplative over Naturens stille, melancholske Grandiositet. Jeg har allerede Bud efter et Par Faar, som skal dresseres til Lamaer.

Charles.

Det var jo prægtigt. Kom, Fredag!

Jack.

Ja Robinson!

(De gaae alle.)

Betty kommer ængstlig ind fra den anden Side, fulgt af sin Pige **Nanny**.

Betty.

Ak Nanny, hvor mit Hierte banker. Saae du
Da virkelig min Faders Vogn paa Veien?

Nanny.

At han har seet os, troer jeg ei; han kiørte
Bestandig langt bagefter; men han tog
Den samme Vei som vi, det saae jeg nok.

Betty.

Skee hvad der vil, her føler jeg mig frelst.

Nanny.

Ifald der ingen Eier melder sig
Til disse Penge, som De fandt paa Veien,
Strax udenfor den gyldne Hiort, saa har De
Saa god en Medgivt alt, som De behøver.

Betty.

Bevares Gud! Beholde Andres Penge?

Sir Robert kommer venlig.

Mit kiære Barn, min lille, smukke Betty!
Besøger du engang igien din Gudfa'er?
Velkommen Betty! Men hvor du er voxet!
Det er jo næsten en ovidsk Forvandling.
(Han kysser hende.)

Betty.

Ak, kiære Gudfa'er! De har altid viist mig
Saa megen Godhed medens jeg var lille;
Hvergang jeg kom her, fik jeg Sukkergodt
Og Legetøi — og — ja det veed jeg vist —
De vil ei heller nu slaae Haanden af mig.

Sir Robert.

Betty har intet tabt ved sin Forvandling;
Er ikke mindre nydelig end før,
Da hun var Barn endnu.

Betty (sukker).

Ak, Børn har godt!
Gid jeg var Barn endnu, min kiære Gudfa'er!
Saa havde jeg ei slige Hierteſorger.

Sir Robert (smilende).

Har du alt Hierteſorg, min stakkels Pige?
Ja, ja! Saasnart man mærker man har Hierte,
Saa mærkes ogsaa man har Hierteſorg.

Betty.

Sidst da jeg saae Dem, kiæreste Herr Gudfa'er!
Var jeg saa glad, saa rolig; og nu er jeg
Saa længselsfuld, veemodig og bedrøvet.

Sir Robert.

Det følger med din Alder, gode Barn!
Først kommer Marts med Solskin og Violer,
Saa maa det regne dygtigt i April,
For Mai og Juni modne Blomst og Frugter.

Nanny.

Ja, Herren maa nok sige det! Her løbe
Vi virkelig April.

Betty.

Kort at fortælle:
En gammel Sømand boede hos min Fader,
Selkirk ved Navn; og Selkirk bragte med
En Yngling fra Sydserne; lidt brun
I Huden, mem forresten meget smuk,
Og flink og rask — og god, min bedste Gudfa'er!
Som De; skiøndt det er meget sagt.

Sir Robert.

Ei Betty!
Har du alt lagt dig efter Talekunsten,
Og veed, at for at overvinde Hov'det,
Maa du bestikke Hiertet først?

Betty.

Døbt er han,
Og hedder Will, og han er duelig,
Har læst endeel, og har et herligt Nemme;
Er vel istand til at fortiene Brødet,
Ei blot til sig, men rigeligt til Fleer.

Sir Robert.

Han elsker Betty, og hun elsker ham;
Men Master Twastle elsker Grunkerne,
Blev smækvred — truer dig — og derfor flygter
Nu Betty til sin Gudfa'er.

Betty.

Gud! hvor veed De
Dog alting fra? Hvem har da sagt Dem det?

Sir Robert (leer).

Jeg har en lille Fugl, som siger mig
Alt Sligt i Øret.

Betty.

Har da Fuglen ogsaa
Vel sagt Dem, kiære Gudfaer! hvo der eier
Brevtasken her, som nys jeg fandt paa Veien
I Støvet, mens vi gik i Træers Skygge,
Da Vognen kiørte langsomt op ad Bakke?
(Hun giver ham den.)

Sir Robert.

Lad see! Ei, den er fuld af Bankenoter.

Betty.

Behag og lad dens Eier efterlyse!

Sir Robert.

Du arme Barn! Det kalder jeg at plages.
Som Danaide dræber du din Brudgom
Med Graad og Længsel paa din Faders Bud,
Og henter nu, til Straf, din Lædskedrik
I sprukne Kar, der tørres, som de fyldes.

Betty.

Hvo kommer der?

Sir Robert (forlegen).

Ei, ei, det er min Søster!
Gaa i det store Lysthuus! Hvil dig der,
Og vederqvæg dig lidt ved Frokostbordet.

Betty.

Nu kan jeg hverken spise eller drikke.

Nanny (sagte).

Ih, da kan jeg min Tro! thi Veien hid
Var lang at kiøre, og man lever slet
Af Andres Kiærlighed.

(Betty og Nanny gaae).

Mrs. Quickly kommer.

Da Eremitagen
Er lukket i, og da min Bro'er har Nøglen,
Saa maa han overraskes anderledes.

(Bliver Sir Robert vaer.)

God Dag, min Bro'er! Kys mig! Dog nei, lad være!
Det er saa gammeldags, saa trivielt.
At høit vi elske maae hinanden begge,
Som Søskende, forstaaer sig af sig selv.
Det er et Axiom, som trænger ikke
Til videre Beviis.

Sir Robert.

Min kiære Søster,

Velkommen!

Mrs. Quickly.

Det forstaaer sig. Ikke meer
Af slig tidspildende Tautologie.
Du veed, det er min Charles Fødselsdag
Idag; min Søns.

Sir Robert.

Det glæder mig!

Mrs. Quickly.

Hvorfor?
Een Dag maa det dog være; hvorfor meer
Da glæde sig idag, end andre Dage?

Sir Robert.

Du mener: hver en Dag er Fødselsdag?
Ja — i en vis Forstand —

Mrs. Quickly.

Enhver Forstand
Maa være vis, min Broder; thi en uvis
Forstand, er ingen. Men, som sagt, til Sagen!

Sir Robert.

Hvad er da Sagen, kiære Søster? siden
Ei dit Besøg og Charles Fødselsdag
Er her af Vigtighed.

Mrs. Quickly
(sætter sig paa en Bænk, og indbyder sin Broder ved et Tegn til det samme).

Vi leve begge,
Min Bro'er! i Idealet. Poesie,
Philosophie, er vore Legesøstre,
Henrykker os. Jeg veed at du har læst
Robinson Crusoe med' Fornøielse;
Jeg ligeledes. Denne Fiernen bort
Fra Verden, er fortræflig. Robinson
Staaer paa sin Ø, som paa en lille Skammel
Med Glasbeen, for at prøve Stødet ret
Af Sorgernes Electriseermaskine;
Og saadan faaer han Stødet allerstærkest.
Jeg veed, du har indrettet dig en Hule
Aldeles à la Robinson. Velan!
Jeg, som din Søster, bør bidrage til den.
Du skabte dig en Verden, men du glemte
Det Vigtigste, det: at befolke den.
Tillad mig at jeg binder dig for Øine.
(Hun binder ham sit Lommetørklæde om Hovedet.)
Og som en Fee, ved Slaget af min Vifte,
Opliver jeg din ubeboede Ø,
Med hvad den savner.

Hun slaaer med Viften i Haanden, Herr **Joseph** kommer med **Charles** og **Jack**, udklædte som Robinson og Fredag; derpaa river hun sin Broder Klædet igien fra Øinene.

Sir Robert (overrasket).

Ei, det var allerkiæreſt! Kiære Drenge,
Det klæ'er Jer artigt. Kom, I vakkre Glutter!
Nu Søſter, nu det maa jeg tilſtaae dig,
Det var et kløgtigt Indfald.

Mrs. Quickly.

Er du vant
Til andre Indfald, kiære Bro'er, af mig?
Sid ſtille nu, og hør hvad jeg vil ſige.
Forſtyr ei diſſe unge Menneſkers
Simplicitet og fromme Skovnatur,
Med den moderne Følſomhed. — Herr Joſeph!
Har Børnene alt faaet Chocoladen
Og Sukkerpledſknerne?

Joſeph.

Det er fortært.

Sir Robert.

Ei, ei, Herr Joſeph! ſees vi her igien?
Velkommen! Tak for ſidſt!

Mrs. Quickly.

Herr Joſeph condi-
tionerer nu hos mig, ſom Informator.
Og for dog her ret at tilveiebringe
Original og ſælſom Ironie,
Skal han ſaa ſtrax examinere dem,
I diſſe primitive, vilde Dragter.
Paa denne Maade, kiære Broder, ſeer du,
Forbinde vi Tidsaldrene. Det er jo
Det ſtore Maal, hvortil Culturen ſigter:
En Vildmands Legem, Videnſkabens Aand.
Begynd, Herr Joſeph! Ønſker du at høre
Dem først i Videnſkaber eller Sprog?

Sir Robert.

Ja — begge ere gode, kiære Søster!

Mrs. Quickly.

Saa lad os høre nogle Videnskaber!

Joseph

(efter at have betænkt sig noget; rømmende sig med en vigtig Mine).

Geographie! —

(Til Charles:)

Hvad hedder Hovedstaden
I Peking? Hvad jeg vilde sige — China?

Charles.

Den hedder Peking.

Joseph (til Jack).

Og iØrknen Sahra?

Jack.

Tombuktu.

Joseph.

Rigtig. — Charles! hvilken Flod
Igiennemløber London?

Charles (næsviis).

Rendestenen!

Mrs. Quickly.

Fortræfligt! Søde Dreng! Hvor han er vittig.

(Kysser ham.)

Joseph (til Jack).

Og hvilken ellers?

Jack.

Themsen.

Joseph.

Ganske rigtig.

Nu til Historien!

(til Charles:)

Hvad heed den Keiser,
Som slog Araberne ved Roncisval
I Spanien, Charles?

Charles.

Hanni — Hannibal.

Joseph.

Ja, han udmærkte sig som Seiervinder
I Spanien; ganske rigtig; men det var
Ei mod Araberne. Betænk dig vel!

Charles.

Propheten Mahomet.

Joseph.

Ja, det er rigtigt!
Han tvang Araberne, men ei i Spanien.
Han tvang dem til at bli'e?

Charles.

Mahomedaner.

Joseph.

Mahomedaner. Rigtig! Jack, hvad heed
Da Keiseren. Veed du det?

Jack.

Karl den Store.

Joseph.

Var det ham selv, der faldt som Seiervinder
Ved Roncisval?

Jack.

Det var hans General.

Joseph.

Hvad heed han, Charles? Husker du hans Navn?

(Charles tier.)

Du veed det meget godt; vær ikke bange!
Hvad hedder da din brune Jagthund?

Charles (hurtig).

Roland!

Joseph.

Nu, ganske rigtig; altsaa — Generalen?
Ro —

Charles.

Roland.

Joseph.

Ret, min Ven!

Sir Robert.

Fortræflig svart.

Joseph.

Nu Statistik. (Til Jack:) Hvor faaer man Diamanter?

Jack.

Fra Gruben i Golkonda.

Joseph
(sagte til Charles).

Svar nu ogsaa!
Hvor faaer man Nankin fra?

Charles.

Det faaes fra Nankin.

Joseph.

I hvilken By opfandt man først Pistoler?

Charles.

Pistoja.

Joseph.

Hvor Fajance?

Charles.

I Fayenza.

Joseph.

Ved hvilket Fabrikat udmærker sig
Fabriken i Manchester?

Charles.

Ved Manchester.

Sir Robert.

Hvor faaer man Rotter fra?

Charles.

Fra Rotterdam.

Sir Robert.

Vel svart, ved Zeus!

Mrs. Quickly.

Forstyr dog ei Examen!

Joseph.

Nu lidt Chemie. (Til Jack:) Hvad er et Stykke Kridt?

Jack.

Et Alkali.

Joseph.

Siig mig en Syre, Charles!

Charles.

Viinæddike.

Joseph.

Naar man slaaer Ædike
Paa Kridt, hvad saa?

Jack.

Saa skummer det.

Joseph.

Ret saa!

(Til Charles:)
Og hvad udvikler sig ved denne Luft-
Udvikling?

Charles.

Luft.

Joseph.

Luft, ganske rigtig.

Sir Robert.

Luft!
Sindrigt, ved Gud! Og hvad er Luft, min Søn?
Vi—

Charles.

Vind.

Sir Robert.

Vind! Rigtig. Altsaa vikler sig
Af hele denne Kunstudvikling?

Begge Drengene.

Vind!

Sir Robert.

Vind. Bene! Og med dette Vindprodukt,
Jeg tænker, kan Examen vel beroe.
(Til Jack:)
Du stakkels fattige Djævel er for ringe
Til slig en fornem Skole. Du har lært
Dog hvad du kunde. Bliv saaledes ved!
Anstræng dig, gisr dig Flid, og kom igien
Naar du har mere lært. Jeg skal ei glemme
Den lille Jack, som kiendte Karl den Store. —
Der kommer Nogen!

Twastle kommer fortvivlet ind og vrider sine Hænder.

Om Forladelse,
Min værdige Patron! Min Patronesse!

Vel har jeg ei den Naade nøiere
At kiende Hendes Naade; men jeg veed,
Hun er en værdig Søster til Sir Robert.
Ak, ja Gud hielpe hver, og mig især!
Jeg seer, De holde Skole her, Examen!
Hvad hielper det? Hvad er vi Mennesker?
Siv, Orme, Aske! Ikke det engang;
Thi Siv kan bøies, men vi knækkes let;
Regnorme krybe ned i Jordens Skiød,
Og har det ganske godt paa deres Maade;
Men vi begraves i den, vi fortæres.
Med Aske kan man skure; men hvad hielper
Vel al vor Skuren paa vor Eftersægt?
Ak, jeg er mat; jeg beder om Pardon,
Fordi jeg sætter mig hos hendes Naade.
(Sætter sig.)

Mrs. Quickly (staaer op).

Kom, mine Børn! Man altid vise maa
Fortvivlelsen sin Agtelse; og kan
Man ikke hielpe, maa man i det mindste
Dog ei incommodere. Vist nok er
Nysgierrigheden tidt en hæftig Drift;
Men den bør undertvinges, var det end
Paa Ømheds og Medlidenheds Bekostning.
Med denne, som jeg tænker, vel anvendte
Sententz, vil vi med sømmeligste Anstand
Forføie os herfra. (Til Broderen:) Vi sees igien
Ved Middagsbordet!

(Til Twastle:)
Himlen styrke Dem,
Ulykkelige Mand! (Neier.) Kom, mine Børn!
(Gaaer med Joseph og Børnene.)

Twastle.

Ulykkelige Mand? Ja, ja, det er jeg.

Den Pralhans vil jeg see i Gammelengland,
Som gior mig Rangen stridig.

Sir Robert (sagte).

Mon han veed
At Datteren er her? Vi vil forsøge.
(Høit:)
Min gode Master Twastle, ja jeg horer
At De har mistet —

Twastle
(falder ham i Talen).

Hvad? De veed det alt,
Sir Robert? Veed det alt? Ja ja, ja ja!
Rygtet har hundred Munde, tusind Tunger,
Naar det befordre vil en Mands Ruin.

Sir Robert.

Nu, kiære Ven, fordi jeg veed det, derfor
Veed Alle det dog ei.

Twastle.

Sir Robert! ak,
Det kan ei skiules meer. Nei, nei, det er
Bekiendt; og jeg er visse paa, imorgen
Veed hele Børsen det.

Sir Robert.

Paa Børsen taler
Man ei om Sligt.

Twastle.

Vel sandt, Hver tænker paa
Sin egen Velstand. Den Ulykkelige
Bli'er hurtig glemt.

Sir Robert.

Men er da alting tabt
For det? Hvo vilde dog saa strax fortvivle?

Twaſtle.

Jeg ei fortvivle, naar jeg miſtet har
Min Eiendom, min Skat, min Dieſteen?

Sir Robert.

Jeg tilſtaaer, De maae være utilfreds;
Men Tabet er ei uerſtatteligt.
(Sagte:)
Det lader ikke til han veed, at Betty
Er her hos mig; der er alt noget vundet.

Twaſtle.

Jo, uerſtatteligt for mig, min Herre!
Jeg er for gammel nu, kan ei begynde
Strax paa en friſk igien; og hvis ei Næſten
Forbarmes over mig, og hielper mig —

Sir Robert (ſagte).

Hvordan? En Anden ſkal forbarme ſig
Og ſkaffe ham et Barn, for det han miſted?
(Høit:)
Min kiære Ven! De taler lidt forvildet.

Twaſtle.

Kan være vel, Sir Robert, meget muligt!
Thi naar man miſtet har ſin Alders Trøſt,
Saa er det intet Under.

Sir Robert.

Fat Dem, Twaſtle!
Jeg indſeer, Bettys Tab maa være tungt,
Men hvad der borte blev, er derfor ikke
Aldeles tabt. (Sagte:)
Den ſtakkels Mand fortvivler.

Twaſtle.

Ei ganſke tabt? Vel ſandt, jeg ſtod endnu
Vel til at redde. — Bettys Tab? Ja ja!

Ja det forstaaer sig, nu er det forbi.
Naar Crab erfarer Sligt, saa gi'er han aldrig
Sit Ja til Giftermaalet.

Sir Robert (forskende).

Veed De det?
Hvor er den Tabte da?

Twastle.

I Veir og Vind.

Sir Robert (smilende).

Men da De passer dog saa faderligt
Paa Deres Diesteen, hvorledes kom den
Saa uformærkt af Huset?

Twastle.

Hvad af Huset?
Hvem vilde vel beholde Sligt i Huset?
I Huset var det kun død Kapital.
Hvad profiteres der ved det? I Handel
Og Vandel maa man sætte Eiendommen.
Men det er sandt, saa staaer man Risico;
Og hvis jeg havde været meer forsigtig,
Saa var der ikke skeet, hvad nu er skeet.

Sir Robert.

Nu bliver Manden reent gal, troer jeg. (Vred:) Twastle!
Hvad staaer De der og snakker hen i Veiret,
Om Deres eget Barn? Skam Dem for Pokker!

Twastle.

Hvem taler om sit Barn?

Sir Robert.

Nu er jeg kied af
Det Vrøvleri. De søger Deres Datter,
Ei sandt? De frygter for, hun har forladt Dem?

Twaſtle.

Jeg ſøge Betty? Nei, paa ingen Maade.
Hun er idag paa Landet hos ſin Moſter.

Sir Robert.

Hvad søger De da? Har De tabt Forſtanden?

Twaſtle.

O gid jeg havde! thi Forſtanden er
Kun til Ulejlighed, Sir Robert, ved
Deslige Leiligheder. Jeg har tabt
Det ſom er værre. Jeg maa gaae Fallit!
Et Huus er ruineert, der ſtod ſaa faſt
Som Taffelbierget, ja ſom Diævelsbierget
Paa Cap det gode Haab. Ak, William Quite
Et Compagnie! — Hvad var urokkeligt
Som dette Firma? Stod vel Caucaſus,
Stod Axen ſelv, der gaaer igiennem Jorden,
Saa ſtiv, ſom William Quite & Compagnie?
Og dog gik William Quite & Compagnie
Ad Helved til, og jeg er ruineert.

Gartneren kommer.

Her kom en Mand, ſom kalder ſig Defoe,
Med et Par Fremmede.

Sir Robert.

Jeg veed det nok.
Beed Dem, ſpadſere lidt omkring. — Alt kommer
Paa eengang.

(Gartneren gaaer.)

Twaſtle.

Ak, forbarm Dem over mig,
Sir Robert!

Sir Robert.

Og hvad kan vel redde Dem?

Twastle.

Tretusind Pund! Tretusind Pund kan giør' et.
Hvad er tretusind Pund for Den, som har dem
Tilovers? De er barnløs! Riig! Mit Haab
Staaer kun til Deres Ædelmodighed.
O red mig! Ellers sættes jeg saaviss
I den Nødvendighed at hænge mig.

Sir Robert (alvorlig).

Ulykken var just ikke stor, Herr Twastle!
De er en kold, en egennyttig Mand;
Hvis De var riig som jeg, og jeg forarmet,
De lod mig hænge mig, og satte Dem
Med største Ligegyldighed tilbords.

Twastle.

Aa nei, det giorde jeg dog ei! Min Sandt!
Ulykken har den samme Virkning, seer De,
Paa Hierterne, som Kogningen paa Frugt,
Der ei er rigtig modn, den giør dem mødsk,
Den skiænker dem det Sukker og den Saft,
Naturen nægted dem.

Sir Robert.

For Deres Skyld,
Herr Twastle! giør jeg intet. Men tak Gud,
De har en Datter, som forsoner Hierter.
Den lille Betty har jeg altid elsket,
For hendes Skyld skal jeg da redde Dem,
Ifald De billiger den Kiærlighed,
Som hun har fattet til en Yngling; fattig
Som De, men god og duelig.

Twastle.

Ak Gud
(kysser hans Kiole)
Velsigne Dem! Og hvis De hielper mig,

Saa skal min Datter ægte Hvilken De
Befaler. Hav den Godhed selv og vælg
Af alle de forskielligste Nationer:
En Moor, en Neger, en Mulat, Chineser?
Vi er jo alle Mennesker. Om Næsen
Er spidset eller but, om Haaret stridt
Som Hestehaler, eller blødt som Uld;
Hvad siger det, blandt vakkre Folk, som see
Paa det Solide? Al den Smule Forskiel,
Den falder bort paa Dommedag, naar Englen
Har blæst i sin Trompet.

Sir Robert.

Saa lad mig vise
Dem til et Lysthuus, — det Chinesiske,
Da Deres Smag dog ynder det Bizarre.
Der maa De vente til jeg kalder Dem.

Twastle.

Chineserne? Ja det er Engelsmænd
Hist paa den anden Side, under Jorden.
De kan forvandle Bark og Thee til Sølv,
Og Mennesker og Hierter til Maskiner.
Af dem vi meget lære kan endnu!

(De gaae.)

Femte Handling.

Et afsides Sted i Haven.

Selkirk kommer i sin Øboerdragt.

Jeg aander let igien. Det tykkes mig,
Som om jeg vandred atter paa min Ø.
Her trykker Luften ei med Steenkulsdamp,
De friske Toppe rasle med Smaragder
I kiølig Landluft. Busken dufter frisk. —
Og denne høie Eensomhed! — Min Siæl
Kan ei undvære Eensomhed. — Den Støi
Af Vogne, dette Skrig af Sælgekoner,
Af Haandværksfolk, forstyrred mig. — Mit Øre
Blev saaret smerteligt. — I ti Aars Tid
Jeg hørte fiernt kun Bølgen slaae mod Klippen,
En enkelt Rovfugls Skrig i Oldtidstammen,
Et Tordenskrald som rulled giennem Luften.
Min Lama taug, stod stille, stirred paa mig
Med fromme Øine; og det tyktes mig,
Den græd, fordi dens Troskab var saa stum.
Saaledes væntes jeg da reent fra det,
Som meest jeg længtes efter: Mennesker! —
Her har jeg Alt igien: — Blaa Himmelhvælving!
Det mørkblaa Hav, de grønne Poppelkroner,

Amerikanske Busk med røde Green.
Alt sætter mig tilbage. — Og min Hytte!
Der staaer den! Gud, som ved et Trylleri.
Ak, jeg maa græde som et Barn. Jeg maa
Derind. Mon alting findes der igien?
Min Lama? Dig, min Yndlingspopegøie,
Der kunde raabe: Alexander Selkirk?
Jeg maa derind! Jeg kan ei dvæle længer.

(Gaaer ind i Hytten.)

Will kommer fra den anden Side.

Hvor her er dødt! Hvor sørgeligt Naturen
Bevæger sine tunge, grønne Lokker;
Den kolde Dug staaer Blomsten klart i Øiet
Som Taarer; Bækken iler hen i Krattet,
Og søger ængstelig hvad den ei finder.
Hvad er det Alt imod en deilig Mø?
O gid jeg var igien i Londons Stræde,
Sødt indklemt paa mit Kammer under Taget.
Jeg sad, som Hyrden paa sit Field i Snee,
Og vidste Vaaren blomstred under mig.
Og mødte jeg paa Trappen stundum hende,
Da var ei Englen, paa sin Himmelstige,
Lyksalig meer end Will. —
Men Betty elsker dig! Den Tanke styrker.
Sæt den paa Renter i din Siæl, og lad
Indbildningskraften aagre med sit Pund!

Mrs. Quickly kommer med **Børnene,** der endnu ere klædte som Robinson og Fredag; hun studser, da hun seer Will, og siger:

Ha, hvad skal det betyde, maa jeg spørge?
Kopier alt af min Original?
Min Herre, De og Deres Kammerat
Er komne lidt for silde. Kun de digter
En Ilias her efter Iliaden.

Min Broder har alt seet de vakkre Glutter,
Vil presentere dem for Herr Defoe.
Det er en fiin, en udtænkt Kompliment.
Hvordan De har erfaret mine Tanker,
Det veed jeg ikke. Men det er benyttet,
Med Herrernes Forlov, en Smule plumpt.
Man aldrig vise maa Naturen frem
I usle Fattigdom, men smuk poleert.
Saa har vi giort. De ligne vel maaskee
Lidt meer de virkelige Robinsoner;
Men mine Børn, i Miniaturemaille,
Fremstiller os hvordan de burde være.

Will.

Defoe har selv indbudet os herhid.

Mrs. Quickly.

Hvordan? Det er Poetens eget Indfald?
Hvor daarligt, indbildsk, hvor forsængeligt!
At Andre giør det, ja det er elskværdigt;
Men selv at meie sine Dukker ud! —
Nu, tænkte jeg det ei? Jeg mærkte strax,
Forfatteren stak ikke dybt i Smag.

Sir Robert kommer med **Defoe.**

Defoe.

Der staaer den Ene! Det er Will! Der seer De
Modellen til min Fredag.

Sir Robert.

Og han boer
Hos Twastle?

Defoe.

Rigtig!

Sir Robert
(rækker Will Haand).

Ha, saa kiende vi
Jo alt hinanden. Vær velkommen, Ven!
Og Robinson?

Defoe.

Hans rette Navn, Sir Robert!
Er Alexander Selkirk; skotsk af Fødsel;
Opholdt sig lang Tid paa Juan Fernandez,
Traf der en Enebygger, som i Storm
Var dreven sælsomt did fra fierne Der,
Paa lette Kano. Af den Gamles Dagbog
Jeg sammenflikket har min Robinson.
Nu veed De Alt, — og Himlen være lovet!

Sir Robert.

Forunderligt! Hvor selsomt blander sig
Her Virkeligt med Digterphantasie.

Mrs. Quickly (stødt).

Altsaa en virkelig Begivenhed?
En Hændelse, der skylder ei Geniet
Opfindelsen, saa lidt som Kunstens Form?
Saa maae vi altsaa takke kun Vorherre!
Ja, hvem vel takker bedre man end ham?
Aviser seer man ellers fuld' af Sligt!
Ulykker, Skibbrud, Modgang har vi nok af.
Kom, Charles! Jack! — Den Moie var da spildt.
Men det er ikke første Gang, at Klogt
Fordunkles af den blotte Slumpelykke.
Farvel, min Bro'er! Du har saamange Giæster
Idag, at jeg vil skaane dig for fleer.
Jeg haaber, denne Digter — Skriver, skulde
Jeg heller sige — disse lodne Vildmænd —
Vil hente ind ved dine Middagsborde,

Hvad paa Juan Fernandez de forsømte.
Og dermed Gud befalet! (Gaaer med Børnene.)

Defoe.

Ei! det er mig
En Fandens Qvinde.

Sir Robert (venlig).

Ven! — det er min Søster.

Defoe.

Jeg beder om Forladelse! Hun kalder
Mig Skriver? Ligegodt, jeg er dog Digter.

Sir Robert.

Hvad fattes Will? han seer tungsindig ud,
Lidt taus og bleg; — han stirrer adspredt hen,
Og jeg er vis derpaa: jeg kunde byde
Ham Perus Guld, Golkondas Diamanter,
Det hialp ham ei.

Will.

Min Herre —

Sir Robert.

Derimod
En deilig Pige, kaldet Betty Twastle,
Hun kunde hielpe. Ikkesandt, min Ven?
Hun strøg dig alle Rynker af din Pande,
Med silkehvide Haand.

Defoe.

Og hun skal faae ham!
Ved alle Muser paa Parnasset! Vel
Jeg veed, at den Philister, at den Kræmmer
Er opbragt, thi han troer at Will er fattig;
Men det er Snak! Will har femhundred Pund.
Dem har han hiulpet mig til at fortiene,
Og de er hans. — Og de er her i Noter —
(Farer omkring i Lommerne.)

Hvad nu? — Saa skulde da den lede Satan —
Agathe — gamle Hex — er det at sye
Paa mine Lommer? — Hvor er Pengene?
Du milde Gud, har jeg nu gaaet og danglet —
Nu skal den gamle Kiælling ud af Huset,
Til Hækkenfeldt. Er det at sye mit Tøi?
See, Lommen er itu. (Flau:) Nei, den er heel! —
Poeterne, — de gaae i Distraction,
De tabe alt som Børn, selv Næs' og Mund!
Det var Ulykken, at jeg holdt ved den
Forgyldte Hiort, og tog en Hiertestyrkning.
Der har jeg tabt dem, tabt dem ud af Vognen.
Dog, det er ikke sagt at de er tabte;
At man har stiaalet dem er mere troligt!
Farvel, Sir Robert! jeg maa strax afsted.

Sir Robert (smilende).

Bliv her, min gode Ven!

Defoe.

Nei, lad mig gaae
Til Værtshuset og skiælde Værten ud;
Ham dutte paa, at han har taget dem.
Det er det Eneste, som letter Hiertet.

Sir Robert.

Men naar jeg nu fortæller Dem: Brevtasken
Er funden, af en lille Pige, som
Strax bringer den, saasnart jeg henter hende
I næste Lysthuus. (Sagte:) Raden er til mig
At overraske nu.

Defoe.

Hvad, kiære Herre?
Brevtasken funden?

Sir Robert.

Men hvad gi'er De Glutten
I Findeløn?

Defoe (glad).

En passende Douceur!
En god Douceur!

Sir Robert.

Maaskee hun faaer det Alt.

Defoe.

Nei, det skal ingen uden Betty have.

Sir Robert gaaer ud, og bringer strax **Betty** tilbage med Brevtasken i Haand.

Sir Robert.

Her er den.

Will
(glad forundret).

Betty!

Defoe (ligesaa).

Betty! Er det muligt?

Sir Robert.

Ja det er muligt, Will, og hun er din.
(Til Betty:)
Du studser! kiender ham ei strax igien?
Du kan nok ikke lide ham som Vildmand?
Hvor han seer hæslig ud.

Betty
(omfavner Will).

Nei, han er smuk!

Sir Robert.

Det koster mig kun end et Slag i Haanden,
Saa kommer Fad'ren fra den anden Kant,

For at velsigne Jer, og for at give
Sit Minde strax til Eders Ægteskab,
Om aldrig Betty fik en Skiærv i Medgift.

Defoe.

Jeg vilde overraske Dem og De —

Sir Robert (klapper i Hænderne).

Twastle kommer ydmygt bukkende.

Sir Robert.

Herr Twastle! vær saa god, om De behager,
Inkommodeer Dem hid!

Betty (bestyrtet).

Min Fader!

Twastle (forundret).

Betty!

Betty (knæler).

Tilgivelse!

Twastle.

Stat op mit Barn, stat op!
Min Gud, vi er jo alle Mennesker.
Befal, Sir Robert! Giv et lille Vink!

Sir Robert.

Velsign de unge Mennesker, Herr Twastle!
Til deres Ægteskab.

Twastle
(lægger deres Hænder i hinanden).

O mine Børn!
Gud kiender Hiertet! — Græde kan jeg ikke, —
Men føle kan jeg derimod desbedre —
Des dybere; — thi den som ei kan græde,
Han har et dybt Gemyt, — han føler bedst
Fra Grunden af, — og Styrken giør ham tør.

Saa vorer, trives og formerer Eder,
Og værer lykkelige, hvis I kan;
Hvorom sig ikke sømmer at der tvivles,
I denne herlige Velgiorers Nærhed.

Sir Robert.

Godt, Twastle! Sandelig, De spiller en
Fortræffelig Père noble. — Kom nu, Børn!
Nu, da vi alle smile veltilfreds,
Maae vi besøge Robinson i Hulen.

Twastle.

Ja! lad os smile nu til ham i Hulen.
(Sagte:)
Og Gud skee Lov, jeg kom af Røverkulen!

(De gaae.)

Robinsonshulen.

Selkirk alene.

Her er jeg atter hiemme
I hellig Ensomhed!
Og henrykt kan jeg glemme
Hvad før jeg stred og leed.
Jeg efter Mennesker higed;
Nu boe de mig saa nær;
Og Aftenrøden blinker
I Hytten med sit Skiær.

Saa hiertelig mig forlængtes
Tidt efter en Menneskerøst,
Forladt og plat alene
Hist, uden Haab og Trøst.
Min Ungdoms Kræfter svunde,
Mig Klippen blev for steil,
Mig Øren sank af Hænde,
Mig Øinene sloge feil.

Da kom i Kanoen hisset
Den brune Ven, til Trøst;
Ved hans trofaste Hierte
Forsvandt min Sorg, min Brøst.
Hvad havde jeg meer at vente?
Jeg Gubbe, Nødens Nov!
Med hvide Seil kom Skibet
Og ankrede ved min Skov.

Og Længselen drev mig vældigt
At skue mit Fædreland,
Mig vinkte med Svanebarmen
Storseilet hist fra Strand;
Og Flaget flagrede kiærligt, —
Da vilde jeg der ei døe;
Snelt jeg det gyngende Dække
Besteeg, — forlod min Øe.

Forlod de fremmede Steder,
Skiøndt huusvant længst til dem,
Og stod som Fremmed atter
Midt i mit eget Hiem.
Da blødte mig Hiertet saare;
Her fandt jeg intet Hegn,
Og stod, som Lear paa Heden,
I Nattens Storm og Regn.

Nu vender Glæden tilbage,
Her findes Alt igien:
Mit Bord, min Bibel, min Hylde,
Min Løibænk og min Ven.
Med Mennesker kan jeg tale,
Forglemme hvad før jeg leed,
Og vedervæge Hiertet
I hellig Ensomhed.

Jeg kan tilbage mig drømme
Ved Dens Klippebrud,
Min Nabo stundum besøge,
Med Fred tilbede Gud.
O Tak, du ædle Velgiører!
Som slig en Trøst mig gav.
Her vil du Selkirk skiænke
Sit Øy — og snart sin Grav.

Paa Kirkegaarden sove
Skal trætte Vandringsmand,
I christen Jord begraves,
Ei hist i vilden Sand.
Og paa den Steen skal stande,
Som ruger over mit Leer:
„Han lærte Mennesker elske,
Og var ei ene meer."

Sir Robert, Will, Betty, Defoe komme ind. Will og Betty kysse Gubbens Hænder.

Will.

Min Fader!

Betty.

Elskte Fader!

Will.

Sign os Selkirk!
Vi ere lykkelige nu, som du.

Selkirk.

Ak mine Børn —

Sir Robert.

Hvor er min Robinson?

Selkirk (til Defoe).

Hvo er den Mand?

Defoe.

Sir Robert Edgardson!

Selkirk.

Ak, ædle Sir!

Sir Robert.

Tilgiv min Børneleg!
Saaledes, Selkirk! maa i Verden Alt
Bidrage til den Riges Lyst og Morskab;
Ja selv den bittre Graad, Ulykken fældte,
Forvandler sig til sød, vellystig Dug
Paa Glædesblomsten.

Defoe (seer sig om).

Det er ypperligt!
En prægtig Hule! Bibel, Bænk og Bord!
Han bringer Pelsværk, Solskiærm, Øxe med;
Eet mangler kun endnu: — den kiære Dagbog!

Selkirk.

Nævn den ei meer! Formeget her erstatter
Mig dens Forliis.

Defoe
(tager et Manuskript frem af Barmen).

Her er den, Alexander!
Jeg redded den af Ilden med min Ære,
Med min Samvittighed.

Selkirk
(kysser den og trykker den til sit Bryst).

Min kiære Dagbog! —
O Gud! nu er jeg atter paa min Ø!
Ja, ja! nu er jeg Robinson i England!

Oehlenschlägers

samlede Værker.

Syttende Bind.

Digterværker.

Ottende Bind:

Sovedrikken.
Ludlams Hule.
Roverborgen.
Tordenskiold.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1845.

Oehlenschlägers

Digterværker.

Ottende Bind.

Sovedrikken.
Ludlams Hule.
Roverborgen.
Tordenskiold.

Kiøbenhavn.

Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

1845.

Indhold.

Pag.

Sovedrikken ..... 5.

Ludlams Hule ..... 95.

Røverborgen ..... 179.

Tordenskiold ..... 279.

Sovedrikken.

Et Syngestykke.

(Tildeels efter Bretzner.)

Anmærkning.

Da saavel Characteertegningerne, som det Poetiske i Dialogen og Versene tilhøre den danske Omarbeider af dette Stykke, og da det overgivne Lune, hvormed det er behandlet, vidner om Digterens første Ungdom, (thi Sovedrikken, og strax derpaa Freyas Alter, vare de første Dramer han digtede,) har man funden det rigtigt at optage det i hans Værker, for at fuldstændiggiøre Samlingen.

Brauſe, Chirurg.
Charlotte, hans Datter.
Roſe, hans Søſterdatter.
Saft, hans Famulus.
Walther, Advokat.
Falentin, Jæger.
Malz, Vandmøller.
Abelone, hans Kone.
Hans, Brauſes Gaardskarl.
Adſkillige Møllerkarle.

Scenen er i en Landsby.

Første Handling.

Værelse hos Brause.

Brause, Walther, Saft, Charlotte og **Rose** sidde om Bordet, hvor de have spiist til Aften, klinke og synge.

Charlotte. Rose. Walther.

Amor! for dit Altar smiler
Henrykt Yngling med sin Brud!
Glæden kommer, Sorg bortiler!
Hvor du blusser, søde Gud!

Brause og Saft.

Viin! udi din Purpurvæde
Drukner Sorgen snart sig selv;
Idel Jubel, idel Glæde
Svømmer i din Rosenelv.

Alle.

Vivat, Vivat!
Viin og Elskov!
Livets Kilde! Glædens Væld!

Charlotte. Rose. Walther.

Til Elskovs Lund at ile,
Naar Maanens Straaler smile,
Os vinker Rosens Duft.

Saft og Brause.

I Vennelag at ile,
Naar huldt Pokaler smile,
Os vinker sund Fornuft.

Alle.

Vivat, Vivat!
Viin og Elskov!
Livets Kilde! Glædens Væld!

Walther
(giver Charlotte sin Ring).

Tag den Ring, min Elskerinde!
Guldets Ild dig altid minde
Om det Lyn, som her slog ned.
(Peger paa sit Bryst.)

Charlotte
(giver Walther sin Ring).

Her er min, den lidt kun veier,
Men dens smaa Forgietmigeier
Kræver evig Trofasthed.

Brause.

Hymens Lænker Eder binde,
Eders Liv som Bækken rinde,
Meer jeg ei at ønske veed.

Brause og Saft.

For Glæden at formere,
Syng høit, ved Glassets Klang,
Gud Evan og Cythere
En munter Jubelsang.

Alle.

Hil være dig Elskov! Hil være dig Viin!
I blusse som Rosen, saa rød og saa fiin;
Ei Sorgen kan trives, hvor Drue du groer,
Du Elskov med Blomster omkrandser vor Jord.

Brause.

Saadan, mine Børn! Voxer, formerer og opfylder Jorden, at jeg kan have Glæde og Ære af Eder paa mine gamle Dage.

Charlotte.

Kiære Fader!

Brause.

Glæden er en skiønne Ting, Børn! Hvad var Jorden uden Glæde?

Saft (bestandig spisende).

Det samme som et Fad uden Mad.

Walther.

Derfor blev Glæden ogsaa skabt tilligemed Jorden.

Saft.

Nei, der gik fem Dage hen i Forveien uden Glæde; thi den kom først paa den siette Dag, da Dyrene og Hærerne og Rypperne bleve til, hver efter sit Slags. Hvor det maa have været tungt at leve de fem Dage i Forveien.

Brause.

Vaas, Saft! Vaas! Mennesket kom jo først bag efter.

Saft.

Det er sandt! Deraf seer man, hvilken Viisdom der er i Naturen. (Stikker en stor Mundfuld ind.) Man skal have saa mange Ting i Hovedet paa eengang.

Walther.

For saavidt Munden er en Deel af Hovedet, har De Ret. Men, kiære Lotte! jeg modsiger din Faders Ven og Famulus, Saft: Glæden blev ikke til paa den siette Dag; men dengang Qvinden blev skabt af Mandens Ribbeen.

Brause.

Rigtig! Det var den første chirurgiske Operation.

Walther.

Chirurgiens Skaal!

Alle.

Den leve!

Saft.

Og en lille Chirurg inden Aaret er ude.

Brause.

Snakkerads! Saft. En lille Barbeer, inden Aaret er ude. Han maa ikke tage Munden saa fuld, Saft! (Saft lader Gaffelen synke.) Jeg mener, i moralsk Forstand; spiis han, i physisk Forstand, saameget han vil. En lille Barbeer mener jeg først, i moralsk Forstand. Man skal gaae Skiersilden igiennem, saa har vi giort.

Saft.

Ja, det er sandt!

Brause.

Barbeerkunsten er ikke at foragte. Non contemnendum. Ikke sandt, kiære Svigerson har ogsaa været Barbeer?

Walther.

Det forstaaer sig.

Brause.

Et vanskeligt Studium! Man maa studere, hvordan Musklerne ligge om Hagen og Halsen, naar man vil barbere systematisk, at sige. Og den ene Hals er ikke som den anden. Saa mange Hoveder, saa mange Sind, siger man; man kunde ligesaa gierne sige: Saa mange Hoveder, saa mange Hager og Halse.

Walther.

Det er sandt.

Charlotte

(som har sneget sig afsides med Rose).

Ak, kiære Rose! nu vil det snart bryde løs. Hvad vil Fader sige, naar han hører, at Walther har bedraget ham, og ikke er Chirurg?

Rose.

Saa kan du trøste dig med, at din Elsker er Advokat, og forstaaer godt at plaidere sin Sag.

Brause.

Derfor studeerte jeg ogsaa Lavaters Physiologie, mens jeg barbeerte. Det er en herlig Bog! Der er Hoveder — der er Deiens Hoved i Algier; den Karl har været vanskelig at barbere.

Walther.

Derfor skal han ogsaa altid have gaaet med et langt Skiæg.

Brause.

Jeg holder det ligesaa nødvendigt at studere Lavater for en Barbeer, som for en Friseur at studere Galls System om Convexer og Concaver paa Hovedet, for at klippe Haaret derefter, med de nødvendige Organer.

Walther.

Intet er visere.

Brause.

Jeg forraader Lecture, ikke sandt? Jeg er belæst, indsigtsfuld, klog — og dog beskeden, dog brauter jeg ikke.

Walther.

Indsigternes Skaal!

Brause.

De leve! Jeg kiender Galls Theorie! Jeg mødte forleden en Mand med en stor Bule i Panden. De er klog, sagde jeg til ham, De er skarpsindig. Ja, sagde han, det er jeg ogsaa; hvor kan De vide det? Jeg kiender ogsaa hans Vanisme, som efter ham har faaet Navn af Galvanisme — med Nixorter og Kobber-

skillinger. Jeg følger min Tidsalder; der er faa gamle Mænd, man kan sige det om. Ikke sandt?

Walther.

Jo, kiære Svigerpapa!

Brause.

Kun Skade, at man til denne Theorie bruger saa megen Valuta, Courant! Det er ubeqvemt. Men jeg haaber, at, inden Manden dser, kan vi giøre det samme med Bankosedler.

Walther.

Kiære Svigerfader lader til at være hiemme i de nyere Opdagelser.

Brause.

Men derfor forkaster jeg ikke det Gamle. Bondepraktika er en god Bog; den raader til Aareladen. Aareladen er ligesaa nødvendig som Liigkister, at sige for Barberer og Snedkere, naar de skal kunne leve, og for de andre ogsaa, det forstaaer sig. Aarelader De med Sneppert eller Lancet?

Walther.

Ligegodt med begge Dele.

Brause.

Det kan jeg lide! En ret Chirurg bør kunne aarelade med alting. Tænk engang! min Saft, som sidder der og æder, har engang aareladt en Bondekone med en Trækkenaal.

Saft.

Som jeg selv havde giort af saadan et Fleskebeen.

Brause.

Jeg og min Datter var gaaet ud, og han havde sat sin Sneppert i Pant for en Portion Risengrød, thi han spiser aldrig andet end varm Mad.

Saft.

Jeg kan ikke spise Smør, undtagen det er brunet, skal jeg sige os.

Hans kommer.

Jeg skulde hilse Herr Chirurgussen saa meget flittig fra Herr Doctor Hielpgud og høre, hvordan Herr Chirurgussen befandt sig?

Brause.

Er det alt?

Hans.

Bevares vel! det var jo ikke værdt at jage en Hund ud for. Men saa skulde jeg tillige hilse og bede, om Herr Chirurgussen ikke vilde være af den Artighed, i Morgen Eftermiddag, med Guds Bistand, at komme op paa Gaarden, for at afsætte den naadige Herres Frues Løbers ene Been, at den arme Karl dog engang igien kan komme paa Benene.

Brause.

Excellent! Det kommer, som det var kaldet. Gaae tilbage til Hr. Doctor Hielpgud! jeg anbefaler mig ham underdanigst. Vær høflig, Karl, hører du? Slaae ud med Foden.

Hans.

Nei, da maatte jeg være en Hest, Husbond.

Brause.

Det er en lapsus linguæ, Slyngel! Skrab ud med Foden og buk dig og tak ham og sig: at Benet skal blive sat af til alle Parters Fornøielse.

(Hans gaaer.)

Brause.

Heureka! kiære Svigerson. Denne Operation skal være Deres Prøvestykke, og saa —

Charlotte.

Ak, nu vil det bryde løs!

Rose.

Ørerne stive!

Saft.

Men allersombedste Herr Principal! De har jo lovet mig Løverens Been. Og jeg har ventet det saa længe og glædet mig saa inderlig dertil. Min hele Lykke hænger ved dette Been, og nu — jeg har jo Deres høistærede Ord.

Brause.

Behold han det i Guds Navn, og lad Walther have Benet, saa har I begge noget. Giv sig til Taals! det er jo intet Flæskebeen, jeg tager fra ham. Han er dog ingen Menneskeæder, veed jeg.

Saft.

Nei, Gudskeelov! Saa længe der er andet!

Brause.

Nu ja! behold han Postbudets Been, det er ogsaa godt.

Saft.

Men Postbudets Been kommer sig jo?

Brause.

Det kommer sig ikke, det maa jeg vide bedre.

Walther.

Kiære Svigerfader! Tilgiv mig, hvis jeg —

Brause.

Skulde giøre en Feil? O min Gud, vi er alle Mennesker!

Walther.

Kiære Svigerpapa! De er en Mand med Forstand.

Brause.

Jeg takker Gud.

Walther.

Af Læsning, Cultur, Dannelse.

Brause (venlig).

Saa nogenlunde.

Walther.

Jeg er overbeviist om, at De gior meget af det Skiønne og Ædle.

Brause.

Overordentlig.

Walther.

Hvad siger kiære Svigerfader exempli gratia om Allegorien?

Brause.

Allegorien? Denne gamle, ædle Ting — Kraft — denne classiske, plastiske Tendents, som de gamle Grækere og Romere og Corinther saa vel vidste at benytte sig af i deres poetiske Afhandlinger.

Walther.

Nu ja! Den har jeg, da jeg kiendte min elskede Svigerfaders Smag, ogsaa benyttet mig af: under et skiønt Billede nemlig, at forestille en anden Ting; lignelsesviis talt nemlig.

Brause.

Jeg brænder af Begiærlighed.

Walther.

Jeg har nemlig sagt, at jeg var Chirurg.

Brause.

Nu ja, det er De jo ogsaa.

Walther.

Metaphorisk talt, er jeg det, men metamorphorisk talt, er jeg Advokat.

Brause.

Advokat!

Walther.

Som nu Chirurgen bringer Legemet i Rolighed og dæmper de fortærende Stridigheder i det, saa bringer Advokaten jo Siælen i Rolighed og dæmper de fortærende Stridigheder i Staten. Har jeg altsaa Uret?

Brause.

Om De har Uret? Advokat! Den Stand, jeg hader meest af alle. — Bedraget mig altsaa!

Walther.

Bevares vel! Jeg vidste, som De selv tilstaaer, at De giorde meget af Smagen og Allegorien. De sagde, at De ikke vilde give Deres Datter til andre, end til en Chirurg. Da jeg nu ogsaa vidste, at Pigen holdt af mig, at jeg kunde ernære hende, og at en Advokat ingen Kramsfugl er, saa kunde jeg naturligviis ikke tage det i ligefrem Bethydning, da det jo var en Maade at vise Borneerthed og Tyranni, hvilket jeg ikke kunde tiltroe en Mand som Dem, kiære Svigerfader. Jeg tog det altsaa i en ædlere, dybere, kort sagt: i en allegorisk Bemærkelse, og paa den Maade blev jeg Chirurg.

Brause.

Og paa den Maade faaer De min Siæl ikke min Datter, min Herre!

Walther.

Det kommer an paa en Prøve.

Brause.

Jeg kiender Allegorierne og Kattegorierne ligesaa godt som De; men hvis De troer, at man kan bruge

dem til at faae skikkelige Folks Børn med, saa tager De feil.

Walther.

Og dersom De troer, at jeg leer ad Deres Urimeligheder og tager Deres Datter alligevel, saa tager De ikke feil.

Brause.

Hvordan?

Herr Advokaten,
Herr snue Krabaten,
Skal strar marschere
Og retirere;
Hvis ei, riskere
Han Mord og Død!

Walther.

De' Advokaten,
Som gavner Staten,
Skal æstimere
Og respektere;
Hvis ei, riskere
De Mord og Død!

Brause.

Mon Advokaten
Vel gavner Staten
Med Chikaneren,
Med Liqvideren,
Med Condemneren
Til Mord og Død?

Walther.

Med Advokaten
Er Folk og Staten
Let at regiere;
Men operere
Og trepanere,
Det bringer Død.

Charlotte.

O lad dig sige!
Hør dog din Pige!
Kun ved at skiende
Du mister hende.
Undgaae hans Vrede!
Din Elskte bød.

Rose (til Walther).

Maa jeg Dem raade,
Til fælleds Baade,
De flux studere,
At operere,
Saa har det mere
Ei nogen Nød.

Saft.

Jeg leer ad Staten
Og Advokaten,
Naar jeg tranchere
Og godt soupere,
Brav pokulere
Kan til min Død.

Brause.

Kun Advokaten
Fordærver Staten;
Han procederer
Og ruinerer,
Men jeg curerer,
Er Sundheds Tolk.

Walther.

Harlekinader,
Som evig skader!
Skal vi Jer agte,
Fordi I slagte,
Ja bortforpagte
Til Døden Folk?

Brause.

Har jeg nogentid seet Mage
Til slig Grovhed mine Dage?
Gaae! min Datter faaer han ei!

Walther.

Herre! det skal De fortryde!
Bort at gaae De mig tør byde?
Nei, nu vil jeg blive, nei!

Charlotte.

Himmel! hvad vil Enden blive?
Walther kan ei eftergive,
Kun min Fader vredes meer!

Rose.

Ganske vist han ei sig fatter,
Onkel gi'er ham ei sin Datter;
Ingen Redning nu jeg seer.

Saft.

Syn og Hørelse forgaaer mig,
Ikke smager mindste Taar mig,
Ikke mindste Mundfuld meer.

Brause.

Ha, Død og Krone!
I denne Tone
Til mig at tale?
Jeg hævnes maa!

Walther.

Ha, hvilken Grovhed!
Prostitueer Dem,
Jeg kun beleer Dem,
Og vil ei gaae.

Charlotte.

O gaae dog, Elskte!
O lad dig bede,
O dæmp din Vrede,
O bliv dog ei!

Rose.

O gaae dog, Walther!
O lad Dem lede,
Kiøl Deres Hede,
Gaa Deres Vei!

Saft.

Hvis her han bliver
Og længer støier,
Da jeg forføier
Mig strax min Vei.

Walther og Brause.

Død og Diævel!

Charlotte. Rose. Saft.

Stille! stille!

Brause.

Herre, pak sig af mit Huus!

Walther.

Herre, udsov Deres Ruus!

Lotte og Rose.

End dog al den Snus og Duus;

Saft.

Vær dog ikke saa confus!

Alle.

Ha, hvilken Støien!
Ha, hvilken Brusen!
Ha, hvilken Larmen!
Ha, hvilken Susen!
Som vilde Slag af skummende Bølger,
Bryder og syder, svulmer, forfølger.

Brause og Walther. Vrede og Harm
Charlotte. Smerte og Skiælven
Rose. Angst og Forventning
Saft. Gaben og Kiede
} omkring i min Barm.

(Saft og Rose faae Walther til at forlade Værelset, og følge ham ud.)

Brause

(holder Charlotte tilbage, som græder og vil gaae).

Lad den Flæben være! Bliv her! Staae der! Du afskyelige Datter! du Udskud af min Stamme! — Du — du forlorne Søn!

Charlotte.

Ak, min Fader! Tilgiv! Dette uskyldige Bedrag —

Brause.

Uskyldige Bedrag? Ja, jeg skal bedrage din Uskyldighed.

Charlotte.

Vor Elskov!

Brause.

Ja jeg skal elske dig! Vidste du ikke min Indretning, at ingen uden en Chirurg skulde blive din Mand?

Charlotte.

Spørger Kiærlighed om Rang og Stand?

Brause.

Det er en bestialsk Dumhed, som den skulde have paa Kiæften for, naar den ikke gior det. Det første, en Pige gior, naar hun vil forelske sig, er, at hun spørger sig selv: kan jeg udvælge dette Subjectum — Subject, du veed dog, hvad et Subject er?

Charlotte.

Ja, det er en Apothekersvend.

Brause.

Det er in sensu strictiori; men in sensu latiori er det enhver Ungkarl. Altsaa: kan du vælge dette Subject til dit Prædicat — thi du veed dog vel, at Konen er Mandens Prædicat?

Charlotte.

Prædikant?

Brause.

Ak, Herre Gott! hvad hun er forsømt. Jeg kan ikke tale et fornuftigt Ord med dig. Altsaa uden Falblader: En Pige bør aldrig forlove sig uden sin Faders Villie; og naar hun gior det, saa er hun en Forbryderske, som efter Loven skal straffes med at bære Stene ind i Byen.

Charlotte.

Kiæreste Fader! bliv ikke saa vred. Dersom De vidste, hvor forunderligt det er gaaet til med denne Kiærlighed, saa vilde De vist ikke blive saa opbragt, men snarere ansee det for en Styrelse af Skiæbnen.

Brause.

Jeg vilde ikke være Skiæbne, om En gav mig ti Rigsdaler. Den arme Diævel faaer Skyld for alle de dumme Streger, der skeer mellem Aar og Dag. Jeg gad dog ellers gierne hørt Historien om Skiæbnens forunderlige Styrelse.

Charlotte.

De klare Bølger rulled
Mod dunkle Aftenlund.
Det var saa tyst i Dalen
Høit floited Nattergalen;
Dens rene Toner lulled
Mig ind i Søvnens Blund.

Da drømte jeg at skue
En Yngling for mig staae;
Hans brune Lokker bølged,
Hans Aasyn ei de dølged;
I Solens Rosenlue
Han monne Lyren slaae.

Da lød hans hulde Stemme,
Han nævnte ømt mit Navn.
O, sang han, lad din Læbe
Til min med Ild sig klæbe,
Og lad os alting glemme,
Sødt klynget Favn mod Favn.

Da sank jeg glad og bange
Med Skiælven til hans Bryst.
Os friske Løv omsnoede,
Violer rundt os groede,
Og Philomeles Sange
Gientog vor stumme Lyst.

Brause.

Bravo! Excellent! Og hvad blev Udfaldet af denne Drøm?

Charlotte.

Fader kan sagtens tænke, hvor forundret jeg blev over den. Jeg tænkte paa den Nat og Dag; og naar jeg gik ude i Lunden, saa var det ligesom Blomsterne og Buskene hvidskede til mig: Det er ingen Drøm, Lotte! Det skeer virkelig!

Brause.

Hvad det er for en skammelig dum Overtroe, at Træer og Buske skulde kunne snakke. Det er disse nymodens Sværmerier, du har faaet i Hovedet. — Det er Galskab, siger jeg dig! Træerne og Buskene snakker ikke meer end jeg snakker — hvad vilde jeg sige — end den Stol. Jeg har hundrede Gange gaaet i Lunden, og havde de talt, saa maatte jeg have hørt det, ligesaavel som du. Det er en Blasphemie at tillægge

umælende Bæster, hvad der kun sømmer sig for fornuftige Mennesker.

Charlotte.

Jeg siger jo heller ikke, at de snakke, kiære Fader, men kun at det kommer mig saadan for.

Brause.

Det er Indbildning! Jeg svær dig til, at det aldrig er kommet mig saadan for. Men hvad kommer desuden al den Sladder din Forlibelse ved?

Charlotte.

Jo, det kommer den just ved. Thi kort Tid derefter kom Walther, ret ligesom jeg havde drømt ham. Og fra det første Øieblik, jeg saae ham, elskede jeg ham. Og han elskede mig. Og Ingen, uden han, skal eie mit Hierte.

Brause.

Han skal ikke eie dit Hierte, om du saa blev gal. Marsch ud, du ulydige Datter! Bort fra mine Øine!

Charlotte.

Kiære, gode Fader!

Brause.

Gaae, siger jeg.

Charlotte.

O Gud! (Gaaer grædende bort.)

Rose kommer ind af den anden Dør.

Men hvor kan De dog være saa haard mod Deres eget Barn, og nænne at giøre hende ulykkelig?

Brause.

Eget Barn? Ulykkelig? Dum Kiællingesladder, som ingensteds har hiemme! Hold du din Mund, Jomfrue Næsviis! Med dig har jeg ogsaa en Høne at

plukke. Du er netop i samme Casus. Lad du mig engang endnu træffe dig alene sammen med den unge Jæger, saa skal jeg lære dig Vinterveien. Saft, min Famulus, bliver din Mand, at du veed det.

Rose.

Jeg var tilfreds han var Biskpens Famulus, saa vil jeg ikke have ham. Det Menneske vilde spise mig op i de første Dage af vort Ægteskab.

Brause.

Det har ingen Nød. Saft er et Menneske, som med ualmindelig Appetit forener ualmindelig Moralitet, og han vilde vel vide at giøre Forskiel paa en Kalvesteg og et fornuftigt Væsen, som du. Hold derfor din Mund, dumme Tøs, og giør hvad jeg siger.

Rose.

Men kiære Onkel!

Brause.

Der er en Dør!

Rose.

Det er meget smukt at tale saaledes til en Dame. Tienerinde! Vi giør dog hvad vi vil. (Gaaer.)

Brause.

Det er himmelraabende! At lee sin kiødelige Morbroder ud lige i Øinene! En Dame! jo en net Dame! en udenvelts Dame i Styrvoldt. Men jeg skal lære Jer begge To. Jeg kunde ærgre mig, hvis jeg ikke bekiendte mig til den gamle, retskafne Stoicismus, denne herlige Philosophie, som kommer af det fortræffelige Verbum: sto, steti, statum, stare, og som betyder det samme som at staae fast paa sin Post.

(Han sætter sig ned med Haand under Kind.)

Saft kommer ind med en Bog i Haanden, uden at lægge Mærke til Brause.

Her har jeg kiøbt mig en nye Bog. (Lukker den op.) Det er en Trancherebog. Jeg holder meget af, at man skal giøre alting efter Reglerne, og det skiær mig i mit Hierte, naar jeg seer, hvordan man tidt farer og flænger i Guds Gaver, som om det kunde være, jeg veed ikke hvad. Nu skal vi da see: (læser) Um gut tranchiren zu können, muß man primo von Adel seyn, secundo Courage haben. — Aa, det er Grillenfængerie! Paa den Maade kunde jeg jo aldrig lære at skiære for.

Brause
(reiser sig og kommer hen til Saft).

Saft.

See, er De der?

Brause.

Hvad er det for en Bog?

Saft.

Det er en Trancherebog.

Brause.

Ikke andet! Jeg tænkte, det var en philosophisk Bog.

Saft.

Det er det ogsaa, thi den lærer at tranchere systematisk. Men hvorfor seer De saa fortrædelig ud? Er De endnu vred over Advokaten? Giv Dem tilfreds! De har jo mig.

Brause.

Han er en Nathue, har intet Genie. En Marvebudding og en Flaske à la fit er ham kiærere end den farligste Amputation.

Saft.

Det ene skal gjøres, det andet ikke forsømmes. Først poculerer jeg, saa amputerer jeg.

Brause.

Og paa den Maade bliver han en Stymper, saa længe han lever. Mener han, at jeg vilde faaet det brillante Rygte og store Navn jeg har, hvis ikke min utrættelige Flid havde banet mig Veien giennem tusinde Besværligheder? Men derfor er jeg ogsaa noget. Hør engang og fald i Staver!

Fra Orient til Occident
Basunes høit min Roes!
I Asia og Afrika,
Europa og Amerika,
I Maaner og Planeter,
Med skraldende Trompeter,
Basunes høit min Roes!
Jeg har i Residentser
To Snese Excellencer
Og høie Assessores,
Statsmænd, Procuratores,
Genier, Belletrister,
Akteurer, Nouvellister
Fortræfligt trepaneert!
Øret, Næsen, Armen, Laaret
Mangen Mand jeg har afskaaret.
Glad jeg selv mig gratulerer,
Ingen Krøbling existerer,
Jeg jo har ham opereert.
Til næsten ingen Kummer
Ud af de værste Gummer
Jeg trækker halvt i Slummer
Den allerstørste Tand.
At jeg med mine Sager
Fordriver alle Plager,
Ja Døden selv bortjager,
Plakaten vise kan.
Jeg har for Vinde, Chiragra,
For Orm og selv for Podagra,

For Suſen og for Bruſen
Et ſkiønt Remedium;
Curerer til min Gloria
De Arme blot pro patria.
Det viſer klart og fyndigt
Mit Privilegium!

(Under denne Sang tager Saft Levningerne af Maaltidet og Vinen til ſig.)

Brauſe.

Seer han, Saft! det kalder man en ſtor Mand, det kalder man at leve for Evigheden.

Saft.

Ja, Herre Gud! leve ſkal man, og for at leve maa man jo have noget at leve af.

Brauſe.

Ha! hvi ſtaaer jeg her og kaſter Perler for Sviin? Han forſtaaer ikke meer af min høie Flugt, end den Svineſteg.

Saft.

Tal De ikke om Svineſtegen! enhver kan være god for ſig i ſit Fag. Hvem veed, hvad Svineſtegen vilde ſige, hvis den kunde ſnakke. Men det maa jeg rigtig nok tilſtaae, jeg vilde ikke troet det om Dem, hvis De ikke ſelv havde ſagt det.

Brauſe.

Og ſaadan en Mand, ſom jeg, ſkal have en ſaadan Datter? Det er ikke min Datter! Var det min Datter, havde hun et mere chirurgiſk Sindelag. Det er ikke min Datter, ſiger jeg!

Saft.

Naa, bliv ikke ſaa hidſig, jeg troer Dem gierne. Det maa ellers Gud og Deres ſalig Kone bedſt vide.

Brause.

Lad han min salig Kone ligge i Ro i sin Grav, Monsieur! Det var ikke saadant meent; han mænger altid den physiske og moralske Forstand mellem hinanden; det kommer af det, han selv har ingen af Delene.

Saft.

Men eet Spøg, et andet Alvor, Herr Principal! hvad er det værdt at giøre saa mange Ophævelser af den Ting? Walther fortiener jo smukke Penge med sine Processer. Giør De altsaa kort Proces, og giv ham hende. De behøver saamænd ikke at frygte for, at Smalhans skal blive Kiokkenmester der i Huset.

Brause.

Hvordan Diævlen han vrider og vender det, saa kommer han dog altid tilsidst enten i Spiiskammeret eller i Viinkielderen.

Saft.

Ja, der staaer jo: Naar vi have Spisen og Drikken, skulle vi lade os nøie.

Brause.

O animal Brutus! Gaae og hent mig Opiumsdraaberne af mit Laboratorium, at jeg kan præparere en Sovedrik.

Saft.

Formodentlig til Løberen i Morgen.

Brause.

Dengang traf han det. (Saft gaaer.) Ved slige Operationer seer jeg gierne, at Patienten ligger smukt stille. Døer han? bene! saa forlader han Verden med et roligt Sind, uden Sieleangst og Samvittighedsnag, uden i Forveien at have forfærdet de Omkring-

staaende med sit facies hypocraticus. Per Jehovam maximam! vi skal alle den Vei. (Saft kommer med Opium, Brause hælder den i Flasken, og lader den staae paa Bordet.)

Saft.

Herr Principal, jeg haaber, at De nu lader mig forrette Executionen, da Walther er befunden incapax.

Brause.

Nei, nei, Operationen forretter jeg; han tænker nok, det er lige saa let, som at trække en Tand ud?

Saft.

Ligesom det var let! Jeg svedte som en Hund sidst, inden jeg fik trukket Viisdommens Tand ud af Maren Amme forleden; men jeg maa da ogsaa sige, at der fulgte et stort Stykke af Kiæbebenet med. Desuden er det en bedrøvelig Expedition at trække Tænderne ud paa Folk; thi hvad skal de arme Diævle saa siden have at tygge med? derimod et Been eller et andet mindre vigtigt Lem, det er mere interessant; og jeg skal s'gu nok komme ud af det. Jeg har trancheret forend idag.

Brause.

Ja, naar man først vilde sende Karlen til Bageren og lade ham stege, saa troer jeg nok, han kunde partere ham. Nei, Mennesket maa ingen Krøbling blive.

Saft.

Men naar man ikke maa begynde med saadanne simple Folk, som denne Løber exempli gloria, saa kommer man jo aldrig til det.

Brause.

Just fordi det er en Løber, et stakkels Tieneste-bud, just derfor skal han cureres i en Hast, at han kan komme til at forrette sit Embede.

Saft.

Da vil han s'gu ikke løbe langt med eet Been.

Brause.

Hold sin Mund og gaae sin Vei. Jeg troer, at I har allesammen sat Jer for at ærgre Livet af mig idag. (Saft gaaer.)

Hans kommer styrtende ind af den anden Dør.

O Herr Brause kom at hielpe!
Hist i Kroen alle brydes,
Store Strømme Blod udgydes.
Peters Næse gik i Løbet,
Jeg fik Drfign ov'n i Kiøbet!
Stakkels Værten vil de dræbe;
Hurtig! hurtig! lad os stræbe,
Ellers døer de reent ihiel!

Brause.

Bravo! herligt for min Komme!
Lad dem ikkun Blod udgyde,
Det har intet at betyde;
Inden et Qvarteer er omme,
Hielper jeg dem, hver en Siæl!

(Hans gaaer.)

Saft kommer løbende.

Herr Chirurgus, kom at hielpe!
Hist i Kroen Hug der vanker,
Grusomt man hinanden banker,
Alting vil de masakrere,
Arme, Næser, Been mankere,
Snart er Liv i Ingen mere;
Hurtig, hurtig at forbinde,
Førend reent de slaaes ihiel!

Brause.

Bravo! Bravo! jeg skal komme,
Snart jeg dem skal trepanere,
De min Balsom skal probere;
Inden et Qvarteer er omme,
Hielper jeg dem, hver en Siæl!

(Saft gaaer.)

Charlotte og **Rose** komme tilløbende.

Til Hielp! o til Hielp! gaaer hen at forlige!
Gaaer hen at curere! De brøle, de skrige,
De støie, de bande, de prygles, de falde!
Ak! inden et Øieblik styrte de alle!
Til Hielp! o til Hielp, medens Redning der er!

Saft og **Hans** komme.

Brause.

Jeg kommer, jeg kommer! I seer jo, jeg haster!
Min Stok, mine Bindsler, min Balsom, mit Plaster,
Min Hat, mit Charpie, min Kappe, min Lygte!
(Til Hans:) Du lyser. (Til Saft:) See han, om vi har at befrygte;
Thi vanker der Prygl, gaaer jeg ikke derhen.
I Piger, pas paa! lukker i alle Døre!
Og skulde paa Gaden I Støi faae at høre,
Saa bliver dog inde! Man alting kan vente;
Og mærker I Uraad, saa lader mig hente.
Før Midnat vel neppe jeg er her igien.

Bønderne (udenfor).

Herr Brause! Herr Brause!

Brause.

Jeg kommer, jeg kommer!

Bønderne.

O skynd Dem! o skynd Dem!

Brause.

Min Hat og min Lygte!

Bønderne.

O kom dog at hielpe!

Brause.

Min Balsom, mit Plaster!

Bønderne.

O kom dog at hielpe for Fare og Død!

Brause.

Jeg kommer, jeg kommer, jeg hielper i Nød!

(Brause, Saft og Hans gaae.)

Rose.

Naa, det maa jeg sige, meer beleiligt kunde intet Klammeri komme i sine Dage.

Charlotte.

Hvorfor?

Rose.

Walther er nede i Haven, og har længe staaet og ventet paa, at den Gamle skulde lægge sig, for at kunne tale med dig.

Charlotte.

Ak, skynd dig at hente ham! (Rose gaaer.)

Salig Venus, ved din Lue,
Vented jeg din skiønne Stierne
I det dunkle, mørke Fierne,
Hvergang Natten nærmed sig;
Ak! nu dækkes Himlens Bue,
Sorte, vilde Skyer true.
Du forsvandt, du skiønne Stierne,
Langsomt døer du i det Fierne,
Og min Glæde døer med dig.

Rose kommer tilbage med **Walther.**

Naa, Lotte, der har du ham igien! Lidt forfrossen er han sagtens, men du vil nok tøe ham op, haaber jeg.

Charlotte.

Ak, Vilhelm! Vilhelm! hvad har du giort?

Walther.

Et mislykket Forsøg, min gode Pige.

Charlotte.

Som skiller os ved hinanden for evig.

Walther.

Jeg har besluttet, at skrive din Fader et fornuftigt og roligt Brev til. Jeg tænker, naar han

faaer det, saa gaaer han i sig selv og faaer andre Tanker.

Rose.

O det var herligt! Nu ikke et Ord meer om den Ting. Nu vil vi sætte os ned og glæde os, mens vi har Leilighed dertil; der kommer ogsaa strax En at glæde sig med mig; jeg venter min Falentin.

Charlotte.

Bare Fader ikke kommer.

Rose.

Du hørte jo selv, han sagde, at han ikke kom hiem før Midnat. Nu vil jeg synge lidt for Eder, til Falentin kommer. Men Viser med Bacchus klinger uden Viin, ligesom en Klokke uden Knebel. (Seer sig omkring.) See, der staaer endnu en Flaske, som Saft har havt Barmhiertighed med i Aften, og her ligger hans Proppetrækker. De maa drikke ovenpaa al den Skræk, Walther. Lotte og jeg drikker ogsaa siden et lille Glas. Saa hør! nu synger jeg.

Amor! Bacchus! kommer ned,
Søde, elskelige Drenge!
Mellem Vaarens Blomsterbed
Vinker Eder her de gyldne Strenge.

Amor! Vaarens bedste Lyst!
Mellem Roserne du leger.
Muntre Bacchus! kom og kryst
Druen i det rosenkrandste Bæger!

Amor! i din runde Arm
Til vor Mund sig Druen klæbe!
Blik mod Blik og Barm mod Barm,
Læbe trykket sødt med Ild til Læbe!

Walther.

Bravo, Cousine! Bravo! Saadan skal det være: Druer og Roser! Amor og Bacchus, Favn mod Favn

ſlynget broderlig om hinanden i Purpurglands! (Skiænker og drikker.) Anakreons Skaal! og enhver ſmuk Piges, ſom bringer en Efterklang af de tabte Toner tilbage til Jorden! (Han omfavner Charlotte.)

Charlotte.

Nu ſkal du ſynge, kiære Walther!

Walther.

Hvad for en Viſe ſkal jeg ſynge?

Charlotte.

Den om Kiærlighed.

Walther.

Kiærlighed er ſtærk ſom Døden,
Faſt ſom Evighed,
Skiøn ſom Morgenrøden.
Lad ſaa vildt Orkaner ſuſe,
Bierge ſtyrte, Havet bruſe,
Tordner buldre, Lynet knittre,
Himlen fortne, Jorden zittre,
Elſkov rolig dog beſtaaer!
For det Blik, hvor Elſkov luer,
Selve Nattens Mulm forgaaer;
Ingen Fare den forkuer,
Modgang den tilbageſlaaer;
Svæver ſødt i Aftenlufte,
Qvæger giennem Roſens Dufte,
Skaber Jorden Salighed,
Fred Naturen, Hiertet Fred!

(Ved Slutningen af denne Sang bliver Walther mat, og kaſter ſig i en Stol. Man hører En ſpille paa Guitarre udenfor Vinduet.)

Charlotte.

Hør! Hvad er det?

Roſe.

O! det er viſt min Falentin. Gid det dog var ham!

Falentin

(ſynger og ſpiller udenfor Vinduet).

Skiøn Jomfru! luk dit Vindue op,
Her er din Hiertenskiær.

Bleg Maanen stander paa Himlens Blaa,
Mildt Nattergalene Triller slaae.
Skiøn Jomfru! luk dit Vindue op!
Din Hiertenskiær er her.

(Rose lukker Vinduet op.)

Skiøn Jomfru! ræk mig din Liliehaand!
Har du mig reent forladt?
Ak! fra den Tid, jeg skuede dig,
Bortsvinder al Ro og al Søvn for mig.
Skiøn Jomfru! ræk mig din Liliehaand,
O lad mig faae den fat!

(Falentin stikker Hovedet ind af Vinduet.)

Skiøn Jomfru! ræk mig din Purpurmund!
Jeg var saa ængstlig nys;
Jeg blusser, og høit mit Hierte slaaer,
Du, som har saaret, o læg mit Saar!
Skiøn Jomfrue! ræk mig din Purpurmund,
Giv mig et Rosenkys.

Rose.

See mig eengang! Først Haanden, saa Munden. Nei, nei, min unge Ven! saa ødsel er vi heller ikke.

Falentin springer ind og kysser Rose i det samme.

Nu er jeg kureert.

Rose.

Uforskammede Knægt!

Falentin.

Er du vred, fordi jeg stial det stakkels Kys? Der har du det igien. (Kysser hende.) Men hillemænd! der sidder endnu et Par. Mine Høistærede! lad Dem ikke forstyrre.

Rose.

Ak, Falentin! veed du, hvordan det er gaaet dem?

Falentin.

Nei! og jeg vil heller ikke vide det.

Rose.

Hvad?

Falentin.

Jeg vil holde af dig og kysse dig.

Rose.

Hvis du ikke bliver alvorlig, saa bliver jeg vred.

Falentin.

Det er to umulige Ting for os begge.

Rose.

Onkel har behandlet Walther haardt.

Falentin.

Saa kan jo Walther behandle Onkel haardt igien.

Rose.

Han vil ikke give ham Lotte med det Gode.

Falentin.

Saa kan han jo tage hende med det Onde.

Rose.

Med det Onde?

Falentin.

Saa har jeg i Sinde at gjøre ved dig, dersom Manden — hvad han hedder — ikke giver sit Samtykke.

Rose.

Og mener du, at jeg tillod det?

Falentin.

Du? Du løb gierne til China, for at faae mig.

Rose

(giver ham et Drefigen).

Uforskammede Knægt!

Falentin
(rækker det andet Øre til, hun slaaer adskillige Gange).
Hvorfor bliver du ikke ved?

Rose.

Det gior ondt i min Haand. Det er smukt at komme med saa langt Skiæg til sin Pige.

Falentin.

Jeg troer ogsaa, jeg skal lade din tilkommende Mand, Saft, komme og rage mig et Par Gange om Ugen; saa faaer den arme Diævel dog en Styver at fortiene. — Men hør Børn! Eet Spøg, et Andet Alvor, hvad det angaaer med — hvad er det nu han hedder — din Onkel?

Rose.

Jeg troer du er gal; han hedder jo Brause.

Falentin.

Brause! Det er sandt, nu husker jeg det. Hvad det angaaer med Herr Brauses Samtykke, saa veed jeg nu en ganske sikker Maade at faae det paa.

Rose og Lotte.

Naa?

Falentin.

Seer du, der er Mølleren Malzes nysselige, lille Kone, som du veed, jeg er forlibt i.

Rose.

Du er Nar nok til det.

Falentin.

Til at være forlibt? Ja, du har Ret.

Lotte.

Det er underligt med Walther, han er bleven saa døsig.

Falentin.

O han kommer sig nok! Seer De, der er denne smukke Møllerkone derovre, Jomfrue Lotte, som De jo kiender.

Lotte.

Ja!

Falentin.

Og der er nu denne Herr Chirurgus Brause, Deres Herr Fader, som De formodentlig ogsaa kiender.

Lotte.

Nautrligt.

Falentin.

Han er forlibt i samme Kone.

Lotte.

Hvilken Snak!

Falentin.

Det er s'gu sandt; jeg bander aldrig paa Løgn. Nu har jeg den Plan, ved hende at faae ham til at samtykke i vore Giftermaale, thi han nægter hende intet, det veed jeg med Vished. De bliver da Fru Advokatinde, jeg bliver min Faders Substitut, Rose min Kone. Heisa!

Da gaae vi paa Jagt med stor Behag,
I Skov og Krat.
Efter den lange, lyse Dag
Følger mørke Nat.

(Det banker.)

Rose.

Hvad er det? Det banker!

Charlotte.

Gud forbarme sig, hvis det var Fader!

Rose.

Hurtig! hurtig! skiul Dem!

Walther (meget sovnig).

Ja, lad os lege Skiul.

Falentin.

Kom! spring med mig ud af Vinduet.

Walther.

Ja, saa kan de ikke finde os.

Charlotte.

Nei, der brækker han Arme og Been. Det tør vi ikke vove.

Walther.

Nei, det tør vi nok ikke heller.

(Han strækker sig og gior Mine til at sove ind.)

Charlotte.

Walther, jeg beder dig, for den Kiærlighed, du har til mig! —

Walther (gabende).

Ja — for den Kiærlighed, jeg har til dig. (De føre ham bort, og skyde ham ind i Kaminen.) Naa, god rolig Nat.

Falentin.

Herr Advocaten har nok faaet en Taar over Tørsten.

Rose.

Spring nu ud!

Falentin.

Først et Kys.

Rose.

Der.

(Falentin springer ud af Vinduet. Charlotte rydder imidlertid op. Rose lukker op.)

Saft kommer.

Ei, min kiære Rose! hvor kan De dog være saa grusom at lade mig staae og banke saalænge? Jeg kunde jo blive forkiølet, Patient, og nødsages til at holde Diæt.

Rose.

Ih hvad! vi har Ordre til ikke at lukke Nogen ind.

Saft.

Men jeg kommer i Embedsforretninger, søde Rose!

Rose.

Vil De kanskee have Dem lidt Midnatsmad?

Saft.

Altid spøgefuld! Tak Gud, Barn, at jeg har god Appetit.

Rose.

Skal jeg takke Gud for det?

Saft.

Ja, siden De skal være min Kone. — Det er bedre at give Penge ud til Slagteren, end til Apotheker og Dok— he, he, he! Jeg taler egentlig mod min egen Fordeel. Det er dog underligt, i hvilke Situationer man kan komme. — Jeg veed næsten ikke, hvad jeg skal preferere.

Rose.

Prefereer De hvad De vil; men med Konen bliver der neppe noget af.

Saft.

Har søde Rose ikke lovet at ville krone Famulus Safts Liv med ægteskabelig Lykksalighed?

Rose.

Jeg har ikke lovet at krone Dem med nogen Ting.

Saft.

For Dem mit Hierte bruser,
Jeg elsker Dem indtil min Død.
Hver Dag jeg om Dem snuser,
Som Katten om den varme Grød.

Troe mig, jeg vist kreperer,
Ifald jeg ikke ægter Dem;
De har saa søde Manerer,
De er saa grumme angenem.

Af al den Mad, De mig giver,
Er De den allerbedste Ret.
Før De min Mage bliver,
Jeg bliver ikke rigtig mæt.

Rose.

De glemmer reent Deres Erinde.

Saft.

Det er sandt, jeg skulde have en Flaske Blyvand, som staaer der i Kaminen. (Vil hente den.)

Rose (støder ham bort).

Jeg skal tage Dem den.

Saft.

O søde Rose! Deres Artighed henrykker mig.

Rose.

See der er Flasken! Gaae nu; Patienterne længes.

Saft.

Patienter maa have patientia. Adieu, søde Rose! Gid De ogsaa længtes! Adieu saalænge, Jomfrue Lotte!
(Gaaer.)

Falentin (stikker Hovedet ind).

Er Vandmanden borte?

Rose.

Ja, Gud være lovet!

Falentin springer ind af Vinduet.

Saa vi altsaa er i Sikkerhed?

Rose.

For det første.

Falentin.

Og vi har god Tid?

Charlotte.

See endelig at faae Walther bort, kiære Falentin, inden Fader kommer.

Falentin.

Nu ja! (Aabner Kaminen.) Han sover som en Engel. Hei! hør, Walther! (Trækker ham ud.) Kunde Søvnen ikke opsættes, til De kom hiem? — Gud forbarme sig, Børnlille! han rører sig ikke af Stedet.

(Han lægger ham ned, Walther giver intet Tegn til Liv.)

Rose.

O Gud!

Charlotte.

Rose! han er død!

Falentin.

Vist er han ikke; hvilken Snak! Lad os faae noget at lugte til. (De hente Spiritus, Walther bestænkes.) Kommer han sig nu ikke, saa veed jeg ikke, hvad vi skal giøre med ham.

Charlotte.

O min Vilhelm! min Vilhelm!

(Kaster sig ned ved ham.)

Falentin.

Stille, Jomfru! stille! vi faaer at see Tiden an. Her kan han ikke blive.

Hans kommer ind uden at banke paa, da han har Noglen.

Med Forlov, jeg skulde hente Herr Chirurgussen en Flaske Mixtur. Ha ha! her er stort Selskab og Assemblix. Det kan jeg finde mig i. Naar Musene ere ude, saa dandse Kattene paa Bordet. Det vil være Herr Chirurgussen en Hiertens Glæde at høre.

Rose.

Jeg haaber dog, du ikke er saa eenfoldig at fortælle Onkel det.

Hans.

Jo, saa eenfoldig er jeg just; hvem vil forbyde mig det?

Falentin.

Tier du ikke, Karl, saa slaaer jeg dig et Begplaster paa Munden. (Tager en Rigsdalerseddel op og viser ham.)

Hans.

Ja slaae kun!

Falentin

(lægger Seddelen i den hule Haand, og trykker ham den paa Munden).

Hans

(tager Seddelen og gior en dyb Reverens).

Falentin.

Kan du nu vel snakke?

Hans.

Ikke et Ord, gunstige Herre! (Vil gaae.)

Falentin.

Pst! Hans, bie lidt! (Til Pigerne:) Vi kan ikke lade Walther ligge her i denne Tilstand, enten han nu

er levende eller død. Vi maae have ham bort. Hør, Hans! efter den Velgierning, jeg har beviist dig, haaber jeg, du giør mig en væsentlig Tieneste!

Hans.

Ti for een, gunstige Herre!

Falentin.

Forstaaer du dig paa, om Folk ere levende eller døde?

Hans.

Nei, jeg giør ikke, gunstige Herre; jeg er en enfoldig Tiener; jeg vil ikke give mig ud for meer, end jeg kan.

Falentin.

Her ligger Herr Walther. Han kom nylig ind for at besøge Jomfrue Lotte, og har nu pludselig faaet et Tilfælde, som sætter os alle i Bestyrtelse.

Charlotte.

O Gud! o Gud!

Falentin.

Vær rolig, kiære Lotte! Vi skal nok faae Liv i ham igien. Men for det første maa vi have ham bort.

Hans.

Vi kan lægge ham i een af de Meelkasser, der staaer ovre hos Møllerens.

Falentin.

Det er sandt. Der ligger han luunt.

Charlotte.

O min Vilhelm!

Rose.

Stille, kiære Lotte! det gaaer an. Du hører jo, Falentin troer, han er ikke død.

Charlotte.

Vist er han død! vist er han død!

Falentin.

Vær rolig! nu vil jeg see, om Veien er fri.

Rose.

Jeg følger dig. (Falentin og Rose gaae.)

Charlotte.

Venlig, mildt din blege Læbe
Smiler selv i Dødens Blund,
Sidste Gang lad den sig klæbe
Til din arme Piges Mund!

Hans.

Heute roth,
Imorgen todt!
Heute mir,
Imorgen dir; —
Det er Verdens Løb, Mamsel!

Charlotte.

Skal for evig jeg dig miste?
O mit Hierte snart vil briste!
Elskte Vilhelm! ak, Farvel!

Falentin og **Rose** komme tilbage.

Har jeg nogentid seet Mage?
Idel Uro, idel Plage!
Vi har alting at befrygte,
Saft sig nærmer med sin Lygte;
Hvad skal vel i Hast man giøre?
Brauses Stemme kan jeg høre.
De i Hælene mig følge;
Hvordan skal vi Sagen dølge?
De er her paa Øieblikket;
Brause er en hastig Mand.

Charlotte.

Vilhelm! Vilhelm! Ak, jeg Arme!
Vil slet ingen sig forbarme!
Ak! han er ei meer i Live!
Lad dem komme, lad dem blive,
Lad det gaae, hvordan det kan!

Falentin. Rose. Hans.

Stille! vi vil ei forsage,
Raad er der for hver en Plage.
Vær kun rolig, kiære Pige!
Vi med ham os bort vil snige;
Natten er jo mørk og sort.

Rose.

Stille! stille! Lad os høre!
Skulde der sig Noget røre,
Hurtig da med Lyset bort!

Falentin og Hans.

Rolig! Vi har Mod og Styrke.
Ingen godt kan see i Mørke,
Hurtig kun med Lyset bort!

Rose.

O vee! de komme.

Charlotte. Falentin. Hans.

Hurtig da med Lyset bort!

Rose.

Jeg kan dem høre.

Charlotte. Falentin. Hans.

Hurtig da med Lyset bort!

Rose.

Nu alt knarke Husets Døre.
Hvad skal vi gjøre?
O hvilken Tort!

Charlotte. Falentin. Hans.

Lyset bort!

Alle.

Kun ganske stille,
Undgaae vi Harm.
Ei Lyd, knap Aandedrag,
Ei mindste Larm,
Saa ud af Døren,
Og ingen seen.

Brause og Saft (udenfor).

Lys, i Pokkers Skind og Been!

Brause.

Hei, Lotte! Rose!
Vil Ingen høre?
Er det en Maade?
Jeg Jer skal lære!
Jeg troer, i Huset
Er ikke Een.

Brause og Saft.

Lys, i Pokkers Skind og Been!

(Falentin og Hans snige sig ud med Walther. Pigerne følge dem efter at de først have lukket Døren op.)

Brause og **Saft** komme.

(Hver for sig.)

Alting tomt og alting stille!
Hvad har Fanden at bestille?
Hvor er nu de Fandens Piger?
Sikkert de omkring sig sniger,
For at søge deres Fyre.
Her er gode Raad nok dyre.
Ha, det rasler! ha, det fløiter!
Ak, jeg bliver ganske ræd!

Charlotte og **Rose** komme ind med Lys.

Kiære { Fader / Onkel } De tilgive!
Her vi ikke turde blive.

Rose.

Som vi sadde bedst og syede,
Hørte vi en Stemme lyde;
Høit det hvined giennem Luften,
Vindvet rasled med sin Rude,
Stormen hyled fælt derude,
Lyset brændte mat i Stagen,
Og en Aand kom ind i Lagen.

Begge.

Nær vi havde tabt Fornuften,
Hurtigt ilte vi affted.

Brause.

Mine Damer, De tilgive!
Det er Finter, det er Næser!
Jeg veed nok, hvad Vinden blæser.
Eders Aander sagtens luske
Udenfor i Krat og Buske;
Slige Aander, Notabene,
Som gaaer efter Tøser ene;
Dem man let kan jage væk.

Hans kommer.

Herre! Natten er gefærlig!
Jeg vil aldrig være ærlig:
Nys jeg hørte Klokken kime
I den fæle Midnatstime.
Rædsomt hørte jeg derude
Alle Byens Hunde tude.
Frygten ned mit Hierte tynger;
Uglen Dødningsvisen synger.
Ak, det er min sidste Time!
Jeg er færdig at besvime
Af den rene, pure Skræk!

Saft

(i en grædende Tone).

Ja, det slukte mig min Lygte;
Vi har meget at befrygte;
Jeg aldeles taber Modet.
Udenfor i Krat og Buske
Før jeg hørte noget ruske.
Uglens Skrig mig isner Blodet.

Skulde det min Død betyde?
Skulde jeg, som Gud forbyde,
I mit Foraar bortflorere,
Ei en Krumme smage mere?
Ak, det blev for haardt et Knæk!

Brause.

Slige Ting mig ei bevæger,
Det er lutter Narrestreger!
Det er vel et stort Mirakel!
Ak! han er dog ret en Stakkel!
Drik han Mod af Viisdoms Bæger.

(Til Pigerne:)

Gaaer! Men hvis paa Spor jeg kommer,
Bliver jeg en rædsom Dommer!
Saft endnu hos mig maa blive,
Patienter at opskrive.

(Charlotte og Rose gaae, Saft gior Mine til det samme.)

Bliv dog! Sæt sig ned paa Stolen!
Skam sig dog for Fanden, Saft!

(Saft sætter sig ængstelig.)

See, nu vil jeg simulere,
Saa skal jeg ham strax dictere.

Saft.

Nu begynder jeg at fryse.
Ak! der trak det mig i Kiolen.
Ak, Herr Brause! min Excuse!

Brause.

Ti! hvad vil han raisonnere?
Her kan han jo profitere,
Kunsten føder vel sin Mand.
Stille! at han høre kan:
„Bind til Skolemesters Næse."

(Valentin rækker Hovedet ind af Vinduet og snyser bag Saft.)

Saft.

Nu begynder det at hvæse!

Brause.

„Niels om Hiernen Flueplaster;
En Klysteer til Mortens Faster."

(Falentin trækker Saft ved Haaret.)

Saft (springer op).

Au! der trak det mig i Øret!
Snart jeg mister reent Gehøret!
Herre, hielp mig i min Nød!

Brause.

Lad de dumme Streger blive,
Sæt sig rolig ned at skrive,
Ellers mister han sit Brød.

(Saft sætter sig igien. Falentin kryber ind og blæser Lyset ud for ham, han springer op.)

Brause.

Hvad er det? fast jeg begynder
Selv at skielve som en Synder.
Saft, saa vær dog ingen Kryster!
Alle mine Lemmer ryster!
Skal jeg flygte? skal jeg staae?

Saft

(idet han sniger sig bort).

Faren hurtig at undvige,
Sagte jeg mig bort vil snige.
Man med Geister ei maa stride,
Saadant kan de ikke lide;
Derfor vil jeg ogsaa gaae.

Brause.

Saft, saa bliv! Den Sag er vigtig.
Nei, her er det aldrig rigtig!
Ganske sikkert Fanden spaser!
Jeg vil ogsaa smøre Haser,
Nu da Ingen seer derpaa.

(Han sniger sig ud af den anden Dør.)

Falentin kommer frem og efteraber Brause.

„Slige Ting mig ei bevæger,
Det er lutter Narrestreger!
Det er vel et stort Mirakel?
Ak! han er dog ret en Stakkel!
Drik han Mod af Viisdoms Bæger."

Rose kommer og famler omkring.

Hvor mon jeg ham søger?
Hvor skal jeg ham finde?
Ak her, hvor det spøger,
Jeg finder ham vist.

Falentin.

O hvor mon jeg kalder
Min elskte Veninde?
Mon hun vel bifalder
Min dristige List?

Rose.

Her er han.

Falentin.

Her er hun.

Rose.

Ei meer jeg ham favner.

Falentin.

Min Elskte jeg favner.

Begge.

O salige Stund, efter farlige Frist!

(De lytte.)

Han kommer tilbage,
Ei her vi kan kieles.
Al Nattebataille
Vi snildt maa undgaae!

(De løbe ind i et Sideværelse.)

Brauſe kommer med Lys og en Øre.

Jeg hørte det knage,
Jeg viſtnok beſtiæles.
Hvor er du, Kanaille?
Din Løn du ſkal faae!

Abelone kommer.

Brauſe.

Hvad nu, Abelone?
Min rareſte Kone!
Af inderſte Hierte
Velkommen til Huus!

Abelone.

Ak, Noden mig tvinger!
Min buldene Finger!
Herr Gienboe! min Smerte,
Min Suus og min Duus!

Brauſe.

Med gladeſte Hierte
Jeg lindrer din Smerte;
Men førſt jeg betinger
Et Kys mig til Løn.

Abelone.

Herr Naboe, ſaa ſagte!
Jo De er en kiøn!
Paa Kys maa man ſpare,
De leder i Fare.

Brauſe (omfavner hende).

Et Kys mig at byde,
Kan Ingen fortryde;
Jeg elſker dig kiærligt,
Hvad Ondt er deri?

Malz kommer ind i det ſamme.

Hei, Død og Diævel!
Hos ham min Kone!
Er ſligt curere?
Vel er det Mode
At careſſere;
Men den Methode
Frabe'er jeg mig!

Brause.

Ei, ei, min Kiære!
Jeg Konens Finger
Kun undersøger.
Ham ikke rager
Mit Embeds Sager.
Jeg troer, han spøger.
Forstaaer han mig?

Abelone.

O hør dog, Fatter!
End denne Skrigen!
Lad Vreden svinde!
Hielp at forbinde
Min stakkels Finger!
O lad dig sige,
Jeg beder dig.

Malz.

Fort hiem, du Falske!
Jeg skal dig lære
At coquettere,
At conversere
Med gamle Giække,
Hvis Hals at knække
Er let for mig!

Brause.

Hør kun, min Sandten!
Jeg skal ham lære,
Respekt at bære!
I egen Stue
Han tør mig true?
For tusind Diævle,
Kom kun til mig!

Malz.

Kom, ja kom, det tør jeg prøve!

Brause.

Prøv kun, prøv, jeg skal ei tøve!

Abelone.

Vee! o Vee! de Mord udøve!

Malz.

Frygteligt jeg mig skal hævne!

Brause.

Mangled ham kun ikke Syne!

Abelone.

Intet de hinanden levne!

Malz.

Ikkun Blod kan mig forsone!

Brause.

Enke blive skal hans Kone!

Abelone.

Ak! jeg arme, arme Kone!

Alle.

Ha! jeg ændser intet meer!

(Abelone besvimer.)

Brause og Malz.

Hvad er der? Hvad er der?
Bevares! hun segner,
Hun tier, hun skiælver,
Hun isner, hun blegner!
O hielper! O hielper!
Hun blegner og døer!

Saft kommer.

Brause og Malz.

Hent Spiritus, Kiære!
Thi ellers hun døer.

Saft

(løber ind i Kabinettet, og forfærdes ved at finde Falentin og Rose).

Bevares! Hvem er der?
O kommer at hielpe!

(Han synker i Lænestolen.)

Falentin og **Rose** komme ud.

Brause og Malz.

Har jeg for seet Mage!
Hvad maa jeg opdage!
Min Fætter med }
Med Jægeren } Rose har skiult sig derinde.

(De løbe hen til Saft.)

O hielp dog! Betragt ham!
Han fast alt er død!
O hielper! O hielper!

Charlotte og **Hans** komme.

Charlotte, Rose, Falentin og Hans.

Hvilket Spektakel i denne Stue!
Hvad er der hændet? Hvad maa jeg skue?
Den stakkels Kone her knap aander mere!
Selv Husets Famulus brat vil krepere!
Ak! hielper hurtig!
Thi Døden er nær.

(De rende forvirret omkring mellem hinanden og slukke Lyset. Det tordner og lyner derude.)

Saft og Abelone.

Ha! hvor er jeg? Mon jeg vaager?
Hvilken Gysen! hvilke Taager!

Alle.

Ak! rædsom og skummel
Os Natten omhvælver!
I frygtelig Larmen
Alt synes forgaae!
I dovende Tummel
Hver Nerve mig skielver!
Selv Hiertet i Barmen
Til Nød kun kan slaae!

Anden Handling.

En Plads udenfor Møllerens Huus.

Det er Morgen. Adskillige Meelkister staae i Baggrunden.

Malz.

Op! munter til Arbeid! alt Solen opstaaer,
Alt Duerne kurre, alt Vagtlerne slaaer!
Høit Lærken alt hæver de dirrende Toner,
Smaafuglene synge i Skovenes Kroner!
Thi munter til Arbeid! alt Solen opstaaer.

Op! munter til Arbeid! saa byder os Pligt.
Hvortil har vi Hænder, undtagen til Sligt?
Lad Fuglene synge, de kan jo ei andet,
De ellers vist gierne med gavnede Landet.
Thi munter til Arbeid! saa byder os Pligt!

(Raaber vexelviis ud af Scenen og taler med sig selv.)

Naa, Børn! hører I ikke? Lystig! lystig! Drives I ikke af Naturens Skionheder, Børn? Frisk, Børn! frisk! Vi har en suur Dag idag. Maltet skal til Byen, Kornet skal ud, Hveden skal bringes til den naadige Herre. Jeg holder meget af slige Sange, som opmuntre til Flid. Op, Børn! op! — Som beskrive Naturens Skionheder, medens de tillige paa en fin

Maade giver os at forstaae, at vi skal op og bestille noget. Frisk, Børn! frisk! — Som saa at sige, lader Naturen katechisere for os; nemlig Solen og Duerne og Vagtlerne og Lærkerne. — Hører I ikke, Karle? Klokken er mange. — Thi er det ikke, ligesom Solen kunde sige: vil I dovne Hundsvotter ikke reise Jer? og som om Duerne kunde kurre: Kor=net skal til Mollen, Kor=net skal til Mollen; og som om Lærkerne kunde synge: Maltet skal til Byen, Maltet skal til Byen; og som overalt hele den levende Natur kunde raabe: Jeg skal min Salighed lære Jer dovne Æsler at bestille noget for Foden, at Eders gode Husbond, Herr Peter Malz, kan slaae sig igiennem som en skikkelig Mand, og ikke behøver at gribe til Bettelstaven. (Mollerkarlene komme lidt efter lidt, bærende med Sække fra og til, o. s. v.) Nu, kommer I dog endelig engang! Saa, det var ret, Børn! Værer brav flittige! saa vil det gaae Jer vel, og mig med, og vi vil længe leve paa Jorden, og ikke døe af Sult! Abelone, Frokosten frem i det Grønne! Jeg gidder gierne spiist i det Grønne. Mig synes, det er saa poetisk at drikke sin Morgensopken i Naturens Skiod. Frokost, Kone! Frokost! En Arbeider er sin Løn værd.

Abelone kommer med Frokost.

Malz.

Du er saa langsom, mit Barn! Du er nok søvnig endnu fra i Aftes.

Abelone.

Har du endnu ikke glemt den Bagatel?

(Gaaer efter mere.)

Malz.

Bagatel? (Efter en lang Pause:) Af alle Ting paa Jorden, i alle fire Verdensdele, er der intet jeg meer

fordømmer af alle Ting, end Jalousie! Det er en Lidenskab, som forstyrrer Hiernen og Panden — kort sagt, alting. Derfor har jeg heller aldrig givet den Rum i mit Hierte, hvorvel jeg havde grundede Aarsager; thi den Kone, den Kone — men som sagt, jeg slaaer det hen. — Kunde jeg kun træffe hende — — men som sagt — — — Ha, for Satan! jeg har mærket for meget — men det forstaaer sig, jeg leer deraf. — Kunde jeg kun liste mig med en Sabel i det Øieblik, thi det er jo Nødværge. — Men som sagt, jeg leer deraf, alt hvad jeg kan, og glæder mig ved at betragte Naturens Skiød. Og jeg giorde vist ogsaa den gode Kone Uret; — hvorvel efter alle menneskelige Symptomer at dømme; — men som sagt, det forstaaer sig, det er den største Daarlighed.

Abelone kommer igien.

Her staaer Frokosten tilrede.

(Mollerkarlene ere imidlertid komne og have sat sig ved Bordet.)

Malz.

Nu, spiis nu, Børn! spiis, og drik Eder et Glas Viin til, siden I skal have brav Arbeide idag, og syng saa en Vise, som kan opmuntre Eder, og giøre Eder til bedre Mennesker, og skynder Eder saa hen at bestille noget! Hører I?

Svendene.

Ja, Husbond.

Malz.

Niels, begynd du; du har et godt Bryst.

Niels.

Lad Madammen begynde, hendes Bryst er endnu bedre.

Malz.

Snik Snak! skal min Kone føre Eder an? Begynd! syng!

Niels.

Hvad skal vi synge?

Malz.

Syng den:

„Hver Næringsvei, som skaffer Brød,
Fortiener Agt og Ære."

Niels.

Nei, Husbond; paa den Maade maatte vi jo tage Hatten af for alle Tyve og Røvere.

Malz.

Snik Snak! Man veed nok, hvad Poeten mener.

Niels.

Nei, lad os synge Vandmøllervisen; den kan vi jo Alle.

Svendene.

Ja!

Malz.

Nu ja, som I vil.

Chor.

Rask er Vandmøllerens Liv,
Hans Arbeid er Tidsfordriv.
Andre Folk lever evig eens:
Om Morgenen tidlig til Beens,
Om Aftenen tidlig i Seng,
Alt efter gamle Slæng.
Ei saa med os:
Fortrolige med den styrtende Fos,
Vi efter dens Luner os rette,
Og drikker og spiser os mætte.
Tidt om Dagen vi hvile kan,
Tidt ved Midnat vi maae opstaae,
Som Vandet behager at gaae.
Alene vi lystre det mægtige Vand.

Slovende Vaner vi aldrig har tient,
Men et kiekt Element.
Elementets Skaal!
Skienker i, skienker i det fulde Maal!
Hver gribe Flasken sin,
Og drikke Vandets Skaal i Viin!

Malz.

Den Vise var ikke saa gal, dersom den ikke gik saa meget ind og ud. Jeg vilde behandlet det Emne anderledes. I veed, jeg fusker ogsaa paa Haandværket, og troer gierne, at en Poet og en Vandmøller kan forenes i een Person. Gaaer nu til Eders Arbeid, Børn! (Svendene gaae.)

Abelone.

Siden du taler om Poesien, som du kalder det, hvad var det da, du nylig stod for dig selv og talte om Naturen, min lille Mand?

Malz.

Om Naturen, min lille Kone?

Abelone.

Ja; mig syntes, du sagde saa meget til dens Berømmelse.

Malz.

Det giorde jeg ogsaa, min lille Kone. Naturen er meget god, i mange Henseender virkelig ypperlig; den er en behagelig Recreation, en uskyldig Tidsfordriv; men der er dog noget, som er bedre, og det er Optugtelsen, min lille Kone! over den bør Naturen aldrig gaae.

Abelone.

Det forstaaer jeg ikke, det er mig for høit Det kan jeg ikke indsee.

Malz.

Der er saa meget, Abelone, som man ikke kan see.

Abelone.

Det er sandt.

Malz.

Ja vist er det sandt. Det er Ulykken.

Abelone.

Hvad er Ulykken?

Malz.

Abelone! hvad jeg mindst er, det er at være jaloux.

Abelone.

Nu ja, min gode Mand, dertil har du jo heller ingen Grund.

Malz.

Jeg hader Jalousien af to Aarsager: for det første, fordi den formerer Carl von Carlsbergs Roman med eet Bind til; for det andet, fordi den udvider det linæiske System med en ny Dyrerace, og sætter Mennesket, som det ypperste i Naturen, i Classe med det foragtelige Horngvæg.

Abelone.

Jeg vil dog ikke haabe, at du har mig mistænkt endnu for den gamle Chirurg?

Malz.

Om Smagen kan man ikke disputere, siger den første af alle stehetiske Grundsætninger.

Abelone.

Nei, det er for galt!

Malz.

Nu, nu! Der er ogsaa den unge Herr Walther.

Abelone.

Jeg gior alt, hvad en brav Kone kan giøre for sin Mand, og vi kunde leve som Blommen i et Æg. Du har en Mølle, som bringer dig en smuk Skilling ind mellem Aar og Dag; naar du kunde lade den fordømte Jalousie fare, saa vare vi de lykkeligste Folk, der kunde gaae paa to Been.

Malz.

Paa fire Been, Abelone, paa fire; husk paa, vi ere to.

Abelone.

Og husk du paa, hvad der staaer i Visen.

Elskov! Fryd for skiønne Siæle!
Elskov! Himmel paa vor Jord!
Jalousien aldrig qvæle
Dine Rosers favre Flor!
Søde Drøm, som kiærligt binder
Livets Fryd til Ungdoms Aar!
Alting visner, Alt forsvinder!
Evig fast dit Minde staaer!

Malz.

Du har en smuk stehetisk Stemme, og virkelig sandt Udtryk for den didactiske Poesie. Vidste jeg, vidste jeg bare —

Abelone.

Hvad hielper det at være jaloux?

Malz.

Hvad skal en stakkels Poet og Vandmøller giøre?

Abelone.

En Mand mistænker ei i Løn,
Som elsker uden Skrømt.
Naar Konen skienker ham en Søn,
Han blidt betragter ham og ømt.

Har Drengen just hans Næse ei,
Ta'er han dog derfor ei paa Vei;
Thi han mistænker ei.

Malz.

En Viv, som elsker tro sin Mand,
Til andre skotter ei.
Ham ene kiøn hun finde kan,
Og Drengen er hans Contrafei.
Han har hans Øine, Hage, Mund,
Alting; men Næsen mangler kun!
Hvi ligner Næsen ei?
Han hende trykker til sit Bryst,
Og spørger under Spøg og Lyst:
Er det min Næse! Ei, ei, ei!
Nei, kiære Kielling, nei!

Abelone.

Hun synker kiærlig i hans Arm,
Hun kysser ham saa elskovsvarm.
Troer du, jeg dig bedrage kan?
Nei, kiære, bedste Mand!

Begge.

Saa er det vel { din / min } Næse da;
Thi var det ikke { din / min } Næse, { Papa! / ha, ha!
Hvor skulde da Knægten faaet Næsen fra?
Vist er det Næsen, ja!
De række hinanden den venlige Haand,
Af Næsen de har deres Lyst.
Ved Kysse besegles de kiærlige Baand,
Fro synke de Bryst imod Bryst.

Malz.

Kiære, gode Kone! saa vil jeg da aldrig mistænke dig meer! Min Abelone! Min Sanggudinde! Min Musa! (Kysser og kieler for hende.)

Abelone.

Og om vi end fik ti Drenge, og de alle vare uden Næse, saa vilde du dog ikke være mistænkelig? vel?

Malz.

Ti Drenge uden Næse, Abelone!

Abelone.

Uden din Næse, mener jeg.

Malz.

Ti Drenge uden min Næse! Nei, Abelone, det var for mange! Vi vil tage et rundt Tal: Fem Drenge uden min Næse vil jeg lade passere; men kommer den siette —

Abelone.

Du er en Nar. Gaa nu hen og see til dine Folk! De bestiller aldrig noget, naar du ikke er tilstæde.

Malz.

Nei, du har Ret, det er nogle dovne Hunde, uagtet al den Formaning, jeg giver dem mellem Nar og Dag. Saa gaaer jeg da.

(Han gaaer, Abelone følger.)

Værelse hos Brause.

Charlotte bedrøvet.

Kiærlighedens gyldne Dage
Svandt for evig for mig hen!
Natten hører nu min Klage!
Der hvor Elskovs Roser døde,
Aldrig tiere nye frembrøde,
Tornens Saar er kun igien!

Brause kommer.

Begynder nu den Lamenteren igien? Det er tungt for en Mand med mit philosophiske Talent, at høre saa-

dan Klynken og Ynken, i de faa Timer hans Grublerier og Forskninger levne ham.

Charlotte.

Ak, kiære Fader! Walther —

Brause.

Silentium! Ikke et Ord meer om ham! den Bedrager! den Forræder!

Charlotte.

O Gud! jeg er saa inderlig bedrøvet.

Brause.

Det bør du ogsaa være, over at du i Tusinddelen af en Sekund har kunnet elske ham.

Charlotte.

Walther er mig usigelig kiær. Hans Minde skal være mig evig dyrebart. Jeg gaaer, for ikke at høre paa denne urimelige Snak, og for i Stilhed at overgive mig til min Kummer. (Gaaer.)

Brause.

Urimelige Snak? Og det tør du sige til mig? Ha, ulykkalige Fader! Hvi bragte jeg, som sagt, ikke en Son til Verden, i Stedet for en Datter! Deri stikker den hele Feil.

Rose kommer.

Brause.

Ha, ha! er du der? Det var vel; saa kan jeg faae en Oplysning, som jeg længe har ønsket mig.

Rose.

Kiære Onkel er alt for oplyst, til at kunne faae Oplysning af mig.

Brause.

Tænker du at slippe med Smigrerier, saa tager du feil; du er en falsk Tøs; jeg veed nok, du mener ikke med hvad du siger.

Rose.

Hvor kan da Onkel kalde det Smigrerier?

Brause.

Til Sagen! Hvad giorde Monsieur Falentin her i Aftes silde? Hvordan kom han ind, da Døren var i Laas?

Rose.

Har han været her, som er Onkels Mening, og som altsaa ogsaa, efter søsterdatterlig Lydighed, bør være min, saa er han vel krøbet ind giennem Skorstenen, siden Døren var lukket.

Brause.

Bi kun, Jomfru Næsviis! Jeg skal nok faae Tingen at vide. Heida, Hans!

Hans kommer.

Herr Chirurgus! God Morgen! skulde jeg sagt, det havde jeg nær glemt.

Brause.

Har du igaar i min Fraværelse lukket Falentin ind?

Hans.

Jeg? Nei, saa kiender De mig ikke ret.

Brause.

Hvordan er han da kommen ind?

Hans.

Ja Gud skal vid'et.

Brause.

Du har vist lukket ham ind.

Hans.

Jeg? Nei, saa kiender Herr Chirurgussen mig ikke ret.

Brause.

Men hvordan Fanden er han da kommen herind i Stuen?

Hans.

Ja Gud skal vid'et.

Brause.

Du skal ogsaa vide det, din Slubbert; derfor er du Schweitzer.

Hans.

Nei, Hosbond! jeg er ingen Schweitzer, jeg er en god, ærlig Siællandsfaer.

Brause.

Veed du endnu ikke, hvad en Schweitzer er, dumme Karl?

Hans.

Nei, jeg kan ikke huske det.

Brause.

Karl! du bliver alt dummere og dummere, og glemmer reent dine historiske Kundskaber.

Hans.

Ja vist, Hukommelsen slaaer mig feil.

Brause.

Ud med dig! eller jeg skal vise dig, at jeg ikke slaaer dig feil! (Hans gaaer.) Det er forfærdeligt! Jeg troer, det er Skiæbnens allernaadigst fattede Resolution,

at jeg skal blive reent forstyrret i Hovedet. Jeg vil vist ryste paa Haanden, naar jeg skal skiære Benet af Løberen i Eftermiddag, og med min chirurgiske, philosophiske Afhandling gaaer det nu reent Hulter til Bulter.

Rose.

Jeg vil gaae, for ikke at forstyrre.

Brause.

Det kan du; men lukker du Jægeren ind en anden Gang, skal det blive dig en dyr Leeg, det forsikrer jeg dig.

Rose.

Jeg indseer dog virkelig ikke, hvad ondt der er i, at jeg lader min Kiæreste besøge mig.

Brause.

Hvad?

Rose.

Ja, kiære Onkel, saadan er det nu eengang afgiort. Troer De virkelig, at jeg for Alvor kunde faae i Sinde at ægte denne Kanibal, eller Kaliban, hvad jeg skal kalde ham, dette kiødædende Dyr, Deres agtværdige Herr Famulus?

Brause.

Hvad har du imod, at han er et kiødædende Dyr? Vilde du heller have Een, som aad Høe eller Hakkelse? Gaa din Vei! Jeg gidder ikke hørt mere paa den enfoldige Snak.

Rose.

Hiertelig gierne! (Gaaer.)

Brause

(sætter sig ned og skriver).

„Paa hvilken Maade kan den sande Philosophie paa det venskabeligste række Chirurgien Haand, saa at

de med forenede Kræfter kunne virke til det store Maal: Menneskeslægtens Forædling og Helbredelse? Et chirurgisk, philosophisk, psychologisk Bidrag til et Forsøg paa en Afhandling af Sebastian Brause, chirurgus literatusque."

Rose kommer ind med **Falentin**, som har en Bøsse under Armen, en Jagttaske over Skulderen og en skudt Hare i Haanden.

Falentin.

God Morgen, sødeste Papa Brause! (Klapper ham paa Skulderen, og idet han vender sig, kysser han ham.) Alt saa tidlig opstaaet og saa flittig?

Brause
(tørrer sig om Munden).

Hans Tiener, min Ven! Hvad godt? Har han et malum? Skal jeg aarelade ham paa Panden?

Falentin.

Bevares vel! jeg er saa frisk, at dersom det gik saadan med alle Folk, saa blev Doctorne snart syge af Mangel paa Næring. Nei, jeg kommer kun for at sige Papa en god Morgen, og for at bringe ham en lille Steg i Kiskkenet, som jeg nylig har støvet op.

Brause.

Er det intet videre, saa recommendeer han sig kun igien! Sin Steg kan han selv beholde. Jeg er ingen Elsker af hvad der bliver støvet op, eller hvad der støver op.

Falentin (bliver).

Brause.

Han hørte nok ikke, hvad jeg sagde?

Falentin.

Jo jeg giorde.

Brause.

Nu, saa veed han min Mening. Her er ingen Vildbane for ham.

Falentin.

O jo! Her er juſt min allerbedſte Vildbane. Seer De, Papa, nu kommer Humlen, ſagde Peer Braſk, det Bedſte ligger paa Bunden.

Brauſe.

Behold han det for ſig ſelv, og gaae ſin Gang! Naar der Intet er at kurere paa ham, og han er friſk, ſaa er det ude med os To.

Falentin.

Har jeg ſagt, at der intet er at curere paa mig? Lad mig tale ud!

Brauſe.

Nu, hvad er det da? Hvorfor ſkynder han ſig ikke? Tiden er kort.

Falentin.

Tiden er lang; der er intet længer end Tiden; uden det ſkulde være Evigheden.

Brauſe.

Hvor har han det?

Falentin.

For Hiertet. Det ſuſer og bruſer; ingen Ro Nat eller Dag, ingen ordentlig Søvn!

Brauſe.

Engſtlige Drømme?

Falentin.

Snart ſaa, og ſnart ſaa. Forleden drømte jeg for Exempel, at Papa faldt ud af Vinduet og brækkede ſin Hals.

Brauſe.

Det kommer af Blodet. Han maa aarelades.

Falentin.

Kiære Papa! jeg troer, at jeg saa omtrent selv veed, hvoraf det kommer.

Brause.

Vil han helst aarelades med Sneppert eller Lancet?

Falentin.

Jeg har al mulig Respekt for begge Dele.

Brause.

Rose! tag mig min Sneppert.

Falentin.

Kort og godt, kiære Papa! Jeg er forlibt i denne sortøiede Pige; og hvad der endnu er det morsomste, hun er ogsaa forlibt i mig. Om et Par Ugers Tid bliver jeg min Faders Substitut, og saa kan jeg gierne føde tre Koner.

Brause.

De andre To giver jeg ham mit faderlige Samtykke til, saa har han vel intet imod, at jeg nægter ham den Tredie. Saft, min Substitut, bliver hendes Mand.

Falentin.

De bebager at skiemte! Saft? Det gamle, forfaldne Spiiskammer!

Brause.

Intet Spiiskammer!

Falentin.

Den bevægelige Madspand!

Brause.

Ingen Madspand! For Fanden! — Der kommer han selv; nu tænker jeg, han med faa Ord selv giver

sin Mening tilkiende. Jeg sidder her med et Arbeide, som kræver Abstraction, og ikke Distraction.

Saft kommer.

Falentin.

O, der er jo min bedste, kiæreste Ven! Han afstaaer mig hende vist, naar jeg beder ham ret meget.

Brause.

Da maatte han være en stor Dosmerpande.

Falentin.

O, det er han vist!

Saft.

Hvad for noget? Hvad for noget?

Brause
(sætter sig ned ved Bordet og skriver).

Narrerie! Saft, der staaer den unge Jæger; han har friet til Rose, jeg har givet ham Kurven. Nu paastaaer han, at I er gode Venner, og at Han frivillig vil afstaae hende. Er det sandt? Er Han virkelig saadan en Dosmer?

Saft.

Jeg? O bevares!

Falentin
(omfavner og kysser ham).

Allerkiæreste, bedste Christopher Alexander Saft! (Sagte:) Han er dødsens, hvis han ikke afstaaer mig Rose; Flinten er ladt, og jeg skyder ham ihiel paa Stedet.

Saft (angst).

Allersombedste Herr Principal! Jeg kan — Jeg veed — Jeg er —

Brause
(vender Hovedet til ham).

Hvad kan han? Æde? Hvad veed han? Ingenting! Hvad er han? En Æsel, dersom Han betænker sig!
(Skriver igien.)

Saft.

Jvre Dem ikke — seer De, jeg — i dette Øieblik — formedelst visse Omstændigheder — Forlegenheder —

Falentin.

O hiertelskede Stoffer! husker du, da jeg reddede dit Liv i Skoven fra det glubende Dyr, der vilde sønderrive dig, og saaledes hævne sig over det Nederlag, du i en lang Række af Aar havde giort paa dets Brødre? Du har et ædelt, fortræffeligt Hierte, der flyder over af Taknemmelighed, og du vil viist give efter for mine trængende Bønner! Ikke sandt? (Sagte:) Han veed min Beslutning: naar jeg har skudt ham, skyder jeg mig selv med; thi uden Rose er Livet mig intet! Siig altsaa ja!

Brause.

Hvad vil han sige med de Omstændigheder? Hvad er det for en Forlegenhed, han er i?

Saft.

Ak! (Falentin truer.) Det er ikke videre, end at jeg først skulde have mig nogle nye Underklæder fra Skræderen.

Falentin
(tager Saft i Haanden, saa han dingler).

Lad os være Mænd, kiære Saft! Jeg veed, du elsker Rose med usigelig Kiærlighed, at du har stærke Passioner; men overvind dem, saa handler du ædelt, og giør os Begge lykkelige. Og hvad kan det gavne dig, elskelige Christopher Alexander Saft, at faae en

Kone, som ikke elsker dig? Enten synker hun i Graven af Sorg, eller hun — gior det, som værre er. (Sagte:) Siig Ja, eller læs sit Fadervor!

Brause.

Han er den jammerligste Ærtekiælling, jeg har kiendt i mit Liv.

Rose og Falentin.

O, mon ikke vore Taarer,
Grumme! dig bevæge kan?
Kan du smile, mens du saarer,
Haarde, følesløse Mand?

Falentin (sagte).

Saft! hvis han sit Liv har kiær,
Vær ei fiantet og forvoven.
Skyder jeg ham ikke her,
Skeer det vist engang i Skoven.

Saft (til Brause).

Herre! jeg vil ikke trætte;
Ak! De kalder mig Cujon;
Men De kan Dem ikke sætte
I min Situation.

Brause.

Af det Vaas jeg bliver kied!
Saft! hvad er det for et Væsen?
Glem ei sin Selvstændighed,
Lad sig ikke ta'e ved Næsen.

Falentin og Rose.

Ven! o berøv os
Ei Livets Herlighed.
Ikke bedrøv os!
Tænk dig vor Kiærlighed!

Brause.

Banghed og Flause
Aldrig beklemte mig.
Var han en Brause,
Snart han bestemte sig.

Saft.

Ak, Herr Chirurgus!
Ikke min Dom jeg veed;
Selve Lykurgus
Her var i Uvished.

Rose og Falentin.

Modet jeg føler nu
I Brystet hæve sig;
Stormen vel brøler nu,
Men den ei ængster mig.

Brause.

Vrede jeg føler nu
I Brystet hæve sig;
Høit Stormen brøler nu;
Jeg er urokkelig!

Saft.

Angsten jeg føler nu,
Uappetittelig;
Paa Mod, mens det brøler nu,
Skal jeg beflitte mig.

Falentin (til Saft).

Lad mig dig kysse!
(Sagte:)
Bliver du væmmelig,
Skal en Vindbøsse
Skyde dig hemmelig.

Saft.

Alt nok, alt nok! Jeg vil ei trætte:
Jeg viser gierne Føilighed.
Det grusomt var, sig at modsætte
Saa indgroet en Tilbøilighed.

Falentin og Rose.

Med Tak jeg fremstaaer!
Vi haardt var beleiret;
Ak, Kampen var haard,
Men Dyden har seiret!

(Til Brause:)

Hiertelskte Papa!
Glem nu Deres Vrede!
Her om Deres Ja
Vi barnligen bede.

Brause.

Feig fandt han sig i,
Hvad aldrig han skulde;
Min Philosophie
Paabyder mig Kulde.

Rose og Falentin.

Men da, som De seer,
Han monne samtykke,
Saa harmes ei meer,
Og ønsk os til Lykke!

Brause.

Til Lykke? Ei, ei!
Dertil I ei trænger.
Gaaer kun Eders Vei,
Forstyr mig ei længer.

Saft.

Jeg handled forkeert,
Man er nogle Krystre;
Jeg har renonceert,
Jeg maatte vel lystre!

Brause.

O min Æskulap!
Saa skal du forlades?
Uhørlige Tab!
I Taarer jeg bades.

Falentin og Rose.

Med Tak jeg fremstaaer;
Vi haardt var beleiret;
Ak, Kampen var haard,
Men Dyden har seiret!

(De gaae.)

Brause
(betragter Saft med indædt Forbittrelse).

Jo han er en net Karl! Virkelig hvad man saadan kalder en meget smuk Mand! et Billede paa Standhaftighed og Bestandighed; kortsagt: et Ideal!

Saft
(tager sig en Priis Tobak).

Ja!

Brause (udbrydende).

En Nathue! en Skovist! en Ærtekiælling! mener jeg!

Saft.

Det er en fri Oversættelse.

Brause.

Hans forbandede Kulde gisr mig rasende.

Saft.

Min Hede vilde gisre Dem det endnu mere.

Brause.

Var det ikke efter Aftale, at han skulde elske min Sosterdatter? Hvad?

Saft.

Jo.

Brause.

Elsker han hende da ikke?

Saft.

Til Døden; men s'gu heller ikke længer.

Brause.

Hvad vil det sige?

Saft.

Maa jeg komme til Orde?

Brause.

Tal!

Saft.

Havde De hørt de Diævle, han hvidskede mig i Øret, saa vilde De ikke længer forundret Dem over min Opførsel.

Brause.

Hvad sagde han da?

Saft.

Jh, han truede jo med at skyde mig ihiel, hvis jeg ikke afstod ham hende.

Brause.

Og den Trudsel kunde han frygte for?

Saft.

Ja er der nogen Trudsel, man kan frygte for, saa er det nok den. Især da han sagde, at han vilde giøre det hemmeligt i Skoven med en Vindbøsse.

Brause.

Med en Vindbøsse? Ja, det troer jeg nok. Han skyder nok aldrig Folk ihiel med andet end Vind. Han er en Nathue, siger jeg endnu engang! Der bliver aldrig noget af ham! Jeg vilde hielpe ham, udmærke ham, give ham min Søsterdatter —

Saft.

Ja! og hun vilde maaskee ogsaa udmærke mig.

Brause.

Det er hans egen Skyld, at han gaaer glip af den Steg. Kom ikke siden og lamenteer. Han staaer sig altid selv i Lyset; jeg gidder ikke seet ham for mine Øine! (Gaaer.)

Saft.

Det var et Huusraad, Herr Principal! Den, man ikke vil see, den gaaer man fra; Den, man ikke vil skydes ihiel af, Den lader man beholde sin Kiæreste, og Den man ikke vil udmærkes af, Den gifter man sig ikke med. — Glip af den Steg? Jo en rar Steg! Nei, denne Steg er bedre. (Tager en Serviet op af Lommen, i hvilken der ligger en stegt Kylling.) Jeg havde nær glemt min Frokost over det Narreri. (Spiser.) Saadanne unge Tøse due heller ikke til Madmødre; jeg maa have en Kone, som selv gaaer med i Huusholdningen.

(Gaaer.)

Værelse hos Møllerens.

Et Par af de Meelkasser, som stode udenfor, ere flyttede ind.

Abelone spinder og synger.

Ei Manden alene for alle Ting staaer,
Nei, Konen maae dele, maa lette hans Kaar;
Hist Hiulet i Møllen, her Hiulet i Rokken,
I udtomte Kiokken er Smalhans kun Kokken.
Og Flid maa der til, hvis det ret skal forslaae,
Hvis alle Madmøllerne rigtigt skal gaae.
Dog Fleer har det værre! Vær flink ved din Rok,
Saa hielper vor Herre dig sandelig nok.

Charlotte og **Rose** komme.

Rose.

God Morgen, min Gode! Alt saa tidligt ved dit Arbeide?

Abelone.

Ak ja! I en stor Huusholdning, hvor der slides meget, maa man ogsaa tænke paa at bringe Noget til-veie igien.

Charlotte.

God Morgen, Abelone!

Abelone.

God Morgen, min egen Lotte! Men hvad fattes dig, Barn? Du seer saa bedrøvet ud.

Rose.

Ak! det er endnu over Spektaklet i Aftes.

Abelone.

Tænk ikke længer derpaa! Min Mand er saa hidsig og urimelig. Hvad siger du til det: han har mig endogsaa mistænkt for din Kiæreste, den unge Walther.

Lotte.

Ak Gud! Walther!

Abelone.

Nu vil jeg dog ikke haabe, at du ogsaa er det.

Rose.

O nei! Det kan jeg forsikkre dig paa hendes Vegne.

Lotte.

Kiære, gode Gienboemoer! Vi maae ligesaa gierne strax sige dig, hvorfor vi ere komne. Der er hændet en stor Ulykke.

Rose.

Endnu vil jeg ikke troe det, ligesaa lidt som Falentin; thi han siger, at der er utallige Exempler paa Mennesker, der ere faldne i Dvale, og som ere levede op igien, ligesom Fluerne om Foraaret.

Abelone.

Men hvad er det da?

Charlotte.

O Gud, Abelone! Walther er død!

Abelone.

Død?

Charlotte.

Tys! for Guds Skyld! Han sad hos os i Aftes, da Fader maatte hen til Spektaklet i Kroen, og sang og drak, og var saa munter; paa eengang falder han omkuld og er ganske livløs.

Rose.

Kiære Lotte! Du kan troe, han lever op igien.

Abelone.

Men Kors bevares! fortæl mig dog. —

Rose
(skotter til Kisten).

Det var just det, vi kom for, og tillige for at høre dit Raad.

Charlotte
(seer ud af Vinduet).

Der kommer min Fader. Hans urimelige Forekastelser qvæle mig. Jeg vil undgaae ham. Kom, Rose, lad os gaae ud i Haven saalænge; og lad du os vide, naar han er borte, kiære Gienboer!

(De gaae.)

Abelone.

Ak! den gamle Nar kommer ogsaa ret ubeleiligt.

Brause kommer.

God Morgen, søde Abelone! Jeg gik just her forbi, og saa syntes mig dog, at jeg skulde ind at see til den kiære, lille Finger, og høre hvordan den har sovet i Nat, ovenpaa al den Skræk.

Abelone.

Fingeren befinder sig ret vel. Jeg har lovet min Mand at undgaae enhver Anledning, som paany kunde

foraarsage saadan Skræk, og beder Dem derfor, kiære Herr Gienbo, at forlade mig saasnart som muligt.

Brause.

Ei, ei! lille Skielmsmester! saadan lade vi Chirurger os ikke afvise eller afspise. Fingeren maa undersoges. Jeg gaaer jo i mine lovlige Kalds-Forretninger. Det er af mere Vigtighed, end De troer.

Abelone.

Det er af slet ingen Vigtighed; thi det var intet videre, end en Splint, jeg havde faaet i den, som min Pige imorges tidlig tog ud med en Knappenaal.

Brause.

Seer man vel! Lille Selvraadige! Hid med Fingeren!

Abelone.

Jeg beder Dem, Herr Gienbo, min Mand er inderlig opbragt.

Brause.

Hid med Fingeren!

Abelone.

De veed, han er hidsig.

Brause.

Hid med Fingeren!

Abelone.

Hvis han fik Dem at see.

Brause.

Ei hvad, Manden staaer der udenfor og prater med Mollersvendene. Han kommer ikke. Hid med Fingeren, siger jeg!

Abelone.

Der ude? Ak, saa har han upaatvivlelig seet Dem gaae forbi. Jeg beder Dem, gaae. Han har svoret paa i sin Hidsighed, at slaae Arme og Been i Stykker paa Dem, hvis han traf Dem engang endnu i sit Huus, og De veed, han er Mand for at holde Ord.

Brause.

Har han svoret paa det? den Barbar! den Skyther! den Thracier! den Dacier! Der seer man, hvad Poesien bringer et Menneske til! Hvorfor studeerte han ikke Philosophie som jeg? saa havde han lært at undertvinge sine Lidenskaber. Vil han brække Arme og Been itu paa mig? Dersom jeg giorde det paa ham, saa var der en Slags Rimelighed i, da jeg er Anatomicus, og vilde giøre det med Orden og Nytte.

Abelone.

Ak, du min Himmel! der kommer han! der kommer han!

Brause (angest).

Farvel, kiæreste Abelone! Jeg frygter ikke; men, som den Fornuftigere, vil jeg undgaae hans hidsige Dyriskheder. Ud af den Dør kan jeg ikke komme, saa møder jeg ham! (Gaaer til Havedøren, men finder den lukket.) Ak, allerkiæreste Dannegvinde! hvad skal jeg gribe til? — Kommer han og seer mit oprørte Gemyt, saa tænker han —

Abelone.

Kryb i Meelkassen! Kryb i Meelkassen!

Brause.

Ja, det vil jeg. Det fornærmer ikke min Ambition. Kunde Sokrates kryde i en Tønde, da man vilde tvinge ham til at tømme Giftbægeret, saa kan jeg sagtens kryde i en Meelkasse. (Han kryber deri, og giør et Skrig i det samme, men Abelone lukker Laaget til.)

Abelone.

Saa, lig der; det skader dig ikke! Saa undgaaer jeg al Fortrædelighed, og har den Fornøielse, at han ligger og søler sig til i Melet, den gamle Nar. (Titter ud.) Han kommer ikke endnu. (Tager sin Rok og sætter sig til at spinde.) Bevares! hvad man dog maae opleve og høre! Brause ligger her i Meelkassen; min Mand er ligesom han var gal, og hvad der endnu er det værste, Walther er død! Det smukke, unge Menneske! Hvem skulde tænkt det? Han var herinde i Gaar, og var nu saa munter, og talede om sit Bryllup; og nu — min Gud! hvor det kan være snart giort med et Menneske! Naar man tænker derpaa, synes mig ikke, man kan have en glad Time i denne Verden.

(Spinder og synger.)

Det blanke Sværd paa Væggen hang,
Ung Inger for Sværdet stod.
Tolv Slag i Borgens Klokke klang,
Da drypped Sværdet med Blod.
Og drypper med Blod det blanke Sværd,
Og farves dets Tunge rød,
Da times ung Erik i farlig Færd,
Og er vel saaret og død.
Af Angest mit Hierte bespændes.

Hun Sværdet greb, og stirrende stod
I Maanens blege Skin;
Og som nu Taarer faldt i dets Blod,
Lød Sukket i Nattens Vind.
Da brast af Armen det røde Guld,
Og faldt til Jorden itu.
Ak! kalder du mig til Gravens Muld?
Thi der er du visselig nu!
Af Angest mit Hierte bespændes.

Malz kommer.

Ei, ei, Abelone! alletider synger du disse gamle, enfoldige, overtroiske Viser, i hvilke der ikke er mere sund Smag og Nytte, end bag paa min Haand. Dette

Blod, dette evige Blod, som de føler sig i i eetvæk, fordærver Gemyttet, og giør os haardhiertede mod vore Medmenneskers Jammerlighed. Du behøver jo kun at lukke Munden op, saa skal jeg giøre dig saa mange Viser, du vil forlange; men dette gamle, dumme Fias kan jeg ikke lide, thi det fordærver Smagen og befordrer Overtroen.

Abelone (lidt forvirret).

Min lille Mand! har du da aldrig været bange for Spøgeri?

Malz.

Aldrig! Har jeg ikke til Beviis derpaa fortalt dig den Historie, der mødte mig, da jeg reiste paa mit Haandværk og paa min Kunst?

Abelone.

Jo du har rigtignok fortalt den adskillige Gange; men jeg glemmer den igien. Vil du ikke fortælle den engang endnu?

Malz.

Hvorfor ikke? Det havde rigtignok været en forbandet Historie, dersom det ikke siden var blevet opdaget, som et ganske simpelt Bedrageri. Jo! Jeg reiser engang i Frankrig i en Fieldegn, og kommer om Aftenen i et Værtshuus. Værten fortæller mig, at jeg ingen Plads kan faae, undtagen jeg vilde ligge hos en af hans Karle. Da nu samme Karl var et stort Svin, saa gad jeg ikke været over det, og sagde derfor til Værten: Monsieur Vært! pouvez vous nicht schaffen mich ein ander hotel? Værten svarede: Non Monsieur mais voulez vons comça auf das alte chateau dahinten liegen, so thuen sie das dreist, aber es spuckt da gewaltig. Da jeg nu strax var villig, saa kaldte han paa sin Karl og sagde: Garçon! du sollst Monseignieur zum alten chateau folgen.

Abelone.

Min lille Mand, vil du ikke fortælle Resten paa Dansk, thi jeg forstaaer ikke Fransøsisk.

Malz.

Det er sandt! Hvorpaa Karlen viste mig op paa Slottet; hvorpaa han gik sin Vei; hvorpaa jeg lagde mig ganske rolig paa Sengen, med et Par Pistoler foran mig; hvorpaa jeg ventede hvad der vilde skee.

Abelone.

Nu da?

Malz.

Hør kun.

Knap Klokken slog det tolvte Slag,
Før jeg en sælsom Stemme hørte;
Der lød et sagte Tordenbrag,
Det under Jorden dybt sig rørte;
Væggen dirred',
Ruderne klirred,
Men jeg sad rolig i min Seng
I skumle Midnatsstund,
Trak Kaarden ud af sit Gehæng,
Og tænkte: kom du kun!

Da Døren uden Lyd opsprang,
Tilbage foer de lukte Laase;
Og ind der treen en Geist saa lang,
Bad om en Priis ud af min Daase.
Blodet da bruste,
Geisten da snuste,
Men jeg sad kiæk i Sengen rank,
I skumle Midnatsstund,
Og gav mig til at trække blank,
Og tænkte: Kom din Hund!

Da vinkte mig den Geist saa fort;
Mit Mod jeg derved ei forliste.
Jeg fulgte ham saa fort, saa fort,
Indtil vi standsed ved en Kiste.
Nøglen strax fandtes,
Geisten forsvandtes.

Jeg skyndte mig i fuld Galop,
Af Glæde høit jeg sprang;
Jeg lukker langsomt Laaget op,
Og finder — tænk engang!

(Han lukker Laaget op paa Meelkassen. Walther stikker Hovedet op, Abelone giver et Skrig og kaster sig paa en Stol; Malz lader Laaget falde igien.)

Malz.

Har jeg seet ret? Troløse Kone! hvad maa jeg opdage? At skiule dine Galaner i Meelkasserne ved høi lys Dag! Bi du kun! Bi du kun! Jeg vil strax skilles fra dig! — Du synker paa Stole — vil du narre mig? Vil du bilde mig ind, at jeg ikke har mine fem Sandser? (Walther kigger op igien.) Seer du ham? seer du ham? Ha, for Satan! (Vil efter ham.)

Abelone
(griber ham angest i Kiolen).

Kiære Mand! for Himlens Skyld! vov dig ikke derhen; det er en Aand! et Spøgelse!

Malz.

Ja jeg skal spøge ham! En Aand? Nei, desværre for mig, det er grangiveligt Kiød og Blod.

Charlotte og **Rose** komme.

Hvad seer jeg? O Himmel!

Valentin og **Hans** komme ind af den anden Dør.

Han Kisten forlader,
Hvor vi ham lagde.
Ham intet skader,
Det er, som jeg sagde.

Chor.

Underfulde Ting er skeet!
Kan jeg troe, hvad jeg har seet?

Malz.

Jeg er narret af min Kone,
Jeg vil hævne denne Skam.
Kun hans Blod kan mig forsone,
Derfor vil jeg dræbe ham.
(Gaaer til Kisten, Brause stikker ogsaa Hovedet ud.)
Ha, I Muser! nu er der to!
Nedrige Qvinde! At bryde din Tro!

Falentin. Charlotte. Rose. Hans.

Tag Dem vare,
Far i Mag!
Vi kan forklare
Den hele Sag.

Malz.

Lad mig komme til Kisten,
Hold mig ei meer,
Lad mig komme til Kisten,
Lad mig see, om der er fleer.

Walther (træder ud).

Drømmer jeg — ha, hvilket Brag?
Nylig var det Nat,
Nu er det jo høi lys Dag!
Hvordan er det fat?
(Brause kryber ogsaa ud.)

Malz.

Hvordan det er fat?
Det snart du skal lære.
(Vil til Kisten.)

Falentin
(tager ham i Brystet).

Stop lidt, Kammerat!

Hans.

Lad min Husbond være!

Malz (til Falentin).

Vil du mig hindre?

Falentin.
Hverken meer eller mindre.

Malz.
Er du min Fætter?

Falentin.
Naar du ſikker dig deretter.

Malz.
Hei, Gevalt!
Det er for galt!
Karle! Karle! kom ind! kom ind!

De Andre.
Dæmp! dæmp dog det bruſende Sind!

Mollerkarlene komme.
Vil I vor Husbond fornærme,
Saa kommer I hverken for tidlig eller ſilde.

De Andre.
I behøver ham ei at beſkiærme.

Charlotte. Roſe. Abelone.
Vær ſtille! vær ſtille!

Karlene.
Slip ham, ſiger jeg!

De Andre.
Gaaer dog Eders Vei!

Møllerkarlene.
Slip ham ſtrax paa Stund!

De Andre.
Gaaer bort! I proſtituerer ham kun!

Saft kommer.
Ærbødige Tiener! bliv ikke vred,
Hvis jeg foraarſager Uleilighed.

Min Herr Principal,
Jeg maatte mig skynde,
Som jeg var gal,
En vigtig Ting at forkynde.

Brause
(som hidtil har holdt sig i Baggrunden, kommer styrtende frem, ganske overstøvet med Meel, hvilket Walther ikke er, da han har været indsvøbt i et Klæde).

Hvad godt? hvad godt?
Hvad er der?

Saft.

Giv Tid!
Kors, hvor De er hvid!

Brause.

Siig frem! siig frem!

Saft.

Nys da jeg kom hiem,
Den Opiumsviin,
Som paa Bordet stod,
Den var optrukket,
Af den er der drukket
En dygtig Dram.

Brause.

Ha, Qval og Skam!
Ulykken er skeet!

Saft.

Og vi er Beet!

Falentin.

Mine Venner! De tillade,
At jeg nu i fuld Gallop
Giør os allesammen glade,
Ved at lyse Tingen op.
Walther sad i Aftes silde
Hos sin Pige, hos min Brud.
Flasken stod der; det var ilde,
At han tømte Glasset ud.
Snarlig virke disse Draaber;
Denne Ting er ganske klar,

(Til Malz:)

Du tilgiver, som jeg haaber,
At vi hid i Angst ham bar.
At han svoer til Friheds Faner,
Da han mærkte Fængslets Baand,
Derved saae Herr Malz Galaner,
Og I andre saae en Aand.

Chor.

Vivat! Bladet sig har vendt,
Alting gaaer herligt og excellent.

Malz.

Denne blev retfærdiggiort,
Men det siger ikke stort;
Først jeg vide maa, for Fanden!
Hvorfor krøb i Skiul den Anden?

Abelone.

Kiære Mand! du mig tillade,
At jeg her i fuld Gallop
Giør os alle ganske glade
Ved at lyse Tingen op.
Ofte, skiøndt jeg ikke vilde,
Lyse Dag og mørke Nat,
Var jeg plaget, tidlig, silde,
Af den gamle Abekat.
For at narre denne Herre,
Da jeg hørte, hid du kom,
Mon jeg ham i Kisten spærre,
Sølte ham i Melet om.
Vil han nu sit Ja ei give
Til Charlottes Kiærlighed,
Skal han snart til Latter blive
For den hele Menighed.

Brause

(lægger Charlottes og Walthers Hænder i hinanden).

Som god og kiærlig Fader,
Jeg Eder strax forlader,
Og synger Elskovs Priis.
Saa vær mig stedse kiære!
Det kan ei andet være,
Jeg er en Verdsligviis.

Chor.

Vivat! Bladet sig har vendt,
Alting gaaer herligt og excellent.

Malz.

Ak hiertelskede Kone!
Jeg giorde dig stor Uret;
Lad dig blid forsone!
Kan du tilgive mig det?

Slutnings-Chor.

Os Uveiret syntes at true,
Haardt Skiæbnen slog ned med sit Sværd;
Nu funkler den gladeste Lue
I Diet paa hver!
Under Glassenes Lyd, med lystige Vise,
Om festlige Bord vi sætter os ned,
Og under Musik og Klang
Og Jubelsang
Vi prise
Tredobbelt lykkelig Kiærlighed.

Ludlams Hule.

Et Syngespil.

Sir Harry Turner, Godseier i Skotland.
Miß Klara, hans Søsterdatter.
Sir Oliver Lenox, Høvding.
Sir John Bull, en Englænder.
Peter Robin, Landmand.
Fanny, hans Kone.
Betty, deres Barn.
William, Robins Søn af første Ægteskab.
Dick, en Bondekarl.
En Læge.
George Wilkins, en gammel Soldat.
Tom, Sir Harrys gamle Tiener.
Borgkappelanen.
Sir Harrys Huusfolk.
En Trup Biergskotter.

Moder Ludlam, et Gienfærd.

Handlingen foregaaer paa Sir Harry Turners Gods, paa Grændsen af Skotland og England.

Første Handling.

Landeveien forbi en Klippehule.

I Hulen en Marmorbrønd og en Bænk. Aften og Tusmørke. **William** og **Dick** komme forbi.

Dick.

Nei William, nei,
Jeg gjør det ei,
Jeg gaaer, jeg gaaer ei denne Vei.
Ei her forbi;
Der er en Sti
Bag Krattet hist, den vandre vi.

William.

Hvad er der nu?
Hvi gyser du?
Betager dig alt Angst og Gru?
Saa vend kun om,
Hvorfra du kom!

Dick.

Ak, mange Veie gaae til Rom.
Hvorfor just her
Det Hul saa nær?

William.

Hvi gyser du for Hulen der?

Dick.

Jeg maa vel gyse, maa vel skiælve;
Men Gud forlade dig din Synd!

William.

De brune Stene roligt hvælve
Sig om den hvide Marmorbrønd!

Dick.

Ak huft dog paa hvad præker Præsten:
Du Fanden ikke friste maa!

William.

Guldgule Sol gaaer ned i Vesten,
Og Maanen staaer paa Himlens Blaa.

Dick.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til Fusentast?
Med Hexer, Trolde,
Bag Biergets Volde,
Han gi'er om Natten
Sig fræk i Kast!

William.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til slig Hans Ovast?
For tomme Huler,
Som intet skiuler,
Han taber Hatten
Af bare Hast!

Dick.

Er du da reent ravruskende? Er det ikke nok, at du bytter dit fredelige Landliv med Død og Ødelæggelser; at jeg følger dig, som din Vaabendrager? Skal jeg endnu standses midt paa Ærens Bane af en Hex, som vrider Halsen om paa mig?

William.

Hør min gode Dick, du skal have Tak, fordi du fulgte mig saa langt! Men du seer selv: Naturen gaaer over Optugtelsen. Gaa du i Guds Navn hiem igien til din Moder! Jeg vil tage Villien i Gierningens Sted.

Dick.

Nei, siger jeg dig, nei! Det er nu eengang afgiort. Jeg følger dig til Verdens Ende. Vi have strikket Strømper sammen som Børn hos Skolemadammen, spillet Klink paa Kirkemuren i Degnens Skole som Poge; stiaalet Æbler og Pærer i Naboens Have som Ynglinger, og givet hinanden blodige Næser som Mænd. Det glemmer jeg dig aldrig! Du er min Ungdomsven. Jeg følger dig som din Sancho Pansa, som din tro Drabant! Jeg har belavet mig paa at gaae i Krig mod Mennesker; men tien mig nu ogsaa i, at lade Herer og Spøgelser staae ved deres Værd. Denne Hule fik du mig ikke forbi, om du slog mig ihiel.

William.

Ere vi ikke hundrede Gange gangne her forbi?

Dick.

Jo! men aldrig saa silde om Aftenen, mindst Sanct Hans Aften.

William.

Hvad er der da saameget ved den Moder Ludlam, som de kalde hende?

Dick.

Har du ikke hørt hundrede Gange, at det er et Spøgelse, som boer i denne Hule? og som kommer frem, naar man tre Gange gaaer Brønden rundt, banker paa Randen og siger: Gode Moder Ludlam! laan mig dit eller dat, saa bringer jeg det igien til den eller den Tid?

William.

Faaer man det saa?

Dick.

Ja vist faaer man det. Men Gud hielpe dig, naar du ikke bringer det til rette Tid.

William.

Hvad saa?

Dick.

Veed du ikke hvordan det gik Peter Trimp, som laante den store Suppekiædel til sit Bryllup?

William.

Nu?

Dick.

Han gik til Ludlams Hule
I mørke Midienat,
Mens Maanen hist, den gule,
Saae giennem Busk og Krat.
Laan mig en Kobberbolle,
Sang han i Hulens Grund,
En tinnet Kasserolle,
Til næste Midnatstund.

Hiem gik den tappre Peter,
Med Bollen paa sin Bag;
Der stødtes i Trompeter,
Det var hans Bryllupsdag.
Der var stor Lyst og Gammen,
Han gik med Bruden seent;
De slumrede tilsammen;
Han glemte Ludlam reent.

Man fandt ham næste Morgen
I Sengen ganske død.
Dig her at skildre Sorgen,
Naturen mig forbød.
Man bragte den tilbage,
Der staaer den, hvor den stod!
Hun vil den ikke tage,
Den er betalt med Blod.

William.

Der staaer den virkelig, den gamle Kiædel,
Spanskgrøn af Irr, halv sænket ned i Sandet.

Dick.

Nu ja, der har du Syn for Sagen da.
Der staaer den, og den stakkels Peter Trimp
Har længe hvilet alt i sorten Muld,
Fordi han glemte Tiden og sit Løvte.

William.

Nu ja, Den som forglemmer Tiden, Den
Maa sættes ud af Tiden, det er billigt.
Men altsaa, naar man holder hvad man lover,
Saa bringer Ludlam hvad man ønsker sig.
Det er dog artigt.

Dick.

Ja vist er det artigt!
Vanartigt, notabene. Kom! for Guds Skyld —
Jeg troer — min Siæl — jeg troer, du kunde fristes —

William.

Jeg gaaer i Kamp! Mit Ungdomsmod skal aabne
Mig Ærens Bane, eller ende snart
Et Liv, som ingen Blomster har for mig.
Jeg drager hiem med Vaaben, som en Ridder,
Hvis ikke, dør jeg som en brav Soldat.

Dick.

Det hørte vi saa tidt. Ak Gud forlade
En slig kiærmindesiet Lilievand,
Som satte dig de Fluer i dit Hoved.
Hvi og din Faders Hytte skulde ligge
Saa nær ved Ridderborgen.

William.

Men mig mangler
Et Sværd, et stærkt, et jevngodt Ridderſværd!
Og Værge maa der til, om jeg ſkal hielpe
Sir Oliver i Nat at ſtorme Skandſen.

Dick.

Nu ſkal man ſee, at han vil bede Ludlam
Om ſligt et Sværd! et Trolddomsværd! Herre Jerum!

William.

Ei noget Trolddomsværd! Et ærligt Sværd;
Men ſtærkt og ſtort, og af et hærdet Staal.

Dick.

Det Sværd blier dig en Pind til din Liigkiſte.

William.

Kan være; men jeg maa dog prøve det.

(Gaaer hen imod Hulen og ſynger.)

Mo'er Ludlam i den mørke Kielder,
Hvor Kilden dybt i Grunden vælder,
Jeg beder om et jevngodt Sværd,
Som træffer viſt i Helteſærd.
Naar Skotlands Mænd med Seir hiemdrage,
Saa kommer ogſaa jeg tilbage.
Og — derſom Lykken det har ſkaant, —
Saa bringer jeg hvad jeg har laant.

(Han gaaer tre Gange Brønden rundt og pikker paa Randen.)

Dick.

Det hielper dig ikke! Naar du ikke ſiger Tid og Time, laaner hun dig ikke et Fiirtommeſøm.

(En dyb Klang, ledſaget af en ſagte Muſik, lyder fra Brønden. Et Sværd ſtiger frem af Aabningen, med Hæftet opad. William tager det; imidlertid ſynger Dick i den ſtørſte Angſt med tillukkede Øine.)

O Himmel der er hun! Mo'er Ludlam! hu! hu!
Det damper af Brønden! Der kommer hun! Nu!

St. Dunstan forsvar mig! o hvilket Uhyre!
Titusind Raketter af Svælgene fyre!
En Drage med Vinger! En frygtelig Giæst!
Med Kløer som en Vædder, og Horn som en Hest.
Ak spar dog en Mand, allernaadigste Viv,
Uskyldig som Barnet i Moderens Liv.

William.

Ved Himlen ja, et Sværd, saa godt, saa fagert,
Som fra den gamle Heltetid. Godt, Ludlam!
Jeg lover dig, jeg giør ei Sværdet Skam.
Jeg bringer dig det brugt med Tak tilbage.
Kom Dick! Nu hen at tage Afsked med
Min Klara! Denne maanelyse Nat
Skal høre Kiærlighedens milde Stemme,
Før aarle Morgen hører Kampens Røst.

Dick.

Nu er jeg desperat! Skee hvad der vil.
Men før mig nu lugtlige ind i Krigen,
Før Heden sætter sig. Har jeg seet Hexer,
Saa kan jeg ogsaa taale vel see Blod.

William.

Først til min Elskte!

Dick.

Nei, nei! strax i Krig,
Før disse græsselige Trolddomssyner
Udslættes af min Hu. Seer jeg din Kiærest,
Saa glemmer jeg de fæle Drnekløer
For hendes hvide Hænder, Drageſvandsen
For hendes Haar, og Skorpionspektaklen
For hendes Talemaader.

William (leer).

Han er tosset!
Men ved mit Liv, det var en sielden Fangst.

Kom Dick! Det duer ei at gruble længe;
Nu har vi Sværdet, — lad os bruge det!

Dick.

Ja! lad os vel indrette vore Sager!
Vær du en Ridder, jeg er Vaabendrager.

(De gaae.)

Et gothisk Værelse paa Ridderborgen med et Stueuhr.

Sir Harry. Miss Klara. Den gamle Tom.

Sir Harry.

Hvor det glæder mig, Klara, at have dig hos mig! Et Huus uden en smuk Pige, er det samme som en Dag uden Sol. Det er det der giver Samtalen Liv, Selskabet Munterhed, og Tonen mellem Mænd Venlighed og Ynde. Du vil lægge Dage til mine Aar, Klara!

Klara (kysser hans Haand).

Gud give det, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Hvad hialp det, at denne Borg aabnede sine Porte og havde rummelige Haller for fremmede Giæster? De gad ikke besøge mig gamle Knark. Kiedsommeligheden byggede sine Reder i hver en Krog under Taget, med Svalerne. — Nu, du er her — ha! hvor har det forandret sig. Nu flagre de omkring dig, som Spurvene om mine Kirsebær; og jeg er vel snart nødt til at slaae et Næt over dig, og stille mig selv hen som en Fugleskræk, hvis jeg vil have Ro.

Klara.

Frygt ikke for Spurvene, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Heller ikke for Giærdesmutten, Klara?

Klara.

En saa lille Fugl vover sig ikke til Eders stolte Borg.

Sir Harry.

Virkelig ikke? Nu desbedre. Saa vil jeg heller ikke græmme mig! Har jeg ingen Børn, jeg har dog en Søsterdatter. Jeg vil ikke sukke, naar jeg ruller mit Stammetræ op, og seer den harniskede Mand med Træet ud af Brystet, hvoraf der springe Vaaben og Navne, som Blomster og Blade. Jeg har en Søsterdatter! Du skal ægte en Ridder af prøvet Retskaffenhed. — Det er sandt, det bliver en Sidelinie; men det kan ikke altid gaae saa lige i denne Verden, som man ønsker.

Klara.

Nei tilvisse, kiære Morbroder! og der er selv de, der mene, at de krumme Linier ere de smukkeste.

Sir Harry (afsides).

Den krumme Linie løber ned til Bondehuset. Fordømt!

Klara.

Har I hørt, at Hæren gaaer bort imorgen tidlig, for at jage Britten over Grændserne?

Sir Harry.

Ja, ganske rigtig. Endeel af vort unge Mandskab gaaer med endnu i Nat, under Sir Olivers Anførsel, for at bestorme den næsvise Skandse, de har

kaſtet lige for vore Øine, paa vor Grund. William Robin gaaer ogſaa med.

Klara (ſukker).

Sir Harry.

Klara, Klara! for Guds Skyld! Er det muligt? Overlad dig dog ikke til denne Daarlighed. En Bondeſøn, og en adelig Frøken!

Klara.

Skaan mig, kiære Morbroder! (Kyſſer hans Haand.) Det er allerede nær Midnat. — God Nat, ſov vel!

(Hun gaaer.)

Sir Harry.

Hvad ſkal der blive af, Tom? Gud forlade mig min Synd! Er hun ikke forelſket i den unge William.

Tom.

Det har hun lært af ſin Moder Eva i Paradis, Sir! den forbudne Frugt ſmager altid bedſt.

Sir Harry.

Man maa have Agtelſe for en dyb og i Grunden uſkyldig Følelſe, Tom! William er en brav Knøs; der mangler ham intet uden et Stammetræ og en Ridderborg, ſaa kunde jeg ikke ſelv ønſke mig bedre Svigerſøn.

Tom.

William er en Phønix. Man finder ikke ſlig en Karl i Egnen paa tyve Miil i Omkreds. Han tager alle Nabolavets Adelsknøſe paa ſin Samvittighed.

Sir Harry.

Men han maa dog holde ſig til ſin Hytte i Dalen. Ridderborgen ligger ham for høit.

Tom.

Det kommer an paa hvor høit han kan flyve. Han gaaer i Kamp med Sir Oliver, hvem veed hvad Lykken kan bringe?

Sir Harry.

Ikke meer om det! Man maa lade, som man intet mærkede. Hun er endnu ung her i Huset; hvis jeg holdt hende strængt, kunde jeg staae Fare for at miste hende.

Tom.

Men vil I dog ikke snart indvie hende i Borgens Hemmeligheder?

Sir Harry.

For alting ikke! Det vilde forskrække hende og maaskee bidrage, meer end Andet, til at hun forlod mig.

Tom.

Men om Det nu engang møder hende uforvarende; hvad staaer Eder inde for, at hun ikke forfærdes saa stærkt, at —

Sir Harry.

Jeg har det bedste Haab. Her har nu i tre Aar, siden min salig Datters Død, været stille og roligt paa Borgen. Jeg haaber, den ulykkelige Skygge lider ikke meer af natlig Oval, men har fundet Ro i sin Grav.

Tom (ryster paa Hovedet).

Nei, Sir! bedrag Eder ikke med et falskt Haab. Det er allerede otte Dage siden Frøken Klara kom til mig en Morgen og sagde: Siig mig, Tom! hvem er dog den smukke gammelagtige Kone, i de sneehvide Klæder, med Nøgleknippet, som jeg saa tidt møder paa

Gangen om Aftenen ſildig, naar jeg gaaer tilſengs? Er det Huusholderſken? Hvorfor ſeer man hende aldrig om Dagen? Hun er bleg og tungſindig, og maa have meget travelt; thi hun iler mig altid ſvævende forbi, nikker venligt og klirrer med Nøglerne.

Sir Harry.

Er det muligt?

Tom.

Som jeg ſiger.

Sir Harry (efter en kort Taushed).

Jeg har lagt Mærke til, at dette Spøgelſe ſøger unge Pigers Selſkab af min Familie. Ti, Tom! Lad ingen forvovne Ord komme over dine Læber. Er det en Aand, ſaa er det en god Aand, og den vil ikke fornærme Uſkyldigheden. (Klokken ſlaaer tre Qvarteer til Tolv.) Det er ſilde. Følg mig til mit Sovekammer!

(De gaae.)

Klara kommer tilbage med et Lys.

Gik du til Ro, min gamle Fader? Ak
For Elſkerindens Bryſt er ingen Ro.
(Det klapper i Hænderne nedenunder.)
Der er han alt! Jeg veed han kommer, og
Dog gyſer jeg. Hvor er nu Strikkeſtigen?
(Hun tager den frem.)
Den gamle Tom gaaer ned af Vindetrappen;
Jeg haaber dog min Onkel gaaer tilſengs.
Du kommer altfor tidlig, William! Gud,
Ifald man overrumpled os.
(Det klapper ſtærkere.)
Tys! tys!
For Himlens Skyld!
(Hun aabner Vinduet og knytter Strikkeſtigen til Poſten.)

Tag dig nu vel iagt!
Jeg tør ei see derud. Ifald den braſt!
Ifald han ſtyrted ned for mine Øine!

William ſpringer ind af Vinduet og iler i hendes Arme.

Min ſøde Klara!

Klara.

Elſkte William! ſeer
Jeg dig igien? O Gud! ſaa ſkal det være!

William.

Sir Oliver, vor tappre Høvedsmand
Os kalder alt.

Klara.

Og veed du, William! veed du,
At farlig er din Gang? Ifald du gaaer
I Døden, hvad ſkal Klara da?

William.

Begræde
Sin William! Plante venligt Rosmarin
Paa Ungerſvendens Grav; tro det er ham,
Naar Aftenſtiernen blinker muntert ned
I hendes Taare; — viſke Taaren bort,
Og ſtyrke Diet paa den grønne Laurbær
Som ſkygger over Graven.

Klara.

Gud! hvor er jeg
Bedrøvet. Var det kun i Krig du gik;
Men løbe Storm imod en fiendtlig Fæſtning,
Den farligſte, den værſte Daad af alle.

William.

Var Daaden farlig ei, hvad var den mig?
Hvad var der da for mig at høſte Klara!

Jeg takker Gud! Han saae min Nød; jeg trængte
Til slig Anledning. Nu, Gud signe Dig!
Giv mig et Kys til Afskeed, saa afsted!

Klara.

Stærk er du, fuld af Mod, og heel behændig;
Men William, du var aldrig før i Krig;
Vogt dig, min Ven, for al Forvovenhed!

William.

Den, haaber jeg, skal just beskiærme mig.
Jeg er en Nattevandrer, elskte Pige!
Paa Borgens Tag i Drømme. Var jeg vaagen,
Troer du jeg voved det? Ti! lad mig gaae.
Kald mig ei altfor kiærligt ved mit Navn!
Kun Frygten kunde faae mig til at styrte.

Klara.

Saa gaa da i den grumme Fare,
Forvoven, elskelige Ven!

William.

Din Kiærlighed skal mig forsvare,
Og du skal see mig snart igien.

Klara.

Tag denne Lok, og lad den smile
Med gule Bølger til din Trøst!

William.

Ifald jeg falder, skal den hvile
I Graven paa mit kolde Bryst.

Klara.

O Gud! forfærdelige Tanke!

William.

Er Graven da vel Elskovs Skranke?

Klara.

Lad i dit Sværd et Baand mig binde!
(Forundret:)
Hvor fik du dette fagre Sværd?

William.

Det gjælder kun, min Elskerinde,
I Nat at vorde Gaven værd.

Klara.

Tys! hvad er det, som hisset lyder?

William.

Krumhornet os at ile byder.

Begge.

Himmel bønhør de Elskendes Bøn!
Og naar {vi / de} drage
Med Seier tilbage,
Skiænk da {mit Hierte / den Kiække} Kiærligheds Løn!

Dick styrter ind af Vinduet paa Gulvet, saa lang som han er.

Den Gang slap jeg med en blodig Næse og to ømme Knæskaller. (Han føler efter.) Nei, de ere hele endnu! De bevæge sig med Lethed frem og tilbage paa deres Nerver. Det var en stor Lykke for mig.

William.

Var det en Lykke?

Dick.

Ja gu var det en Lykke! Dersom jeg nu var faldet ud til den anden Side, ned af Borgen, som en Blyrende fra Taget? Jeg havde aldrig reist mig igien.

William.

Hvad vil du her, Menneske?

Dick.

Menneske? Er det at kalde Folk af min Stand? Er du en Ridder, saa er jeg en Vaabendrager. Har du en Frøken, som du er forelsket i, saa har jeg en tilkommende Frue, som jeg skal smigre mig ind hos; som jeg maa kiende, naar jeg skal bringe hende Bytte fra Krigen, eller Efterretningen om dit Endeligt! Gud bedre os!

William.

Ti, Ulykkesfugl!

Dick.

Menneske! Fugl! hvad det er for Talemaader til Folk, der falder ind af Vinduet paa alle Fire.

William.

Du giør en Larm, som om hele Borgen skulde falde ind.

Dick (leer af fuld Hals).

Borgen giør sig ikke gal, og falder ind af sit eget Vindue.

William.

Tilgiv denne Karls Enfoldighed, bedste Klara! Han har et godt Hierte og megen Hengivenhed for mig.

Dick.

Det maa I ikke troe, er hans Mening, Frøken! Han kan ikke bare sig for at lee af mine Vittigheder; men han er bange for at rose mig i mine Øine. — Man er vel nødt til at slaae Bekymringen hen i Spøg! Jeg bærer mig ad ligesom Franskmanden: han synger naar han er sulten, jeg spaser naar jeg er bange.

William.

Hvilken Diævel bragte dig paa dette fortvivlede Indfald? Hvis man har hørt dig!

Dick.

Den samme Diævel, som fik Eva til at spise Æbler og Noah til at drikke Viin: Nysgierrigheden! Kan jeg see Vinduer aabne med nedhængende Strikkestiger, uden at krybe ind af dem? Desuden kommer jeg for at skynde paa dig. Vore Kammerater vente os i Nøddeskoven. Trompeteren blæser, som Engelen paa den yderste Dag. Kom! — Farvel, Frøken! Tilgiv vore Galskaber, og hav Medlidenhed med vore Udsigter!

Klara.

Jeg takker dig, min gode Dick, fordi du følger William saa tro. Jeg haaber at see Eder begge friske og vel igien.

Dick.

Ja hvad mig angaaer, saa skal det ikke mangle paa Forsigtighed. Jeg er Vaabendrager, Frøken! og har ikke med Vaaben at giøre, undtagen naar de ikke blive brugte. I maa ellers vide, Sir Oliver drager herforbi om en halv Times Tid. Saa seer I ogsaa William endnu engang; og paa en smuk Musik skal det ikke mangle.

William.

Farvel, min elskte Pige!
Hæm dine Taarer nu.

Klara.

Min Tanke skal ei vige
Fra dig i Slagets Gru.

Dick.

Hvis denne Strikkestige
Kun ikke gaaer itu.

Alle Tre.

Kun Mod i største Fare
Kan Heltene forsvare.

Klara.

Naar Lærken Klara vækker,
Da Solen mig ei leer.

William.

Om Saaret end mig dækker,
Din Elsker dog du seer.

Dick.

Hvis nu jeg Halsen brækker,
Saa skeer det aldrig meer.

Alle Tre.

Farvel! Det maa nu være!
Den grumme Skiæbne bød.

William og Klara.

Men Kiærlighed og Ære
Staaer over Grav og Død.

og Dick.

Jeg haaber den vil bære
Mig ned i Græssets Skiød.

(Under Slutningen af denne Sang er Dick klavret ud af Vinduet. William river sig af Klaras Arme og følger ham.)

Klara (efter at have giemt Strikkestigen).

Nu er det skeet! Nu er da Loddet kastet.
Seir eller Død! Grav eller Kiærlighed!
Du spiller høit min William; kan din Pige
Da Intet offre paa sit Hiertes Alter?
Kun græde kan hun!

(Efter et Ophold.)

Moderlige Harpe!
Min Siæls Fortrolige! Du Eneste,

Som Klara vover at betroe sin Sorg,
Kom, kom! lad mig dig trykke til mit Bryst!
Og trøst du mig, i det du smelter mig.

(Hun synger ved Harpen.)

Der er en Ø i Livet,
Dens rette Navn er Elskovs Ø,
Af steile Field omgivet,
Midt i den bittre Sø.
Enhver, som hører Øens Fryd,
Sig ønsker derhen og iler derhen;
Men kommer tidt tilbage
Med revne Seil igien.

Men er man først deroppe,
Har overvundet Fieldets Jis,
Da bag de golde Toppe
Grønt smiler Paradis.
Der finder hver en Beiler god
I kiølige Lund sin kiærlige Mø;
Og Maanens fulde Lue
Bestraaler Glædens Ø.

Dog i den skiønne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.
O salig Den som hviler der;
Han blegnede med sin Hiertenstro.
Sig Eviggrønt og Roser
Om deres Grave snoe.

(Det rasler uden for Døren.)

Hvad hører jeg? Den travle Kone gaaer
Igien forbi. — Hun har et venligt Ansigt!
Hun seer saa tidt med moderlige Miner
Mig i mit Øie. — Jeg har megen Lyst til
At tale ret engang med hende. Stille!
Hun nærmer sig. Vil hun besøge mig?
Saa silde! — Gud, om hun maaskee har hørt —
Men hun vil ei forraade mig; hun bliver
Mig før en tro, en trøstende Veninde.

(Det banker sagte paa Døren.)

Der er hun!

(Farer uvilkaarlig sammen af Skræk.)

Ak! hvi gyser det da i mig?

Kom ind!

(Døren aabner sig. En smekker midaldrende Kone staaer uden for i en hvid Klædedragt af gammeldags Snit, men af det fineste Linnet. Det dobblege Ansigt bærer Præget af en Skionhed, som Tungsind har udslettet. Et Nøgleknippe hænger ved hendes Side. Hun hilser Klara venligt.)

Klara.

Der staaer hun virkelig. — Velkommen!
Gior ei Omstændigheder, kiære Kone!

Den hvide Kone bøier sig.

Klara (gaaer hende imøde).

Kom! Næk mig Eders Haand! Træd over Tærsklen!

Den hvide Kone (med huul Røst).

Naar selv I ønsker det? —

Klara.

Jert Navn er?

Den hvide Kone.

Klara.

Klara.

Besynderligt! Jer Haand er kold, Fru Klara!

(Slipper hende.)

Den hvide Kone.

Det er lidt koldt dernede.

Klara.

Altsaa Klara?
Jeg hedder ogsaa Klara! Vi er Navner!

Den hvide Kone

(gior en Bevægelse, som vidner om at Ligheden i Navnet behager hende, men holder sig altid i en Afstand).

Klara (efter en kort Taushed).

I har i Huset meget vist at sysle;
Man seer Jer kun saa sielden.

Den hvide Kone (ryster sit Nøgleknippe).

Klara.

Jert Besøg
Har noget saa høitideligt; I ønsker
Maaskee det skulde holdes hemmeligt?

Den hvide Kone
(lægger Pegefingren paa Munden).

Klara.

I er saa bleg, Jert Ansigt er bedrøvet,
I er vist ikke lykkelig?
(Et dybt Suk og et Blik til Himlen.)

Klara.

Men Eders Adfærd er saa ædel dog,
I kan umulig være kun en Tiener.

Den hvide Kone.

Jeg er af Turnerslægten.

Klara.

O, det ahned
Mit Hierte strax. Tillad mig, kiære Tante!
Lad mig omfavne Jer!
(I det hun vil omfavne den Anden, træder denne saa hurtig tilbage at Klara intet faaer i sine Arme.)

Klara.

Ak I er vred!
I undgaaer min Fortrolighed, som dog
Jeg gierne skienked Eder. Jeg har meget
At spørge Jer; er endnu ung i Huset;
Min Onkel tier, og den gamle Tom
Veed intet. — Jeg er meget for at læse;
Den gamle Saga, vore Stammefædres

Bedrifter, som de selv har skrevet op
Paa Pergament med broget Munkeskrift
Skal være saa forunderlig. — I kunde
Maaskee vel give mig en Efterretning?

Den hvide Kone.

Kom hen i Ridderſalen næste Midnat!

Klara.

Vil I ledsage mig derhen, min Tante?

Den hvide Kone.

Der seer du mig.

Klara.

Vel! Næste Midnat altsaa?

Den hvide Kone.

Glem ei dit Løvte!

Klara.

Nei, det glemmes ei. —
Men vil I ikke sætte Jer lidt ned?

Den hvide Kone.

Jeg har ei Ro. Jeg hørte dig ved Harpen,
Dens Toner lokte mig. Syng mig et Vers!
Saa gaaer jeg.

Klara.

Hvilket ønsker I?

Den hvide Kone.

Det sidste!

(I det Klara tager Harpen, stiller den hvide Kone sig hen bag en Stol.)

Klara (synger).

Dog i den skiønne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.
O salig Den, som slumrer der! —

(I dette Øieblik slaaer Klokken Tolv paa Stueuhret. Den hvide Skikkelse bevæger sig henimod Døren, kysser et Par Gange hurtig paa Fingeren ad Klara og forlader Værelset. Man hører hende klinge paa Gangen med Nøglerne.)

Klara.

Gud hvad er det? Hvad skulde det bethyde?

(Hun lytter med Frygt; i det samme hører man langt borte en Marsch, af de sig nærmende Krigere.)

Ak det er William! Det var det hun hørte!
Vel at hun gik, at i mit Vindue jeg
Kan sige ham mit kiærlige Farvel,
Og kaste ham en Blomsterkost i Hielmen!

(Hun iler ind i sit Værelse.)

Landeveien, med Skov til den ene Side, Ridderborgen til den anden.

En Flok **Biergskotter** kommer syngende.

Til Kamp, til Storm, nu rask afsted,
Med snelle Skridt, med lette Fied,
I Nattens mørke Time.
See, blege Stierne! Brittens Død.
Men Sol skal blusse dobbelt rød
Paa Fieldet frem af Havets Skiød,
Med festlig Purpurstrime.
Som Nattens Rovdyr ile vi
Ad tausen Sti,
Den gamle Ridderborg forbi,

Med skarp og fældet Landse!
Men Hævnen følger vore Fied,
Og Seieren skal drage med
Og storme Brittens Skandse.
Troer han at tvinge Klippens Mand?
Vi holde Stand!
Thi Skotland er vort Fædreland.

(De standse ved Ridderborgen.)

Sir Harry og **Klara** aabne deres Vinduer, og tage Deel med i Sangen.

Sir Harry.

Ja I vil Klipperne forsvare,
I vil beskiærme gamle Borg!
Gaaer, raske Ynglinger! ei Sorg
Skal klynke feig til Eders Fare.
En Gubbe vogte maa sit Huus;
Men har I seiret — kommer alle!
Her venter Eder Glædens Halle,
Med egelovomkrandste Kruus.

Klara.

Og om den blanke Heltelandse
Skal Pigen vikle Rosenkrandse.

(Hun kaster Blomsterbusken ned til William.)

William (stikker den paa sin Hielm.)

O søde Blomster! I skal smykke
Med Eders Buskt den blanke Hat;
Afværge Fiendens Hug i Nat,
Og være Vidner til min Lykke!

(Choret gientages og Biergskotterne gaae.)

Anden Handling.

Et Værelse i Robins Huus.

Han sidder i en Lænestol og grunder. **Fanny** sidder ved Alkoven, med noget Haandarbeide og synger for den lille **Betty**, som er i Seng.

Tommeliden var sig en Mand saa spæd,
I Fingerbøls Harnisk var han klæd.
Hans Hielm var hvælvet og hvid og reen,
Det var en udhulet Kirsebærsteen.
En Knappenaal var hans Landsestang,
Selv var han ikkun en Tomme lang.

Tommeliden sidder i Tommeliot,
Der morer han sig saa jevnt og godt.
Tommeliden drager paa Eventyr,
Han vog en Flue, det frygtelig' Dyr!
Tommeliden drager i fremmede Land,
Han svømmed sig over en Melkespand.

Hun sover alt, den lille, søde Glut!
See, hvor hun ligger der, med røde Roser
Paa Kinderne! De smaae sneehvide Hænder,
Hun folder fromt i Søvne, som hun bad
For sin Halvbroder, for sin kiære William.

(Robin sidder i dybe Tanker og svarer intet.)

Fanny.

See, kiære Mand!

Robin.

Hvad nu?

Fanny.

Den lille Pige,
Hun sover der saa sødt.

Robin.

Lad hende sove!
Hun vaagner tidsnok.

Fanny.

Kiære Ven, hvad er det?
Hvad fattes dig? Du er saa tankefuld!
Kold tog igaar du Afsked med din Søn,
Mens jeg og Betty græd for William.

Robin (i andre Tanker).

Hvad skrive vi i Dag? Hvor har du giort
Af Almanakken?

Fanny.

Lille Betty har
I Aftes revet den i Stykker. Kiære,
Bliv ikke vred! Jeg kiøber dig en ny
I Overmorgen, naar jeg gaaer til Byen.
Er det saa vigtigt dig at vide Dagen?

Robin.

Letsindige! Du seer den gule Maane
Med blegnet Ansigt svæver over Heden,
Og veed ei, at den tæller dine Timer?

Fanny.

Du ængster mig. Hvad grubler du? Naar hørte
Jeg slige vilde Ord før fra din Læbe?

Robin (efter en kort Taushed).

Du spotter Faren, William? Du gior vel!
Hvad er da Livet? Er den Skat saa stor?

Fanny.

Hvor Betty smiler!

Robin (gaaer hen til Sengen).

Søde lille Betty!
Du sønderrev Tidsregningen i Aftes, —
Betyder det, din Fader skal betale?

Fanny.

O hvor jeg er ulykkelig! Har alting
Forvandlet sig? — Du var en driftig Landmand,
Rask, stærk og munter; elskte mig, og Alt
Gik godt. Med dine Hænders Arbeid skaffed
Du Huset Velstand. Strax i Førstningen
Forstod du med den skiønne velske Ploug,
Som selv du opfandt, at behandle Marken
Med dobbelt Flid. Den gav dig dobbelt Løn!

Robin.

Den velske Ploug! Saa husker du den Ploug?

Fanny.

Jeg husker Alt! Du reiste glad til Staden
Og kiøbte Sæd, som var af stelden Kraft.
Det skiønne Foraar saae dig haabefuld,
Og Høsten saae dig rig.

Robin.

Det var naturligt!
Ei sandt?

Fanny.

Det sandt Enhver. Ak havde du
Kun været saa forsigtig, Robin, som du

Var flink og arbeidsom. Men ak, desværre,
Dit Ungdoms Liv, Soldaterstandens Vaner,
Formaaede du ei reent at kaste bort.
Det slemme Tærningspil, den Viin!

Robin.

Som vundet,
Ulykkelige Hustru, saa forsvundet.
Velsignelsen er ei ved slige Gaver.
Det er kun Satans Næt, som han udspænder,
Kun Sodoms Æbler, Fanny! Purpurrøde
Paa Skallen, men indvendig fyldt med Aske.

Fanny.

Hvi ængster du mig? Aabenbar mig Alt!

Robin.

Ja det er Tid, jeg kan ei dvæle længer.
Saa hør mig, Ulykkalige! Erindrer
Du fra vort Samlivs første Dage, Fanny,
Den Hule, hist i Høien, ikke langt fra
Det Huus vi boede, nær ved Weverley?
Ei langt fra Ridderborgen, hvor man sagde
Mo'er Ludlam spøgte?

Fanny.

Jeg har ikke glemt den.
Vi gik den mange maaneklare Nætter
Forbi, naar du i Weverley besøgte
Din gamle Fader og kom silde hiem;
Men der var roligt.

Robin.

Hørte du ei tidt,
Hvad man fortalte dog om Ludlams Hule?

Fanny.

Jo, som saamangen Ammestufortælling.

Robin.

O Fanny! veed du mere nu, end Barnet
I Ammestuen, om Naturens Kræfter,
Og om den skiulte Magt, som styrer dem?

Fanny.

Man sagde, Moder Ludlam laante gierne;
Men Den, som ei til rette Tid og Stund
Tilbagebragte Laanet, fandt man død
I Sengen over den bestemte Midnat.

Robin (ængstelig).

Skynd dig! Gaa ind — Hvor mange Penge har du?
Jeg gav dig ofte meget. Du har meget!

Fanny.

Min Gud hvad fattes dig?

Robin.

Hvor meget har du?

Fanny.

Halvtredsindstyve Kroner.

Robin.

Ikke fleer?
Jeg gav dig meer, jeg gav dig hundred Kroner.

Fanny.

Jeg deelte Hælvten med de Fattige,
Selv har jeg ikke ødt en Skiærv, det veed jeg. —

Robin (slaaer Hænderne sammen).

Ulykkelige! Du har dræbt din Mand.

Fanny.

Fortvivlelse! Hvad aner mig?

Robin.

Det Rette!
Jeg skylder Ludlam firehundred Kroner,
Og skal betale dem i denne Nat.

Fanny.

Du Evige!

Robin.

Bered dig paa det Værste!
Jeg holdt det hemmeligt, saa længe muligt,
Nu brister Dæmningen. — Den velske Ploug,
Som skaffed mig min første Velstand, laante
Jeg først af Ludlam. Dengang vidste jeg
End at forbinde Fliden med min Lykke.
Jeg eftergiorde den, og bragte den
Tilbage strax til rette Tid. Saa gik det
Med Sæden; saa med Summen, hvorfor jeg
Har bygget dette Huus.

Fanny.

O gode Himmel!
Saaledes er du kommen til din Velstand?

Robin.

Ja, til den skiønne, klare Sæbeboble!

Fanny.

Gaa! sælg dit Huus! sælg al din Eiendom!
Skynd, skynd dig før det er for silde.

Robin.

Fanny!
Det er for silde. Alt er solgt — og tabt.

Fanny.

Du eier intet?

Robin.

Jo, — tohundred Kroner.
Jeg stolte paa, du havde hundred end,
Saa mangled mig kun Eet!

Fanny.

Er det en Drøm?
Hvad har du giort Ulykkelige?

Robin.

Hvad
Saa Mangen giorde. Fanny! Ingen Ludlam
Behøves for at friste Mennesket.
Det gyselige Lykkespil, du seer
Det daglig, og dog tvivler du om Hexer?
Jeg kunde levet rolig og beskeden,
Da lokked mig det gustne Haab om Vinding,
Jeg greb i det forræderiske Sølv,
Skum blev det i min Haand — og jeg er fangen!

Fanny.

Saa hører dig da intet til?

Robin.

O Fanny!
Slet intet. Huset er for lang Tid siden
Alt pantsat, ligesaa vort Boskab. Ofte
Jeg laante hos den gyselige Ludlam;
Forspilte hvad jeg havde; maatte laane
Hos Andre, for at tilfredsstille hende. —
(Med en skaansom Bebreidelse.)
Du savned af og til mig mangen Nat —

Fanny (slaaer sine Øine ned).

Ak ja!

Robin.

Du giorde mig Bebreidelser!
Jeg taug, skiøndt det var ufortient; thi aldrig

Har jeg ophørt at elske dig og være
Dig tro; (sukker) da var jeg i Mo'er Ludlams Hule,
For at betale Gielden.

Fanny.
Arme Robin!

Robin.
I Morgen før det dages, skal jeg atter
Betale; — jeg har Intet — og maa døe.

Fanny (med kiærlig Ild).
Min elskte Husbond! (Omfavner ham.) Nei, du skal ei døe.
Har jeg fornærmet dig og giort dig Uret?

Robin.
Hvad vil du?

Fanny.
See, der mangler i din Sum
Halvandethundred Kroner.

Robin.
Ingen Udvei!

Fanny.
Jeg gaaer!

Robin.
Hvorhen?

Fanny.
Til Ridderborgen!

Robin.
Den stolte Turner agter ei din Bøn,
Han hader mig Er William ei min Søn?

Fanny.
Glem, elskte Robin, Sorgen!
Jeg skaffer Trøst,
En qvindlig Taare smelte skal hans Bryst.

Robin.

O Fanny skiælv!
Tomhændet kom jeg nys fra ham tilbage.

Fanny.

Det er ei let at trygle for sig selv;
Men Ild for dig skal give Kraft min Klage.

Robin.

Evige Miskundhed!
Skuer du naadigt ned?
Styrker i Dødens Harm
Fader, din Arm?
Venlig en Engel her
Har en Forbryder kiær;
Redder en Engels Bøn
Kummerens Søn?

Fanny.

Haabet forsvinder ei,
Lyser paa Livets Vei.
Skaaner tidt Stormen ei
Svageste Siv?

Begge.

Haabet forsvinder ei,
Lyser paa Livets Vei.
Stormen nedbryder ei
Skiælvende Siv.

Fanny.

Elskede stol paa mig!
Himlen vil redde dig.

Robin.

Og hvis den redder mig,
Hvad er vort Liv?

Fanny.

Jeg tager Betty ved mit Bryst,
Du Spaden i din Arm;
Vi gaae i Verden ud med Trost,
Og trodse Skiæbnens Harm.

Robin.

O Himlen er ei længer mørk;
Med vore Børn vi gaae,
Og snart skal i den øde Ørk
En venlig Hytte staae!

Fanny.

Som Eva med vor første Fader
Den skiønne Hauge jeg forlader;
Men trøste skal mit hulde Noer,
Og glad vi dyrke fremmed Jord.

Begge.

Kiærlighedens Trøst er stor.
Selv paa golde, skyggefulde Stæder
Voxer Haabets Blomst i {Fader / Moder} glæder.

(De gaae.)

Værelse paa Ridderborgen.

Sir Harry. Miss Klara. Sir John Bull sidder ved et lille Bord og spiser.

John Bull.

Naar I tager i Betænkning Miss, at jeg skal hiem endnu i Nat; saa vil I ikke undres over, at jeg reiser tidlig bort, og at jeg tager lidt Spirituosa og Animalia til mig, af Frygt for den febrile Aftenluft.

Klara.

Vel bekomme Eder, Sir!

John Bull.

Man siger, forelskede Folk har ingen Appetit; men det er Løgn. Man har aldrig meer Appetit end

naar man er forelsket. Det er let at begribe: Hiertet banker stærkere, Hiertet staaer i Forbindelse med Lungerne ved Arteria pulmonalis; Lungerne trykke Mellemgulvet, Mellemgulvet hænger sammen med Tarmene; Tarmene skrige, og naar Tarmene skrige maa man have Mad.

Klara.

Det er billigt.

Sir Harry (i Læneſtolen ved ſin Pibe).

Lutter Humor, Klara! Lutter Humor. Som jeg siger dig: Et forslaget Hoved sidder der paa min Ven Sir John Bull.

John Bull.

Naa, Eders Skaal! En Ven, som en Herkules, en Pige som en Adonis; — hvad mangler endnu John Bull, for at være det lykkeligste Menneske?

Sir Harry.

Pigens Samtykke, Sir John!

John Bull.

Ja! og lidt mindre Omfang, Broder Harry! Deri stikker det! Hun er af denne Verden, hun forlanger Smekkerhed. Hvor skal den komme fra? Om to Matroser vinde mig et Toug omkring Livet, og snøre mig, saa bliver jeg ikke smekkere for det. Men de fede Folk ere de bedste. De synde mindst, thi de sove meest. De ere et Billed paa Universum, thi Jorden er rund. Ere de hidsige, saa varer det ikke længe. Der er Fugtighed i deres Krudt; det dræber ikke som af Bøsse, men sprutter kun, som en Troldkiælling. — Jeg indlader mig ikke i politiske Stridigheder; jeg lever paa mit Slot, og gaaer paa Jagt som Nimrod efter vilde Dyr; især efter Ræven, den lumske Hund!

Klara.

Endnu et Stykke, Sir John?

John Bull (griber hendes Haand).

Ja! Et Pigestykke! Vil du ha'e mig, saa ta'e mig og grin ikke af mig.

Klara.

I gaaer hurtig tilværks, Sir!

John Bull.

Vil du leve, som en Prindsesse, saa kom! Spleen har jeg ikke. Jeg havde en Onkel, som hængte sig, fordi han havde for mange Guineer, og en Broder, som druknede sig, fordi han havde for faa. Jeg holder Middelveien mellem Galgen og Vandet. Vil du være min Halvedeel?

Klara.

Det vilde være for meget for mig, Sir!

John Bull.

Lad alt Nationalhad fare. Du giør Engellænderen uret. Føi ham bare lidt, saa skal du see hvor artig han bliver. Giv ham Frihed paa Søen til at kapre hvad han vil; giv ham Skotland og Irland, giv ham Øerne i Vestindien — giv ham Asien og Amerika, giv ham Afrika og Landene i Sydhavet! Giv ham alle de Gnallinger, som ligge rundt omkring i Europa: Sicilien og Sælland, Sardinien og Fyen, Maltha og Anholt, og hvad det Djævelskab hedder! God dam! han forlanger ikke meer. Og jeg er forvisset, naar jeg faaer dig, og beholder hvad jeg har.

Klara.

I maa undskylde, Sir! at jeg endnu ikke kan give Eder bestemt Svar.

Sir Harry.

Klara! Du faaer ingen bedre Ægtemand. Han er saa god som Dagen er lang.

Klara.

Bedste Morbroder, maa jeg tale et Ord med Eder i Eenrum?

John Bull.

Det var ret! Der maa overlægges og voteres i Parlamentet. Midlertid sidder jeg her udenfor, spiser Beafsteak, drikker Porter, og lader Eder giøre hvad I vil. Kommer du tilbage og giver mig Ja? Godt. Faaer jeg Nei? Slemt! — Men jeg hænger mig ikke, det har jeg forsvoret. Jeg er killen, jeg kan ikke taale Noget om Halsen, derfor gaaer jeg med sort Baand i Skiorten. Jeg drukner mig ikke! Jeg har Vandskræk! Jeg er bidt af en gal Hund. Jeg er en Stoiker i Tænkemaade; en Epikuræer i Levemaade og en Cyniker i Handlemaade. Dette Glas tømmer jeg imidlertid paa Eders Sundhed.

(Sir Harry og Miss Klara gaae.)

John Bull (alene ved Bordet).

O hvor det dog er skiønt at have
Himmelens Gave,
Herlige Fieldslot, rummelig Have,
Trivelig Mave!
O hvor det dog er skiønt at have
Alting fuldstændigt og godt.
Ak, men hvad hielper den hele Gave?
Uden en Evalil i min Have
Bli'er jeg en Slave
Dog paa mit Slot.

Alderen kommer, hvo skal arve?
Altid kan man ei saae, ei harve!
Løbe paa Jagt og sigte, skyde,
Stedse ved Bordet ei sig fryde,

Hiertet har og sit Krav.
Skiønneste Pige, Klara liden!
Læg mig for Tiden
Ei i min Grav!

Fanny kommer forlegen ind.

Man sagde mig, at jeg her vilde træffe Sir Harry, — men — her er Fremmede.

John Bull.

Hvad vil hun? Mon det er en Pige her i Huset?

Fanny.

Tienerinde, min Herre! Kunde jeg ikke maaskee faae Sir Harry i Tale?

John Bull.

Jo i Morgen, mit Barn!

Fanny.

Jeg maa endelig tale med ham i Aften, min Herre!

John Bull.

Det gaaer ikke an, han har Forretninger.

Fanny.

Hvert Øieblik stiger min Angst. Hav den Godhed, min Herre, beed ham komme ud et Øieblik!

John Bull.

Da havde jeg noget at giøre. Der delibereres om Sager derinde af yderste Vigtighed.

Fanny.

Kommer han ikke, saa har jeg for evig tabt min Mand.

John Bull.

Bliver han der ikke, saa har jeg for denne Gang tabt min Kone.

Fanny.

O min Herre! De har Synd af at spotte en Ulykkelig.

John Bull.

Jeg spotter Ingen. Men nu skal I lade mig have Ro. Der er Tid nok til at tale med Manden i Morgen, naar jeg er borte.

Fanny.

Nei, nei, jeg gaaer ikke uden Trøst; uden at bringe min ulykkelige Mand et Redningsmiddel.

John Bull.

Et Redningsmiddel? Hvad fattes ham? Skal han have noget af Frøken Klaras Haandapothek? Rhabarbra? Campher? Dyvelsdræk?

Fanny.

Hvis ikke Sir Harry giør os et Laan, saa ere vi grændseløs ulykkelige.

John Bull.

Et Laan? Hvad for et Laan? I vil dog ikke laane hans Søsterdatter?

Fanny (sukkende).

Det er et Pengelaan, Sir!

John Bull.

Penge? Ikke andet end det. Er det noget at giøre saadan Blæst for? Hvormange skal I have?

Fanny.

Det vilde blive for vidtløftigt at udvikle Eder —

John Bull.

Jeg er heller ingen Ven af Vidtløftigheder; jeg er vidtløftig nok selv.

Fanny.

Vi behøve nødvendig halvandethundrede Kroner.

John Bull.

Og for saadan en Bagatel vil I holde mig Tiden op, og maaskee forspilde det gunstige Øieblik?

Fanny.

Ak Sir! vor hele Skiæbne hænger —

John Bull (falder hende i Talen).

Saa skynd Jer at skiære den ned inden den qvæls. Forklædet i Veiret! Kan du gramse? (Han kaster hende en Pung i Forklædet.) Der er hundred og halvfierdsindstyve Kroner i denne Pung.

Fanny (knæler).

Ædle Mand!

John Bull.

Dumme Streger. Staa op! Gaa Jeres Vei! Nu er jeg ikke stemt til at høre Velsignelser.

Fanny.

Er det en Drøm? Vil I virkelig laane os disse Penge?

John Bull (lytter).

Der kommer han tilbage! Nu gielder det at holde Drerne stive.

Fanny.

Modtag endnu engang min —

John Bull (stamper i Gulvet).

Hør Kiælling, giør mig ikke gal i Hovedet! Vil du gaae?

Fanny.

O min elskte Robin, du er reddet. Himlen velsigne Eder min Herre!

John Bull.

Det er da en Satans Mund der sidder paa den Kiælling!

(Fanny gaaer.)

Sir Harry kommer forlegen.

Min gode Ven!

John Bull.

Nu, Broder Harry? Nu?
Hvad synes Pigen om mig?

Sir Harry.

Hvad hun synes?
Jh nu, hun synes intet uden godt.

John Bull.

Det er mig kiært. Saa vil hun ægte mig?

Sir Harry.

Hun veed at du er rig, at du er brav;
En loierlig godhiertig Bulderbasse;
Tilgiv mig, Broder, det er hendes Ord!

John Bull.

En loierlig godhiertig Bulderbasse?
Det kan jeg lide; det er altid godt Tegn
Naar Pigerne bli'r næsviis. Svar igien:
Hun er en sød, vemodig Violin!

Sir Harry.

Hun siger, at hun aldrig kunde ønske
Sig bedre Mand end dig —

John Bull.

Det er mig kiært.

Sir Harry.

Ifald hun vilde gifte sig.

John Bull.

Ifald?

Sir Harry.

Men — da hun synes at det er for tidligt —

John Bull.

For tidligt for en Mø paa sytten Aar?

Sir Harry.

Og vel i visse Maader og for silde —
Du veed hvordan de unge Piger ere!

John Bull

(gaaer hen til Brødkurven, tømmer den, og rækker den til Sir Harry).

Fly hende den fra mig!

Sir Harry.

Hvad vil det sige?

John Bull.

Nu er det mig, forstaaer du, som har givet
Din Søsterdatter Kurven.

Sir Harry.

Ak! saaledes.

John Bull.

Forstaaer du mig? Jack! Tom! hvor er min Kleppert?

Tom kommer.

I Stalden, Sir!

Sir Harry.

Tilgiv mig, Broder John!
Det er ei min Skyld.

John Bull.

Din Skyld, at jeg giver
Din Søsterdatter Kurven? Nei, naturligt.
Du er vel ikke gal! — Er Mæren sadlet?

Tom.

Den staaer parat.

John Bull.

God Nat, min Kammerat!

Sir Harry.

Du skilles dog vel ei med Vrede fra mig?

John Bull.

Paa ingen Maade! Jeg har al Respekt
For dig og for din lille Søsterdatter;
Men ægte hende, Bro'er, det kan jeg ikke;
Jeg har min Aarsag.

(Raaber ud af Vinduet:)

Jack, træk Hesten frem!
Farvel, min Bro'er! Du glemmer dog vel ikke
Snart at besøge mig?

Sir Harry.

Nei, sikkert ikke!

John Bull.

Tag lille Klara med! Det er mig kiært
Ifald jeg ellers kan fornøie hende
Paa andre Maader; men med Ægteskabet,
Forstaaer du mig, der bliver intet af.
Farvel! — Jack! Jack! God dam, jeg la'er dig hænge,
Hvis du ei skynder dig. Glem ikke Kurven!

(Han tager en Muffe der ligger paa Stolen, stikker den under Armen og vil gaae.)

Sir Harry.

Hvad tog du der?

John Bull.

Min Hat.

Sir Harry (smilende).

Miss Klaras Muffe!

John Bull.

En Muffe? Jeg er gal. Den sorte Farve
Bedrog mig.

(Kaster den hen og stamper ad Sir Harry som vil følge ham.)

Bliv du der! Jeg vil ei følges!
Jeg sætter aldrig meer min Fod i dette
Fordømte Huus! Gaa til din Søsterdatter!
Du er en gammel Mæhæ, og jeg er
En Nar, fordi jeg ærgrer mig derover.

(Han gaaer.)

Tom.

Den Ven var vred.

Sir Harry.

Det bilder han sig ind.

Tom.

Jeg veed ei hvad han tænker paa. Tør slig
En skaldet Herre veile til vor Frøken?
Han kom tilpas.

Sir Harry.

Gid hun i alting var
Saa kræsen, Tom! For at adsprede hende
Har jeg tilladt, hvad ei man burde.

Tom.

Hvad da?

Sir Harry.

Hun bad mig saa indstændigt og saa venligt,
At maatte gaae i Nat til Riddersalen,
Jeg — tillod det; hun gaaer derhen i Nat.

Tom.

Hvad vover I? Erindrer I ei, hvad
Der selv er hændet Jer i denne Sal
For femten Aar?

Sir Harry.

Jo, meget vel. Fra den Tid
Staaer Salen lukt. Men skal den altid staae,
Som et afsides Spøgelsegemak,
Der gior min Borg berygtet og forhadt?
Hun frygter ei. Du siger selv, Gienfærdet
Har ofte mødt paa Gangen hende; hilst
Med Venlighed. Maaskee er Klara Den,
Der er bestemt til hurtig at opdage
En Hemmelighed, som i hundred Aar
Var skiult med Nædsels frygtelige Tæppe.

Tom.

I vover meget, Sir!

Sir Harry.

Jeg vover intet.
Jeg haaber at det alt er Selvbedrag,
En panisk Skræk, der har indsneget sig
I Borgens Krog, som yngler kun i Mørket,
Og som forsvinder i sit eget Mulm,
Naar Kiækhed nærmer sig med sine Fakler.

Begge.

Naar Mørket slukker Aftenrøden
Og synker over Dal og Krat,
Da staaer som Billede paa Døden
Den høie, stierneklare Nat,

En Anelse vi dybt fornemme,
Der leder Siælen vidt omkring,
Og Stormen varsler, som en Stemme
Der aabenbarer skiulte Ting.
Men neppe flygter Granens Ugle
For Østens unge Purpurfryd,
Før lifligt alle Himlens Fugle
Tilkvidre Hiertet: Haab og nyd!
O Nat! Du Billede paa Sorgen,
Hvi skal jeg da din Rædsel sky?
Med Rosen aabner sig i Morgen
Mit Haab for Straalerne paa ny!

(De gaae.)

Tredie Handling.

Uden for Robins Huus.

Bord og Bænk.

Robin alene.

Jo længer Fanny udebli'er, desmeer
Det gyser i mig. Aftenen er kold,
Skiøndt dog det burde være luun Sanct Hans Nat.
Mørkt vil det ikke blive.
Man tænker det er Dag endnu, saa er det
Dog vel ei langt fra Midnat. Og imorgen,
Imorgen Klokken tre,
Naar Østerskiæret seirer over Vestens
End neppe slukte Skin; naar alt hvad aander
I Dynen hyller sig for Morgenkulden —
Da skeer Henrettelsen! da skeer den, hvis
Jeg bringer ei de firehundred Kroner,
Og lægger dem i Ludlams kolde Haand.
O kom min Fanny! Sover du min Betty?
(Han seer ind af Vinduet.)
Ja sødt! Du kiender ei din Faders Uro.
Hvert Øieblik den voxer, som paa Skibet
Den salte Død, uagtet Pumpen gaaer.
Alt Vandet staaer til Hagen; — end et Blund,

Saa har mit Fartøi endt sin korte Gang,
Og hvor er da det Anker, som kan redde?
(Han sætter sig ved Bordet og stotter sit Hoved til sin Haand.)

George, kommer med Tornister paa Ryggen, syngende:

Piben lyder, Trommen skralder,
Nu afsted til munter Dyst!
Kort kun er den raske Alder,
Skynd dig, Landsmand, før du falder,
Lev dit Liv med dobbelt Lyst.

Bange Sorg, og Frygt for Døden
Svinder ved Kartovens Larm;
Blussende, som Morgenrøden,
Staaer Soldaten, spotter Døden,
Møder Faren med sin Barm.

Feighed ved den lave Hytte
Engster med sit Hundebiæf.
Rask Forandring! dagligt Bytte!
Staa bag Busken, grønne Skytte!
Lad din Riffel, sigt og træf!

Lad i Dorskhed Bondemanden
Tærske Kornet paa sin Lo!
Selv med sølvgraae Haar i Panden
Hylder jeg Soldaterstanden,
Og i Teltet vil jeg boe.

Robin.

Hvad seer jeg der? George Wilkins!

George.

Peter Robin!
Hvad Diævlen, gamle Kammerat, du her?
Og i en Bondekiol?

Robin.

Velkommen, George!
Ja, jeg er Bonde, her du seer mit Huus.

George.

Det var da Fanden! Du et Huus? Du Bonde?
Fy Skam dig, Robin! Sneglen har et Huus!
Du Bonde? Nu man skal dog ingenting
Forsværge her i Verden; men det vilde
Jeg dog vel svoret paa, naar vi i Flandern
Sad ved et Træ i Leiren; naar du skiød
Kasketten op paaskraa, og lod paa Trommen
Den lette Tærning klinge! Eller naar,
Med Blus paa Kinden af den gamle Viin,
Vi fulgte Fienderne med spændte Bøsser
Og skiød dem Kappelær af Hælene.

Robin.

Ungdom og Viisdom følges sielden ad.

George.

Det giør de vel i! Viisdom fik sin Helsot,
Den er kun slet til Beens. Men er det rigtig
Dig selv med det bedrøvelige Ansigt?
Kom lad mig see! Jeg troer dog det er Dig.
Men hvor er nu de martialske Dine,
De skarpe Træk? Behængt med Dovenfedt!
Og Dovenfedtet atter blegt indsoret
Med Angest for at miste Lænestolen,
Kiødgryden og den magelige Rede.

Robin.

Du er endnu den samme vilde Knægt,
Som for en Snees Aar siden.

George.

Det var daarligt
Bevendt med mig, ifald jeg ikke var det.
(Han slaaer Ild og tænder sin Pibe.)

Robin.

Hvor vil du nu hen?

George.

Kampen er mit Land,
Og hvor der er en Helt, der er min Herre.
Den som betaler meest, den tiener jeg;
Og hvad jeg tiener, æder jeg. Hvis ei
Der leved Folk som jeg, saa gik Naturen
Tilsidst af Stilstand i Forraadnelse.

(Han kaster en stor Pengepung paa Bordet.)

Robin.

Hvad har du der?

George.

Femhundred gamle Kroner.

Robin.

Ei, du er rig!

George.

Ja lige fra i Aftes!
Jeg vandt dem fra en mædsket Hestepranger,
Til Straf fordi den Gavtyv spilte Huden
Paa Hestene, og fored dem med Luft.

(Han aabner sit Torniſter, tager en Flaske frem og tvende Bægere, som han sætter paa Bordet.)

Du drikker vel ei heller mere Viin?

Robin.

Naar den er god, et Glas imellemstunder.

George.

Du fik den ikke bedre hos en Churfyrst
I Tydskland, hos en Kiøbmand i Bordeaux,
Og hos en Sultan i Constantinopel.
Jeg maa vel ikke byde dig et Bæger?

Robin.

Hvorfor ei det, min gamle Kammerat?

George.

Ei! Du har Tollerance, Taalerads!
Hvad er det nu, de Lærde kalde det?
Naa, paa fornyet Bekiendtſkab!

(Klinker.)

Robin.

Tak!

(De drikke.)

Din Viin
Er meget god.

George.

Ifald ſaa er, ſaa maa
Der ſynges til den. Drik foruden Sang
Er, ſom en deilig Mund foruden Kys!

Robin.

Jeg kan ſlet ingen Viſer udenad.
Jeg har ei ſiunget Muntert nu i lang Tid.

George.

Det kan jeg tænke! Alle ſkiønne Kunſter
Har han paa Hylden lagt. Fy ſkamme dig!
Har du forglemt den gamle Viſe, ſom
Vi ſang ſaa ofte, mangen kiølig Aften
I Brabant, naar den trinde flamſke Pige,
Med røde Kinder og med gule Lokker
Kom ind og ſatte ſkylte Glas paa Bordet?

Robin.

Jeg troer, jeg kan den.

George.

Vel, den maae vi synge!

(De sætte sig; Georg skienker i begge Bægre og synger:)

Vil du være stærk og fri,
Præs de røde Druer!
Vil du staa Fortuna bi,
Nær din Ungdoms Luer!
Fro til Kampen ile vi
Da, naar Faren truer;
Hilse paa vor Blomstersti
Jomfruer og Fruer.

Robin.

Kort kun er den grønne Vaar,
Livets Timer ile;
Snart den hvide Vinter spaaer
Om den lange Hvile.
Men selv under sølvgraae Haar
Rød kan Kinden smile,
Og hvor Bacchus Bæger staaer,
Træffer Amors Pile.

Begge.

Lær af Rosen i sin Lund
Purpurvarm at fryde!
Lær i Kampens raske Stund
Fiendens Landse bryde!
Ingen Plet paa Jordens Rund
Reent er uden Lyde;
Den er lykkelig, som kun
Ret forstaaer at nyde.

Robin.

Hvor underlig den gamle Sang har stemt mig!
Den minder mig om mangen lystig Time,
Som længst forsvandt, som kommer aldrig meer.

George.

Og hvorfor aldrig meer? Er du alt død?
Er du et Gienfærd alt, som seer tilbage
Paa Livet fra din Grav?

Robin (klinker).

Din Skaal, min Broder!
Du lader til at være lykkelig;
Jeg var maaskee det paa en anden Maade,
Hvis det var Skiæbnens Villie.

George.

Nu, saa maa
Du friste Skiæbnen. Hvordan staaer du dig?
Er det dit eget Huus?

Robin.

Det kaldes mit.
Jeg har et yndigt Barn, en kiærlig Hustru,
Det er min bedste Rigdom.

George.

Ja, ja, ja!
Det er ret godt for Krigen og for Hæren,
At der anlægges rundt Børnefabriker.
Der skydes meget bort imellem Aar
Og Dag; det Hul maa atter fyldes. Men
Du havde jo en ældre Søn?

Robin.

Ja, med
Min første Kone. Han er nu Soldat.

George.

Det kan jeg lide. Nu Bellonas Skaal!
Man sige hvad man vil, det er en Dame
Som er al Ære værd. Vel har hun Fregner
Og Koparr, naar man skuer hende nær ved;
Men Hielmen klæ'er forbandet godt; og Panden
Er majestætisk, Næsen kongelig.

Robin (drikker).

Forvar din Pung, den kunde komme bort.

George.

Saa blev jeg ei utrøstelig for det.
Jeg agter ei det Mammon. Vil du vinde
Dem fra mig? Vil du spille Tærninger?
(Han tager Tærninger af sin Lomme, og kaster paa Bordet.)

Robin (gyser).

Hvorledes?

George.

Vil du spille Tærninger
Om hundred Kroner? Hvis du vinder dem,
Skal det fornøie mig, og taber du,
Saa skal det ikke græmme mig. Du sidder
I Velstand, hvad er det for dig?

Robin (afsides).

Min Gud!
Er det en Styrelse fra dig? Ham nytte
De intet — Hvis jeg vandt? — Den arme Fanny!
Hun tøver, kommer vistnok trøstesløs;
Saa er der ingen Redning. Vinder jeg,
Saa er min Nød forbi; og taber jeg,
Da bli'er ei Nøden større nu end før.

George
(rasler med Tærningerne i Bægeret).

Betænker du dig, gamle Kammerat?

Robin.

Ja! — Jeg vil spille høieste Dine med dig
Om hundred Kroner.

George.

Det var ret! See her,
Du seer min Pung er fuld af Sølv.

Robin (tager sin frem).

Her er
Tohundred Kroner.

George.

Godt! Saa lad os lægge,
Dem begge her paa Bordet da.

Robin (sukker).

Velan!
Om hundred Kroner høieſt Dine.

George.

Rigtig!
Jeg vil begynde. (Kaſter.) Fem og Tre er Otte!

Robin (ængſtelig).

Hvad? Otte? Det var høit.

George.

Nu?

Robin (glad efter at have kaſtet).

Sexer alle!

George.

Der vandt du hundred Kroner. Om igien!

Robin.

Nu vel! (Sagte:) Kun eengang til, du gode Skiæbne!
Saa aldrig mere Tærning i min Haand.

George.

Kaſt nu! Ovit eller dobbelt!

Robin.

Ja!

George.

Saa ſkynd dig!

Robin.

Ja! (Kaſter med ſtigende Glæde.) Fem og Fem er Ti.

George.

Det var forbandet!

(Kaster.)

Men Sex og Fem er Elleve. Qvit!

Robin (nedslaaet).

Qvit!

George.

Det varer mig for længe. Skal vi tage
Engang for alle, Bro'er, om hvad du har
I Pungen?

Robin (spændt).

Ja!

(Det lille Barn vaagner derinde og græder.)

Ak, Barnet vaagner!

George.

Nu,

Hvad siger det?

Robin.

Jeg tysse maa paa hende.

George.

Kast først! saa gaaer jeg.

Barnet (indenfor grædende).

Fader! Gode Fader!

Robin.

Hun kalder mig med Graad.

George.

Vær ingen Nar!

Spil først, saa er det giort.

Robin.

Nu da i Guds Navn!

(Kaster.)

To Esser! Jeg Ulykkelige!

George.

Hvad

Har Gud at gisre med Hazardspil? (Kaster.)

Een —

Og To er Tre. Eet Die meer end du.

Robin (med et Skrig).

Kun Eet?

George (rolig).

Jeg bruger ingen fleer. (Han tager Pengene.)

Nu da,

God Nat, min gamle Kammerat! Jeg vil
Ei holde dig. De kalde dig derinde.
Den Lille skriger.

Robin (griber ham i Brystet).

Nedrige Bedrager!

Giv mig min Pung igien.

George.

Saa sagte, sagte!

Du river mig Rabatterne fra Kiolen.

Robin (rasende).

Jeg river dig dit Hierte ud af Livet,
Fordømte Karl!

George (vrider sig fra ham).

Den lille Draabe Viin

Har giort ham ør i Hov'det alt.

Robin

(springer ind i Forstuen og henter sit Sværd).

Her staaer jeg!

Død eller Penge! Giv mig dine Kroner!
Hvis ikke tag mit Liv.

George (trækker).

Nu vaagner jo
Det martialske Væsen pludselig.
Det kan jeg ikke lide. Vel! En lille Prove.
(De fægte. George saarer Robin, han tumler hen paa Bænken.)

George.

Traf det?

Robin.

Jeg haaber jeg har nok.

George.

Aa Snak!
Det var jo kun et Stik ved Nøglebenet.
Det bløder ikke stærkt.

Robin.

Jeg føler det.

George.

Det gior mig ondt for dig, min Kammerat!
Men paa min Siæl, det var din egen Skyld.
Naar du vil drikke, maa du taale Viin;
Naar du vil spille Tærninger, saa maa
Du finde dig i Tab; og vil du fægte
Maa du ei glemme contre dégager.

Robin.

Sørg for min Kone, for mit stakkels Barn,
Naar jeg er død.

George.

Det maa vor Herre giøre.
Der har du tyve Kroner til en Feldtskiær!
Farvel! og brug herefter din Forstand!

Jeg ſørger ikke meer for dig, min Bro'er!
Og ikke meer for dem end for mig ſelv.
Jeg ſynger, drikker, og gaaer videre.
Og hvis imorgen hændes mig det ſamme
Som dig, ſaa ſynger jeg, ifald jeg kan,
Det ſidſte Vers af hvad vi nylig ſang;
Og det vil jeg nu ſynge dig til Afſked:

Falmer hen den ſkiønne Mø,
Som du nylig kyſte;
Skal du ei paa Verdens Dø
Længer dig forlyſte;
Blomſten viſner, Kiød er Hø,
Høet maa man høſte;
Eengang ſkal vi alle døe.
Lad ſaa det dig trøſte!

(Han lægger Pengene paa Bordet og gaaer.)

Fierde Handling.

Værelse hos Robin.

Fanny. En Læge.

Fanny.

Saa kan jeg være vis derpaa, Herr Doctor!
At Saaret ei er dødeligt?

Læg en.

Ei Snak!
Det har ei naaet Ribbenet ret engang.
Arteria mammaria externa
Er kun læderet, og ved Compressionen
Jeg hindret har at han forbløder sig.
Han har ei mistet meget Blod; men lidt
Endeel af Sindsurolighed. Han fabler
Bestandig om at døe i Morgen tidlig,
Om Klokken tre. Det er det værste! Thi
Man har Exempler paa, at mangen Syg
Just hensov til bestemte Klokkeslet,
Fordi han troede det.

Fanny.

Ja I har ret,
Deslige Griller ere farlige.

Og derfor, tænker jeg, det er vel bedst,
At stille Uhret over Klokken tre,
Naar næstegang han slumrer ind. Naar da
Han vaagner, vil han troe den fæle Stund
Er overstaaet. Er først Frygten borte,
Saa er vel ogsaa Hielpen nær. Ei sandt?

Lægen.

I taler som en snild, erfaren Kone.
Har I studeret Medicin?

Fanny.

Nei, aldrig.

Lægen.

Man skulde troe det. I det mindste har I
Dog læst endeel om Physiologien?
Pathologien er Jer velbekiendt!

Fanny.

Paa ingen Maade. Hvad jeg siger lærer
Jo sund naturlig Menneskeforstand.

Lægen.

Ja seer man vel! Og Menneskeforstand
Den læser man sig ikke til af Bøger;
Det har jeg selv erfaret.

Fanny.

Min Herr Doctor!
I er en god, en hielpsom Mand, det veed jeg,
Og I vil hielpe mig i Nødens Time.
Seer I — jeg maa forlade Jer, forlade
Min stakkels Mand! Jeg maa et Ærind ud
Saa silde som det er.

Lægen.

Gaae I med Gud!
Han er forbunden; nu beroer det kun

Paa at han ligger stille. Hvad især
Nødvendig fordres, er, at smukt han holder
Affecten i Fornuftens stramme Tøile.
Naar I er borte, vil det bedre skee,
Saa falder alle Suk, Lamentationer,
Haandtryk, og Blik, og hvad det hedder, bort.
Gaae I! jeg skal nok vaage ved hans Seng.

Fanny.

Gud lønne Jer! jeg kan det ei.

Lægen.

Ei hvad!
Enhver kan komme let paa Knæene
I disse Tider; jeg forlanger intet.
Min Datter Fikke har Jer dog saa kiær;
Hun lærer meget af Jer; sidder tidt
Og sladdrer med Jer, naar I strikker Strømper.
Ei sandt? Den Pige lover godt?

Fanny.

Tilvisse!

Lægen.

Gaae I med Gud! jeg skal nok vaage for Jer!

Robin (indenfor).

Min Fanny!

Lægen.

Bliv I her! Jeg skal nok give
Ham lidt at drikke. Har I kun en Pibe?
Har I Tobak?

Fanny.

I Vinduet derinde.

Lægen.

Godt! og i Pulterkamret har jeg funden

En gammel sønderslidt Pharmacopie.
Gud veed, hvor den er kommet der?

Fanny.

Vi have
Dog nogle Morskabsbøger, hvis I vil —

Lægen.

Jeg læser aldrig for at more mig,
Men for at lære noget.

(Robin kalder.)

Ja! ja! ja!
Nu kommer jeg! Naar slig en Patient
Faaer sig et lille Fluestik ved Halsen,
Saa troer han strax, det hele Solsystem
Er kommet af sin Ligevægt. Taalmodig!

(Han gaaer.)

Fanny (alene).

Det er besluttet! der maa voves alt.
Jeg gaaer i Mørket ud til Ludlams Hule.
Snart er det Midnat — Dette lille Guldkors,
Som salig Moder gav mig da hun døde,
Jeg lægger til de Hundredoghalvfems!
Og Bettys lille Skee, og Sølvmedaillen
Af hendes Sparebøsse! Mine Klæder,
Mit Silketørklæd og det fine Lagen
Fra Brudesengen. Ak det kan vist ei
Forslaae; det giør ei firehundred Kroner;
Men saa skal mine Suk og mine Taarer
Og mine varme Bønner giøre fyldest
For Manglen i den skyldte Sum. Og hvis
Det ei kan være andet — nu, saa vil
Jeg gierne døe for dig, min Robin, hvis
Mit Liv kan redde dit!

Farvel min Mand! min Elskelige!
Din Fanny gaaer i Graven glad for dig.
Ak stakkels Betty! arme Pige!
Skal aldrig meer du favne mig?

Ti, Fanny! Lad ei Taaren rinde,
Om end i Hulen flyde skal dit Blod!
Nu gielder det at vise Mod
Og Troskab som en Ægtequinde.
Farvel min Mand, min Elskelige!
Din Fanny gaaer for dig i Graven glad.
Og du, min Betty, arme Pige!
Hist skal vi aldrig skilles ad!

(Hun gaaer.)

Ridderſalen paa Borgen.

Gammel gothisk, stor og hvælvet. Et stort Bord af Ibenholdt med dreiede Sneglebeen staaer midt paa Gulvet, opfyldt med Manuscripter og Pergamentsruller.

Klara kommer med en Vorstabel.

Her er jeg da! End smerter det min Haand,
Saaledes har jeg maattet dreie Nøglen.
Det lader til, her har ei været Folk
I mange Aar. Dog har i Nat min Tante
Bestilt mig hid. (Smilende:) Min gode Onkel Harry!
Den gamle Tom! Jeg mærkte de var bange.
Jeg frygter ogsaa, men for Williams Liv,
Deraf det kommer vel, min Phantasie
Faaer ikke Tid til ørkesløse Frygt.

(Seer paa Gulvet.)

Hvad ligger der? En stor sølvarmet Stage
Med Voxlys i. Det lader til, den eengang
Er tabt af Haanden i Forskrækkelse.
Men, o jeg elsker denne Ridderſal!
Hvor dog det er høitideligt! Og selv
Det Skrækkelige faaer en egen Pirren.

Her sad de gamle Fædre
Ved breden Bord,
For Dagens Fest at hædre
Med Gammensord.

I Staal, som halve Guder,
Med Blus paa Kind;
Fra farvebrændte Ruder
Flød Solens Skin.

Hvor er den gamle Vælde?
Mon Kraften døer?
End staae de stærke Fielde
Saa høit som før;
Men længe sank i Dalen
De visne Løv;
Nu sørger Ridderſalen,
Bedækt med Støv.

Mon jeg vel sørge skulde,
For her var skiønt?
Snart svinder Vintrens Kulde
For Vaarens Grønt.
Hvi klynke blandt de Døde
I Gravens Læ,
Naar nye Frugter gløde
Paa Livets Træ?

(Hun sætter sig ved Bordet.)

Her ligge disse gamle Skrifter! Ja
Hvis blot man kunde finde Mening i dem.
Det maa min Tante hielpe mig lidt med.
Man kan ei see! — Jeg tage vil den store
Sølvlysestage der paa Gulvet; tænde
Dens Lys, og slukke saa Vorstabelen.

(Hun tænder de tre Lys.)

Hvad ligger der? Et gammelt Pergament,
Heel tæt beskrevet, og med mange Pletter
Af Fugtighed. (Læser:) „Balladen om Fru Klara,
Det hvide Gienfærd, paa det gamle Blackstone."
Blackstone? Det er jo dette Slot! Om Klara,
Min Navne? Tante hedder ogsaa Klara.
Det Navn maa være gammelt i vor Slægt.

Den maa jeg læse! Men den er udslettet
Paa mange Steder. Det vil koste meget
At faae en Mening ud deraf.

(En sagte Musik, som Klara ikke mærker, begynder nu naar hun tier, og hører op naar hun taler.)

(Hun læser:)

„Hør du, som finder Tiden lang
Ved Lampens blege Lue!
Jeg synger dig en gammel Sang
Om Borgens første Frue.
Hun glimred rigt i Ædelsteen,
Nu ligger hendes møre Been
I linnedhvide Klæder
Bag Fiælen, hvor du træder."

Hielp, Himmel!

(Hun springer op med Pergamentet i Haand.)

Der? Ja ved Himlen, Brøderne var løse!
Det mærked jeg jo tydeligt. Gud! stod
Jeg paa min Oldemoders Liig?

(En sagte Sørgemusik.)

Nu maa
Jeg læse meer. Det er en gyselig,
En svar Misgierning, som desværre jeg
For silde skal opdage. — Pergamentet
Er plettet her; jeg kan slet ikke læse
Det ret. Her er det atter læseligt.

(Læser:)

„Da hendes Barn nu døde snart,
Fordi hun ei det heged;
Og da med hendes Flaneart
Hun Hierterne bevæged;
Da —"

Atter udslukt, atter uden Mening.

(Musiken stiger og udtrykker Lidenskab.)

Uagtet alle mugne Pletter, al
Udviskning, maa jeg giætte mig til Resten.

(Læser:)
„Fitz Oven hen til bratte Strand
Har lokket hendes Ægtemand.
Nu ligger han begravet
Hvor Stenen staaer i Havet.

(Stærke truende Toner.)

Hvad maa jeg høre! Hundred Gange saae jeg
Den høie Steen imellem Bølgerne,
Naar jeg om Aftnen stod ved Solens Nedgang.
Tidt sad en Maage der og skreg saa fælt
Og stirred hen paa mig. — Her bliver Skriften
Saa rød som Blod, men mere tydelig:

(Læser:)
„Retfærdigheden slumrer ei,
Snart følte hun det værre;
Hun maatte gaae den samme Vei,
Som hendes Ægteherre.
Her Boleren i Nidkiærhed
Har hende stødt med Dolken ned.
Hun laae med blege Miner
Bag blodige Gardiner:

(Sørgetoner.)

En Kiste nu bag Altret staaer,
Kun fyldt med Gruus og Stene;
Men hver en Nat Fru Klara gaaer
Sørgmodig og alene.
Til Straf for hendes Ødselhed
Af Vindetrappen op og ned
Aarvaagent maa hun trippe,
Med husligt Nøgleknippe.

Og dybt i Hulen, hvor hun først
Sin Boler satte Stevne,
Der maa hun nu med blodig Tørst
Letsindigheden hævne;
Maa give Hver, som give bød;
Men straffe strax med bedske Død,
Den dvælende Betaler,
Naar Tiden han forhaler.

Først naar en Mø af hendes Slægt
Paa denne Borg vil bygge,
Som tager i sin Varetægt
Den arme, blege Skygge;
En Mø uskyldig, huld, og reen,
Som lader hendes trætte Been
I Christenjord begrave;
Da — —"

Atter slettet ud!

(Holder Pergamentet utaalmodig for Lyset.)

Hvad da? Hvad da?

(Ved at holde Skriftet for Lyset mørkner hun den modsatte Side af Ridderſalen; i det hun nu tager det tilbage igien, staaer den hvide Kone lige over for, bag den Stol hun sad paa, læner sig til Ryggen med sammenslyngte Arme og betragter hende veemodigt.)

Den hvide Kone.

Da faaer hun Ro i Graven!

Klara (forfærdet).

O min Gud!
Frels mig! Der staaer hun med sit Nøgleknippe!
Ave Maria!

(Melodier udtrykke hendes Forfærdelse, og det Høitidelige i Øieblikket.)

Gienfærdet
(under Mellemklang af gyselige Sørgetoner).

Klara! Frygter du
En luftig, let, en ulyksalig Skygge?
O skiænk mig atter Ro!
O skiænk mig atter Ro! Du kan, du kan!
Begrav de trætte Been! — (Peger paa Gulvet.)
Her ligger jeg, med Strikker sammensnørt;
Mit arme Hoved skiændigt bundet ned
Mod Hælene. Tinkisten er saa trang!
Begrav i Christenjord din Stammemoder!
Du redder mangt et Liv!
Thi nede — dybt i Hulen — kold og grum, —
Som Havets Bølge, der har dræbt min Husbond,
I Morgendæmringen — jeg myrde maa,
Som følesløs Natur,

Mens Hiertet brænder hisset i sin Skiærsild.
Forløs mig!
Bring mine støvbedækte Been til Graven!
Lad Siælemesser synges over mig,
Forbi den fæle Ludlams Hule!
Men skynd dig,
Før Morgenhanens Gal!
Hvis ei dit Smil forvandler sig til Taarer.
God Nat!
Jeg kommer aldrig meer, hvis selv du vil.
Red mig en Seng af fire lange Fiæle!
Jeg er saa træt!
Farvel!

(Hun synker i Jorden.)

Klara.

O Himmel, Hielp! Maria! Alle Helgen!

Sir Harry Turner, med **Tom** og alle Borgens Folk kommer med Fakler. **Borgkapellanen** foran med et Røgelsekar.

Chor.

Hun skriger! Ak den Arme!
Maria sig forbarme!
Hun ligger bleg paa Jorden der.
Hvo vover sig vel nær?
Gaa, Broder Martin, I foran!
I er en from, behiertet Mand.
Om Helved end vil spøge,
Kan dog os Himlen frie.

Munken.

Jeg vil begynde med at røge —
Vil læse Litanie.

Sir Harry (til Klara).

Bedste Klara, elskte Datter!
Tving din Angest, reis dig atter!
Luften her er tung og qvalm.

Chor.

Luften her er tung og qvalm.

Munken (kommer Rogelse paa Ilden).

Aabner Vinduet, lad Luften
Blande sig med Virakduften!
Saa er den ei længer qvalm.
(Man aabner et Vindue.)

Chor.

Ro paa Fieldet, Ro i Dalen!
Neden under Nattergalen
Venligt slaaer i høien Alm.

Klara

(som har fattet sig noget, peger forfærdet hen for sig og siger):
Der sank hun ned!

Sir Harry.

Hvem, elskte Klare?

Klara (slaaer Hænderne sammen).

O Gud, hvad maa jeg aabenbare?

Tom.

Her er ei Stedet, her er ei Tiden.
Dvæle vi her, da Glæde, kun liden,
Finde vi skal!

Sir Harry.

Alt kan i Fred man afgiøre siden;
Lad os forlade den rædsomme Hal.

Chor.

Lad os forlade den rædsomme Hal.
(De gaae.)

Femte Handling.

Ludlams Hule.

Mørkt.

Fanny alene.

Her er jeg da! Derhenne hvælver sig
Den gyselige Hule. Der kan ikke
Nu være længe til Dagbrækningen.
Det er saa koldt! Det graaner alt i Osten.
Den vaade Dug opfylder Natteluften,
Den er ei faldet end. Saa skynd dig, strænge
Retfærdige! før Solens Purpur kommer.
Lad alt da være overstridt! O Gud!
Skal Morgenduggen, naar dens Perler funkle,
Opreise Haabets Blomster? Eller skal
Den fugte Sandet kun paa vore Grave?

(Gaaer hen til Brønden og lægger de Penge og Sager, hun har, paa Randen; derpaa træder hun angst ud af Hulen igien og knæler i Forgrunden.)

Strænge Fru Ludlam i Biergenes Slotte!
Dig nu tilhører min Skiæbne, mit Liv!
Naadig dig viis! ved din truende Grotte
Knæler en tro, en ulykkelig Viv.
Ei for at vinde dit Mammon hun rørte
Dristig ved Randen af sneehvide Brønd;
Kun hendes ængstlige Bønner du hørte,

For at afbede den Elskedes Synd.
Vær nu ei grusom! Tag hvad vi eie!
Skaan kun hans Blod!
Men — hvis kun Blodet kan Brøden opveie, —
Vel! til at døe for min Mand har jeg Mod!

(Med Hænderne korslagte paa Brystet, venter hun sin Skiæbne. Man hører Noget pusle i Baggrunden.)

Fanny.

Der kommer hun. O Himmel, staa mig bi!

Den lille **Betty** kommer grædende.

Moder! Moder! hvor blev du af?

Fanny (springer op).

Hvad hører jeg? Min Bettys Røst!

Betty.

Der er du!

(Løber hen og omfavner hende.)

Fanny.

Betty, mit elskte Barn! er det en Drøm?
Er det dig selv?

Betty.

Betty gaae med Moder! Betty tør ikke blive hiemme hos den fremmede Doctor!

Fanny.

Hvorledes kom du her den lange Vei?

Betty.

Betty fulgte Moder i Hælene. Kom, Moder! Ikke gaae ind i den fugtige Hule.

Fanny.

Ulykkelige!

(Tager hende i sine Arme og kysser hende.)

O min Gud! var det
Fordi jeg skulde sige dig det sidste
Farvel, mit elskte Barn?

Betty.

See, søde Moder!
Den smukke hvide Frue, som der sidder
Paa Bænken henne!

Fanny
(sætter Barnet ned i Forskrækkelse).

Hvor? Jesu Maria!

Betty.

Derhenne, Moder!

Den hvide Kone sidder i Baggrunden ved Brønden, i Skinnet af en blegblaa Straale, som falder ned fra Loftet tværs giennem Hulen.

Betty.

See, hun vinker mig!
Hun viser mig en Kage! Faaer jeg den?
(Barnet løber hen og omfavner den hvide Skikkelse; denne slynger sine Arme om Barnets Hals.)

Fanny.

Gud frels mig! Betty, kom tilbage, Betty!
Min Betty, kom!

Ludlam
(stryger Barnet tre Gange med Fingerspidserne fra Panden ned over Skuldrene, saa det strax falder i en magnetisk Søvn. Til Fanny, streng og rolig):

Hvad vil du i min Hule,
Forvovne Dødelige?

Fanny.

Strenge Ludlam!
Tilgiv! Jeg vil — jeg kom for at betale
Min Robins Gield.

Ludlam.

Du bringer kun det Halve.

Fanny.

Lidt meer! Jeg bringer alt hvad jeg formaaer.

Ludlam.

Men kun det Halve.

Fanny.

Strenge Moder Ludlam,
Tiltakke tag! Han eier intet meer.

Ludlam.

Naar Solens første Straale falder ind
Paa Brøndens Rand, og speiler sig ei i
De firehundred blanke Solverkroner,
Da maa min Skyldner døe.

Fanny.

Barmhiertighed!

Ludlam.

Betal mig mine Kroner!

Fanny.

O skaan hans Blod!

Ludlam.

Hans Blod for mine Kroner!

Fanny.

Tag mit!

Ludlam.

Det er ei hans.

Fanny.

Saa døer jeg med ham!
(Vil gaae.)

Ludlam.

Bliv, Fanny! Du kan redde ham! — Du kunde,
Hvis du har Mod.

Fanny.

Mod? O, til alt! Siig frem!

Ludlam.

Giv mig hans Barn!

Fanny.

Min Betty? Alle Helgne!

Ludlam.

Giv mig hans Barn! saa faaer jeg Robins Blod.

Fanny.

O Gud! O græsselige Nød! Nei, aldrig!
I en uskyldig Engels rene Blod
Du kiøle vil din Hævn? — Saa tag hans Blod,
Tag mit, Blodtørstige! Løvinden veed
At redde sine Unger.

(Hun løber hen, river Barnet af hendes Skiød og trykker det til sit Bryst.)

Betty

(vaagner, smiler, klapper hende paa Kinden, kysser hende og siger):

Min søde Moder!

Fanny

(knæler med Barnet og strækker sin Haand mod Himlen).

Du som i Skyen troner i det Høie,
Hos Faderen i Salighedens Hiem;
Som smilte til de Smaae med kiærligt Øie,
Og sagde: Himmelen tilhører dem!
En Engel smiler her til dine Himle,
Fra Moderbrystet fuldt af Kiærlighed;
O send en Skok af dine Engle ned,
Og red os af det Svælg, hvori vi svimle!

(Hun har neppe endt disse Ord, før Hulen lukker sig. Man hører høitidelige Toner af et sig nærmende Liigfølge. Fanny træder tilside. En sort Liigkiste bliver langsomt baaret over Skuepladsen.)

Choral.

Jorde vi de trætte Been
I den stille Natteskygge,
Bag den mørke Bøgegreen,
Hist hvor Nattergale bygge.
Ovidre skal de Dødes Ven
Venligt om Opstandelsen.

Herſker over Død og Liv,
Lad den Arme Naaden finde!
Kiærlighedens Gud, tilgiv
Støvet af en Synderinde!
Og naar Graven lukker ſig,
Svæve Siælen frelſt til dig!

(De gaae med Liigkiſten.)

Robin kommer i ſtærk Sindsbevægelſe med ſit gamle Sværd ved Siden, fulgt af **Lægen.**

Lægen.

Nu er vi her! Nu har jeg føiet Eder
I et urimeligt Forlangende;
Fordi jeg veed, at Phantaſien ſkader
Jer meer end Saaret.

Robin.

Der er ingen Hule!
Den er alt lukket til.

Lægen.

Var der en Hule?

Robin.

Den har alt ſammenknugt min Fanny, dræbt
Min ſtakkels Betty med ſin haarde Væg. —
O arme Fanny! her, her ſteg du ned,
Ned med dit Barn, der ubekymret om
Sin Skiæbne ſmilte ſidſtegang til Maanen,
Før Mulmet ſlugte det. — Nu ſkal du da
Som en urolig Skygge, der har glemt
Sin Halvedeel paa Jorden, puſle frem
Ved Midnat; bleg ſom Marmoret i Klippen,
Med Jordbeeg og med Flinteſteen i Lokken,
Som Kilden hæs, med Barnet i din Arm, —
Saa ſkal du ſtaae til Rædſel ved mit Leie!

Lægen.

Den arme Mand! En sælsom Feberhede.

Robin.

Nei, nei! Du deelte min — min Skiæbne, Fanny!
Jeg deler din, og følger dig i Bierget.
Og Biergets Heltemalm, det stærke Staal,
Skal aabne mig en Vei til dig og Døden.
(Han drager sit Sværd og sætter sig det for Brystet.)

Fanny kommer ilende ind igien og holder hans Haand tilbage.

Min Robin! Holdt! Din Fanny, Betty lever!
Din Sorg har løst sig op i Fryd. Du græder?
Du elsker mig? O, jeg Lykkalige!
(Hun omfavner ham.)

Robin.

Du lever! Drømmer jeg? O elskte Barn!
(Han tager den Lille i sine Arme og kysser hende.)
Hvorledes fatter jeg min hele Lykke?
Forsonet Ludlam! Hulens Indgang lukket!

Fanny.

Tys! tys! Jeg hører huld Musik i Bierget.
(Alle lytte.)

Choral
(indenfor af tre Stemmer).

Nu Breden er forsvundet,
Hist har hun Naade fundet,
Tak være Pigens Mod!
I Graven Ludlam sover,
Og Biergets kolde Vover
Ei tørste længer efter Blod.

Robin.

O gode Gud!

Fanny.

Troer jeg mit eget Øre?

(Hulen aabner sig. Den er oplyst, og udsmykket med Roser, Lilier og Løv; Biergchrystaller og metalglimrende Tapper i Loftet. Istedet for Bronden seer man et hvidt Alter, med en klar Lue. Tre vingede Piger i hvide Klæder knæle ved Altret og synge:)

Thi Ægtetroskabs Dyder
Har sonet hendes Lyder
Med hellig Qvindetaal;
Og Ynglingsheltemodet
Har atter tvættet Blodet
Af Sværdets grumme Morderstaal.

Nu være Fred med Eder!
Et venligt Væsen freder
Om Eders Held og Ro.
Vi Borgen vil beskytte,
Og Nøisomhedens Hytte,
Og Kiærlighedens Rosenbo.

(Hulen lukker sig.)

Robin

(omfavner Fanny og Betty).

O Fanny! Betty!

Fanny.

Under over Under!

(Man hører Krigsmusik.)

Robin.

De komme hiem! De drage hiem med Seier!
Min William, lever du? Sir Harry Turner,
Miss Klara har alt mødt og følger dem.

(Marsch.)

Sir Oliver. William. En Trop **Biergskotter.** **Sir Harry Turner. Miss Klara** med **Folge** Forældrene ile hen og omfavne William.

Oliver.

Mens varmt jeg takker hver en Ungersvend
Af Egnen, for den sieldne Tapperhed,

Hvormed han har beviist sit Krav i Nat
Paa Kongens Naade, Fædrelandets Agt,
Maa jeg især udmærke William Robin.
Den unge Helt, der først med Sværd i Haand
Paa Muren stod; mens Fiendens Kugler pebe
Forgiæves om hans Tindinger; som virked,
At Britten, slagen af panisk Skræk,
Os giorde Stormen let og Seiren sikker.
Udmærket Handling har sin egen Løn
I Ædlings Hierte; men det glæder Manden.
At være agtet dog for hvad han er.
Knæl for din Gud!
For Kongen og den gamle Høvedsmand,
Der staaer for dig, og som, idet han rører
Din Skulder i Trefoldighedens Navn,
Indlemmer dig i et ærværdigt Samfund!

(William knæler, der stødes i Trompeter.)

Oliver

(slaaer ham til Ridder).

Beskyt som Christen den katholske Kirke!
Værn for din Konges Throne som en Helt!
Vær Enkers og vær Faderløses Ven!

(Trompeterne lyde, Oliver omfavner ham.)

Klara.

Nu er hans Stav forvandlet til en Landse,
Hans Hat til en Hielm, hans Taske til et Skiold;
Og Oldtids blanke, stolte Helteſværd
Har ydmygt bøiet sig imod hans Skulder!

Oliver

(med en Egekrands).

Hav Tak endnu engang hver enkelt Mand,
Som stred i Nat! Han være sig bevidst,
At et uvisneligt, et helligt Løv,
At denne Egekrands tilhører ham.
Men, da det ikke sømmer sig at skille

Den sønder Blad for Blad, saa tag den, William,
Og giem den til Erindring om i Dag!

William.

Herr Oberst en Skotte maa slaae for sit Land,
Det er jo hans Kald og hans Pligt;
Saa giorde de Fædre, hvad læse vi kan
I Skialdenes Digt.
Og naar de kom hiem fra den blodige Dands,
Da skiænkte de Mona den hellige Krands.
Thi Helten bør Krandsen kun binde
For Skiønheds Gudinde;
Men Skiønheden aldrig forgaaer: —
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Chor af Krigere
(gientage hvergang den sidste Sætning):

Thi Helten ꝛc.

William.

Druiderne flygted ved Præsternes Bøn,
Og Mona vor Klippe forlod;
Men Jomfru Maria nu dobbelt saa skiøn
For Alteret stod.
Og naar de kom hiem fra den blodige Leeg,
Da skiænkte Maria de Krandsen af Eeg.
Thi Helten bør Krandsen kun binde
For Skiønheds Gudinde;
Men Skiønheden aldrig forgaaer: —
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Choret.

Thi Helten ꝛc.

William.

Hvi hænge de Krandse da stedse paa Steen?
Hvi stedse paa Lærred og Træ?
Her blomstrer et Billed af Jomfruen reen
I Lundenes Læ!
Miss Klara da bære paa guldgule Lok
De Blade, som vandtes af Ynglingers Flok.

Thi Helten bør Krandsen kun binde
For Skionheds Gudinde;
Og Skionheden aldrig forgaaer: —
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Choret.

Thi Helten bør Krandsen kun binde,
For Skionheds Gudinde ꝛc.

Sir Oliver.

Dit Ord beviser høvisk, som din Daad,
Min tappre Søn, at du er skabt til Ridder;
Thi Styrken kan sig ikkun selv belønne,
Ved at erkiende Magten af det Skiønne.
(Til Klara:)
Tag Krandsen, ædle Fingals Mø! tryk den
Om dine fulde, lysegule Lokker!

Sir Harry.

Du lønner ham? Saa maa jeg ogsaa lønne!
William! omfavn din Klara, som din Brud.

William.

O Salighed!

Klara.

O William!

(De omfavne hinanden.)

Sir Oliver (forundret).

Hænger det
Saaledes sammen? Ha, Victoria!
Nu seer man, hvorfra Helteluen kommer.
Naar ret vi undersøge, skal man finde,
Det er Mis Klara, som har vundet Skandsen!
Hvor billigt, at hun bærer Egekrandsen.
(Til Trommeslageren:)
Nu, slaa din Trille! Kampens stive Nække
Opløse sig bag Fredens Rosenhække.

(Trommeslag; Gelederne opløse sig og Soldaterne hilse paa Pigerne i Sir Harrys Følge.)

Chor.

Lykſalige Helt, ſom ſlig Skiønhed beſidder!
Lykſalige Mø, med ſaa herlig en Ridder!
Nu Held Eder, Held!
Med Roſer har Kiærlighed flettet dem ſammen,
Saa trofaſt, ſom Vedbend ſig vinder om Stammen
I Skovens Capel!

Robin.

Min Søn!

William.

Min Fader! Sign vor Kiærlighed!

(Robin og Fanny omfavne Klara.)

Chor

Som Tordenen ſvinder ved Blomſternes Duften,
Naar først den har rendſet og kiølet os Luften
Og ſkiænket os Regn;
Saa tier nu Krigen, dens Torden ei støier,
Og Sangens livſalige Toner fornøier
Kun Fieldenes Egn!

Røverborgen.

Et Syngespil.

Almarik, Connetable af Frankrig.
Ridder Bernard af Andosse.
Adelaide, hans Datter.
Therese, hendes Veninde.
Aimar af Castellane, Ridder.
Richard af Orange, Almariks Vaabendrager.
Juliane, en ung Dame.
Rocheloup, Røverhøvding.
Malcolm,
Camillo,
Izarn,
Roux,
Ramonneur og
Flere Røvere.
Birgitte, deres Husholderske.
Hyrder, Krigere.

Første Handling.

Mørk Skov; Lyn og Torden.

Aimar kommer forvildet.

Hvad frygteligt Bulder!
Hør opbragte Sky, hvor den brøler.
Selv Biergenes Skulder
Dybt Slaget af Lynene føler.
Den mørke Befæstning nedsender
Sin Straale med Jil;
Og svovlblaa brænder
Den knittrende Piil.

Sylvester! — Kun Echo svarer.
Hvor blev de tappre Skarer?
Roland! Clermont! Henry!
Hvor skal jeg dem i dette Mørke søge?
Forgiæves Stemmen lyder.
Men o! sig Skyen bryder!
Og Solen skinner i de dunkle Bøge.

Den rædselsfulde Torden tier;
Og Fuglens muntre Melodier,
Med dobbelt Sødme, dobbelt Lyst,
Alt toner fra det purpurdækte Bryst.
Livsaligt ender Dagens Aften:
For Skionheds Ynde knæler Kraften.
O Ridder kom! Kom, Troubadour!
Og lær, som Kriger og som Digter,
I Skovens Hvælving dine Pligter
Af en fødtrødmende Natur.

Hvis kun man atter kunde Veien kiende.

(Raaber:)

He! heida der! Er Ingen, som kan lede
Uheldig Ridder, fulgt af Stormens Vrede,
Til Veien og til sine tappre Svende?

(Han lytter.)

Bedrager mig mit Øre?
O, det er smukt at høre!
Hvor Skov sig tættest hvælver,
Et Krumhorns Tone giennem Luften skiælver.

(Et Horn høres bag Skuepladsen.)

Aimar.

Hvo est du, snilde Spillemand! som færdigt
Formaaer at tolke, værdigt,
De Følelser, som Hiertet har i Eie,
Igiennem Malmets huulthensvungte Veie?
Hvor est du? Lad dig skue! — —
Der staaer han hist i Aftenrødens Lue,
Og støtter sig, med Knæet
Slyngt over Benet, skiødesløst til Træet.

Camillo kommer i en grøn Trøie, med Jagthorn ved Siden.

Aimar.

Hvem er du?

Camillo.

Mine Triller
Har sagt Jer det. Jeg er en Jagthornspiller!

Aimar.

Der har du Ret! Men det er ogsaa Flere.
Ifald jeg ønskte nu at vide mere?

Camillo.

I veed, hvad jeg igien om Jer kan vide!
Af dette smukke Sværd ved Eders Side,

Samt Fiæren, der i Silkehatten sidder,
Jeg seer, I er en Ridder.

Aimar.

At vide meer, jeg troer, du ei behøver,
For mig paa Vei at vise.

Camillo.

Forsigtighed man aldrig nok bør prise. —
Hvis nu I var en Røver?

Aimar (smilende).

En Røver! Seer jeg ud til det?

Camillo.

Paa Haaret
Man skiller Ulv fra Faaret;
Men Mennesker, især saa henad Natten,
Man kiender ei paa Kiolen og paa Hatten.

Aimar.

At skiule mig, var aldrig end min Vane.
Jeg heller aldrig dulgte
Mit gode Navn, skiøndt Skiæbnen det forfulgte.
Jeg kalder mig Aimar af Castellane.

Camillo.

Af Castellane! giør mig dog den Ære
At sige mig, hvor monne det vel være?

Aimar.

Ved Rhones snare dunkelkiøle Vove
Stod mine Fædres Borg, med Taarnemuren,
Forskiønnende Naturen,
Omringt af Marker og Orangeskove.

Camillo.

Stod? Staaer nu Slottet ikke meer, Gud bedre!
Som før for Eders Fædre?

Aimar.

Ak nei!

Camillo.

Tidt boier Lykken sig som Sivet.

Aimar.

I Kampen mistede min Fader Livet.
Jeg var et Barn. I Natten ud, den sorte,
Jeg flygter bleg. Da aabner sine Porte
Mig huldt en Ridder, rørt af mine Klager.
Hos Greven af Foix som Vaabendrager —
Du kiender ham?

Camillo.

Nei.

Aimar.

Lod jeg strax mig fæste.
Jeg bar hans Skiold, jeg strigled ham hans Heste,
Og holdt opmærksom Vagten
I Krigen, ved Turnering, og paa Jagten.

Camillo.

Saa har I vel ret tappert lært at stride?

Aimar.

Opdragen ved en deilig Piges Side
Blev snart Adelaide
Mit Hiertes Herskerinde,
Mit Livs, min Dods, min Kiærligheds Gudinde.

Camillo.

Ja det forstaaer sig: Kiærlighed og Ære!
Man siger, mindre kan det ikke være.

Aimar.

Men Krigens fæle Torden
Forbittret ruller atter over Jorden,

Og vilde Skarer bruse
Nu mod den ædle Raimond af Toulouse.

Camillo (afsides).

Den ædle Raimond! Kiætternes Forsvarer!
Som lagde selv sin Haand paa Pavens Skarer.

Aimar.

Min Herre iler ham til Hielp i Noden,
Den Kiække trodser Døden,
Høit Avignons, Toulouses Faner stande.
En Steen fra Volden traf den skumle Pande,
Den stolte Montfort maa i Græsset bide;
Forsagt de Franske stride;
Men Haabet kraftigt taler,
Og vækker Mod i vore Provenzaler.

Camillo (afsides).

En Kæmpe, seer man, af en Kiætterskare.
Det kan jeg vel forsvare.
Friskt Mod, Camillo! det var jo en Lykke!
Han har fortient det; — gior dit Prøvestykke!
(Medlidende:)
Men — han er ung og smuk! Den arme Taabe!
Paa Elskov tør han haabe?
Vel at han dør, før Qvinden ham forraader.
Det træffer sig ret godt! I alle Maader!

Aimar.

Her, hvor ei kiendes Farer,
Har mig et Uveir skilt fra mine Skarer;
Da jeg i Aften vilde Veien finde
Til Borgen Hauteroche, til min Veninde;
En Trevl af Ludvigs tabte Oriflamme
At lægge for min Dame.
Nu veed du Alt!

Camillo.

Hvad der I mig beretter!
(Sagte:)
En Fiende mod Kong Ludvig — og en Kiætter!

Aimar.

Nu kunde du til Giengield vel mig sige,
Hvem du er.

Camillo.

Ak, Herr Ridder!
Ei Tungebaandet sidder
Saa løst paa mig. Og vi og vore Lige,
Med vore Børn og samt vor Ægtefælle,
Har sielden noget Morsomt at fortælle.

Aimar.

Af dine Lader og af dine Miner,
Samt Sproget, som du taler,
Jeg mærker, du er ingen Provenzaler.

Camillo.

Jeg er en Florentiner.

Aimar.

Hvorledes kom du her?

Camillo.

Ak! andre Flammer
End, Ridder! dem I nærte,
Mit Inderste fortærte,
Forjog mig til Ardennerskovens Stammer.

Aimar.

Hielp Nøglen til din Gaade mig at finde!

Camillo

Had til en troløs Qvinde.

Aimar.

Du Arme!

Camillo.

Hist hvor Arnostrommen flyder,
Og Nattergalens Slag i Myrthen lyder;
Ved nogle gamle Rester,
Hvor Vedbendranken fæster
I Muren sig, mod Sol sig at beskytte —
Der stod min Faders Hytte.
Blandt sine Sønner glade
Der dyrked han sin Jord; og ei sin Spade
Med noget Riddersværd han havde byttet,
Det havde lidt ham nyttet.
Og jeg var glad som han. Jeg fandt en Pige —
Hvad skal jeg Eder sige?
Hun blev min Viv. O hvilke Øieblikke!
Saa glad var Adam ikke,
Da han opvaagned hist bag Rosenhækken,
Og saae sin Eva speile sig i Bækken.
Men Glæden, veed I vel, har Ornevinger,
Og Sæbeboblen springer!
En lumsk Cartheuser vidste
Min Hustrus Kiærlighed til sig at liste.
Med Bønner og med Sange
Forstod han hendes svage Hierte fange.
En Sommeraften — Himlen sig forbarme! —
Traf jeg Forræderen i hendes Arme.
Fuldmaanen saae min Smerte,
Og Dolken stødte jeg i deres Hierte.
Jeg greb min Stav, forlod min Fædreager,
Og over Alpens Fielde Flugten tager.
Først her — i disse Skygger,
Hvor Ulven hyler og hvor Ornen bygger,

Hvor Krigen raser, og hvor Alt er værre,
Fandt jeg min Ro; og tiener nu — —
(Afbrydende:)
Min Herre.

Aimar.

Og hvo er da din Herre, stakkels Jæger?
Din Skiæbne mig bevæger.

Camillo.

En Mand, som frelste mig i Hungersnøden,
Da kæmpende med Døden
Som vilde Mordet hævne,
Jeg laa med Pialter her i Fieldets Revne;
Udmattet af at tigge
Til Riddere, som — gik og lod mig ligge.
Vel, at man stundom hitter
En Samarit imellem Israliter!
Han lærte mig at hævne
Paa Verden mig; han lod mig Troskab sværge;
Han skienkte mig et Hiem — og Brød — og Værge.
Nu tiener jeg ham tro!

Aimar.

Det bør formodes!

Camillo.

Jeg ellers var en Judas, en Herodes.
Og har han stundom end sit eget Væsen —
Jeg bør ei være kræsen,
Adlyde tro, hvad han kan commandere, —
Og ikke raisonnere.

Aimar.

Hans Navn?

Camillo.

Det kan jeg ikke just saa lige,
Herr Ridder, Eder sige!
Jeg har kun tient ham kort. Men vær forvisset,

Han har et gammelt Navn. Og seer I hisset
Den stærke Borg deroppe
Paa Fieldet, mellem Graneskovens Toppe?

Aimar.

Der boer han?

Camillo.

Ja. — Og mere gjæstfri Ridder
Omegnen ei besidder.
Med Glæde vil han Eder vist modtage.
I Aften bli'er det dog for seent at drage
Til Hauteroche; men glem I ganske Sorgen!
Imorgen følger han Jer selv til Borgen.

Aimar.

Du er hans Jæger altsaa?

Camillo.

Saa et Stykke!

Aimar.

Vel, at jeg traf dig!

Camillo.

Ja, det var en Lykke.

Aimar.

Saa skynd dig, Jæger! lad os ile
Mod Ridderborgen op.
De sidste gyldne Straaler smile
Nu giennem Bøgens Top.

Camillo (afsides).

Mit Hierte brænder. Skal jeg lede
Ham i den sikkre Død?
Mon ikke Jorden i sin Vrede
Mig sluger i sit Skiød?

Aimar.

Hvad mumler du?

Camillo (høit).

Mod Grancns Kroner,
Høit over Krat og Torn,
Jeg først maa støde trende Toner
Mod Borgen i mit Horn.

Aimar.

Saa stød dem da!

Camillo.

For synker ikke
Den smalle Vindebro. —
Men tøv dog nogle Øieblikke.

Aimar.

Hvordan? Du skiælver jo?

Camillo.

Saa har I Lyst med mig at vandre?

Aimar.

Jh ja! hvorfor vel ei?

Camillo (sagte).

Han træffer sikkert dog de Andre
I Fieldets hule Vei.

Aimar.

Saa lad os høre nu, du kalder!
Begynd, min Ven! Begynd!

Camillo (afsides).

Ak! dræbes i saa ung en Alder,
Det er en blodig Synd.

Aimar.

Ifald du længe det opsætter,
Vil Natten falde paa.

Camillo

(griber sit Horn og siger bestemt ved sig selv):
Han er en Provenzal, — en Kiætter,
Og han maa dog forgaae.
(Løfter Hornet.)
Velan da, jeg blæser. I har at befale.
(Blæser varslende Toner.)

Aimar.

O herligt det lyder fra Fieldet i Dale

Camillo.

Herr Ridder! det var ei den rigtige Klang.

Aimar.

Forsøg da det Rigtige følgende Gang!

Camillo.

I vil det?

Aimar.

Jeg vil det.

Camillo (sagte).

Han synker i Graven.
Han vil det! Selv bryder han over sig Staven.
(Høit:)
Velan, jeg maa blæse, som Ulvenes Skrig,
Naar hungrig de lugte det blødende Liig.
(Han støder tre hule Toner i Hornet, som besvares oppe fra Fieldet.)

Camillo.

Nu er det skeet! Man kommer os imøde;
Jeg Eders Ønske opfyldt har.
(Sagte:)
Hans Time slaaer. Han vandrer til de Døde.
Mit Bryst er tungt, min Synd er svar.

Aimar.

Huldt Fieldet staaer i Solens Aftenrøde,
Og Himlen hvælver sig saa klar;
Sov vel, min Mø! Du Elskede, du Søde,
Og drøm i Nat om din Aimar!

(De gaae.)

Hauge ved Borgen Hauteroche.

Adelaide og **Thereſe** komme bindende hver ſin Ranunkelkrands, ſætte ſig paa en Bænk og ſynge:

Kong Ludvig drager med ſin Hær,
Alt lyne tuſind chriſtne Sværd;
Men Munken flyer for Kampens Vrede.
Han lader ſig til Skyggen lede,
Hvor Palmen breder ud ſit Blad,
Hvor før den hulde Frelſer ſad.

Og hvor velſignet var de Smaae,
Der Gubben ſeer om Træet ſtaae
Ranunklerne med røde Kinder.
Men paa den Bleges Taaren rinder:
Tre Planter tager han med ſig,
Og bragte dem til Frankerig.

Og nu i alle Blomſterbed
De ſmile barnlig Kiærlighed,
Med Fromheds og med Uſkylds Blikke.
Men blinde Ridder ſeer dem ikke.
Han iler vild til Jordans Flod,
Og troer at glæde Gud med Blod.

(De ere færdige, og ſætte hinanden deres Krandſe paa.)

Thereſe.

Hvor Capellanen digter fromme Viſer.

Adelaide (omfavner hende).

O min Thereſe! Fæl mig var den Tanke,
At ſkulle ſkilles langt fra dig.

Thereſe.

Nei, aldrig!
Nei, aldrig, kiære Froken! ſkal det ſkee.
Thereſe følger, ſom en lille Hund,
Sin Herre, hvor I gaaer. Vær I forſikkret!

Adelaide.

Den ſtørſte Glæde, jeg kan tænke mig,
Var, at engang vi fæſted hver ſin Ridder,

Og boede nær paa tvende Nabofielde
Skraas over for hinanden; kun en Kløft,
Hvor Klippestrømmen skylled under Broen,
Adskilte vore Borge.

Therese.

Eders Godhed
Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter
I taler med. En Ridder ægter ei
En stakkels Bondepige. Nei, min Frøken,
Tænk ei paa det! Og vel, at det er saa.
Min Skiæbne hænger ved Adelaides.
Ifald I døde, gik jeg i et Kloster.

Adelaide.

Tilstaa mig det! Tilstaa mig det, Therese!
Du elsker ham, Almariks Vaabendrager.

Therese.

O ti, for Himlens Skyld! Ifald saa var,
Var ei Therese da ulykkelig?

Adelaide.

Han elsker dig igien.

Therese.

O kiære Frøken!
Giør mig ei meer forstyrret, end jeg er.

Adelaide.

Han elsker dig.

Therese.

De andre Adelsfrøkner
Hver havde sig en Ridder; jeg kun ingen;
Det rørte ham. Hans unge Hierte hader
Endnu at gaae i Rangens gyldne Lænker.

Adelaide.

Vi lever i en Tid, hvor Alt forandres;
De gamle Forhold løses, nye knyttes.

Therese.

I trøster mig.

Adelaide.

Min Fader ynder ei
Den Kiærlighed, jeg nærer for Aimar;
Han kaldte ham en fattig Lykkeridder;
Nu har han i en Dag tilbagevundet
Sin Arvelod, det skiønne Castellane.

Therese.

Han kommer dog i Aften?

Adelaide.

Ganske sikkert!
Vi skal i Klippedalen møde ham.

Therese.

Den skiønne, den elskværdige Aimar!

Adelaide.

Den skiønne Richard af Orange!

Therese.

Frøken,
Nu er I slem igien.

Adelaide.

Min Fader kommer.

Ridder Bernard kommer; Therese vil gaae.

Bernard (pedantisk).

Therese, bliv! (Til Adelaide:) Mit Barn, jeg har en Sag
Af Vigtighed at sige dig. Therese,
Bliv du kun her! Du faaer det dog at vide,
Og skiules skal det heller ei.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Hør mig opmærksom! Denne Times Valg
Bestemmer din — og min — og Fleres Skiæbne.

Adelaide.

Min Fader, saa høitidelig?

Bernard.

Din Moder
Er død — det veed du!

Adelaide.

Gid jeg aldrig havde
Erfaret det.

Bernard.

Du var kun otte Aar,
Da hun forlod det Jordiske. Jeg sørged
Som kiærlig Ægtemand; — det veed du ikke —
Du var for ung; — men kort og godt — jeg sørged.

Adelaide.

I tabte meget.

Bernard.

Ja! — jeg tabte meget.
Og for nu ei at tabe meer af den Slags,
Besluttet jeg at blive Enkemand.

Adelaide.

I holdt Jert Ord.

Bernard.

Ja vist! Jeg holdt mit Ord;
Det gior jeg altid. Altsaa — du var spæd;
Du skulde drages op; du skulde lære
At kniple, sye, baldyre; jeg forstaaer
Mig ei paa Kniplen og Baldyren; — altsaa:

Jeg fik dig til Grevinden af Foix,
Din Moster. Hun forstaaer at kniple! — Nu da,
Hun lærte dig, hvad jeg forlangte; lærte
Dig endnu meer: at kiende Planter; lærte
Dig skrive Poesie og Minnesang.
Det bad jeg ikke om.

Adelaide.

Min gode Fader
Fortryder dog vel ei —

Bernard.

Det kommer an paa
Hvor føielig du er. Jeg kan ei lide
De altfor kloge Damer. Altsaa, Barn!
Du lærte Botanik og Poesie;
Du lærte kiende Grevens Vaabendrager
Aimar. Det bad jeg heller ikke om.

Adelaide.

Jeg elsker ham, min Fader! og det veed du.

Bernard.

Nu, hvad det Elskeri vedkommer, derpaa
Forstaaer jeg mig ei meget.

Therese.

Men I elskte
Dog salig Fruen, ædle Herre?

Bernard.

Rigtig!
Men det var Ægtekiærlighed; den kom først,
Da Præsten havde viet os. Den anden
Uægte kiender jeg ei noget til.

Adelaide.

Hvor kan min gode Fader tale saa?

Bernard.

Nu seer du, Barn! jeg finder mig i Alt,
Hvad ei kan være anderledes. Elske —
Det er jo Mode nu i hele Landet,
Det kommer ikke Ægtestanden ved.
Hver Dame har sin Ridder og hver Ridder
Sin Dame. Lad saa være! Det er Galskab;
Men lad saa være! Elske maa for mig du
Saameget som du vil din Cavaleer;
Forstaaer sig, i al Tugt og Ærbarhed;
Men ægte — maa du Connetabelen
Af Frankerig, Amalrik af Montfort.

Adelaide.

Amalrik?

Bernard.

Ja, mit gode Barn! det maa du.

Therese.

Herr Ridder! vil I tvinge Eders Datter?

Bernard.

Ti stille, Næsviis! Høre maa du gierne,
Men tale skal du ei. Hvad tvinge? tvinge?
Det er kun Talemaader. Tak du Himlen
For Tvang, min Datter! Uden Tvang var du
Ei kommen nogentid for Lyset.

Therese.

Tvang I
Da hendes Moder til at ægte Jer?

Bernard.

Bevares! Hendes Fader vilde det;
Og Rosa havde lært det fierde Bud.
Jeg giorde hende lykkelig; og kunde

End længe have giort det, hvis hun ei
Uheldigviis var død, den gode Kone,
Som hun var allerlykkeligst.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Og for at du skal vorde ligerviis —
At sige ikke død, men lykkelig —
Saa har jeg lovet Connetabelen
Din Haand. Det er bekiendt alt i Paris,
Og anderledes kan det ikke være.

Adelaide (grædende).

O hvilken Grumhed!

Bernard.

Speil dig i din Moder!

Mit Barn! paa Bryllupsdagen
Græd hun sig Kinden vaad;
Da Navnet kom med Kagen,
Brast hun især i Graad.
Jeg vil dig ei berette,
Hvorvidt hun Sorgen drev;
Men kun tilføie dette,
At hun min Kone blev.

Hver Dag med skionne Klæder,
Demanter paa sit Bryst,
Hun følte meer sin Hæder,
Og tog sig meer sin Trøst.
Hun hersked i sin Stue!
Mit Die stod i Vand;
Jeg følte hun var — Frue,
Og jeg kun — Ægtemand!

Tag Connetablen, Pige!
Ham vrage, var en Skam;
Han styrer Kongens Rige,
Og du, som Kone, ham.

Du lykkelige Kone!
Skiøn paa hvad Himlen gav:
Ham — en usynlig Krone,
Dig — Frugterne deraf!

Connetablen kommer, fulgt af **Richard af Orange** og nogle **Pager.**

Amalrik.

Bravo, Herr Ridder! Ei hvad hører jeg?
Saa munter, fuld af Ild paa Eders Alder!
I Sandhed, I beskiæmmer vores Ungdom.
Og synge? Det er jo et nyt Talent,
Jeg maa beundre.

(Hilser ærbødigt.)

Tilgiv, skiønne Frøken!

(Med en lettere Compliment.)

Min artige Therese! — Ridder Bernard,
Det var en munter Vise! Den gik lystig.
Hvad handlede den om?

Bernard (forvirret).

Herr Connetable!
Et Digt! Lidt Sukkerværk! Sandt Marcipan
For Børn og unge Piger; — hvad man kalder
En Gaade! Lutter Tant. Kun med et Bundfald
Moral i Limonaden. Cremor Tartar,
Istedet for Citron. Ei Videre!

Connetablen.

Gid vore Philosopher tænkte saa,
Og kom lidt Muntert, Sødt, Behageligt,
I deres sure Viisdom; paa min Ære,
Jeg troer, at De og Verden vandt derved.
Men siig mig —

Bernard.

Jeg forklared mine Piger,
At Døttre burde lyde deres Fædre,
Og gifte sig med Folk, der var dem værd.

Connetablen.

Hvad siger I om Eders Faders Sang,
Min skiønne Frøken?

Adelaide.

Spørg ham selv, Herr Ridder!

Connetablen (til Bernard).

Hun er saa skiøn; men hendes Die
Mig maaler med en stolt Foragt.

Richard (sagte om Therese).

Hun er saa skiøn! Imod det Høie
Har hendes Blik min Tanke bragt.

Bernard (til Amalrik).

De unge Grene maa man bøie,
Saa faaer ei Lunet Overmagt.

Adelaide (afsides).

Utaalelig er han mit Hierte,
Thi han forfølger min Aimar.

Therese (sagte om Richard).

O søde, hemmelige Smerte!
O hvor han er mig dyrebar!

Alle Fem (hver for sig).

Forgieves jeg søger
Min Uro at dæmpe;
Nu Timen er vigtig,
Bestemmer min Lyst.
Forsigtig, forsigtig!
Det gielder at kæmpe.
Men Tvivlen forøger
Min Kamp i mit Bryst.

Bernard (til Richard).

Min unge Vaabendrager,
Ifald Jer saa behager;

(Til Therese:)
Og du, min gode Pige! —
Hvad nu jeg vilde sige —
I kunde vel tilsammen,
I venlig Fryd og Gammen,
I Bøgelunden gaae.
(Med Hentydning til Amalrik og Adelaide:)
I kan mig vel forstaae?

Therese og Richard.

Hvad mener I, Herr Ridder?
(Sagte:)
O Gud, hvis han har mærket,
Hvor sær forstyrret nylig,
Hvor underlig jeg var.

Bernard.

Amalrik nu maa lægge
Strax Hænderne paa Værket;
Thi lader os forlade
Det kiærligtømme Par.

Therese og Richard.

Ja I har Ret, Herr Ridder,
(Sagte:)
Jeg aander let igien.

Bernard.

Saa gaae da, gode Pige!
Saa gaae da, kiære Ven!
(Til Therese:)
Viis ham din lille Have!
Han er din Skiønheds Slave.
Saa viis ham nu dernede
Smukt dine Blomsterbede,
Lysthuset, Kildevældet,
Udsigten hen til Fieldet,
Den nette Gartnerbolig!
Hvi staaer du der saa mut?

Richard.

Herr Ridder, vær I rolig,
Engst ei den søde Glut!

Amalrik (til Bernard).

Forund mig nu at tale
Med min Adelaide!
Jeg skylder Eders Datter
Min Hylding her paa Stand.

Adelaide (ængstelig).

O nei, min bedste Fader,
Gaa ikke nu tilside!

Bernard (afbrydende).

Jeg gaaer, mit Barn! og lader
Dig ene med din Mand.

Adelaide (sagte).

Hvor finder jeg Trøst?

Amalrik og Therese (ligesaa).

Hvor svulmer mit Bryst!

Richard (ligesaa).

O salige Lyst!

Adelaide og Therese.

Det gjælder at kæmpe.

Alle (hver for sig).

Forgjæves jeg søger
Min Uro at dæmpe;
Thi Tvivlen forøger
Min Kamp i mit Bryst.

(Alle gaae, uden Amalrik og Adelaide.)

Amalrik.

Man maa beundre denne Munterhed,
Sær af en Mand i Eders Faders Alder;
Dog er den ikke sielden her i Frankrig.

Adelaide.

Nei, tvertimod, man siger om de Franske,
At det gaaer dem som Vinen: først den bruser
Med grumset Skum, men klarer sig med Tiden.

Amalrik.

Paa Mandens Skuldre ligger Statens Vægt;
Som Helt han kæmper med det Virkelige;
Mens Ynglingen fornøier sig med Haabet,
Og Gubben leger med Erindringen.

Adelaide (forlegen).

I er bekiendt, Herr Connetable, for
Veltalenhed. — I Sandhed, jeg beundrer —

Amalrik.

Kun for Veltalenhed? Ei for et Hierte,
Der svulmer høit af Følelse som Ære?

Adelaide (afbrydende).

I har for kort Tid siden havt det Uheld, —
I misted Eders Frue, strenge Herre?

Amalrik.

For kort Tid, hulde Barn? forlad mig det!
Det bliver til September alt et Aar.

Adelaide.

Hvorledes omkom Eders Ægtefælle?
Det var paa Jagten.

Amalrik.

Ganske ret! paa Jagten.
Et Vildsviin satte lige mod Grevinden,
Fordi hun havde havt den Fantasi,
At saare Svinet med sit lette Jagtspyd.
Hun flygted i den mørke Skov. Hun skreg —
Hun skreg — og taug. Og har fra denne Stund
Ei skreget siden.

Adelaide.

Og hvor blev hun af?

Amalrik (trækker paa Skuldrene).

Man sagde mig, at hvor hun havde skreget,
Var en uhyre Kløft. Formodentlig
Har atter Pluto ranet Proserpine.
Grevinden var saa smuk! Jeg tabte meget;
Men som en Christen bør man ei fortvivle.
Vi sees i Evigheden. Indtil den Tid
Maa Lykken trøste mig.

Adelaide.

Ha, jeg beundrer
Slig sielden Aandskraft.

Amalrik.

Ak — jeg søgte længe
Forgieves i det hele Land, min Frøken,
At finde min Erstatning; endelig —
Hvad ei Paris og Ludvigs Hof besad,
Det fandt jeg her paa Klippen i Provence.

Adelaide.

I beiler ved min Fader til min Haand?

Amalrik.

De stærke Fæstninger bestormes maae
Fra deres svage Kant uforberedt;
Jeg veed, I elsker Eders Fader, Frøken!
Om I kan elske mig — er meget uvist.

Adelaide.

Det er bestemt og vist, hvad I kan vente
Fra mig, Herr Greve!

Amalrik.

Og hvad tør jeg haabe?

Adelaide.

Oprigtighed. Jeg elsker alt, Herr Ridder!
Aimar af Castellane fik mit Løfte.

Amalrik (bittert smilende).

En Kiætter?

Adelaide.

Rædselstiden er forbi,
Da man forstod at give Herskelyst
Et Skin af Helligbed; at lokke Riddre,
Der kun forsvared deres Eiendom,
I Samfund med de fromme Sværmere;
For, med saameget mere Sikkerhed,
At fælde dem paa Baal og Bøddelblok.
Aimar er ingen Kiætter. Dronning Blanca
Har stiftet Fred for Languedoc, Provence;
En blodig Munkeflok kan ikke fnyse
Og hærge meer. I selv, Herr Connetable!
Har ædelmodig trukket Jer tilbage.
Bliv i Paris! Hvad vil I med Provence?

Amalrik (stolt).

Tro ei, det var af Frygt for Provenzaler,
At Simons Søn, Amalrik af Montfort,
Opgav Toulouse; det var Frankrigs Lilier,
Og Connetablens Pligt og Ridderpligt,
Som ledte ham.

Adelaide.

Bær Eders Purpurkaabe
Med Helsen, Ridder! Drag til Seines Bredder!
Der, i Turneringskrankernes Balkoner,
Vil Skarer vist af ynderige Damer
Snart blændes af dens Pragt. Vi Piger i
Provence skatte meer Naturens Ynde.

Amalrik (opbragt, med tvungen Kulde).

Dog maa I ægte mig, min Frøken!

Adelaide (med tvungen Rolighed).

Aldrig!

Amalrik.

Det er bekiendt, det kan ei gjøres om.
Al Verden veed det; jeg kan ikke træde
Tilbage. Hoffet vilde ſtudſe meget,
Og ikke troe ſit eget Øre, naar man
Rundtom erfoer, at Frankrigs første Mand
Fik Kurven af — en Ridders ſmukke Datter!

Adelaide.

Det bli'er en Hemmelighed mellem os;
Vær ganſke rolig, Ridder!

Amalrik
(anvender den yderſte Tvang paa at ſkiule ſin Vrede).
Ogſaa Spot? —
(Fatter ſig.)
Dog Frøken! I ſkal ikke tirre mig;
Ei faae mig til at glemme Agtelſen,
Jeg ſkylder Jer ſom Ridder. Men, ved Himlen,
I ſkal erkiende, paa den anden Side,
Jeg mægtig er, urokkelig ſom Mand.

Adelaide (med et roligt Smil).
I ſkiller aldrig mig ved min Aimar!

Amalrik.

Det er ei første Gang, at man har lagt
En Jomfrus Liliehaand i Riddrens Høire,
Naar Egenſind og lunefulde Griller
Har daarlig hindret hendes egen Lykke.
(Fatter ſig igien.)
Jeg anbefaler mig, min ſkiønne Brud!
Og vær forſikkret om, at jeg forreſten
Skal aldrig glemme, ſom en ægte Ridder,
Den Agtelſe, jeg ſkylder Jer ſom Dame!
(Han bukker dybt og gaaer.)

Adelaide

(træder hen for Sanct Georgs Billedstotte, der staaer i Haven, og knæler derfor).

O Sanct Georg! som dræbte fæle Drage,
Som redded kiæk den kongelige Mø, —
Hør fra din Himmel Pigens Klage,
Og lad mig ei af Kummer døe!

(Hun henter Blomster af sin Kurv, der staaer paa Havebænken, og slynger dem om Marmorstøtten.)

Jeg offred dig i Kirken daglig Krandse;
O gode Helgen! hør min Bøn!
Stig ned! I Staal bedækt, med Harnisk og med Landse;
Og som Aimar saa stiøn!

Min Klagestemme lyde
Did, hvor han venter mig!
Lad ham min Lænke bryde,
O, da skal Taaren flyde,
Georg med Tak til dig!

(Hun gaaer.)

Richard og **Therese** komme fra den anden Side; hun flyer ham kiærligt, han følger hende og griber hendes Haand.

Richard.

Ja, elskte Pige! her i Aftenrøden,
I disse stille Skygger,
Hvor Flora Templet bygger,
Jeg sværger dig min Kiærlighed til Døden.

Therese.

Og vil du aldrig bryde
Din Eed? og aldrig dette Skridt fortryde?

Richard.

Du er min første Kiærlighed! Jeg føler
At intet Luen kisler.

Therese.

Mit Hierte vilde briſte,
Hvis ei den Førſte, Richard! blev den Sidſte.

Richard.

Ved Korſet, ved mit Sværd, min Krigerære!
Hvad kan du meer begiære?

Therese.

Hvad vil din Fader ſige?
Hvis han foragter ſtolt din ſtakkels Pige.

Richard.

Han ingen Skygger maner,
Kun i hans gode Hierte boer hans Aner.
Din Skiønhed, dine Dyder, uden Dadel,
Vil viſe ham din Adel.

Therese.

Nu da i Guds Navn! Ingen Frygt ſkal ſmerte
Thereſe meer. Din Ømhed Alt opveier.
Jeg ſkiænker dig — det Eneſte jeg eier:
Et trofaſt, kiærligt og uſkyldigt Hierte.

Richard.

Det var den bedſte Gave,
Som Adam fik i Paradiſets Have;
Og Himlen ſelv, med alt hvad den kan hædre,
Beſidder ingen bedre!

Therese.

O ſøde Fryd!

Richard.

O Lykke!
Min Troſkab paa din Læbe Seiglet trykke.
(Han kyſſer hende.)

Thereſe.

Min elſkte Ven! Men ak, imens vi ſvømme
I Saligheders Drømme,
Maa nogle Skridt herfra den Arme lide.
O, min Adelaide!

Richard.

Hun kommer!

Adelaide kommer tilbage.

Er du der, Thereſe?

Richard.

Stille!
Lad ikke Taaren trille!
Jeg veed en Lindring, ſkiønne Frøken! Rolig!
Tilgiv Thereſe, hvis hun var fortrolig!
Jeg elſker hende. Her i disſe Skove
Gav hun mig Tro og Love.
Jeg veed at hiſt i Klippeſkyggen ſidder
Saa længſelsfuld en Ridder,
Som Eder begge ſatte der ſit Stævne. —
Den ſtolte Montfort! — Jeg ſkal Eder hævne!
Jeg er hans Vaabendrager;
Men længe gav han Aarſag mig til Klager.
Vel! Raſkhed er det bedſte!
Jeg ſkaffer flinke Heſte.
Ned til Aimar! Paa Flugt jo før jo heller!
Paa Veien jeg fortæller
Alt, hvad I meer maa høre.
I har jo Nøglen til de ſkiulte Døre,
Som lede pludſelig fra Borgelunden
Dybt ned i Klippegrunden?

Adelaide (tvivlraadig).

Thereſe!

Thereſe (tillidsfuld).

Vi kan lide
Paa Richard, ſom paa Sværdet ved hans Side.
Vi flygte til Orange, til hans Fader.

Richard.

Der ægter I Aimar. Den, ſom I hader,
Vil misfornøiet blive; —
Men Eders gode Fader vil tilgive.

Alle Tre.

Hulde Hierternes Gudinde,
Leed os giennem Skov og Krat!
Lad os der den Kiække finde,
Straal du ſtierneklare Nat!

(De gaae.)

Efter et kort Mellemrum, ſom Muſiken udfylder, kommer Ridder **Bernard** og **Connetablen**, fulgt af en Skare **Hyrder** og **Hyrdinder** med Blomſterkurve og Fakler.

Chor.

Biergets Dronning! hiſt i Dalen
Har din Elſkov Nattergalen
Tolket alt med føde Lyd.
Egnens Hyrdeſkare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer
Brudekrandſens friſke Pryd.
Skiøndt din Ridder os bedrøver,
Hulde Pige! thi han røver
Bierget, hvad det eier bedſt;
Skal dog muntre Lys og Krandſe,
Mens vi ſynge, mens vi dandſe,
Funkle til din Brudefeſt.

Bernard (til en Pige).

Hvor er min Datter?

Pigen.

Nylig saae jeg hende
Med Grevens Vaabendrager og Therese.
De iled ned i Lunden.

Bernard.

Efter dem!
Beed hende komme strax tilbage! Ymt
Dog intet om min Fest! — Herr Svigerson!
Mit Morskab er at overraske Folk.
Tro mig, min Datter vil forundre sig
Og giøre store Øine, naar hun seer,
At hendes Fader alt indrettet har,
Paa egen Haand, et Bal til hendes Jaord.

Connetablen.

Gid det var Bryllupsfesten, Ridder Bernard!

Bernard (til en Karl).

Aa du! spring op at hente Borgkaplanen.
Beed ham at tage Messebogen med!
Siig ham: Hans Naade Connetablen ønsker
At vies til min Datter i det Grønne —
Og at —

Connetablen.

For alting, overiil Jer ei!

Bernard.

Naa ja, saa bliv! Hans Naade har betænkt sig.

Connetablen.

Jeg ikke! men af Agtelse, Herr Ridder,
For Eders Datter, bliver det vel bedst —

Bernard.

Vel! ligesom I vil. — Nu lystigt, Børn!
Syng Visen om igien, som I begyndte!
Herr Greven er en Elsker af da Capo.

Chor.

Biergets Dronning! hist i Dalen
Har din Elskov Nattergalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdeskare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer —

(Der stødes i Hornet fra Vagttaarnet; Sangen holder pludselig inde.)

Chor.

Tys tys! hvad var det?
Ha, hørte jeg ret?
Fra Vagttaarnet lød
Et hylende Stød.

Connetablens Krigere komme bevæbnede.

Herr Connetable! der blæses Larm.
Fra Taarnet i Hornet man støder!

Connetablen (til Bernard).

Hvis Faren os lumskelig møder,
Stol paa vor Arm!

(Bernard løber ud.)

Krigerne.

Til Vaaben i Gevær!

Pigerne (frygtsomt).

Er Fienden alt nær?

Krigerne.

Til Vaaben! Til Vaaben!
Der blæses Larm.
Stol paa vor Arm!

Bernard (kommer forstyrret tilbage).

Til Vaaben i Gevær!

Chor.

Er Fienden alt nær?

Bernard.

Til Vaaben i Gevær!
Min Datter er flygtet!

Connetablen.

Flygtet?

Bernard (slaaer Hænderne sammen).

Det har jeg længe frygtet.
Fortvivlede Laage, som Borgmuren har!
Hun flyer til Aimar!

Chor.

Afsted! dem at søge,
Bag dæmrende Bøge.
Nu Ingen bedrøvet,
Nu ikke forsagt!
Hvad Lumskhed os røved,
Skal Seieren tage
Med Kiækhed tilbage,
Ved Sværdenes Magt!

Anden Handling.

En gammel forfalden gothisk Sal.

Paa Bordet et Lys.

Juliane en ung velklædt Dame, alene. Hun lytter bekymret ved Vinduet.

Han tøver længe. Har man alt i Stalden
Berøvet ham sit Liv? Dog nei, det vover
Den feige Malcolm ei. De er kun Tre;
De andre vende hiem mod Midnat først.
Den unge Ridder er bevæbnet, stærk.
Camillo bragte ham. Den Arme vakler,
Som Sivet, mellem sin Samvittighed
Og Eed. — Kom denne Ridder som min Engel?
Ak! — skal jeg frelse ham? Skal endelig
Den arme Fugl af Fængslet sig befrie,
Mens overmodige Tyran har glemt
At lukke Buret? — Stille Juliane!
Betro dig ei til disse skumle Vægge!
Hvor truende de blegede Figurer,
Henstirre fra Tapetet. — Stakkels Vægge!
Hvad kan I for, at Vold, for lang Tid siden,

Har myrdet Eders rette Eier? Engang
Har ogsaa de med friske muntre Farver
Smilt til en ærlig Ridders stille Lykke. —
Jeg gisre skal i Nat mit Prøvestykke?
Vel! — Er det første Gang at Nidingsaand
Til Straf har væbnet frygtsom Qvindehaand?

Stærke Judith! tappre Skiønne!
Du har Jorden ei forladt;
Dine Laurbær, eviggrønne,
Straale giennem Tidens Nat.
Lad din Kraft, dit Hædersminde
Styrke her den svage Qvinde
Til den raske Heltedyst.
Lær mig Morderen at møde!
Lær mig smile, for at støde
Dolken i hans eget Bryst!

Birgitte, en gammel Taterqvinde, slet klædt, men med et guldvirket Belte, hvori sidder en Dolk, kommer med et Lys paa en Stang, for at tænde Lampen under Loftet.

Nu kan man ikke holde ham dernede
I Stalden længer, og nu er det mørkt nok,
Nu maa han gierne komme. Natteskyggen
Vil skiule mine lurvede Tapeter.
Jeg maa dog tænde Lampen. Tag mig Stolen!
(Juliane sætter hende Stolen hen; hun stiger op og tænder.)
Hm! Vore Herrer blive længe borte
I Aften. Ligemeget! Naar de komme,
Skal de dog see, vi ogsaa lokke kan
En Muus imellem i vor Musefælle.
Det maa jeg lide! Det var meer end næsten
Jeg havde ventet af Camillo. Troede
Jeg ikke halvveis han var ogsaa plaget
Af denne Vænmelse for Hiertekulen;
Hvad er det nu de kalde denne dumme
Benauelse?

Juliane.

Samvittigheden?

Birgitte.

Rigtig!
Samvittigheden! Hvilke Talemaader
Man dog kan hitte paa.

(Stiger ned.)

Juliane.

Saa Fru Birgitte
Slet intet kiender til Samvittigheden?

Birgitte.

Hidtil har Gud bevaret mig min Helbred;
Jeg har ei lidt af Sting, Samvittighed,
Vapeurs, og hvad de dumme Streger hedde,
Som avles af et hypokondert Blod;
Men jeg har ogsaa tidlig lært at finde
Mig i Omstændighederne, mit Barn!

Juliane (i Tanker).

Hvorledes var det nu? I blev jo ranet?

Birgitte.

Ja, jeg blev ranet i mit tredie Aar
I Polen, Preussen, eller hvad det hedder.
Du vide maa, jeg er et Grevebarn!
Thi jeg blev stiaalet af et Slot med Taarne,
Og kunde gaaet i Fløil og Hermelin
Saagodt som du og Nogen. Men, min Tro!
Vort Taterfolk er ogsaa brave Folk.
De tugtede mig op, det maa jeg sige.
Som Lille stial jeg, smidig som en Ræv
I Gaasestien. Da jeg ældre blev,
Da spaaede jeg i Hænder og i Kaffe;
Stial mangen Ridder Guldet af hans Lomme,
Mens han forelsket stial mit Diekast.

Thi jeg var deilig, maa du tro! To Arme,
Som dreiede til at favne med; et Bryst,
Som raabte: Plads! hvergang det steeg; to Been,
En Ryg, en Midie — Nu er det forbi.
Jeg var lidt brun i Huden; thi de smurte
Mig ind med Svinefedt for Middagssolen.
Og jeg blev Dronning, maa du vide! Jeg
Fik Taterkongen; reed i Flammetaft
Med Messingkrone, Flor i Haaret, giennem
Den mørke Skov. — Min Mand blev hængt. De Andre
Lod mig i Stikken; og jeg sad i Fængsel.
Jeg skulde rettes, for jeg havde kommet
Lidt Fluegift i Grøden til en Kone,
Som havde Braser og sølvspændte Skoe.
Men jeg kan dirke! Jeg slap ud af Hullet;
Laa som en Hund i Skoven; peeb af Sult —
Da kom den tappre Rocheloup fra Hulen
Med sine Kæmper, overstænkt med Blod.
Han tog mig til sig i sit Røverslot.
Fra den Tid har jeg kogt for ham og hans,
Og hiulpet dem — med hvad der forefalder.

Juliane.

Og har I aldrig følt en Gysen?

Birgitte.

Nei.
Hvi skulde jeg vel gyse? Her er sikkert
Paa Rochegrise, min Sandten altfor sikkert;
Man føler altfor sielden Farens Vellyst.
Jeg ønskte tidt at være med, min Tro!
De sige mig, at jeg er altfor gammel.
Men det er herligt, tro mig Juliane,
At gaae paa Jagt og staae bag Træets Grene. —
Nu kommer der en Dame med sin Ridder,
Paa hviden Ganger, med en Falk paa Skuldren;

Demanter og Rubiner blinke smukt
I Aftensolen fra de rige Klæder,
Og lokke Røverne. Da staae bag Busken!
Hun drømmer om et muntert Aftensmaaltid
I Borgen hist, hvis gyldne Spire vinke.
Da flyver Pilen som en Fugl fra Hækken,
Og borer sig i hendes Liliebryst.
Da klirre Sværdene! Ha, Tanken kildrer!
Da plyndres! — Og, som Ørnen op til Reden,
Vi ride med Gallop til Røverkulen,
Og synge vore stolte Seiersange!

Juliane (sagte).

Uhyre! (Høit:) I har Hierte, Fru Birgitte!

Birgitte.

Det faaer du ogsaa, naar du sver dig.
Nu gielder det, at staae din Prøve. Hør mig!
Du veed, at Rocheloups Taalmodighed
Er overstyr. Et heelt Aar har han ventet
Paa, at du med det Gode skulde vorde
Hans Hiertenskiær og Dronning paa vor Borg.
Han er en Nar, og jeg har ærgret mig.
Din Smule Skionhed er det ikke værd.
Den qvindelige Skionheds største Hæder
Er den, at tænde Flammer i en Helt;
Og det er grusomt, ei at kiole Flammen.
Nu er han kied deraf; har overgivet
Dig i min Vold. Vær klog, jeg raa'er dig det!
Hvis ikke — ved den Dolk, jeg fører i
Mit guldbestukne Belte, du har levet
Din længste Tid.

Juliane.

Hvad fordrer I, min Moder?

Birgitte.

Ifald du hielper mig til dette Mord,
Før vore Herrer komme; finder du
Dig venligt i vor Husbonds Kiærlighed —
Saa skal jeg ydmyg kalde dig min Dronning;
Men trodser du, og pønser du paa Svig —
Du veed, hvad Herren trued med — jeg selv
Skal binde dig med egen Haand til Pælen,
Og være den, der blotter Dolken først.

Juliane.

O ti for Himlens Skyld!

Birgitte.

Følg mig! Han kommer.
(De gaae.)

Malcolm, en fortladen, lang, mager Karl, med et stum-melt Ansigt, nedhængende Øienbryne, i en gammel, brun Troie, derover en lang, rød Kappe. **Aimar** i Harnisk.

Malcolm
(rækker ham en tor Knokkelhaand).

Nu tusindgange da velkommen, Ridder!
Tilgiv, man har forsinket Jer i Stalden.

Aimar (høflig).

Jeg takker Eder! Hvem har jeg den Ære
At tale med? Med Herren selv maaskee?

Malcolm
(betragter ham med en grinende Mine fra Isse til Fodsaal).

Kun med hans Borgfogd, Ridder! Kun hans Borgfogd!
Naar Herren, seer I, ikke selv er hiemme,
Modtager jeg og sørger for hans Giæster.
Han er paa Jagt i Skoven med sit Selskab;
Thi Jagt og slige Giæster, som Herr Ridd'ren,
Det er hans største Glæde her i Verden.

Og ingen af hans Giæster har endnu
Vist kunnet klage paa ham. Men vil I
Nu ikke skille Jer ved Jeres Harnisk?

Aimar.

Her er lidt Træk, lidt kisligt, gode Ven!
Og jeg er varm. Jeg vil nok bie lidt.

Malcolm.

Nu, som I vil! Her har hver Giæst sin Frihed.

Aimar.

Hvad hedder Eders Huusbond, med Forlov?

Malcolm.

Han hedder Ridderen af Rocheloup!

Aimar.

Af Rocheloup?

Malcolm.

I kiender vist den Slægt!
Den er saa gammel som Methusalem.

Aimar.

Og I, min Ven?

Malcolm.

Jeg hedder Malcolm, Herre!
En Smule Skotsk, troer jeg, paa Fædreside;
Et ormestukket, gammelt Huusgeraad!
En Ruslærsstol, med brukne Been, høi Ryg,
Der staaer endnu forstøvet i en Krog
Fra gamle Dage. I maa vide: — Herren —
Det er et Vanedyr! Han eier Penge
Som Græs; og dog, dog hænge Laserne
Rundtom, og Vinden piber giennem Ruden.
Hvorfor? Fordi det samme Vægtapet
Betragtet har hans Oldefader; bare

Fordi de bruſtne Ruder alt var bruſtne,
Da han løb om i Sløikiol, og ſtial Bly
Af Vinduet til ſin Amme, ſom ved Lampen
Ham maatte klatte Skillinger paa Bordet.

Aimar.

Et trofaſt Hierte hænger ved det Gamle.

Malcolm.

En giæſtfri Herre! Jagten koſter meget,
Og hver Dag Selſkab. See, Huusholdningen
Gaaer ikke med det bedſte; føres af
Et hæsligt gammelt Skrog, en arrig Satan!
Birgitte hedder hun. Et ægte Huuskors.
Men — ſiger Frøken Juliane Ja
Idag, ſaa maa Birgitte bort imorgen.

Aimar.

Og hvem, min Ven, er Frøken Juliane?

Malcolm.

En fattig Slægtning, han har taget til ſig,
Og ſom han elſker. Men de unge Damer
Er kræsne, veed J. Paa min Sandt, vor Husbond
Er ſmuk endnu. En Mand henved de Treds,
Hvad ſiger det? Det er den bedſte Alder.
Han har to Skrammer over Næſen, ſeer J!
Ih nu, det klæ'er ham godt. Lidt Kopar! Hvad!
Det vorer ud hvert Aar. Hun er en Tosſe!
Men hun er ſmuk, ſom Judith og Suſanne;
En kraftig Viv, ret ſkikket for en Helt.
Nu ſkal jeg hente hende. Lad ei Tiden
Saalænge falde Jer for lang, Herr Ridder!

(Han gaaer.)

Aimar (alene).

Et Ridderſlot den gamle, ſkumle Rede? —
En ſtakkels Lykkeridder, udentvivl;

Hvis Fader efterlod ham disse Mure,
Et ruſtent Harniſk, Vaabnet over Porten,
Og Skoven til at søge Næring i.

Malcolm og **Birgitte** komme i forſtilt Klammeri; **Camillo** følger dem.

Malcolm (ivrig).

Men det maa saa være, har Herren befalt!
Og hvis du dig mod hans Befaling opsætter,
Og laver ei strax et Par krydrede Retter,
Saa tro mig, Birgitte! du faaer det betalt.

Birgitte (endnu ivrigere).

Jeg faaer det betalt? Ja Gud giv det saa var!
Betalt? Jeg faaer Intet betalt, destoværre!
Jeg har aldrig tient saa urimelig Herre,
Han kræver mig Suppen af ledige Kar.

Malcolm.

Ned med sig i Kiøknet! Hun holder et Huus,
Som Himlen og Jorden hun vilde bevæge.

Birgitte.

Hvad skal jeg i Kiøknet?

Malcolm.

Kaninerne stege!

Birgitte
(neier ironisk for Aimar).

Er Herren en Elsker af Rotter og Muus?

Aimar.

Moerlille! jeg beder, Hun ivrer sig ei!

Birgitte (stamper).

Jo ivre mig vil jeg!

Malcolm.

Den arrige Qvinde!

Birgitte.

Og dersom Han ei er fornøiet herinde,
Herr Ridder! saa rid Han kun atter sin Vei!

Malcolm.

Birgitte! men raser J?

Birgitte.

Ja, jeg vil rase!
Jeg paastaaer, at Ingen kan bedre brase,
At Ingen kan bedre Posteierne bage.
Og dersom J smagte min Tærte, min Kage,
Og mine Ragouer,
Og stuvede Duer,
Og spækte Kalkuner!
Og mine Kapuner —!
Kapuner — o Jemini! Saadanne Skatte,
Dem finder man ikke blandt Klipperne bratte. —
De sidde ved Kruset,
Smalhans er i Huset,
Og prale med Styrken!
Men Brødet? Hvor finde vi Brødet i Ørken?
Saa drage de bort!
Mod Midnat hiemiler fortümlede Skare,
Og bringer fra Jagten en udhungret Hare,
Naar vist de har lovet mit Kiøkken en Hiort.
(Neier pludselig meget artig.)
Herr Ridder maa tiltakke tage,
Paa alt det Arbeid, Han har havt,
Med denne lille Æggekage,
Og med en Flaske Druesaft.
(Hun sætter Æggekagen og Flasken paa Bordet.)

Aimar.

Jeg gierne vil tiltakke tage.
Jeg har slet intet Arbeid havt;
Jeg trænger ei til Æggekage,
Kun til en Draabe Druesaft.

Malcolm og Birgitte (med Vægt).

Jo, Han maa spise Æggekage,
Og han maa drikke Druesaft.

Camillo (afsides).

Forfærdelige Æggekage!
Afskyelige Druesaft!

Birgitte.

See saa, Herr Ridder! vedergvæg Jer lidt.
Det er det Eneste vi har at byde;
Thi Kok og Kiælderssvend og Nøglerne
Til Stegersæt, til Loft og Hønsehuus,
Er med paa Jagten, med den vilde Jæger.
Men sandt at sige, mine Æggekager
De lykkes mig, og I maae smage dem.
Og giør mig ikke vred, det raa'er jeg Eder!
Thi jeg er kort for Hov'det.

Malcolm.

Men Birgitte!

Aimar.

Og er det ei tilladt at hilse Frøknen?

Birgitte.

Jo, det forstaaer sig; jeg skal hente hende.
Spiis nu og drik, saa meget som I vil.
(Med et betydende Blik:)
Camillo! — byd du Herren der et Bæger,
Og ræk ham Kagen! (Hun gaaer.)

Camillo (lyttende).

Hvad er det? Mig synes,
Jeg hørte Hornet alt.

Malcolm (glad).

Hvad? Komme de?
(Han gaaer hen, aabner et Vindue og seer ud.)

Camillo (afsides).

Tilgiv, Sanct Jacob! Jeg har brudt min Eed;

Men Troskab, som jeg Diævlen svoer af Tvang,
Kan dog ei bringe mig i Himlen.

(Han bytter hurtig Flasken paa Bordet om med en anden, han har under sin Kappe, saa at hverken Malcolm eller Aimar mærke det, og sætter den hen i en Krog.)

Malcolm
(lukker Vinduet og kommer tilbage).

Nei!
Der er slet ingen.

Camillo (ligegyldig).

Nu, saa tog jeg feil.

Malcolm.

Et Stykke Kage, Ridder!

Camillo (hurtig).

Lad I mig!

(Han tager Tallerkenen og rækker den til Aimar.)

Befaler I?

Aimar.

Tak, gode Svend!

(Idet Aimar rækker efter Kagen, lader Camillo Tallerkenen falde paa Gulvet, saa den gaaer i Stykker.)

Malcolm (opbragt).

Du Dosmer!

Camillo (forvirret).

Ak, jeg Uheldige! hvad har jeg giort?
Forraad mig ei for Fru Birgitte, Ridder!
Ifald hun seer det, bli'er hun rasende.

(Han samler Skaarene op, lægger Kagen derpaa, aabner Vinduet og kaster det ud; derpaa gaaer han forbi Malcolm, og hvisker sagte til ham:)

Jeg svær Jer til, den gled mig ud af Haanden.

Malcolm
(truer med Fingeren).

Camillo!

Camillo.

Ved mit Liv, jeg er uskyldig.
Nu skal I see, at han skal drikke Vinen.
(Skiænker og bringer Aimar.)
Et Bæger Viin?

Aimar (drikker).

Din Skaal!

Camillo.

Tak!

Malcolm (grinende).

Velbekomme!

Birgitte kommer med **Juliane.**

Birgitte.

See her er Frøknen. Har han spiist af Kagen?

Malcolm.

Den faldt i Asken.

Birgitte.

Hvad for noget? Asken?

Malcolm.

Camillo tabte den i Feieskarnet,
Og kastede den ud af Vinduet!

Birgitte.

I Feieskarnet? Ud af Vinduet?

Aimar.

Tilgiv den stakkels Karl, min gode Moder!
Det var af lutter Forekommenhed.

Birgitte
(med et fælt Blik).

Ja, jeg skal forekomme dig, Forræder!
Bi du til Herren kommer hiem i Nat!

Malcolm (sagte).

Forraad os ei med dine Hidsigheder.
Han har jo drukket Viin!

Birgitte (grinende).

Naa, har han det?

Aimar.

Et Bæger Viin, lidt Brød er nok for mig.
(Bukker for Juliane.)

Birgitte
(i en from Tone).

At kaste Guds Velsignelse, Guds Gaver,
Paa Gulvet! Ak! den syndefulde Ungdom!

Aimar
(ærbødig til Juliane).

Madame!

Juliane
(med megen Anstand).

Velkommen, ædle Ridder! Jeg
Beklager, at I har det Uheld havt
At fare vild; end meer, at Husets Herre
Kan ei modtage Jer, som I fortiener.
Han er paa Jagt, han kommer silde hiem.

Birgitte.

Naa, det var ret, min Frøken! Lad mig see,
At Herren dog engang faaer Æren af Jer.
Hun er lidt stiv, lidt bly, lidt klodset, Ridder!
Opdragen i et Nonnekloster, hvor
Det er forbudt at omgaaes unge Mandfolk.
Hvad Galskab man dog ei kan hitte paa
I denne Verden!

Aimar.

Frøknens Væsen røber
Saamegen Høvished, at man maa troe,
Hun er opdragen ved Toulouses Hof.

Juliane.

I er galant, Herr Ridder!

Birgitte.

Ja galant.
Og smuk, min Sandten! er han med. Nu byd ham
Et Bæger Viin endnu!

Camillo
(hemmelig til Juliane, som dvæler).

Lad ham kun drikke!
Jeg har ombyttet Flasken.

(Juliane betragter Camillo forundret, han lægger sin Haand paa Brystet med en hiertelig Forsikkring. Imidlertid tale Malcolm og Birgitte sagte med hinanden. Den Første peger paa Aimars Vaaben, og ryster paa Hovedet.)

Juliane
(som har skiænket i Bægeret, bringer det til Aimar).

Til Velkomst!

Aimar.

Eders Sundhed, skiønne Dame!

Birgitte (neier).

Nu, velbekomme Maaltidet! Det var
Kun lidt, og mindre blev det; men i Morgen
En Frokost venter Jer med Kniv og Gaffel,
Som skal faae Skik, hvis ellers jeg maa raade. —
Vel Kok og Kiælderſvend og Nøglerne
Dog eengang vende Næsen hiem fra Jagten!

Aimar.

Det er jo Fastedag idag desuden.
Gior ei Ophævelser!

Birgitte.

Nei, er det muligt?
Ja, det er sandt! Nu ja, det traf sig godt.
Men Æggekage kan man spise selv

Om Fastedagen. Skal jeg lave Jer
End een maaskee?

Aimar.

Tak! Eders Brød og Viin
Har styrket mig.

Birgitte.

Nu vel, saa gaae i Seng!
Med Natteleie kan vi tiene Jer,
Herr Ridder! Her i Sidekamret staaer
En velredt Seng og gode Sengebolstre.
Nathue skal I faae. — Nu, Juliane!
Skynd Jer, at hielpe ham hans Harnisk af,
At han kan komme dog engang til Ro.

Juliane.

Hvis I tillader —

Aimar.

Eders Hænder, Frøken!
Er altfor skiønne, til at røre ved
Mit haarde Pandser; dog, det er en Ret,
Som Ridderen har over Damens Hænder;
Og vidste jeg, I tilgav mig, ifald
Jeg holdt paa denne Ret —

Juliane.

Tillad, Herr Ridder!

(Hun afspænder hans Hielm og Harnisk.)

Malcolm, Birgitte, Camillo.

Mørket dækker Land og Vove,
Skyggen skiuler dunkle Krat.
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu: god rolig Nat!

Juliane.

Skyen blege Stierne skiuler,
Slangen gaaer ved Træets Rod,
Ulven staaer ved sine Huler,
Tørster hungrig efter Blod.

Malcolm og Birgitte.

Derfor Held den Mand, som hviler
Uden Farer, uden Sorg,
Indtil atter Solen smiler,
Paa den sikkre Klippeborg.

Juliane.

Ædle Ridder! jeg er færdig,
Løst er Staalets stærke Baand.

Aimar

(synker paa et Knæ).

Frøken! holder I mig værdig
Til et Kys paa Eders Haand?

(Idet han kysser hendes Haand, trykker hun ham et lidet Papir i hans, seer stivt paa ham og blinker.)

Malcolm, Birgitte, Camillo, Juliane.

Mørket skiuler Land og Vove,
Skyggen dækker dunkle Krat;
Ridder, det er Tid at sove,
Derfor nu god rolig Nat!

(Medens dette synges i Baggrunden af de Andre, aabner Aimar Seddelen hemmeligt i Forgrunden og læser:)

Roverkule! — Sovedrik i Vinen — Gift i Maden — Stol paa mig! —

O Himmel, hvad er det! Jeg er forraadt!

Juliane

(bringer ham hurtig Viin).

Endnu et Bæger! (Sagte:) Rolig og forsigtig!
Af denne Viin kan I frimodig drikke.
Et Blik, en Mine, koster Eder Livet!

Malcolm og Birgitte

(uden at have mærket noget).

Drik kun, Herr Ridder! Vinen er god,
Vinen forøger det kraftige Mod.

Aimar

(med paataget Munterhed).

Nu da min Deilige! dette skal være
Tømmet for Eder, til Skiønhedens Ære.

Giæstfrihed leve! ved Bægerets Lyd!
Menneskets første, naturligste Dyd.
(Han slaaer Bægeret mod sit Sværd og drikker.)

Malcolm og Birgitte (afsides).

Hvor er han lystig! Herligt, o herligt!
Hvor det gaaer kiærligt!
Vidste han, hvordan det rigtigt var fat;
Neppe han klinked til sidste Godnat.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Aimar (afsides).

O hellige Magt! Staa mig bi, staa mig bi!

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Juliane (afsides).

O Himmel! din Magt vil Uskyldighed frie.

Birgitte.

Sov vel nu, sov vel! Eders Dør kan islaaes;
Den eier en prægtig, en dirkefri Laas.
Træk Nathuen dybt over Dr', over Kind,
I Dunet da slumrer I blideligt ind.

Aimar

(afsides, knuger sit Sværd).

O vidste du, Elskte! din Elskedes Nød.

De Andre.

God rolig Nat.

Aimar (som før).

Men dyrt, ved mit Sværd, skal de kiøbe min Død!

De Andre.

God rolig Nat!

Aimar.

God Nat!

(Han gaaer ind i Sideværelset, de Andre ud af Døren til Trappen.)

Vild Skov.

Røverhøvdingen med sin **Bande.**

Rochelouy.

Ha, mine Kamerater!
Et herligt Levnet, som den vilde Tater,
Bevæbnet og forvoven,
Ved Midnat, at forlyste sig i Skoven.
Nu lad os Bægret tømme!
Men før vi drikke, vil det vel sig sømme,
At Izarn først, og siden Roux fortæller
Sit Eventyr. Hvad hører man vel heller?
Du, Izarn, kan begynde.

Izarn.

Captain! den største Vellyst — er at synde;
Ja ingen Spas er stor som den, der koster;
Det følte jeg som Dreng, og gik i Kloster.
Mig Ingen skal bebreide,
At Izarn ei forstod saa godt sin Feide,
Som sine Siælemesser.
Saa smedder Diævlen ei i Satans Esser,
Som jeg, i disse Krige;
Og jeg vil see paa Den, der var min Lige.
Andægtighed er Prop i Giftens Flaske,
Og Hyklen — bedste Maske;
Den spilled Mester alt i Edens Have,
Den giorde mangen Tiggermunk til Pave.
Jeg viste mig med Ære
Ved Beziers, Toulouse, ved Beaucaire,
Og skreg med hellig Mine:
Hug dem kun ned! vor Herre kiender Sine.
Nu, Krigen er til Ende,
Da ingen Kiætterstæder mere brænde,

Mig Paven ei behøver —

(Ryster Rocheloups Haand.)

Nu tiener jeg igien en anden Herre.

Rocheloup.

Jeg takker dig! Vort Haandværk du forfiner;
En Diamant blandt mine Blodrubiner.
Hvad har i denne Midnat du bedrevet?

Izarn.

En rig Prælat har sine Dage levet.
Jeg vidste nok, at Knægten vilde age
Til Klosteret tilbage.
Nu har han Fred! Han reiste did ei ene,
Han bragte med en Samling Ædelstene;
Ja endnu meer: En Garde!
Vi var kun faa; men, som en ægte Barde,
Jeg vakte Mod i mine Heltebrødre,
Og bad dem ei beskiæmme deres Mødre.
Vi Præsten fik, Juvelerne tillige,
Før Garden kom; og Garden maatte vige!
Og det for mig alene.
Captain! — mit Folk maa skiule sig bag Grene.
I Harnisk tyve Helte
Omringe mig og trække Sværd fra Belte,
Just som jeg fældte Præsten.
Hvad gjorde jeg? Jeg stille ned mig sætter,
Jeg viser paa min Hud dem nogle Pletter,
Og siger ganske rolig: Jeg har Pesten!

(Med Latter:)

Knap hørte de, jeg talede,
Og saae de Pletter, som jeg havde malet,
Saa vege de, som hjerteløse Fianter,
Fra mig, Prælaten og hans Diamanter.
Her ere de!

(Rækker ham en Æske.)

Munken var ei værd at tage;
Han ligger bleg tilbage.

Rocheloup (omfavner ham).

Fortræfligt! Jeg ophøier dig til Greve,
For dette Mesterstykke.

Alle Røvere.

Izarn leve!

Rocheloup.

Men Roux, som sidder der, lig Kæmpeguden,
Fiirskaaren, som en Herkules paa Huden,
Han har vist ogsaa Noget
At glimre med, hvis han vil ud med Sproget.

Roux.

Captain! jeg kan ei snakke;
Men handle. Tag til Takke!
Jeg gik med mine Gutter,
De Flest' endnu Rekrutter,
I Maaneskinnet, stukket før Bataillen,
Til Galgen.
Jeg lod dem under Steilen Troskab sværge,
Og sagde: I skal hærge —
Og talde — Hvad jeg talde,
Det har jeg glemt. Men Midnatshanen galte.
Paa Stangen sad et Ho'de
Og gloede.
Jeg sagde: Tag Jer vel iagt! Forsigtig!
Man ingen Røver qvæler,
Seer I, fordi han stiæler;
Men kun fordi han ikke stiæler rigtig.
Saa gik vi sagte ned, ved Maanens Lue,
Til Magasinet, brød i Vagtens Stue,

Brak Stolebeen af Stolene hveranden,
Og slog dermed Drabanterne for Panden.
Saa gik vi ind, for Ladningen at tage. –

Rocheloup.

O tappre Roux! med Roes sig saa at dække!
Du bringer Proviant i tunge Sække.

Roux.

Captain — desværre! Intet var tilbage;
Man havde Kornet flyttet.

Rocheloup (vred).

Dumhoved! hvad har da din Myrden nyttet?

Roux
(opbragt over hans Foragt).

Skal Alting efter Nytten da beregnes?
Hvordan en Flok Drabanter skal begegnes,
Det har jeg viist dit Folk i Nat. For Fanden!
At hugge dem med Stolebeen for Panden,
Det har jeg lært dem. Hvis der noget reſter,
Giv dem en Skolemeſter!
Og hvis du kun af Egennytte takker,
Saa vælg dig til din Lieutenant en Skakker!

Rocheloup.

Reſpekt for Høvedsmanden!
Hvis ikke hugger jeg dig ſelv for Panden.

Roux (stamper).

Reſpekt igien!

Rocheloup.

Ti ſtille!
Hvis ei din Knap skal dig for Foden trille.

Roux.

Mig vil du cujonere?

Alle Røvere.

Han har forbrudt sit Liv! han maa crepere.

Roux

(med et stolt Blik).

Troer I, at det mig skrækker?

Rochecloup.

For ham bag hine Hække,
Og lad ham Jernet smage,
Hvis ei han sine Skiældsord ta'er tilbage,
Og beder flux om Naade.

Roux.

Dig? Aldrig, Niding! naar jeg selv maa raade.

Rochecloup.

Henretter ham!

Roux.

Troer du, jeg frygter Sværdet?
Jeg gaaer i Døden kiæk og uforfærdet.
Jeg — taber lidt i Grunden!
Du — trækker dig den bedste Tand af Munden.

(Man har strax i Begyndelsen indbragt Bord og Bænke, hvorpaa Røverne sætte sig; i dette Øieblik sættes der en Skaal rygende varm Vin paa Bordet.)

Roux

(i en roligere Tone).

Dog — har et Glimt af Bravhed du tilbage —
Der komme de med Vinen — hvor den ryger!
Lad mig et Bæger smage,
Før I mit Hoved fra min Skulder stryger.

Rochecloup.

Drik med — og fald tilføie!

Roux.

Min Hals er stiv, den la'er sig ikke bøie.

Rocheloup.

Saa maa den knækkes! Har du det begrebet?

Roux.

Ret vel!

Rocheloup.

Giv ham et Glas med paa Falderebet!

Roux (drikker).

Det smagte godt. Det har forstærket Flammen.
(Tørrer sig om Munden og bukker.)
God rolig Nat, I Kiæltringer tilsammen!

Rocheloup.

Før ham afsted!

(Roux føres bort.)

Og nu til lystig Glæde!
Ei meer om det! — I Brødre! tager Sæde.
Jeg Eder synge vil en hedensk Vise.
Ved Bacchi Glæder maa man Bacchus prise.

Velkommen, varme Purpurskaal,
I Skoven fra det røde Baal!
Din Virak sig i Træet slynger,
Mens Heltene din Lovsang synger.
I grønne Skygge hvirvle sig
Den lyse Lue høit for dig.
O Bacchus! hør, ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

O Bacchus! hør, ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Ei Bacchus elsker Borg og Stad,
I Løvets Hvælving er han glad;
Der Bækkens Pige ham forlyster,
Mens drukne Satyr Druen kryster.

Naar Livet grændser vildt til Død,
Og Blod giør Vinen dobbelt rød,
Da glæder ham, ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da glæder ham, ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Det Bedste mangler os dog nu,
O Fader Pan, det sende du!
Med runde Skuldre, røde Kinder,
En liflig Skare Bacchantinder!
Som rase hen ad dunkle Sti,
Saa rovbegiærlige som vi.
Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Ramonneur kommer.

Hvad synger I om Bacchantinder, Knægte?
Vi bringe To, ved Bacchus, de er' ægte!

Rocheloup.

Hvor gik det Roux?

Ramonneur.

Der kastes ham en Bakke!
Han beed i Græsset med sin stive Nakke.
Men, Høvding! kan du giætte
Hvad vi har bragt? Ha, ønsker ham til Lykke!
En rank Blondine, svulmende Brunette,
Men hver paa sin Maneer et Mesterstykke!

Man bringer **Richard, Adelaide** og **Therese.**

Ramonneur.

See her er Marcipan for lækkrest Gane.
Hvis Frøken Juliane

Endnu sig længe kostbar gisre skulde —
Straf hende med din Kulde,
Og vælg dig her en Dronning! —
I hule Stammer fandt vi Jomfruhonning,
Hvor de af Frygt for Røvere sig gjemte;
Men Maaneskinnet glemte
De udentvivl. Det har opdaget Skatten.
(Peger først paa Therese, saa paa Adelaide.)
Hun er kun sytten Aar! Og hun er atten!

Rocheloup (om Richard).

Og denne Herre?

Ramonneur.

Han er overflødig,
Ham har vi ikke nødig,
Ifald som jeg du tænker —
(Leger med sin Dolk.)

Rocheloup.

Fy, Ramonneur! Fy, fy! han er i Lænker!

Ramonneur.

Man letter ham en Byrde.

Rocheloup (bydende).

Stik Dolken ind!

Ramonneur (fortrydelig).

Maa man nu ikke myrde
I Skoven længer?

Rocheloup.

Jo. Men du skal agte,
Eet er at myrde Folk, — og Eet at slagte.

Ramonneur.

Jeg har et starblindt Øie,
Jeg indseer ei Forskiellen meget nøie.

Rocheloup (opbragt).

Stød Dolken strax i Balgen,
Hvis ikke støder jeg dig den i Talgen!

Therese.

Barmhiertighed! Hvis I ham grusomt dræbe,
Da I forgiæves stræbe
At holde Dolken fra vort eget Hierte.

Rocheloup.

Tæm, smukke Barn, din Smerte!
Er det din Elsker? Svar mig, unge Skiønne!
Vist Taaren af dit Øie!

Therese.

Hans Fader vil Jer rigeligt belønne,
Hvis ædelt I os intet Ondt tilføie.

Richard (til Rocheloup).

Hvis du mig Livet skiænker,
Og disse hulde Piger,
Ved hellig Riddereed jeg dig tilsiger:
Jeg skal med Sølv opveie mine Lænker.
Men — hvis du skiændig dølger
En værre Grumhed til Naturens Harme; —
Sig Staalet skal forbarme,
(Han river en Daggert frem af sin Barm.)
Og modig mig Uskyldigheden følger.

Rocheloup.

Lev, Ridder! Glem kun Sorgen!
Jer intet Ondt skal hænde.
Men nu afsted, I drabelige Svende!
Med Byttet og med Fangerne til Borgen.

Røverne.

Hurra Mordjo!
Bacchus har hørt vore Bønner.
Glæden belønner
Tapperheds Sønner.
Hurra Mordjo!

Richard, Adelaide, Therese
(knælende, med foldede Hænder).

O sanctissima,
O piissima
Dulcis virgo Maria!
Mater amata,
Intemerata,
Ora — ora pro nobis!*)

---

*) O du herligste
O du kiærligste
Hulde Jomfru Maria!
Stor er din Ære!
Huld du os være!
Naaden vor Bøn du frembære!

Tredie Handling.

Aimars Sovekammer paa Røverborgen.

En Seng med Gardiner i Baggrunden.

Aimar alene.

Hvad er mit Haab? Hvor er min Hielp i Nøden?
Afskyelige, fæle Tilstand! Døden,
Der veeg som skiægget Kæmpe mig i Kampen,
Skal kroget nu, ved Lampen,
Som gammel Hex mig spotte med sin Truen,
Lig Ædderkoppen Fluen;
Og først indspinde mig i lumske Strikke,
Før den mit Blod vil drikke?
Men — Julianes Adfærd, hendes Miner! —
Et Maanskin i de skumle Borgruiner.

(Fatter Mod.)

Ja, min Adelaide!
Din elskte Helt skal stride,
Skal ei fortvivle.

(Det banker.)

Stille! man sig nærmer.

Camillo (udenfor).

Herr Ridder! Hør!

Aimar.

St. Denys, min Beskiærmer,
Læg Kraft i Sværdet nu! Skaan mine Dage!
(Raaber:)
Hvo banker der? Tilbage!

Camillo (udenfor).

Det er Camillo, mig. Dæmp Eders Raaben!
Jeg bringer Eders Vaaben.
Men hvis I aabner ei og Tillid fatter,
Da maae I døe.

Aimar.

Forræder! vil du atter
Besnære mig?

Camillo.

Nei, det er ei min Vane.
Jeg bringer Bud fra Frøken Juliane.

Aimar.

Alt staaer paa Spil. Nu lad os Skiæbnen friste,
Det bære — eller briste!
(Han aabner Døren og sætter Camillo sit Sværd for Brystet.)
Nu, falske Judas? Vil du atter dysse
Min Tvivl i Slummer? Vil du venligt kysse?

Camillo.

Hør mig — saa kan I støde!
Jeg selv vil gierne bløde;
Jer skal man ikke myrde.
Jeg ønsker Døden; Livet er mig Byrde.

Aimar.

Saa uforfærdet, rolig,
Paa Tærskelen til Helved?

Camillo.

Dødens Bolig
Har længe vinket mig med sine Gnister.
Jeg er fordømt; gior Pinen kort!

Aimar.

Du frister
Mig andengang idag. Jeg seer min Fare;
Troer du, jeg løber atter i din Snare?

Camillo.

Jeg gierne døer, skiøndt uden Mod,
Et Mord mig paa mit Hierte brænder;
Thi jeg har plettet mine Hænder
Med min Rosinas unge Blod.
Hun utro var, sin Straf hun fik;
O den var haard! Ha, Skræk og Jammer!
Nu brænder hun i røde Flammer,
Og vinker mig med Hævnens Blik.

Jeg maa derned, til Helved ned;
Mit Hierte sig fra Himlen vendte,
Mig Satan sine Garn udspændte,
Da Synderen paa Krogen beed.
En Røver fræk jeg Troskab svor,
Forført fra Gud ved Helvedglandsen;
Jeg svor, i Kirken, paa Monstransen,
Og Himmel! jeg har brudt mit Ord.

Ect har jeg kun, endnu en Færd:
Jeg redder Den, jeg vilde døde.
Naar det er skeet, saa lad mig bløde,
Du ædle Ridder! for dit Sværd.
Og naar sig snart i glade Bo
Din Brud kan til dit Hierte klynge —
O lad da Siælemesser synge
For min og for Rosinas Ro!

Aimar.

Din Sang mit Hierte rørte.
Tilgivelse du Arme vel fortiener.
Du er en sværmerisk Italiener,
Hvem Lidenskab forførte

Til blodigt Mord. I ubekiendte Lande
Traf dig en Røverbande,
Tvang dig til Troskabseed; og Troskabseden
Nu kæmper atter med Samvittigheden.

Camillo.

Saa er det. Juliane
Har lært mig sværge her til Eders Fane.
Jeg haabed først, I skulde Faren ane,
Som mig min Eed forbød reent ud at sige.
I sang om Eders Pige!
Jeg sinked Eder i de dunkle Lunde,
Skiøndt jeg med Lethed kunde
Strax bragt Jer hid til Borgen; —
I ændsed ikke Sorgen!
Jeg spørger: om I ei til Frygten kiender?
I sang om hendes skiønne Liliehænder;
Nu, raabte jeg, nu Dagen snart forsvinder!
Da sang I rørt om hendes Purpurkinder.

Aimar.

Og Juliane?

Camillo.

Er en fornem Fange;
Men ei for Faren bange.
Et heelt Aar har hun kæmpet,
Og med sin Stolthed Vellystflammen dæmpet,
Som brænder i en Rover

Aimar.

Ha, jeg hans Pande klover!

Camillo (frygtsom).

Det gaaer ei an! Forsigtig! Brug Fornuften!

Aimar.

Hvad frygter jeg? En taaget Dunst i Luften!

En tandløs Hex, en vindtør Skurk, som rokker.
Ha, ved min Møs kastaniebrune Lokker,
Jeg trodser dem i Nøden;
Var Hexen Hekate, var Skurken Døden,
Den Beenrad med sin Lee, — vel! Seierskrandsen
Er smuk; jeg kalder dem til Dødningdandsen.

Camillo.

Herr Ridder hør dog! Rocheloup, min Herre,
Er Tolv med sine Svende. Det er værre.
Snart komme de fra Nattens dunkle Lunde.

Aimar.

En Artur! Et fortræfligt Tafelrunde!

Camillo.

Stol trygt paa mig, paa Frøknen, ædle Ridder!
Vi veed, at Hiertet sidder
Jer paa det rette Sted. Og I skal have
Camillos bedste Gave.
Luk op ved Eders Bryst!
(Han famler i sin Barm.)

Aimar (mistænkelig).

— — Vi gaae til Maalet
Vel bedre, ved at dække Bryst med Staalet.

Camillo
(tager et Stykke rødt Silke frem af sin Barm, som han vikler op).

Her er et gammelt rustent Sværd, udgravet
Paa Golgatha. En Munk har mig begavet
Med denne Skat. Jeg lod ham dyrt besværge
Dets Ægthed. Et Aars Viin af mine Bierge
Betalte jeg derfor. Den, som bevarer
Det paa sit Bryst — kan trodse Dødens Farer.
Mit Liv er mig til Byrde;
I er en ung, en smuk, forelsket Hyrde;

Jer Brud er tro, hun elsker Jer, hun græder —
O, iil fra disse Steder!
Det Liv maa være sødt, som Troskab krandser.
Kom, lad mig spænde Jer i Eders Pandser!

Aimar.

Forunderlige Svend! Paa Gravens Bredde
Du lokker mig, for siden mig at redde
Med egen Fare? (Venlig:) Giem dit Sværd! Det styrker
Dig, naar du troer derpaa. Min Tillid dyrker
Et andet Staal, naar jeg skal op at stride.
(Slaaer paa sit Sværd.)
Det hænger ved min Side!

Camillo (godhiertig).

Tag det! Man kan ei vide! —

Aimar (tager derimod).

Nu — Tak!
(Han giemmer det.)

Camillo.

Saa maae I slukke Lampens Lue.
Paa Bolstret vil jeg sætte denne Hue
Og vikle denne Trøie.
Ei Malcolm pleier undersøge nøie;
Han styrter ind, sig over Sengen kaster.
Da hurtigt frem I haster,
Og støder uforfærdet
I Røveren med Sværdet!

Aimar.

Mit Staal til Hialtet i hans Bryst jeg sætter.

Camillo.

I er jo ingen Kiætter?

Aimar.

Gud fri os vel!

Camillo.

Saa vil fra Dødens Fare
Sanct Jacob Jer bevare.
Og — hvis I ogsaa falder,
En Engel da til Himlen Eder kalder,
I lysblaat Stierneklæde,
Til Saligheds og Kiærlighedens Glæde.
Der vil I sikkert finde
Snart Eders Elskerinde.

(Sukker.)

Camillo først trehundred Aar maa svede
Med Rosa, i den fæle Skiærsildshede.

Aimar
(trykker hans Haand).

Vær freidig! Farens Torden
Snart ruller bort. For Glæden viger Sorgen.

Camillo.

Mit Mørke svinder ei for nogen Morgen.
Hun er ei meer paa Jorden!
Hver Nat jeg skuer hende fra mit Kammer,
Dybt i de røde Flammer.
Hun er saa smuk. De brune Øine saare
Mig end med deres Taare.
Den fæle Brand undseer sig, naar den brænder
Det høie Liliebryst, de hvide Hænder.
Den blegblaae Lue flokker
Kun kiølt sig om de sorte Ravnelokker,
Og nænner ei at svide;
Men Dolken sidder dybt i hendes Side,
Og fæle Sang hun altid nyt begynder:
„Barbar! du dræbte mig i mine Synder!“

Aimar.

En daglig Siælemesse jeg dig lover
For Rosas Ro, i mit Capel, det lille;
Naar Alt er tyst og stille,
Naar Faren her er længe gaaet over.

Camillo
(griber hans Haand).

Og maa jeg vorde Sacristan derinde?
Og Røgekarret slynge,
Mens Eders Munke synge?

Aimar.

Det lover jeg dig ved min Siæls Veninde!

Camillo
(kysser hans Haand).

Tak, Ridder! Saa er der en Trøst tilbage
For mine sidste Dage!

(Han gaaer.)

Aimar
(spænder sin Hielm paa og drager sit Sværd).

Nu skee Guds Villie! Men skiøndt Dolken hænger
Mig over Issen i et Hovedhaar,
Vil jeg dog ikke frygte. Et Mirakel
Maa redde mig; men er Mirakelet
Ei alt begyndt? I Røverkulen finder
Jeg to Skytsengle. Først en Bøn til Ham,
Som alting raader; og naar det er skeet,
Skal ikke Satan selv forfærde mig

(Han knæler.)

Beskyt mig, gode Christ!
I denne Farens Frist;
Lær mig med Kraft at svinge
Mit gode, stærke Sværd!
Du hørte for det klinge
I mangen ærlig Færd.

Jeg loved, stærk og fri,
At staae Forladte bi.
Du saae mig Blod udøse,
Den skumle Niding faldt.
For Enker, Faderløse,
Jeg kæmped, naar det gialdt.

Husk paa den Midienat,
Da eensom og forladt,
Jeg i din Kirke vaaged,
Skiøndt gysende dog kiæk,
Og følte der var Noget,
Som styrked i min Skræk.

Jeg ærlig Tro dig svor,
Og jeg har holdt mit Ord.
Nu ei du fra mig vige,
Herr' Christ! men styrke mig.
Jeg kæmper for min Pige, —
For Frankrig, -- og for dig!

(Naar han har sagt dette, reiser han sig, slukker Lampen, og gaaer hen bag Sengen.)

Gang paa Borgen, udenfor Aimars Sovekammer.

Juliane med Lys. **Birgitte** med et Nøgleknippe. **Malcolm** med en Dolk.

Birgitte.

Har du din Dolk?

Malcolm (mut).

Jeg har hvad jeg behøver.

Birgitte.

Slib den lidt først i Vindueskarmen der!

Malcolm.

Hold Mund!

Birgitte.

Er den da rigtig skarp?

Malcolm.

Saa skarp,
At den kan skiære Struben over paa dig,
Naar det skal være.

Birgitte (med tvungen Latter).

Ha, ha, ha, ha, ha!
Hvor han er munter. (Til Juliane:) Nu, hvi skiælver I
Med Lyset?

Juliane (mørk).

Jeg er ikke vant til slig
Bedrift.

Birgitte.

Nu ja, saa maae I vænnes til den.

Malcolm.

Den gamle Lukas sad igien og rokked
Paa Kieldertrappen, da vi gik forbi.

Birgitte.

Har du igien seet Spøgelser, Cujon?

Malcolm (stirrer paa hende).

Jeg seer eet for mig.

Birgitte (vender sig forskrækket).

Hvor?

Malcolm.

Dig selv, du Her!
Du visne Beenrad!

Birgitte (griner).

Hvor han er galant!

Juliane.

Hvem er den gamle Lukas?

Malcolm.

Riddersmanden,
Som eied denne Borg i gamle Dage.
De myrded ham paa Trappen. Jeg vil være
Fordømt, ifald han ikke sad og rokked
Med Hov'det under Armen, mens det slog
Med Kiælderhulens frygtelige Jerndør.

Birgitte.

Hør, hvilket Væv! Et Spøgels skulde sidde
Med Hov'det under Armen, som en Hat!
Hvad havde han da vel paa Skuldrene?

Malcolm.

Den røde Strube, hvoraf Blodet sprang
Som Vandspring. Det faldt draabeviis tilbage,
Det overstænkte Liget med sit Purpur,
Som Vandets Perler Bæknets Marmorstøtte.

Birgitte.

Hvor han har Phantasie! Fy skam dig, Dosmer!
Ind med dig!

Malcolm.

Gaae I først! I skal jo lyse!

Birgitte.

Troer du, jeg frygter?

Malcolm.

Nu, saa skynd sig da!

Birgitte
(samler mellem Nøglerne).

Jeg kan ei finde Nøglen. Jeg er valen
Om Hænderne.

Malcolm.

Det klirrer! Gamle Satan!
Nu skal man see, hun vaagner ham derinde.
Han rører sig!

Juliane.

Nei, det var Natteſtormen.

Birgitte.

Hid Lyſet! — Den fordømte Nøgle ſkiuler
Sig, troer jeg. — — Hvad?

Malcolm.

Hvad ſiger I?

Birgitte.

Du talde!

Malcolm.

Jeg taug ſom Graven.

Birgitte.

Nu, ſaa var det Hende.

Juliane.

Jeg har ſlet intet ſagt.

Malcolm.

Hvad var det da?

Birgitte.

Du er ſaa bleg. See der, tag dig en Slurk!
(Rækker ham en Flaſke.)
Bryd dig om ingenting. Du gaaer jo i
Et lovligt Kald! Du gaaer din Herres Ærind.
Drik Mod, min Søn! ifald du intet har.
(Han drikker, rækker hende Flaſken igien, hun drikker.)
Det er en kraftig Drik; thi den er brygget
Af ſtærk Muſkatviin, ſtødte Dødningbeen,
Salpeter, Ingefær. Paa Retterſtedet

Har jeg den blandet i en Hovedskal,
Mens Synderen paa Hiulet laa deroppe,
Med ulden Sok paa Benet, uden Sko,
Og stivnedes i Blæsten, som tog fat
I Haaret og de halvnedfaldne Laser.
Der maa det laves, naar det ret skal virke.
(Til Juliane:)
Drik med!

Juliane.

Nei Tak! det er for stærkt for mig.
Jeg er ei vant — jeg kan ei taale det.

Birgitte.

Nu, I maae lære taale meget end,
Som I er ikke vant til.

Malcolm.

Luk nu op!
Nu har jeg Mod.

Birgitte.

Velan, giør Pinen kort!
Det unge Blod! han vaagner ikke ved det;
Og det giør ikke ondt; Mænd giør det ei!
Han kommer sovende til Paradis.
Vi vil forkorte ham det usle Liv;
Det er en ærlig Sag. Begravet skal
Han ogsaa blive i den tørre Brønd.
Der ligge flere Riddere, min Tro!
I kiærligt Favntag ovenpaa hinanden.

Malcolm.

Nu, Sladderhank, luk op!

Birgitte.

Den første Dør
Er oppe. Nu den anden! Kom med Lyset!
(Hun og Malcolm gaae ind og puste ved Mellemdøren.)

Juliane (alene).

O hellige Maria! skiærm mod Vold
Den unge Ridders Hierte med dit Skiold.
Beskyt ham, hulde Frelser! i sin Fare.
Lad Lasten falde for sin egen Snare!

(Hun følger.)

Aimars Sovekammer.

Aimar i Mørke ved Sengen, lytter.

Der er de! De er ved den anden Dør.
Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær.
Hør, hvor de pusle! Kan for Skræk ei finde
Ret Nøglehullet. Har Samvittigheden
Endnu en Funke skiult i slige Hierter?
Der er de. Stille!

Birgitte
(stikker Hovedet ind ad Døren, med Lampen i Haand).

Han sover tyst, og her er mørkt og roligt.
Nu hen at støde Dolken ham i Brystet!
Træk saa Gardinet til, og lad ham ligge.
I Morgen kan vi see til ham igien,
Naar han er kold og ikke bløder meer.

(Hun gaaer ud igien.)

Malcolm styrter ind og sniger sig bag Sengen. Man hører Larm og et Suk bag Gardinet.

Aimar
(træder frem med sit Sværd).

Du faldt paa dine Gierninger. Dig skal
Den hele Morderflok til Helved følge.

(Man hører et Skrig udenfor.)

Camillo og **Juliane** komme.

Camillo.

Hun er ei meer. Har I giort af med ham?

Aimar.

Han svømmer i sit Blod.

Camillo.

Jeg kasted hende
Fra Vindvet ned i Fieldets dybe Kløft.
O hvilket værdigt Brudepar for Satan!

Juliane.

Herr Ridder!

Aimar.

Skiønne Frøken!

Camillo.

Ædle Herskab!

Alle Tre (grebne af een Følelse).

Himlens høie Skare!
Styrk os i vor Fare,
Med din Englehær;
Sværdet du indvie,
Hellige Marie!
Til Cherubens Sværd. —

(Der stødes i et Horn noget borte; det besvares fra Borgen.)

Camillo (forskrækket).

Der komme de!

Aimar.

Hvem?

Camillo.

Alle Røverne.
Lamert har hisset Vindebroen ned;
Jeg hører Lænken rasle, Hængslen pibe.

Aimar
(med et tvivlsomt Blik paa Juliane).

Hvad gior vi nu?

Juliane
(griber kiækt hans Haand).

Tab Eders Fatning ei!
Camillo vil du hielpe mig?

Camillo.

Med Livet.

Juliane.

Du har jo Nøglen til den store Jerndør?
Til Hvælvingen?

Camillo.

Her.

Juliane

Giv mig den!
(Han rækker hende en stor Nøgle.)

Juliane
(strækker den mod Himlen).

Sanct Petrus!
Dig blev jo Magten over Nøglen givet,
Vie dette Jern til Døden og til Livet!

Aimar.

Forklar mig denne Gaade!

Juliane.

Her er Nøglen.
Følg mig, besindig og forsigtig, Ridder!

(De gaae.)

Gaarden i Røverborgen.

I Forgrunden en Aabning ned til Kiælderen. I Baggrunden et Dueslag; til begge Sider Bygninger og en Trappe med Rækværk.

Røverne komme fra Broen med Fakler og Bytte, med **Adelaide, Therese** og **Richard**; den Sidste bagbunden. De synge:

Hyænen bygger sin Hule,
Han kradser i Jorden haard;
Ham ikke Byttet kan skiule
Selv hellige Kirkegaard.

Naar alle Blomster sig lukke,
Naar Maanen skinner i Krat,
Da bange de Smaadyr sukke,
For grusomme Tigerkat.

Krokodillen ligger i Sivet,
Saa ynkelig græder hun der;
Hun Fiskeren skiller ved Livet,
Saasnart han vover sig nær.

Vi kan vel Byttet os fange,
Vi elske som Dyrene Blod.
Ei Tiger og Klapperslange
Forfærde Røvernes Mod.

Juliane kommer frem paa Trappen fra Borgen med Aimars Skiærf i Haand.

Ramonneur (spodsk).

Ha, Frøken Juliane!

Alle Røverne.

Juliane!

Ramonneur.

Ifald endnu du gior dig kostbar, Stolte!
Saa gior du ilde. Vi har fanget, seer du,
To Dronninger i Nat til Høvedsmanden;
Og hvad ei Han vil eie, hører os til.
Forstaaer du det, min Smukke?

Juliane (stolt).

Ramonneur!
Jeg taaler ikke din Fornærmelse.

Rocheloup.

Ret, Juliane! bryd dig ei om ham.
Bring os en Krukke Vand! thi jeg er tørstig.
Hvor er Birgitte? Malcolm?

Juliane.

Nu, hvor er de
Hos Andre vel, end hos den dræbte Ridder,
Hvis Skiærf jeg bringer her som Seierstegn.

(Adelaide udstøder et Skrig og er nær ved at besvime. Therese understøtter hende.)

Therese.

Adelaide! Gud, hun dør, hun dør!

Richard.

Grusomme, hielper!

Ramonneur.

Snører hende op,
Den Stakkel! Hendes Bryst er stærkt bespændt.

Adelaide
(støder ham fra sig).

Afskyelige Røver! tag mit Liv;
Men rør mig ikke med din frække Haand.

Røverne
(med vild Latter).

Saadan helbredes Pigerne for Afmagt.

Rocheloup.

Nu stille! Juliane, tal! bliv ved!

Juliane.

Camillo lokket har en Ridder med
En herlig Ganger og med skiønne Vaaben
Til Borgen. Jeg har draget selv Gardinet
Fra Sengen, medens Malcolm — du forstaaer mig!

Rocheloup.

Hvad? Det har du?

Røverne.

Ha, Bravo, Juliane!
Men Vand! Bring Vand! Jeg tørster efter Vinen.

Rocheloup.

Den Qvinde har bestandig huet mig,
Med dette raske, fornemtstolte Væsen.
Jeg har forgabet mig i dine Øine;
Det veed du, derfor trodser du. Du minder
Mig om en lille næsvis Bologneser,
Jeg saae engang i Buret hos en Løve.

Juliane.

Nu glemmer du vel mig for disse Piger?

Rocheloup.

De er for fine, spæde Maanskinsvæsner
For mig. Jeg er din stolte Jupiter,
Saafremt du være vil min trinde Juno.

Juliane.

De unge Piger giør mig alt til Juno.
Juno var skinsyg.

Rocheloup.

Hvor hun er elskværdig!
Bliv min! Og du skal aldrig Aarsag faae
Til Nidkiærhed. Min svage Side, veed du,
Er Leflen ei, men Strid og Lyst til Bytte.

Juliane
(rækker ham sin Haand).

Velan, saa er jeg din! og Bryllupsbægret
Har Biergets Fee selv fyldt for os idag.

Rocheloup.

Hvad mener du?

Juliane.

Hør, tappre Rocheloup!
Din Borg er stærk; Naturen har befæstet
Dens Grund med sine Klipper: røden Porphyr
Foragter Fiendens Spyd, og knækker det
Som Straahalm. — Men, du presser ingen Most
Af disse Stene! Ofte har dit Hierte
Bekymring følt: ifald du blev beleiret,
Hvor du fik Kildevand til dine Helte.

Rocheloup.

Ja, det er sandt! Det er en Feil ved Borgen.

Juliane.

O Herre, hør, hør hvad jeg har opdaget!
Dybt i den store Kielder er en Kilde.

Alle (forundrede).

En Kilde?

Juliane.

Som jeg gik at hente Vildt
Og Viin, til Nadver, i den kiøle Hule —
Da føler jeg, det vaadt er ved min Fod;
Jeg lytter til — og hører Vandet dryppe.
Jeg bringer Lyset did — og seer af Klippen
Igiennem Sprækken af den skiøre Steen,
Som Perler piple frem de klare Draaber.

Rocheloup.

Det er umuligt!

Juliane.

Det er vist.

Røvere.

En Kilde?

Victoria! Naar Borgen har en Kilde,
Da er den uindtagelig.

Andre.

Ned! Ned

At smage Vandet!

Izarn.

Bliv! Jeg aner Svig.

Rocheloup (leer).

Hvad Svig?

Izarn.

Jeg veed ei; men jeg aner Svig.

Rocheloup.

Du veed ei, og dog veed du! Nu, hvad veed du?

Izarn.

Opsætter Eders Torst et Øieblik!
Jeg har ei udtømt Bægrene som I.
Jeg gløder ei, mit Øie skuer skarpt,
Jeg seer Forvirringen i hendes Ansigt.

Juliane (kiæk).

Den Feige seer Forvirring overalt!

Rocheloup.

Vel talt. Kom, kom! Med Faklerne derned!

(Camillo og Juliane tage hver sin Fakkel og følge Røverne.)

Izarn

(holder Ramonneur tilbage).

Bliv du!

Ramonneur.

Hvorfor?

Izarn.

At vogte Fangerne.

Ramonneur (peger paa Richard).

Han er i Lænker, og min Tunge med.
Jeg har jo Viser skraalt den hele Vei.

(Gaaer.)

Izarn.

Fordømte, dumme Uforsigtighed!

(Der raabes nede:)

Izarn! Kom, Izarn!

En drukken Røver (kommer tilbage).

Hielp os, see ved Lyset!

Izarn.

Hvad skal jeg see? Hvad see da I dernede?

Røveren.

Vi? — Intet!

Izarn.

Intet? Skiuler Ingen sig
I Krogene?

Røveren.

Jo! Vandet, vi skal drikke.

Izarn.

Forresten Ingen?

Røveren.

Nogle Muus maaskee,
Som holde Kammerbord paa egen Haand,
Naar Herskabet har spiist. Jeg saae kun lutter
Kisdtønder, Tællelys og Spegeskinker.
Du ene ædru er i hele Flokken;

Hvis du ei finder Kilden, saa forvandles
Vi reent dernede selv til Spegekiød.

Izarn.

Velan saa kom! (Sagte:) Der stikker Noget under.

(De gaae; efter en kort Taushed hører man Jerndøren islaaes med et frygteligt Bulder.)

Therese.

Gud, hvad var det?

Richard.

Fat Mod!

Therese.

Adelaide!
Min elskte Frøken! Richard! hun fortvivler.

Juliane og **Camillo** komme tilbage fra Kiælderen med Fakler. Juliane har endnu Aimars Skiærf om sin Arm.

Camillo.

Victoria! Victoria! Vi spærred
I Buret alle Mand. Der brumme de,
Som vrede Bier i den lukte Kube,
Før Svoveldampen qvæler dem.

Juliane.

Men Izarn?

Camillo.

Faldt for mit Sværd, før han fik raabt om Hielp.

Juliane.

Stik Duehuset hissет strax i Brand!
Jil saa til Vindebroen! Lad den ned!
Naar Fremmede seer Jld paa Klipperne,
Da vil de stimle til, deels for at redde,
Deels for at overrumple Røverne.

Richard (glad).

Hvad hører jeg? O Himmel, min Thereſe!

Juliane

(overſtiærer hans Baand).

Min ædle, unge Ridder! I er fri.

Richard og Thereſe

(kaſte ſig for hendes Fødder).

Vor Engel!

Juliane.

Store Forſyn! hør min Tak.
Et Øieblik har rigt erſtattet mig
Et Aars udſtandne, tunge Lidelſer.

Thereſe.

Adelaide!

Adelaide

(der har været henſunken i ſtum Bedrøvelſe, ſtirrer fortvivlet paa Juliane, og ſiger:)

Giv mig dette Skiærf!
Og lad mig ſee hans Liig, før han begraves!

Juliane.

Hvorledes? Er det muligt? Skulde du —

Adelaide.

Giv mig hans Skiærf, det himmelblaa!
Den Arv du mig ei nægte maa!
Da jeg det om hans Skulder bandt,
Med Anelſe min Taare randt.

I Borgen, ſom ham Gud giengav,
Han finder kun en tidlig Grav.
I Kloſter nu hans Pige gaaer,
Og længes hvergang Klokken ſlaaer.

Et Ønſke blot mit Hierte har:
At ſamles ſnart med min Aimar.
Da ſlumre vi bag Kirkens Krog,
Med Roſer paa vort Kiſtelaag.

Aimar nærmer sig henrykt.

Adelaide!

Adelaide
(med salig Forundring).
Min Aimar! O Himmel!

Begge.

Jeg vaager ei, jeg drømmer!
Du hviler ved mit Bryst?
Dit Blik i Glæde svømmer?
O himmelsøde Lyst!

Adelaide.

Du lever?

Aimar.

I din Arm!

Adelaide.

Du smiler?

Aimar.

Ved dit Smil.

Adelaide.

Ei Morderdolken traf din Barm?

Aimar.

Nei, elskte Pige! kun Cupidos Piil.

Begge.

Forsvunden er al Trængsel,
Nu Maanen brød min Sky;
Mig smerter ingen Længsel,
Jeg lever kiekt paa ny!

Aimar.

Min Arm sig om din Midie bøie!
Lad Barmen svulme, kiærligrund.
Jeg drikker Ilden af dit Die,
Og Nektar af din Purpurmund.

Adelaide.

Du hviler ei paa sorten Baare!
Ei bløder du i Maaneskin.
En hellig kun, en venlig Taare
Nedtriller paa din brune Kind.

Begge.

O Kiærlighed kun fatter
Den Løn paa lange Savn,
At sees, og trykkes atter
Til Trofasthedens Favn!

Aimar (til Juliane).

Hsimodige! see, vore Taarer flyde,
Og føl den Tak, som Læben ei kan yde!

Juliane.

O! det er skiønt at skue Andres Glæde,
Naar Osten blusser i sit Morgenklæde,
Da smiler Vesten med et venligt Gienskiær.

Adelaide (med Deeltagelse).

Hun er ei lykkelig!

Therese (ligesaa).

Ei lykkelig?

Camillo bringer **Connetablen**, Ridder **Bernard**, nogle **Riddersvende** og **Hyrdefolk** over Vindebroen. Enkelte blive tilbage, for at slukke Ilden. Da Juliane seer Connetablen, studser hun og iler ind i Borgen.

Bernard.

Bliv her, Herr Connetable! Paa min Ære,
Jeg finder det betænkeligt.

Connetablen.

Hvorfor?
Vi har jo Kæmper nok, som kan forsvare,
Ifald I frygter.

Bernard.

Frygte nu vel ei;
Forsigtighed og Frygt er to Begreber,
Som vel maa skilles ad. Men jeg er gammel,
Jeg holder gierne mig til Eet ad Gangen.
Vor Hensigt var at søge først min Datter,
Og ei at fange Røvere.

Connetablen (opdager Adelaide).

Ved Himlen!
Vor Hensigt er opnaaet før vi veed det.
Mit Syn har ei bedraget mig. Der staaer hun!

Bernard.

Hvad? Hvem? Min Datter?

Connetablen.

Frøken! Det er hende.
(Gaaer hende imøde.)
Ha, Grumme! Skal vi saadan træffes atter?
See Himlens Straf for din Forvovenhed!
Men Himlens Redning sendes dig ved mig.
Nu er du min!

Aimar (træder frem).

End ei, Herr Connetable!
Først maa I giennembore dette Bryst.

Connetablen.

Aimar? Min Vaabendrager? (Til sine Folk:) Griber dem!
(Peger paa Richard.)
Og kaster ham i Lænker!

Aimar.

Fy, Herr Ridder!
Saa smaaligt giøre Brug af Overmagten?

Connetablen (fatter sig).

Frygt ei, Herr Ridder! I skal vel behandles.

Aimar.

Har Dronning Blancas kongelige Bud
Ei sat en Skranke for vor Tvistighed?

Connetablen.

Jert Castellane skal I trygt beholde.
(Spøgende:)
Men det er intet Vilkaar i Traktaten,
At I skal ogsaa røve mig min Brud.
Jert Fængsel vorde skal heel taaleligt.
Jeg har et Taarn i Krogen af min Borg,
Ved Siden af den lille Blomsterhauge,
Ei langt fra Riddersalen. I skal høre
Violen klinge til min Bryllupsfest;
Og jeg skal sende Jer af Retterne.
Naar Hun er min, da rider I afsted
Til Castellane, som en fri Baron,
Og vi har intet meer at tvistes om.
(Vierk til Richard:)
For dig, Forræder! staaer et værre Fængsel,
Hvor ingen Sol og ingen Maane skinner.

Aimars Svende komme hurtig over Vindebroen.

Aimars Svend.

Til Hielp! See her de røde Luer brænde!

Aimar.

Hvad seer jeg hist? Troer jeg mit eget Øie?
Nu skal mig intet bøie!
Der komme mine tappre Riddersvende.

Aimars Svend.

En stor Forsamling hisset, og saa rolig?
Og søger ei at bierge
For Luerne den gamle Klippebolig?

Aimar.

O Roland! Clermont! drager Eders Værge.
Udvriſter Eders Ven af Fiendens Skare!

Aimars Svend.

Vor unge Helt i Fare?
Hav Tak, du lyſe Lue!
Du lod os fiernt Forræderiet ſkue.

Connetablens Krigere.

Forgieves haaber I ham at forſvare.

(Fægtning. Aimar og Richard befries; Adelaide og Thereſe ere flygtede ind til Juliane i Borgen.)

Juliane
(i et Vindue, med Slør.)

Høiagtelſe for fremmed Eiers Grunde!
Min Borg ſtaaer fredelige Giæſter aaben;
Men vil I drage Vaaben,
Saa iler atter til de dybe Lunde!
I kom at ſlukke Branden; ei at nære
Den vilde Glød, ved ſelv ſom Ild at brænde.
Befaler Eders Svende
Den Strid at ſtandſe, ſom giør Ingen Ære.

Aimar.

Herr Ridder! Damen os med Rette laſter!

Connetablen.

Min Handſke der jeg kaſter!

Aimar.

Jeg Eder er forbunden.
See der er min! Og nu til Kamp i Lunden.

Adelaide og Thereſe (i et andet Vindue).

O bliv! Hvi raſer I? hvi vil I ſtride?

Aimar.

O, min Adelaide!

Adelaide.

Jeg dør af Angst!

Bernard (bestyrtet).

Ha, hvilke Hidsigheder!
Forliges dog, og indgaaer en Forening.
I Herrer! Stik de Sværd i deres Skeder,
Og agter en fornuftig Oldings Mening.

Connetablen (hæftig).

Hvad mener I da?

Aimar (ligesaa).

Tal, ved Ridderære!

Bernard (raadvild).

I Herrer Tid mig give!
Jeg mener, — seer I, — hvad der maa saa være,
Det faaer, som det er vorden, at forblive.

Aimar.

Ha! Himlen jeg min Ret betroer.

Connetablen.

Jeg Modet!

(De vil gaae.)

Juliane tilsløret paa Trappen med **Adelaide** og **Therese.**

Et Ord! — før daarligt I udøse Blodet.

Aimar.

Borgfruen taler. Ei vi Agten glemme!

Connetablen (forundret).

Jeg kiender denne Stemme! —

Juliane.

Opsætter Eders Kiv et Øieblik!
Maaskee formaaer et Ord af Qvindens Mund
Med mere Fynd at skille denne Strid,
End selve Sværdet.

Connetablen
(med stigende Bestyrtelse).

Ha, hvad hører jeg?

Juliane.

Herr Connetable! Rygtet for et Aar,
Om Eders Frues pludselige Død —
Paa Jagten —

Connetablen
(slaaer Hænderne sammen).

Ved St. Petrus! det er Hende.

Juliane (slaaer Sløret tilbage).

Ja, det er Hende.

Connetablen
(studser et Øieblik, stirrer paa hende, og siger derpaa galant med en pludselig Fatning).

Omfavn mig, Madame!

Juliane.

O min Gemal! Ifald I havde vidst —
Hør Eders Hustru!

Connetablen.

Ja, det er min Kone
Den samme Skabning, Øine, samme Stemme,
Det samme Blik.

Juliane.

Hør Eders Juliane!

Connetablen (høflig).

Behøves ei.

Juliane.

Jo, I maa høre mig.

Connetablen (sagte).

Den samme Lyst som før til at fortælle!
Alt træffer sammen. (Høit:) Anstreng Eder ei!
I har i Nat alt fatigert Jer meget;
Og jeg kan giætte mig til hele Resten.
(Til de Andre, idet han tager sin Gemalinde ved Haanden:)
Jeg har den Ære her at forestille
Selskabet Fru Grevinden af Montfort,
En født Sabran, min ædle Ægtefælle;
Ei død, som Rygtet foregav, paa Jagten;
Men ranet bort af Røvere; bevaret
Et heelt Aar, ved en selsom Styrelse;
Opdaget ved en endnu mere selsom;
Og hævnet — paa det Allerselsomste!

Juliane.

Jeg ønsker ingen Hævn, Herr Connetable!
Kun over disse Røvere, som Himlen
Tillod at fængsles ved min svage Haand,
Jeg kræver Eder til Retfærdighed.

Connetablen.

Ha, mine Damer! Maa man ei beundre
Slig Aandsnærværelse hos Fru Grevinden?
At lokke snildt dem ned i Kielderen,
Slaa Døren i og staae som en Heltinde!
I Sandhed, denne Daad vil rygtes vidt,
Og Frankrigs Troubadourer vil besynge
Grevindens sieldne Mod i Røverkulen.

Juliane.

Gid evig Taushed skiule med sit Slør
Den tunge, bittre Skiæbne, jeg har lidt.
Jeg indseer vel, at den Mismodighed,

Som alt et Aar har gnavet paa mit Hierte,
Vil gisre mig uskikket til at nyde
Det muntre Liv ved Frankrigs Hof, Herr Greve!
Jeg skylder Himlen Tak for denne Redning;
Og offrer gierne mine sidste Dage
Til Klosteret. Kun Eet forlanger jeg:
Den unge Frøken elsker denne Ridder!
Har I lidt Godhed end for Juliane,
Saa viis det, ved at afstaae hende strax
Til sin Aimar;

(Peger paa Richard.)

Og tilgiv denne Yngling!

Connetablen

(grunder et Øieblik afsides).

En Hustru et Aars Tid hos Røverne —
Den Nød er haard at knække! — Men en Brud
En Sommernat i Skoven hos sin Beiler —
Det er en Ferskensteen, som knækker Tanden.

(Høit:)

Min Gemalinde, I fornærmer mig!
Vil I bersøve mig uvenligt nu,
Hvad Skiæbnen alt har skilt mig ved et Aar?
Jeg gik paa Frieri — jeg tilstaaer det!
Min Gud, er det da Synd, at Enkemanden,
Naar han en Tid har offret Taarer til
Sin Hustrus Minde, — søger at forslaae
Sin Tungsind, og at finde Livets Blomster
Paa andre Veie? Men, nu er I min;
Og ingen Røver meer, hvad Navn han bærer,
Om det var Klostret selv, adskiller os.

(Han kysser hendes Haand; derpaa vender han sig til Richard.)

Dig der, tilgiver jeg din Pagestreg!
Og hvis din Fader er tilfreds dermed,
Saa har jeg intet mod din Siæls Udvalgte!

Richard (glad).

O, min Thereſe!

Thereſe.

Richard!

Connetablen (til Adelaide).

Ædle Frøken!
Hvad Eder angaaer, ſaa fraſiger jeg
Aldeles mig min Ret til Eders Haand.
I har en Fader, lad ham ſelv beſtemme!

Bernard (beſtyrtet).

Hvad? Jeg beſtemme?

Adelaide.

Fader!

Aimar.

Ædle Herre!

Bernard.

Ugudelige! løbe ſaadan bort!
Forvolde mig en ſaadan Hierteſorg,
Med Snue, Nattejagt, Forkiølelſe,
Paa mine gamle Dage!

Aimar og Adelaide.

Kiære Fader,
Tilgivelſe!

Bernard.

Hvad er der ved at giøre?
Det er beſtemt i Skiæbnens Bog, og Støvet
Maa ikke ſætte ſig mod Skiæbnens Villie.
Mit Valgſprog er: Jeg finder mig i Alt
Hvad ei kan være anderledes; altſaa:
I er min Svigerſøn og hun er Eders!

Camillo.

Til Lykke, ædle, unge Ægtepar!

Aimar.

O min Camillo! Kunde jeg saa sandt
Kun ogsaa skaffe dig din tabte Lykke.

Camillo
(trykker hans Haand).

Nu — jeg vil varme mig i Eders Solskin!
I glemmer ei hvad I har lovet mig?

Aimar.

Nei nei, ved Gud!

Camillo.

I Eders Borgkapel
Skal Messer synges for min Rosas Siæl?

Aimar.

Fra Hvælvingen, ved Sølverklokkens Kimen,
Skal Reqviem forkynde Midnatstimen.

Camillo.

Velan, det skal min Sorg formilde.
Min Grædepiil, som hang i Støv,
Skal qvæge nu sit siunkne Løv
I Eders friske Glædeskilde.
Forsvundet er min Rosas Qval,
Forsonet Almagts strenge Villie.
Nu skal hun luttres til en Lilie
For Paradisets skiønne Dal.

Aimar.

En munter Alf i Skoven mild
Lod Hiertet frygte, Haabet glippe,
Og her paa Eventyrets Klippe
En Sommernat os fare vild;
Men Skoven aabnes — og jeg seer
Et Marmorslot i Aftenrøde,
Hvor kiærligt iler os imøde
Fortryllende tre skiønne Feer!

Adelaide.

Saa hænger Blomsten med sit Blad
I Lummerheden, for at blegne;
Men huldt begynder det at regne,
Da styrkes den i friske Bad;
Den hæver atter muntre Krands,
Og Vinden vugger den i Vaaren,
Og Tak den smiler giennem Taaren,
Til Himlen med fornyet Glands.

Alle.

Vor jublende Sang, lyd høit i Naturen!
Til Tempel forvandlet er Mordernes Vraa.
Den diævelske Grumhed sig styrter fra Muren,
Paa Kanten alt vore Violerne smaae.
Hvor Taaren har flydt og hvor Blodet er rundet,
Skal Giæstfrihed vinke med ridderlig Tro;
Thi Mildhed har seiret og Ondskab er bundet,
Og Borgen er atter Uskyldigheds Bo.

[redacted]

Torbenskiold.

Et Syngespil.

Kong Frederik den Fierde af Danmark.
Tordenskiold, Søhelt.
Fader Berg, skaansk Bonde.
Ulla, hans Datter.
Hanna, hans Broderdatter.
Gustav, svensk Bondeknøs.
Tidselmand, Degn.
To Herrer ved Hoffet.
En Overfalkenermester.
Coffre, } Malere.
Krogk, }
Slotsforvalteren.
To svenske Officerer.
Erik, Tidselmands Karl.
Masker.
Chor af Falkenerere, Matroser, svenske Soldater og Hollændere.

Første Handling.

Bondestue i Skaane.

Fader Berg. Tidselmand.

Tidselmand.

Saa kan jeg være sikker paa
Nu Eders faderlige Ja?

Berg.

Hvad jeg har lovet, det skal staae.

Tidselmand.

Omfavn som Svigersøn mig da!

(De prøve paa at omfavne hinanden.)

Berg.

I er for tyk!

Tidselmand.

Og saa er I.

Begge.

Tilgiv, jeg Eder ei omfavner!
Men det er ogsaa Sværmeri,
Som hverken nytter eller gavner.

Berg.

I har en Gaard.

Tidselmand.

Min egen Gaard.

Berg.

Grundmuret, nybygt.

Tidselmand.

Jo jeg takker!

Berg.

Samt Koer og Faar —

Tidselmand.

Paa Engen gaaer.

Berg.

En Pengesum.

Tidselmand.

Og den er vakker.

Berg.

Sextusind Kroner! Var det ei?

Tidselmand.

Med Konning Gustavs Contrafei,
Livagtig som han gik i Live.

Berg.

I snart min Svigerson skal blive.

Tidselmand (bukker)

Taknemlighed!

Berg (ligesaa).

Erkiendtlighed!

Begge.

O Elskov og Forinuenhed!

Berg.

I har en Gaard —

Tidselmand.
Med Mark og Eng.

Berg.
Grundmuret, stor.

Tidselmand.
Som ikke praler.

Berg.
Koer, Stude, Faar!

Tidselmand.
Gangklæder, Seng.

Berg.
En Pengesum.

Tidselmand.
Sextusind Daler.

Berg.
I er min Søn! — Men siig mig først —
Man siger, at I tømmer Kruset —
I drikker!

Tidselmand.
Kun naar jeg er tørst',
Men aldrig naar jeg er beruset.

Berg.
I har mit faderlige Ja!

Tidselmand.
Omfavn som Svigerson mig da!
(De prøve atter forgieves.)

Berg.
I er for tyk.

Tidselmand.
Og saa er I.

Begge.
Jeg Eder ei om Halsen falder;
Men det er ogsaa Sværmeri,
Som passer ei for vores Alder.

Berg.

Det er afgiort! I skal være min Svigerson, skiøndt I er ældre end jeg.

Tidselmand.

Og Eders Datter maa elske mig, skiøndt hun er yngre end jeg.

Berg.

Det skal hun, paa Ære og Samvittighed.

Tidselmand.

Jeg takker ydmygeligst.

Berg.

Men hun er faslig naragtig. Hun gaaer altid og nynner disse gamle Kæmpeviser.

Tidselmand.

En Levning af Hedenskabet! Det kommer sig, naar hun faaer en Degn.

Berg.

Hun gaaer dog flittig i Kirke hver Søndag.

Tidselmand.

For at see den fattige Diævel, Gustav Svane, paa Orgelværket. Blive vi trolovede, og jeg seer den Karl, mens jeg læser i Chorsdøren; — jeg staaer Jer for ingenting, Fader Berg! Jeg gaaer, tag mig nitten Tønder, fra Texten.

Berg.

Der er hun. See nu at komme til Texten! thi I har ingen Tid at spilde. Og vogt Jer for at falde til det forelskede Snakkerads; thi det Sprog duer ikke for Jer.

(Gaaer.)

Tidselmand.

Jeg vil sige mindre end jeg føler, og meer end jeg tænker; saa bider hun maaskee snarere paa Krogen.

Ulla kommer syngende.

Min Fader og min Moder de boede under D,
De solgte deres Datter for et lille Stykke Brod.
Men aldrig jeg kommer til hedenske Landet at leve.

Tidselmand.

Min hierte Jomfru! Jeg er hidkommen for at sige Jer, at jeg ikke elsker Jer; og at jeg derfor begierer Eder til min Ægtehustru.

Ulla.

Dersom Modbydelighed for et Menneske kunde lede til dette Skridt, kiære Herre! saa vær forvisset om, at der lever ingen i Verden, jeg heller gav min Haand, end Jer.

Tidselmand (sagte).

Der have vi Spillet gaaende.

Ulla (synger).

Broder, min Broder! du haver mig saa kiær,
Du sælge dine Snekker og løse mig her.
Men aldrig jeg kommer til hedenske Landet at leve.

Tidselmand.

Til hedenske Landet skal J ikke komme, det lover jeg for, Jomfru Ulla! Den christne Læren er siden Konning Eriks Tider introduceret i Riget; og dersom ogsaa endnu adskillige Lapper og Finner —

Ulla (synger).

De Sømænd kaste deres Aarer ud at roe,
Skiøn Jomfru vrider sine Hænder i Blod.
Men aldrig jeg kommer til hedenske Landet at leve.

Tidselmand.

Hvad I der synger, er der slet ingen Riim eller Raison i, Jomfru Ulla!

Ulla.

O en meget god! Det var en stakkels Pige, som vred sine Hænder, fordi Faderen vilde tvinge hende til at ægte en afskyelig Havmand.

Tidselmand.

Kiære Barn! der existere hverken Havmænd eller Havfruer. Det er ikke andet end Sælhunde, Marsviin og Søkalve, naar man examinerer dem ret. Slige Uhyrer gives der ikke i den virkelige Verden, som Forældrene tvinge deres Børn til. Det har været et Menneske, noget til Aars, da man endnu gik med langt Skiæg og lange Negle; han er falden i Vandet af Vanvare, og i Forskrækkelsen har man taget ham for et Utyske.

Ulla.

Og er det ikke det samme? Jer eller en Havmand, derpaa seer jeg ingen Forskiel.

Tidselmand.

Da er der dog stor Forskiel, sødeste Siæl! En Havmand er for det første slet ikke til; og det er dog paa en Maade jeg.

Ulla.

Jeg vilde ønske, I heller ikke var til, kiære Herre!

Tidselmand.

Misunder I mig min Tilværelse, Jomfru Ulla?

Ulla.

Vær hvor I vil, kun ikke her. Jeg har sagt Jer det hundrede Gange; jeg kan ikke holde af Jer.

Tidselmand.

Det giver sig nok. Jeg har engang før været gift, i min tidligere Ungdommen, en tredive Aar forleden; og kan heller ikke sige at jeg var charmeret i min kiære Ægtefælle. Men hun velsignede mig med Livsens Frugt, det vil sige med Guld og Pendinge; og bedrøvede mig første Gang i sit Liv og i vort Ægteskab, da hun døde faa Dage efter Brylluppet — af Alderdom.

Ulla.

Nu vel, saa bliv hendes Minde troe!

Tidselmand.

Men jeg vil giore et fattigt Barn lykkeligt! Jeg vil forlyste mine Øine, med at see paa et smukt Fruentimmer.

Ulla.

O, hvilken Udsigt for et lykkeligt Liv.

(Gaaer.)

Tidselmand.

Alting vil lykkes, det er kun Maske;
Kiælent hun sukker dybt mens hun gaaer.
Hei, kiære Siæl, nu fugt dig din Aske!
Snart du din Allerkiæreste faaer.
Piger i det Grønne, Viin i grønne Glas!
Hei, Fader Jørgen, stryg nu din Bas!
Sparer ei paa Rusen!
Nu, tae mig titusind,
Nu er alting mig tilpas.

Hei, mine Flikker, løfter paa Kiolen!
Kiæreste Brødre, lystig hver Mand!
Dandser paa Gulv og stryger Fiolen,
Piber i Mund, og Brændviin som Vand.
Kommer til Bryllup, hele vor Egn!
Solskinnet følger snart efter Regn.
Kommer! Kommer flere!
Hid at gratulere
Eders lykkeligste Degn.

(Gaaer.)

Gustav kommer med **Ulla.**

Ulla.

Du vil forlade mig saa strax igien?

Gustav.

Jeg maa! Jeg iler til den tappre Carl,
At følge Sveakonnings Seiersbanner, —
At søge Lykken.

Ulla.

Har du tidt ei sagt:
Din Lykke var en lav beskeden Busk,
Som blomstred frisk kun i min Faders Trægaard,
Og slog med Qvisten paa din Ullas Rude?

Gustav.

Mit hele Tog blier kun en Troskabsring,
Hvis Guld forlader kort sin Ædelsteen,
For snart med den igien sig at forene.

Ulla.

Og nød vi ikke lykkelige Timer?

Gustav.

Jo, Ulla! mens vor Elskovsluft var blaa.
O Kiærlighed er nøisom, lig en Fange,
Der bleg i Mørket taaligt bærer Lænken,
Og seer een Time daglig Solen kun.
Og var ei reent hvert Lysglimt nægtet mig —

Ulla.

Min Faders Vrede var ubillig, streng.

Gustav.

Jeg vilde glemme dig, forlade dig. —
Jeg ilte til min Mo'er paa Lindesholm,
Gik stundum ud til Mosøe, sad ved Vandet
I Birkelunden, haabed at Naturen

Erstatte skulde mig din tabte Skionhed.
Men Ulla, slig en stille Skovnatur
Er kun en Bog, hvori en Beiler læser
Sin Kiærlighed.

Ulla.

Du var dog fri, min Ven!
Og kunde flagre, som en Fugl, fra Sorgen;
Din Ulla sad imens i snevre Kammer.
Og naar nu endelig Tusmørket kom,
Der ellers bragte dig og Kiærligheden,
Var hendes hele Trøst at drømme taus
Med Maanen, til der ind kom Lys paa Bordet.

Gustav.

Ved Lindesholm paa Mosøe er et Ekko,
Som, naar jeg eensom sad og nævnte dig,
Mig sytten Gange gientog Ullas Navn.
Da drev det mig, jeg maatte see dig atter.
Men jeg gaaer ikke længer ørkesløs!
Guld vil din Fader? Vel! jeg skaffer Guld,
Jeg drager hen at tiene Konning Carl,
At finde Lykken med ham, eller Døden.
Blaakiortlet, med den lysegule Krave,
Skal snart du see din Gut; med lange Jernsværd;
Klaphandsken tyk skal række til min Albu.
Saa følger jeg Kong Carl til Fredrikshald.

Ulla.

Og veed du da endnu ei, at min Fader
Vil tvinge mig til den forhadte Mand?
At jeg er Brud imorgen alt maaskee?

Gustav.

Hvis?

Ulla.

Dødens eller din. Jeg overleved
Ei denne Sorg.

Gustav.

Han vil dig sammenkoble
Med dette Kirkelam?

Ulla.

Sees Kirkelammet,
Betyder det jo Døden.

Gustav.

Ja for ham!
Jeg træffer ham, den Usling.

Ulla.

Nei, min Ven!
Den Mand er for elendig til din Vrede.
Betving din Heftighed, og skaan min Fader!

Gustav.

Du er saa rolig?

Ulla.

Jeg har havt en Drøm,
Som trøster mig.

Gustav.

Kan Drømme trøste dig?

Ulla (smilende).

Elskov er selv en Drøm fra Feers Land,
Hvoraf man hurtig vaagner, siger man.

Gustav.

O spøg ei, saar ei dette Hierte meer!

Ulla.

Jeg drømte: ligesom jeg skulde bytte
Min Ring, troloves med den rige Gubbe,

Foer en Cherub i blaatanløbet Staal,
Med blanken Sværd i Haand, ad Døren ind.
Han rev mig af forhadte Brudgoms Favn,
Og førte mig med dig, min kiære Ven!
Flux til et fremmed, skiønt og skovrigt Land,
Hvor vi forentes af en hellig Magt.

Gustav.

Blaa skal Gustav snart sig klæde,
Naar han sværger,
Naar han værger
For sin Konge, for sit Land.

Ulla.

Da vil stakkels Ulla græde
Bittre Taare,
Længes saare,
Paa den øde skaanske Strand.

Gustav.

Men jeg vender snart tilbage,
Som Cheruben,
Og fra Gruben
Redder min tilbedte Mø.

Ulla.

Da forsvinder Ullas Klage.
Dig til Brystet
Salig krystet,
Skal af Sorg hun ikke døe.

Gustav.

Modet skal Lykken indhente,
Lang Tid ei Ulla skal vente.
Gustav paa Kiærligheds Vinge
Høit sig skal svinge;
Bringer Æren, bringer Bytte
Til sin Elskerindes Hytte.

Begge.

Kiæk er Kiærlighedens Vei;
Haab, du Skiønne! skuf os ei!

Gustav.

Dog — hvis Dødens Rædsler true,
Skal din Gustav ikke grue.
Freidig sig din Kæmpe vover
Mod de fiendtlige Kartover;
Agter ei at Bøssen knalder.
Og — hvis pludselig han falder —
(Holder inde)

Ulla
(falder henrykt ind).

Snart dig da din Ulla følger
Over Tidens dunkle Bølger,
Hisset til en salig Ø;
Hvor en hellig Magt forener
Tappre Kæmpe med sin Mø.

Begge.

Ja! en hellig Magt forener
Huldt en Beiler med sin Mø.
(De gaae.)

Frederiksberg Hauge i Sialland,

med fine klippede Hække, Løvhytter og Taxpyramider. I Baggrunden Slottet med sine Fløie, paa den fri Bakke. En Klokke ringer i det Fierne.

Arbeiderne komme med deres Haveredskaber.

Chor.

Middagsklokken venligt ringer,
Giennem Grenene den klinger;
Gierne hørte vi dens Klang.
Tidlig den til Arbeid kimer
I de kiøle Morgentimer,
Med den aarle Fuglesang.
Did med Spade, Skovl og Hakke,
Gik vi til den skiønne Bakke,
Høined, glatted den saa brat;
Trætte nu vi atter ile,
For at qvæges, for at hvile
Hist i skyggefulde Krat.

Slotsforvalteren kommer.

Jo jo! det kiende vi nok. Naar Morgenklokken ringer til Arbeid, kommer I krybende som Skildpadder, og det varer tidt en heel Time, inden jeg faaer puſtet Liv i Jer; men aldrig saasnart slaaer Middagsklokken sit første Slag, før I staae op fra det Døde, ligesom naar Engelen blæser i Basunen, den yderste Dag.

En Arbeider.

Ja, Herr Slotsforvalter! vi have saamænd dog arbeidet skikkelig godt.

Slotsforvalteren.

Det gaaer saa an, naar du selv skal sige det. Nu! Bakken er snart færdig, Terrasserne ere fast klappede, vel vinklede efter Snor og Vaterpas. Hans Madsen kommer her idag; tag Jer vare, Karle! Jeg forklager Jer, og I skeer en Ulykke.

En Arbeider.

Nei saamænd gior Slotsforvalteren ikke. Han mener det ikke saa slemt.

Slotsforvalteren.

Mener jeg det ikke, Karl? Jo gu mener jeg det. Eders Majestæt, vil jeg sige: disse fattige Diævle have slæbt som Bæster, for at faae den Bakke istand, hvor min allernaadigste Konge nu kan staae i Skyggen, og see over til Amager, Sverrig og Eders Residents-slot i Kiøbenhavn. Eders Majestæt vil allernaadigst ikke binde Munden paa den Oxe som tærsker; og skiøndt det er nogle dovne Hunde, saa veed I dog af Bibelen, at en Arbeider er sin Løn værd. — Jeg er vis paa, at Kongen, af medfødt faderlig Naade, giver Eder et Gratial, Karle! skiøndt I ikke have fortient det, og skulde have Prygl til.

Arbeiderne.

Gud velsigne Herr Slotsforvalteren! Det er en god Mand.

Slotsforvalteren.

Der komme Falkenererne. Gaaer nu Jeres Vei! Vi kan strax vente Kongen; han pleier tidt om Formiddagen at give Audients her i Lysthuset.

(De gaae.)

Falkenererne komme med Falke paa Stængerne.

Første Falkener.

Ja den Jagt, den er ret en fornøielig Spøg!
Og de Fyrster i hvert Land
Ei os undvære kan,
Naar dem lyster det Fuglevildt at bede.
Thi hvad er vel en Jagt uden stigende Høg?
Uden Falken paa Haand,
Som med Hætte, med Baand,
Sidder glubsk efter Kamp allerede?
Og slippes den da løs: som en susende Raket
Høit den stiger i Luft, flyver aldrig sig træt.
Naar den, fiernt over Skov,
Styrter ned paa sit Rov —
Tra ra, tra ra, tra ra —
Hvor de Jægere forlyste sig da.

Chor.

Tra ra, tra ra, tra ra!
Hvor de Jægere forlyste sig da.

Første Falkener.

Konning Hrolf, som var Leires prudeste Drot,
Havde selv sig en Falk,
Som var Habrok kaldt,
Og som sad paa hans Skulder den runde.
Og i tydsk og i fransk og italiske Slot,
I hver Borg overalt,
Har man mig fortalt,
Uden Falk man forlystes ei kunde.
Men hvor fik de da den fra? Og hvor fandtes den da bedst?
Der hvor Ridderen fandt sig sin stærkeste Hest:

Hist fra Heklas Land,
Og fra Sletten i Dan,
Tra ra, tra ra, tra ra,
Kommer Hesten og Falkene fra.

Alle Falkenererne.

Og nu Dankonning sender, med Stænger i Haand,
Den grønklædte Skalk,
Med den toppede Falk,
Til de fremmede Drotter i Foræring.
Og saa vandre vi saa snare med lystelig Aand,
Med den blinde Krabat,
Og faae mangen Dukat,
God Viin og fortræflig Fortæring.
Og naar Falken saa faaer Diet af Turbanen fri,
Da forfølger han sit Rov paa forsvindende Sti.
Da med bredfulde Maal
Drikkes Dankonnings Skaal.
Tra ra, tra ra, tra ra,
Hvor de Jægere forlyste sig da!

Kongen kommer i Jagtklæder, med Følge.

Overfalkenermesteren (bukker dybt).

Her, Eders kongelige Majestæt,
Er, efter allerhøieste Befaling —

Kongen (afbryder ham).

Ja det er godt, Herr Overfalkener!
Lad mig kun tale selv med Folkene,
Jeg kiender dem personligt allesammen.
God Dag, Hans Iversen! Niels Christen Møller!
Hold Stangen hid, og lad mig see din Falk!
(Han betragter Falkene.)
Dristige, skionne Fugle. Gaaer med Gud!
Forliges vel paa Veien, kives ei!
Hans Iversen er Eders Foresatte;
Adlyder ham, og iler, men forsigtigt!
Da nu er Fred i Tydskland overalt,
Vil intet Vanheld møde. Hvor I komme

Vil I, som mine egne Tienere,
Behandles vel. — Og Du har Kassen, Hans!
Betaler daglig dine Kammerater
Diæterne, men giør mig siden Regnskab.

Hans Iversen.

Vel Eders Majestæt!

Kongen.

Hils Prinds Eugen,
Fra Konning Fredrik, fra hans gode Ven!
Da Freden nu til Rastadt endte Krigen,
Og lægger Baand paa Heltens Tapperhed,
Maa han paa Jagten søge sig sin Trøst;
Thi sender ham Dankonning disse Falke.
Beed ham modtage dem med Venlighed,
Og mindes Den, som med de Danske bidrog
Til Seirene ved Hochstedt, Malplaquet!

(Falkenererne gaae.)

Kongen.

Vil Nogle tale med mig? Lad dem komme!

En Herre.

De tvende Malermestre, Krogk og Coffre.

Kongen.

Dem har jeg længtes efter.

(De komme.)

Er du færdig,
Min snilde Coffre?

Coffre.

Eders Majestæt!
Platfonden fast er strammet ud i Rosen,
Som nu kan kaldes Maskeradesalen;
Thi flere hundred Aar vil de deroppe
I broget Kreds vist holde Maskerade.

De skiønne Damer vil ei ældes der,
Men lige unge, lige yndigt smile,
Med sorte Masker i den hvide Haand.
Niels Jespersen og Henrik Pedersen,
Med Stadsekiortel, pudret hvid Paryk,
Vil ufortrødent blæse paa Fagot,
Og stryge lige lystigt Violinen;
Og Han, I veed, med Rhinskviinsglasset smile.
Der findes Morer, Tyrker, Hedninger,
Som alle leve dog i Kiøbenhavn,
Desværre maadelige Christne nok!
Af Eders Majestæt kun Munden sees,
Som smiler under Masken til en Dame.

Kongen.

Man mener, du har ogsaa malt dig selv,
I den blaakiortlede Allongemand,
Som staaer og tømmer Flasken under Masken.

Coffre.

Man bør ei spare eget Kiød og Blod
I Kongens Tieneste. Tilgiv mig, Sire!
Det er saa Skik og Brug, at Kunstneren
Indtrænger sig paa sine Billeder
I fornemt Selskab.

Kongen.

Coffre! Du est ei
Den Ringeste blandt dem paa Billedet.
Jeg takker dig! Din Pensel har forskiønnet
Mit Slot; Dørstykkerne med kiær Erindring
Tilsmile mig, fra Florents, fra Venedig. —
Og du, min Krogk! den meer Alvorlige,
Har du fuldendt —

Krogk.

Ja, Eders Majestæt!
For Kirkens Altar sidder Frelseren

Nu med Disciplene, den sidste Qvæld;
Samt Han, som sveeg den Himmelske for Sølv.
Det er kun mat! Gud veed, jeg føler dybt
Min Pensels Afmagt; men det veed jeg ogsaa:
Det flød ei tomt og ei forsængeligt
Fra Hiertet. Og saa maa det trøste mig,
At denne høie Gienstand, ædle Konge,
Var selv de største Kunstnere for stor.

Kongen.

Dit huldе Billed skal opbygge mig,
Naar, som et Menneske, med mine Brødre
Jeg knæler ned i Støvet for min Gud.
Er alt det Øvrige snart ogsaa færdigt?

Coffre.

Ja, Eders Majestæt! Speilglassene
Sig brede stolt i luegyldne Rammer;
Og vel til Bordeplader og Kaminer
Har vi anvendt det kostelige Marmor,
Som selv I bragte fra Italien.

Kongen.

Jeg strax vil op og see hvad I har virket.
(Til sit Følge:)
Man kan opsætte Jagten for idag.
(Venlig til Kunstnerne:)
Jeg takker Eder, Krogk og Coffre, begge!
Modtager Lønnen af min Hofkasserer,
Og med den Smule Guld, en Konges Haandtryk,
Som veed, at Guld ei ene lønner Kunst.

Coffre og Krogk.

O Eders Majestæt — I smelter os!
(De kysse Kongens Hænder og gaae rørte bort. Kongen giver et Vink, Alle forlade ham.)

Frederik (ene).

Saa modnes min Erindrings kiære Drøm!
Jeg seer det yndige Frascati kneise
Igien, med sine lette, lyse Løie.
Nu vil mig ogsaa mine Haller fryde;
De trylle mig til Florents, til Venedig,
Og til Vicenza! — — Paa min Altarplade
Skal Crusifixet staae, som Velo sendte
Sin Ungdomsven, dengang hun gik i Kloster.
Her er Kong Fredriks Kloster, min Veninde!
Paa dette Bierg han søge vil sin Fred. —
Eugen og Marlbourough hvile jb paa Laurbær;
Jar Peter tørrer Moser, bygger Stæder;
Og Fætter Karl, som ved Pultava fik
Sin Vinge svedet, henter nu, forvoven,
Paa norske Field Frost i det friske Saar.
En Steenbuk er just ikke let at fange,
Dog fik vi ham; nu stanger han i Buret.
Ja, Danmarks Slette mangler ikke Helte!
Og paa det sortblaa stolte Skumhav flyder
Mit Tordenskiold saa let som Luftens Sky;
Det sender Lyn paa Lyn, og synker ei.
Jeg venter glade Budskab. Ja, det bæres
Mig for i denne Morgen: Alt vil lykkes!
Saa vil jeg nyde denne sieldne Dag,
Og drømme mig ved Arnoflodens Bredder.

Aarle lokte stiønne Syd
Nordens Drot til did at fare,
Hvor, ved Nattergalelyd,
Friske Bølger rulle klare;
Hvor i mørken Aftenstund
Dobbelt gyldne Stierne blinker,
Og hvor Sølvermaanen vinker,
Hiertet til sin Myrtelund.

Dybt i Ungersvendens Bryst
Præged Velskland sine Glæder,
Indtil atter Pligtens Røst
Kaldte ham til Drottens Hæder.
Og han lød den stærke Stemme;
Men, i selv Kartovers Dunst,
Aldrig Fredrik kunde glemme
Kiærlighed til Syd og Kunst.

Rosen dufter meer ei nu,
Min Viol er længst forsvunden;
Ofte dog min Manddoms Hu
Glædes vil i Skyggelunden.
Mindet kan dog ei forsvinde;
Og naar her jeg ene staaer,
Ofte skal min Taare rinde,
Ved Erindring om min Vaar.

Og mit kiære Fredriksberg,
Stedse skiønt og uden Sorger,
Vinke skal til sunde Bierg
Yngling, Pige, Viv og Borger.
Og naar her, paa kiøle Bænke,
Glæden vorder Hiertets Tolk,
Skal de paa den Konge tænke,
Som var Fader for sit Folk!

(Man hører et Hurraraab noget borte.)

En Herre kommer hurtig.

Kongen.

Hvad er paa Færde?

Herren.

Eders Majestæt!
En Skare danske lystige Matroser
Hidbringer Captain Tordenskiold. Han beder
Om hurtig Audients.

Kongen.

Hvad vil han mig?
Alt her? Jeg troede ham ved Norges Kyst.

Herren.

Han kommer friſk fra Norge. Hvad han bringer,
Det vil han ſige ſelv. Der er han alt.

Kongens Følge kommer tilbage. **Tordenſkiold** med ſine **Matroſer**. Han bliver ſtaaende ved Indgangen, tager Hatten af, ſvinger den og raaber:

Hurra for Konning Fredrik! Seir og Glæde!

Matroſerne.

Hurra! Hurra! Hurra! Vor Konge leve!
Kong Frederik den Fierde!

Tordenſkiold.

O min Konge!

(Han ſtyrter til Kongens Fødder, griber hans Haand, og trykker den til ſine Læber.)

Kongen.

Hvad er det, Tordenſkiold? Du bringer?

Tordenſkiold (ſpringer op).

Seir!
Seir, Konge! Hæder. Lad mig fatte mig,
Saa ſkal jeg tale.

Kongen.

I har ſeiret alt?
Hvor? — Tal!

Tordenſkiold.

Gud Allermægtigſte har ſignet
De danſke Vaaben.

Kongen.

Siig mig dog — beret —

Tordenſkiold.

Jeg ſuſed paa min Hvidorn; tappre Lemvig
Mig trolig hialp med Hielperen; L'Etang

Med Arca Noæ; Grip lod rask i Voven
Vindhunden pladske; hver af Tønderne
Med sin Gallei, med Christian og Loviſe;
Dahl med Charlott' Amalia. Saa ſtak vi
I Herrens Navn i Sundet.

Kongen.

Nu? Og traf?

Tordenſkiold.

Den ſvenſke Huggert først —

Kongen.

Den entred du
Og sendte Byttet ned til Kiøbenhavn.
Hvad traf du siden?

Tordenſkiold.

Nogle Fiſkere,
Som mældte: Orlogſkibet Fyen, Prinds Vilhelm
Og Delmenhorſt, Fregatten Høienhald,
For Anker laae i Magsehavn, to Miil
Fra Dynekilen, hvor med sin Escadre
Den ſvenſke Schoutbynacht Strømſtierna var.

Kongen.

Jeg meente, Schoutbynachtens Navn var Knappe.

Tordenſkiold.

Det var for knapt. Hans ſvenſke Majeſtæt
Nys havde været paa Escadren ſelv,
Og adlet ham, for al den Heltedaad,
Han ſkulde øve. Nu heed Schoutbynachten
Strømſtierna. Vi var alle med paa Strømmen,
Men vi ſaae ingen Stierne.

Kongen (forventningsfuld).

Virkelig?
Nu altſaa da?

Tordenskiold.

Den svenske Schoutbynacht
Var glad, fordi han blevet var en Stierne.
Af Fiskerne vi sikkert fik at vide:
Endeel af Folket gik i Land til Bryllup;
De andre gastererte Schoutbynachten.
Vor Vind stod lige ind i Dynekilen;
Det havde været baade Synd og Skam,
Ei at betiene sig af Leiligheden.
Umuligt var det først, at seile to Miil
Til Viceadmiralen, for at spørge,
Om han tillod at nytte Øieblikket.

Kongen.

Det indseer jeg.

Tordenskiold.

Vor Loots svor høit og dyrt:
Han vilde bringe sikkert os i Havn;
Men hvordan vi kom ud af den igien,
Det maatte selv vi sørge for. Jeg raabte
I Raaberen til Grip, som med sin Vindhund
Laa mig paa Siden: hvad ham tyktes om
Idag at komme som ubudne Giæster
Til Svenskens Lystighed? Han svarde: Godt!
Saa lod vi os i Guds Navn blæses ind
I Dynekilen, hvor et Batteri
Strax modtog os med militair Honneur,
Ret høfligt; det var Synd at sige andet.

Kongen (besindende sig).

I Dynekilen? —

Tordenskiold.

O, en deilig Egn!
Et Landskab for en Maler: Havnen gaaer
En god halv Miil i Landet, mellem Skiær

Og Klipper; og paa Kysterne var opstilt
Tretusind Skytter bag de grønne Buske,
Som uophørligt hagled os med Kugler;
Mens vi os listed med de syv smaae Skibe
Hen mellem Fiendernes halvhundred Seil.

Kongen.

Forvovne, unge Mand, hvad har du giort?

Tordenskiold.

Udført en Plan, vel overlagt, min Konge!
Skiøndt rask besluttet. Ved det danske Flag!
Vort Tog var intet Fusentasteri;
Men I har selv mig kaldet Tordenskiold,
Og Lynildstraalen, veed I, suser ned
Fra Tordenskyen, før man hører Skraldet.

Kongen.

Saa har du ramt?

Tordenskiold.

Ja, tag mig nitten Tønder,
Det har jeg, min Monark! — Jeg lod dem skyde;
Gik over paa Gallei Prinds Christian,
Imens de flygted for mig ind i Bugten;
Da steg jeg paa Skiotprammen Hielperen,
Og Lemvig maatte paa den hvide Ørn.
Imidlertid, paa Hielperen og Arken
Var Stykkerne fra Lasten bragt paa Dækket.
Jeg drog foran, men løsned ei et Skud,
Før Klokken otte, da jeg kunde lange
Min Fiende med Sexpundinger; da spilled
Jeg paa ham, alt hvad Tøiet kunde holde,
Med Knipler og Stangkugler. Hviden Ørn
Brat maatte kappe Anker, som var kastet,
For at jeg kunde komme ham forbi.

Holdt Fienden tæt i Damp, og uformærkt
Lod mig buxere ind paa ham, til nemt
Vi var ham paa Musketskud nær. Da tabte
Han Contenancen. Først Steenbukken taug,
Skiød ikke meer, og strøg sit Kongeflag.
Men da det ikke var Commandoflaget,
Saa ængsted jeg ham fort med mangen Skraasæk.
Det samme giorde ærligt Noas Ark.
Min Forstavn stod paa Grund, mit Spring blev afskudt:
Det sagde intet! Jeg kom løs igien,
Og Fienden faldt som Fluer over Borde.

Kongen.

Ha, tappre Danske! Hvordan gik det siden?

Tordenskiold.

Imidlertid den tappre Tønder fik
Erobret det omtalte Batteri.
Da Svensken saae sig ledt til Slagterbænken,
Da satte han paa Grund; stak Alt i Brand,
Med Lunter, Tiærebøtter. Men min Tønder
Gik rolig om paa Skibene; tog selv
Med egen Haand de tændte Lunter bort,
Der hang ved Krudtet, som det kunde været
En Fidibus, der skulde tændt Tobak.
Tre Skibe, fyldt med Krudt, blev alle redded';
Kun ikke to, tungtladede med Flesk,
Som skulde næret Fiendens Mod i Vinter.
Det var umuligt at faae Flesket slukt,
Det lod vi brænde, som en Glædesild.

Kongen.

Faldt mange Danske?

Tordenskiold.

Nitten blege Helte
Foer op til Thor i Valhal, for at vidne:

End var ei Dannmarks Heltekraft forsvunden.
Syv og halvtredsindstyve Qvæstede
Fik Prisepenge strax, fra tredsindstyve
Til tvende hundred Daler. — Tilgiv, Herre!
Det var umuligt mig, at see dem bløde,
Og ikke lægge Plaster strax paa Saaret.
Nu nyde de i gode Hospitaler
Saarlægens Røgt, og prise Danerkongen.

Kongen.

Gud styrke dem!

Tordenskiold.

Kadetten Siversen
Blev sprængt i Luften.

Kongen.

O den vakkre Gut!
Jeg kiendte ham. — Saa ung!

Tordenskiold (smilende).

Han var for ung,
Det var det just. Thor smed ham ned igien,
Som Fiskeren i Havet af sit Næt
De altfor smaae Fisk, at de først kan vore.
Han faldt igien, hvor Vandet blødest var,
Og kom slet ingen Skade til.

Kongen.

Vel, vel!
Og Eders Bytte?

Tordenskiold.

Elleve Galleier,
En Mængde gode dobbelte Chaloupper,
Strømbaade med Transportskib', Smaat og Stort,
In alles fiirogfyrgetyve Skibe.

Kongen (forundret).

Det har du alt, med syv smaae Skibe —

Tordenskiold.

Nei!

Det har den Allerhøieste, som sender
Velsignelsen til Eders Majestæts
Anslag og Vaaben; saa at Verden snart
Maa indsee: Kongers Konge har sin Haand
I Alt, hvad Eders Majestæt beslutter.
Vi Sømænd var kun Redskab, som af Pligt
Med Nidkiærhed, med Liv og Blod, besegled
Vor Troskab. Hver Matros var lige kiæk,
Og lige værdig Danerkongens Naade.

Kongen.

Min Commandeur, omfavn mig!

Tordenskiold.

O min Konge!

Kongen (til Matroserne).

Jeg tænke skal paa alle mine Helte! —

(Hensunken i Tanker.)

Saa hurtig vender Lykken sig i Krig!
Hvo var bestædt i Nød som jeg, dengang
Tohundred tredsindsthvetusind Daler
Mig kiøbte Freden dyrt til Travendal?
Ved Helsingborg, ved Gadebusk, var Steenbuk
Min Overmand; — i Tønningen min Fange.
Nu stiger Solen af sortladne Hav;
Og af de ufrugtbare Vover skiænkte
Colbergerhaide mig og Dynekilen
En dobbelt Høst.

Tordenskiold og Matroserne.

Gud velsigne vor Konge!
Hans Borg ei Faren skal naae.
Gud velsigne vort Fædreland,
For det i Døden vi gaae.

Kan ogsaa Svenſken os møde
Paa Landet, og kraftig ſlaae —
Paa Bølgen han atter maa bløde;
Og Saga ſkal evig tilſtaae:
Det hvide Flag og det røde
Ei viger det guul' og det blaa!

Kongen.

Min Siæl er fuld af ſtore Følelſer!
Kom, følg mig! Jeg maa tale med dig ene.

(Han gaaer med Tordenſkiold; Folget til den modſatte Side. En Herre holder en Anden tilbage.)

Førſte Herre.

Aa, bi lidt, Monfrere!

Anden Herre.

Hvad vil du?

Førſte Herre.

Jeg kan ikke tæmme min Nysgierrighed. Jeg maa tale med diſſe Mennesker. Jeg maa vide noget om denne Thorenſchiold, ſom man giør ſaameget Væſen af. Han ſkal være af ganſke obſcur Extraction, og have havt endeel Eventyr i ſin Ungdom, ſom giøre ham liden Ære.

Anden Herre.

Vær du rolig, Monfrere! og vov dig ikke paa Glatiis. Du veed, du er aldrig fornuftigere, end naar du tier og tænker.

Førſte Herre.

Du ſkal altid hovmeſterere mig. Jeg er den Ældſte, og veed nok hvad jeg giør.

Anden Herre.

Giver du dig af med Matroſerne, ſaa faaer du et Begplaſter paa Munden. Det forſikrer jeg dig.

Første Herre.

Jeg skal nok vogte mig, for at komme i legemlig Berørelse med slige gemene Folk.

Anden Herre.

Ja, men der gives ogsaa aandelige Begplastre.

Første Herre.

Aandelige Beegplastre? Hvilke extravagante Talemaader!

Anden Herre.

Det skal fornøie mig, i Lysthuset at være en rolig Tilskuer til din Ydmygelse.

Første Herre.

Ei hvad, Ydmygelse? Jeg er ikke ydmyg! Jeg lader mig ikke ydmyge.

Anden Herre.

Veedst du ikke hvad Tydsken siger? „Mus ist ist ein böses Kraut!"

Første Herre.

Lad du mig kun raade! (Anden Herre sætter sig i Lysthuset. Første Herre til Matroserne:) Ecoutez mes enfans! Hvem af Jer er den Fornemste?

En Matros.

Det er Christen Staal, Jeres Velærværdighed! Det er Qvartermesteren.

Herren.

Aa hør, min gode Christen Stahl! sig mig oprigtigt, som en god Christen: kiender du denne Capitain — hvad jeg skulde sige, Commandeur, Thorenschiold specielt?

Qvartermesteren.

Specielt kiender jeg ham ikke; men jeg kiender ham hellens ret godt; for vi ere Byesbørn og have gaaet i Skole sammen.

Herren.

Ah, charmant! saa kan jeg jo strax faae Efterretning. Ikkesandt, denne Herre er slet ikke af Fødsel?

Qvartermesteren.

Jo gu er han af Fødsel! Han er født af ægte Forældre og døbt i samme Kirke som jeg.

Herren (i Lysthuset).

Begyndelsen er god.

Første Herre.

Af Stand, af Byrd, mener jeg.

Qvartermesteren.

Af Byrd maa han vel være, siden hans Moder har baaret ham. Og han er af ærlig Borgerstand; hans Fader var Raadmand i Bergen.

Herren.

Dog Raadmand? Og heed?

Qvartermesteren.

Johan Wessel, til Tieneste.

Herren.

Det Navn skulde han smukt beholdt. Det er saa sønligt, saa christeligt, at beholde sin Faders Navn.

Qvartermesteren.

Ja saa skulde en meget fornemme Mand, jeg har kiendt, hedde Jeppe Tiærebøtte.

Herren.

Hvi saa?

Qvartermesteren.

Jo, for saadan heed hans Moders Kudsk.

Herren (i Lysthuset).

Bravo, Qvartermester! Giv ham ikke Qvarteer! Begplasteret bliver smurt.

Første Herre.

Havde Herr von Thorenschiolds Fader mange flere Børn?

Qvartermesteren.

Nei, han havde ikke meer end sytten til.

Herren.

Hvad? Atten Børn? Og alle Drenge?

Qvartermesteren.

Nei, det halve Dosin var Tøse.

Herren.

Saa var vel Herr von Thorenschiold, som Stamherre, den Ældste?

Qvartermesteren.

Nei, han var den tiende eller ellevte, ligesom Joseph i Ægypten.

Herren.

Har hans Fader ladet ham standsmæssig optugte?

Qvartermesteren.

Han vilde sat ham til Bogen; men Peter bakkede agter ud, og slog alt, hvad han læste, i Glemmebogen. For at faae Reb i Seilene med ham, satte Faderen ham om Bagbord hos en Skræder; men han vilde heller ligge paa en Lægerval, med slappe Undervant og Tverskisrer i Stængerne, end ombord i et Skræderværksted. Da han derfor engang maatte følge Mesteren,

med Posen under Armen, i Tøveir, gav han ham en saadan Trykkerten i Nakken med en Sneebold, som han for ydermere Tydeligheds Skyld havde dyppet i Rendestenen, at baade Hørelse og Syn forgik Skræderen, og han satte paa Grund. Fra den Tid af opgav Peter Wessel Skræderprofessionen.

Herren.

Ei, ei! hvad maa man høre! Han skal jo ogsaa have været Tiener, siger man?

Qvartermesteren.

Som lille Gut tog de ham med paa Slæbetouget til Kiøbenhavn, i Kongens Følge. Kongens Skriftefader, Dr. Jespersen, tog sig af ham; og saa var han hos ham et Par Aar, før han kom til Cadetterne.

Herren.

Og tiente ham.

Qvartermesteren.

Med alt, hvad han kunde. Peter Wessel har altid været taknemmelig mod sine Velgiørere.

Herren (i Lysthuset).

Bravo, Qvartermester!

Første Herre.

Ah, det er en sand Dyd! (Sagte:) Altsaa: Skræderdreng og Tiener! Og nu Commandeur, og vel snart Admiral von Thorenschiold! Hvad man dog maa opleve!

Tordenskiold kommer tilbage.

Første Herre
(gaaer ham kiærligt imøde).

Ah, der have vi Herr Commandeuren tilbage. Embrassez moi, mon cher ami! Tag ikke ilde op, at jeg har underholdt mig lidt med Eders Folk. Det

har ret contenteret mig. Man kan lære noget af ethvert Menneske i hans Metier; skiøndt de tale et Patois, som jeg egentlig ikke forstaaer.

Tordenskiold.

Fransk kan de ikke, heller ikke Tydsk, Monsieur! men de tale dog temmelig godt bredt Dansk.

Herren.

Bredt vel, men ikke godt. Det er Kunstordene, Terminologien, som generer mig. Imidlertid har det fornøiet mig at høre adskillige Anecdoter af Herr Commandeurens Ungdom, hvori det originale Genie, vi nu beundre, paa en naiv Maade envelopperede sig. (Leer.) Den Sneebolt i Ryggen paa Eders Mester, Skræderen, var virkelig admirable! Det var et tout à fait Indfald.

Tordenskiold (rolig og tør).

Ja, var det ikke? Og et passende Vaaben mod en Skræder! Jeg mærker, Monsieur vil paa en fiin Maade kaste mig min Ungdom i Næsen. Den skammer jeg mig aldeles ikke ved. (Lægger sin Haand paa hans Skulder.) Men tak I Gud, Monsieur! at I aldrig har været Skræderdreng!

Herren (taabelig forlegen).

Hvorfor, Herr von Thorenschiold?

Tordenskiold.

For saa vilde I høist nu være avanceret til Skrædermester.

Herren (i Lysthuset).

Der kom Beegplasteret!

Første Herre.

Skræ — me — Jeg recommanderer mig skyldigst!

Tordenskiold.

Alt recommandeert.

(Første Herre gaaer.)

Anden Herre kommer.

Fortræfligt, Tordenskiold! Jeg takker Eder.

(Trykker hans Haand.)

Tordenskiold.

Hvorfor, min Herre?

Anden Herre.

For I stopped Munden
Paa denne Kloge.

Tordenskiold.

Hvem er denne Herre?

Anden Herre.

Min kiødelige Bro'er, med Tugt at melde.
Men ei fordi eet Træ er skiævt i Skoven,
Er alle skiæve. Tro I mig! hver bold,
Retskaffen Adelsmand er stolt og glad ved
At kaldes Eders Lige. I giør os
Stor Ære; gid ret Mange mellem os
Maae giøre Jer det samme!

Tordenskiold (med Agtelse).

O, min Herre!
I er altfor beskeden.

Anden Herre.

Nu farvel!
Vi sees i Aften vel ved Maskeraden?
Saa tømme vi et Glas paa ærligt Venskab. —
Der Kammerater!

(Giver Qvartermesteren Penge.)

Jeg maa dog betale
Udlæg og Arbeidsløn for Plasterne.

Drik Eders Konges, Commandeurens Skaal,
Og morer Eder godt, imens I er her!

(Gaaer.)

Tordenskiold.

Hvad Forskiel der dog være kan paa Brødre! —
Men nok om det. — Sei, Manne! Jeg er glad;
Vor Konge roser os, han er tilfreds,
Og vil belønne naadigt Hver især.
Mit Hierte banker, jeg har ingen Ro!
Jeg kan ei blive stille her. Nu maae
Vi finde paa en ægte Sømandsspøg,
Som kan fordrive Tiden for idag.
Saa hurtig komme ned fra Dynekilen,
Fra Storm og Slag, i denne lune Hauge —
Det er for pludselig en Overgang!
Men jeg har fundet Noget op, som vist
Vil tykkes Eder kosteligt; og vil I
Som jeg, saa føre vi det ud paa Stand.

Qvartermesteren.

Vi følge Jer i Liv og Død, saa kan
Vi sagtens følge Jer til Spøg og Gammen.

Tordenskiold.

Men denne Spøg er farlig, Kammerater!

Qvartermesteren.

Hvis der var ingen Fare meer i Livet,
Blev det kiedsommeligt, Herr Commandeur!

Tordenskiold.

Hør mig! Da nys jeg talde med vor Konge,
Da yttred han med særfornøiet Smil:
„Nu gad jeg vidst hvad Stænderne i Sverrig
Om deres Tilstand synes, naar de høre
Den slette Tidende fra Fredrikshald."

Hans Majestæt anordnet har i Aften
En Folkefest, med Dands og Lystighed,
I denne Hauge. Vi har Tid endnu.
Hvad siger I? Skal med de to Chaloupper
Vi roe til Malmøstrand, og hente der
Et Exemplar af hver af Stænderne?
En Officeer, en Geistlig og en Bonde?
At Kongen selv kan spørge, hvad dem tykkes?

Matroserne.

Et herligt Indfald!

Tordenskiold.

Er I alle med?

Matroserne.

Ja hver en Siæl! Vi hente Danerkongen
Saamange Skaaninger, som han forlanger.

Tordenskiold.

Vel, raske Gutter, saa til Værket strax!

Chor.

Lystige Sømænd, naar Seiren er vunden,
Søge sig Løier i Havn og paa Land;
Borger og Bonde til Arnen er bunden,
Hiem har Matroserne, hvor der er Vand.
Trækfuglen farer fra nordiske Skove,
Bygger i Afrika Reden paany;
Hiem har Matrosen i fierneste By. —
Endnu før Middag vi ankre ved Sver'g,
Endnu før Aften ved Frederiksberg!

(De gaae.)

Anden Handling.

Bondestue i Skaane.

Gustav ene.

Falske Haab! du er forsvunden;
Tabt er, hvad min Siæl attraaer;
Ingen Rose meer i Lunden!
Stormen raser i min Vaar.

Ingen Aftensol skal vinke
Gustav tiere til sin Mø;
Did, hvor tusind Sværde blinke,
Vil jeg styrte mig og døe.

O, men aldrig kan jeg glemme,
Selv naar træffer Dødens Piil,
Hendes Aasyn, hendes Stemme,
Hendes Blik og hendes Smil.

Som min skiønne Stridsgudinde,
Svæver hun fra Skyen ned.
Maa mit Blod i Kampen rinde —
Døer jeg dog af Kiærlighed.

Tordenskiold kommer forklædt som Bierggubbe, med hvidt Skiæg, ved en Stav.

Ei, ei, min unge Ven, hvad maa jeg høre?
Saa vild og dog saa smeltet? Sandelig,

I seer ei ud til at slaae Folk ihiel.
Jeg mener ikke dermed, I er svag;
I er en kraftig Gut; men læser jeg
Grundsproget ret i Eders vaade Øine,
Saa lider I af en fortvivlet Sygdom,
Der tidt er mere farlig for en Ungkarl,
End Krudt og Kugler.

Gustav.

Krudt og Kugler kun
Kan trøste mig.

Tordenskiold.

Hvad? I vil gaae i Krig?

Gustav.

Ja, Fa'er! det vil jeg.

Tordenskiold.

Selsomt! Gaae i Krig,
Naar man har intet Hierte.

Gustav.

Intet Hierte?
Hvo siger saa?

Tordenskiold.

I selv i Eders Vise!
Det er jo stiaalet af en lille Pige.

Gustav.

Saa har jeg Mod! Og bedre Mod i Kamp,
End Hierte; saa bevæges man desmindre.

Tordenskiold.

Det gaaer ud over Fienden, stakkels Diævel!
Skam skulde slige unge Herer faae,
Som koge Seid med Diekast og Smil,

Og riste Runer med sneehvide Hænder.
De er langt mere farlig', end de gamle,
Med Korsklæd' og med Rynker. — Hendes Navn?

Gustav.

Hvem mener I?

Tordenskiold.

Den smukke Taarepærse,
I græder over, naar I er alene.

Gustav.

Min Elskte hedder Ulla Berg. Hvi skal
Jeg skiule det for Verden?

Tordenskiold.

Ulla? Nu,
Det klinger smukt.

Gustav.

Selv hendes Navn er sødt.

Tordenskiold (tor).

Ja, dersom der kan dømmes efter Lyden,
Er hun forbandet vakker.

Gustav.

Gamle Mand,
I spotter?

Tordenskiold (mild).

Nei, jeg spøger kun, min Ven!
Og Spøg af Oldingen paa Gravens Bred,
Har, trods sin Lystighed, dog lidt Ærværdigt.
Fortæl mig dine Hændelser! Hvorfor
Est du saa plat fortvivlet?

Gustav.

Snart fortalt.
Jeg elsker Ulla Berg, en herlig Mø,

Saa snild som smuk; hun har en gierrig Fader;
Jeg er en fattig Diævel; Faderen
Vil tvinge hende til en gammel Dosmer,
Med mange Penge. Hun vil ikke ha'e ham;
Men heller ikke mig, hvis Faderen
Samtykker ei deri. Det gior han aldrig;
Thi jeg har Intet, og har intet Haab
Om nogentid at faae det Allermindste.

Tordenskiold.

Den Udsigt er just ikke rosenrod.
Og har du heller aldrig eiet Noget?

Gustav.

Jo, jeg har været rig, men mistet Alt.

Tordenskiold.

Hvordan?

Gustav.

I Krigen, da min Faders Gaard
Blev lagt i Asken af de Danske.

Tordenskiold (prøvende ham).

Derfor
Vil du nu hævne dig?

Gustav.

Hvad hævne mig?
I Krigen gaaer det ikke anderledes.
Der er vel ogsaa Gaarde brændt i Dannark.

Tordenskiold.

Hvad vil du da i Kamp?

Gustav.

Paa denne Jord
Er der ei længer Fred for mig. Jeg kom
I Klammeri med Ulfas Fa'er igien;

Han viste Døren mig, hun selv var vred,
Og gav mig ikke sit Levvel paa Veien.
Jeg burde taalt hans Vrantenhed og Skieldsord,
For hendes Skyld. Men jeg vil bøde for det!
Jeg søger Konning Carl paa Norges Grændse,
Jeg offrer ham mit Liv, min Kiærlighed.

Tordenskiold.

Det vil han ikke skionne meget paa;
Thi han er vant til at opoffre Folk
Som Fluer; og til Kiærligheden kiender
Han ei det Mindste.

Gustav.

Nu, det er det samme!
Saa vil jeg ubemærket døe for ham.
Han nyder selv ei meget Godt paa Jorden;
Hans høie Siæl foragter kiælne Glæder,
Og kun som Helt han føler sig lyksalig.
List, Egennytte, Had, boer ei i ham.
Han kunde gierne været Polens Konge,
Men med Beskedenhed, med sieldent Høimod
Afstod han Riget til en indfødt Ætling.
Han sover paa den blotte Jord, i Telt,
Om Vintren i den frygteligste Kuld;
En glohed Kugle tiener ham til Ovn.
Han nyder aldrig Viin og stærke Drikke;
Soldaterkost er al hans Lækkerhed.
En mørkblaa Frak' med store Messingknapper
Omslutter Ungersvendens ranke Legem.
Kun i det dybe, strenge, faste Blik
Opdager man en Konge. Dog er Carl
Huldsalig mellem Venner; lider ei,
Man taler Ondt om den Fraværende;
Tilgiver Alt, kun ikke Nidingsværk.
Hver Morgen og hver Aften beder han

Fromt som et Barn med Tillid til sin Gud.
Vel har endnu han ingen Elskerinde,
Dog ærer han det hulde Kiøn; man siger,
At han vil gifte sig, naar han faaer Fred,
Og i sit Valg kun lade Hiertet raade.
Gud signe ham!

Tordenskiold.

Men han faaer aldrig Fred!

Gustav.

Saa skiænke Gud ham brat den Heltedød,
Hans unge, raske Hierte søger.

Tordenskiold.

Amen! —
Men du behager mig, du flinke Gut!
Du misted Alt ved Carl, og elsker ham
Dog lige høit.

Gustav.

Hvo elsker ei sin Konge?
Hvo tænker paa sin Fordeel, naar det gielder
At høste Æren? Tænker Carl paa sin?

Tordenskiold.

Du sætter altsaa Æren over Elskov?

Gustav.

O, Kiærlighed og Ære kives aldrig
Om høiest Rang, de gaae som Sødskende.

Tordenskiold.

For silde vil du søge Konning Carl
Ved Fredrikshald; man siger, Tordenskiold
Er kommen ham i Forkiøb der, min Søn!
Har kapret hans Flotille.

Gustav.

Nu, saa maa han
Udruste sig en anden.

Tordenskiold.

Hader du
Ei Tordenskiold for dette Vovestykke?

Gustav.

Jeg hade Peter Wessel? Slig en Helt?
Min Tro: er Konning Carl paa Land en Løve,
Paa salten Sø er Tordenskiold en Hval.

Tordenskiold (sagte).

Nu, ved Kompassets evige Magnet
Og ved mit Sværd, nu skal han faae sin Pige!
(Høit:)
Ja hør, min Gut, nu kiender jeg da dig!
Du derimod veed endnu ei, hvem jeg er;
Saa vil jeg sige dig det strax i Korthed:
Jeg er en gammel Trold fra Laplands Ørk,
Og jeg kan hexe som et Fruentimmer.

Gustav.

Jert Spøg mishager mig.

Tordenskiold.

Nei, det er Alvor.
See, naar jeg blæser kun i denne Fløite,
Indtriner flux en Hær af mine Ander,
Og fanger dig.

Gustav.

Hvad vil det Væsen sige?

Tordenskiold.

Det skal du snart erfare, vantro Thomas!
(Han piber.)
Matroserne trine bevæbnede ind.

Tordenskiold.

Griber ham, Gutter! Han er vor Fange!

Gustav.

Snedige Gubbe! lumsk du mig sveg.

Tordenskiold.

Sukkende Beiler, vær kun ei bange!
Det er ei Alvor, det er kun Leg.

Matroserne.

Hvad skal vi mere? Skal vi ham binde?
Skal han i Baaden føres fra Land?

Tordenskiold.

Bunden han er alt fast af en Qvinde;
Bringer til Jollen smægtende Mand!

Gustav.

Grusomme Skiæbne knuser mig ganske!
Tabt er paa een Dag Frihed og Mø.
Grumme Barbarer!

Tordenskiold og Matroser.

Nei, vi er' Danske!
Stakket du kun skal giæste vor De.

Gustav.

Ulla, min Ulla! elskte Veninde,
Mindes din Ven, som evig forsvandt!

Tordenskiold og Matroser.

Muligt du kan blandt Fienderne finde,
Hvad mellem Venner ikke du fandt.

Gustav.

Grusomme Skiæbne knuser mig ganske!
Tabt er paa een Dag Frihed og Mø.
Grumme Barbarer!

Tordenskiold og Matroser.

Nei, vi er' Danske!
Stakket du kun skal giæste vor De.

(De føre ham bort.)

Stue hos Fader Berg.

Fader Berg kommer med **Ulla** og **Hanna**.

Berg (ivrig).

Har du Medgift selv, du Abe?
Borde, Stole, Egeskabe,
Fyldt med Linned, Klæder, Duge?
Tintallerkner, du skal bruge?
Kobberpotter og Fajance?
Misbrug ei min Contenance!
Eier du den mindste Hvid?

Ulla.

Lidt en Pige kun behøver,
Mon en Fader mig det røver?
Und mig blot et lille Kammer,
Mig en Tilflugt for min Jammer;
Ved Jert Bord 'en ringe Gave,
Blomsterbedet i Jer Have.
Lad mig leve saa min Tid!

Berg.

Du har ingen Tid, min Datter!
Ei vi for hinanden lyve:
Alt du fylder dine Tyve.
Sorgen følger snart paa Latter.
Nei, du skal, Gud være lovet,
Giftes over Hals og Hoved.

Hanna.

Hun vil ogsaa gierne giftes,
Hvis hun faaer Den, hun kan lide
Nød kun og Ulykker stiftes,
Som I veed, vi alle vide,
Ved usaligt Ægteskab.

Berg.

Ægteskab er ei usaligt,
Naar man med en Degn forenes;
Man med Geistlighed forlenes.
Sligt et Held er ubetaligt,
Det er Vinding, ikke Tab —
Tidselmand bli'er mig en Søn!

Hanna.

Jer en Søn? Nei, jeg formoder,
Han Jer bli'er en fugtig Broder.

Ulla.

Fader, hør din Datters Bøn!

Hanna.

Rores dog ved hendes Bøn!

Berg.

Ei mig rører hendes Bøn! —
Hele Feilen deri stikker,
At han lidt for meget drikker.
Ligemeget! de som drikke,
Den som sover, synder ikke.
Eders Suk og Snak er Vind.
Degnen er et ærligt Skind!

Hanna.

Skind? Ja, var han Skind alene,
Skulde jeg det ei formene,
Maaskee holdt han sig i Skind.
Og hvis han var Kiød og Sene,
Kunde man dog røres lidt;
Men det er jo bare Fidt!

Berg.

Gaa, din Næsviis, lad mig være!
Jeg maa tænke paa min Ære;
Lader ikke mig forhaane.
Ei man spørge skal i Skaane:
Ulla fik en fattig Mand,
Under hendes egen Stand.

Ulla.

Fader, skiænk mig nogle Dage,
Til at fattes af min Sorg!

Hanna.

Und den Arme nogle Dage,
Til at fattes af sin Sorg!

Berg.

Nei, hun skal mig ei bedrage;
Listen laaner kun paa Borg.

Hanna.

Har I fuldt og fast besluttet —

Berg (til Ulla).

At din Guldring bliver puttet
Paa den gode Klokkers Finger,
Inden Aftenklokken ringer.

Ulla.

Det vil koste mig mit Liv!

Berg.

Bøi dig som et villigt Siv!

Hanna.

Kiære Fader, eftergiv!

Ulla (fortvivlet).

En dødelig Smerte
Omspænder mit Hierte;
Men før du mig Arme
Bortsælger idag,
Vil Gud sig forbarme,
Beskytte min Sag!

Hanna.

O hvor hendes Smerte
Gaaer dybt mig til Hierte.
Men før man dig Arme
Bortsælger idag,
Vil Gud sig forbarme,
Beskytte din Sag.

Berg.

Jeg lægger den Smerte
Slet ikke paa Hierte.
I Klokkerens Arme
Hun favnes idag.
Saa lad dem kun larme,
Jeg vinder min Sag.

Berg.

Ei et Ord meer! Enten trolover du dig med Tidselmand idag, og gifter dig med ham inden tre Solemærker, eller du forlader mit Huus, og kommer aldrig tiere for mine Øine. — Nei! du skal ikke forlade mit Huus! du skal ikke rende efter den Landstryger, og giøre mig Skam. Du skal blive her! Jeg vil holde dig som en Fange. Du skal sættes paa Vand og Brød.

Ulla.

Desbedre! Saa kommer jeg snart hen, hvor jeg ønsker mig.

Berg.

Nei! du skal ikke sættes paa Vand og Brød! du skal ikke hen, hvor du ønsker dig. Du skal ikke blive mager, vissen, gnul, grøn, og giøre mig saadan Skam, at man vil sige: Ak, det stakkels Barn! Ak, den allerhelvedes Fader! Nei, du skal spise og drikke dobbelte Portioner! Du skal blive saa rød som en Rose, og saa trind som en Lilie; eller jeg skal lære dig.

Ulla.

Kiære Fader, hør mig! Jeg veed dog, du holder af mig; og det er kun af misforstaaet Iver for mit Vel, at du piner og plager mig.

Berg.

Just fordi jeg holder af dig. Hvad for noget? Misforstaaet Iver? Nei, jeg forstaaer min Iver meget godt. Du skal ikke faae en glad Time i mit Huus, hvis du ikke tager ham.

Hanne.

Og tager hun ham, saa faaer hun ikke en glad Time udenfor Eders Huus.

Berg.

Tidselmand er en skikkelig Karl! Og hvad han ikke er, kan han blive, naar hun faaer ham og leder ham paa rette Vei. En Kone formaaer meget over sin Mand. Han er saa from som et Lam, og i Grunden saa enfoldig som en Hest. Men det er et Lam med overflødig Ulld, som hun kan klippe; og en Hest, som trækker for hendes Ønskers Vogn og gaaer hvor hun vil. Hvad kan en Kone forlange meer?

Hanne.

Gaaer han hvor hun vil, saa lad ham gaae Pokker i Vold! Det vil hun helst.

Berg.

Hvad sukker du efter? Tænk mig ikke meer paa den Knægt, som ikke eier en Hvid, og dog vover at sige mig, en velhavende Mand i min egen Gaard, at jeg er et uforstandigt, urimeligt Menneske, en grusom Fader! Har du Noget af ham? Har I bytret Ringe?

Ulla.

Aldrig.

Berg.

Har du Breve fra ham?

Ulla.

Ingen.

Berg.

Har du Noget af ham, saa skal du sende ham det, eller give mig det. Du maa love mig, paa datterlig Ære og Samvittighed, ikke at beholde det Bitterste, som han har givet dig, og som minder dig om ham.

Ulla.

Det lover jeg.

Hanna.

Undtagen hans Hierte, Fader Berg! Det kan hun dog hverken sende ham tilbage, eller give Jer.

Berg.

Snak du for din Æske! Med dig har jeg intet at gisre, du staaer under min Broders Commando. Nu gaaer jeg ud, at tage mod Brudgommen; og naar vi komme med ham, veed du hvad du har at gisre; eller saa sandt Klokken hænger i Malmø Taarn, jeg skal lære dig Vinterveien.

(Gaaer.)

Hanna.

Min stakkels Ulla!

Ulla.

Hanna, mindes du
Den Sang, som Gustav lærte mig ifior?
Det var et Varsel om vor egen Skiæbne.

Hanna.

Syng den, min Pige! Lad den troste dig!
I Sorgen trøster Veemod allerbedst.

Ulla.

Vaaren smykte Bækkens Bred
Med et broget Blomsterbed,
Med sin bedste Rose.
Vaaren svandt og Rosen svandt;
Kilden blev, — og Kilden randt
I den sorte Mose. —
Kommer du ei snart igien,
Hulde Sommer, Hiertets Ven?

Hanna.

Kildens klare Taare faldt,
Bøgens Blad var brunligt alt,

Græsset gult paa Vangen;
Ingen munter Fugl paa Green;
Stormen over Torn og Steen
Hylte Sørgesangen.
Veemods Længselstaare randt,
Da den ei sin Rose fandt.

Begge.

Kilden med sit Blomsterbed
Er lykkalig Kiærlighed,
Rosensmykt i Vaaren.
Glædens Sommer varer kort;
Naar det grønne Haab gaaer bort,
Troskab fælder Taaren.
Kilden under Snee og Is
Sukker over sit Forlis.

Ulla (med stærkere Følelse).

Rose med din Purpurdragt!
Du bedrager i din Pragt,
Blusser kun i Solen,
Haaner Hiertets ømme Suk;
Blege Blomst er mere smuk,
Jeg har valgt Violen.
Den mig tyder, blaalig rød:
Kiærlighed i stille Død.

Min Hanna, vil du vise din Veninde
Den sidste Tieneste?

Hanna.

Hvor kan du tvivle?

Ulla.

Min Fader mig forbød at eie Noget,
Som kom fra Gustav, og jeg lyder villig;
Min sidste Glæde offrer jeg min Fader,
Min Sorg blot jeg beholder for mig selv.
(Hun tager et lille Papir frem.)
Her er det Eneste, jeg fik af Gustav:
En Martsviol! Den dufted frisk og fager

I Morgenduggen, da han brød mig den,
Og blu og ængstlig stammed mig sin Elskov.
Bestandig har jeg giemt den paa mit Hierte;
Nu ikke meer, — før jeg er hans igien!
Tag den, min Hanna! — Men naar jeg er død
Om kort Tid; — thi det varer ikke længe —
Da list dig ene til din tro Veninde —
Og læg Violen atter paa mit Bryst.
Saa tager jeg i Evigheden med
Den Blomst fra Jorden, som var mig beskiæret.

Hanna.

O Gud, min Pige! du bedrøver mig.
Behold dog din Viol!

Ulla.

Nei Hanna, nei!
Hvad jeg har lovt min Fader, maa jeg holde.
(Giver hende Papiret.)

Hanna (afsides).

Hun elsker ret af Hiertet, stakkels Pige!
Hvor det maa være sødt, at være saa
Ulykkelig. Thi bedre dog, naar galt
Skal være, varm at smægte hen af Længsel,
End kold at trives, og at kiede sig.

Fader Berg kommer med **Tidselmand**, som er pyntet, og følges af sin Karl **Erik**.

Tidselmand.

Paa denne livsalige Dag
Min Tunge for lam er og svag,
At udtrykke
Dig min Lykke,
Du Naturens — lækkre Stykke!

Erik
(trækker ham i Kiolen, sagte).
Mesterstykke maae I sige,
Naar I beiler til en Pige.
Giv dog paa Jer Gierning agt!

Tidselmand
(afsides til ham igien)
Hvad jeg sagde, har jeg sagt.
Jeg herefter dig befaler
Mig at vare, før jeg taler.

Berg.
Hiertelig velkommen vær!
Vist min Datter faaer Jer kiær.
(Sagte til Ulla:)
Vær nu ikke længer tvær!

Ulla.
O, min Død, gid du var nær!

Hanna.
Hvilken Brudgom beiler her!

Tidselmand.
Hælvten Sorg og Hælvten Glæde
Kommer jeg til denne Pagt:
Kiolen af Skarlagenklæde,
Sort af Ems min Underdragt.
Som en geistlig Mand forresten,
Maa jeg være sort endeel,
Men dog ikke ganske heel,
At jeg skilles kan fra Præsten.
Geistlig, verdslig Herlighed
Er forenet: Kiærlighed.

Berg.
Hør! hans Aand har Flugten taget.
Jo han har i Panden Been.
Hvor det flyder!

Erik (afsides).
Som fra Taget
Regnen i en Rendesteen.

Sort og rød, det er jo Fanden,
Siger gamle Kiærlingflok;
Horn ham mangle kun i Panden,
Og, min Tro, dem faaer han nok.

Tidselmand.

Denne Karl, som med jeg bringer,
Er af nyttigste Natur.
Han for mig i Taarnet ringer,
Mens jeg tager mig en Luur.
Hver en Grav, jeg skulde grave,
Gior han mig med største Flid;
Jeg modtager Nytaarsgave,
Mens han ikke faaer en Hvid.
Naar han ei i Taarnet ringer,
Er han Tiener i mit Huus.
Hiem han mig hver Aften bringer,
Naar jeg drikker mig en Ruus.
Hvide Kofte maa han bære,
Med de sorte Knapper i,
At han Graverkarl kan være,
Men dog steds i Liberie.

Erik.

Sort og hvid man Døden maler,
Diævlen males sort og rød;
Vælg nu Jomfru! hvad befaler?
Enten Diævel eller Død?

Berg.

Saa vil vi da hurtig skride
Til Trolovelsen paa Stand.
Hver nu veed, hvad hver skal vide.
Nærm Jer, som en Fæstemand!
Ulla! Ringen af din Finger,
Sæt den paa din Beilers hen!

Ulla.

Grumme Fader, du mig tvinger!

Tidselmand.

Bare jeg kan passe den! —

Kom, min Sødeste, min Bedste,
Gior mig ikke længer ør!
Huff dog paa: jeg er din Næste,
At du Næsten elske bør.
Lad den Ring, min første Kone
Skiænkte mig af Guldet fin,
Paa din hvide Finger trone,
Som i Polsen en Rosin.
(Forlegen:)
Men — hvad Pokker! — Ei for Pokker! —

Berg. Hanna. Erik.

Hvad er der i Vei, Herr Klokker?

Tidselmand.

Jeg har ingen —

Berg. Hanna. Erik.

I har ingen?

Tidselmand.

Paa min Haand jeg savner Ringen;
Jeg min Ring har hiemme glemt.

Berg.

Det er heel uangenemt!

Hanna.

O det var slet ikke slemt.

Tidselmand.

Det har ganske mig forstemt.
(Pause; derpaa siger han hurtig og benippet til Erik:)
Spring hiem efter min Trolovelsesring!
Den ligger imellem de andre Ting.
Den er god at hitte,
Den er lille bitte;
Den er let at kiende,
Den er uden Ende,
Med et Hul i Midten.
See til, du kan hitt'en! —

Ulla.

Tid nu at jeg Modet fatter,
Naden kommen er til mig:
Fader, aldrig har din Datter
Nægtet før at lyde dig;
Men kan ganske du forglemme
Billigheds og Ærens Røst,
O da skal Naturens Stemme
Tale fra mit kiække Bryst.

Berg.

Ei til Døden jeg dig driver,
Kun jeg gior dig lykkelig.
Naar du klog og ældre bliver,
Vil derfor du takke mig.

Ulla
(knæler med opløftede Hænder).

O min Engel! som i Drømme
Viste dig i blaaligt Staal:
See mit Blik i Taarer svømme!
See mig ved min Kummers Maal!
Red den Arme! Lad dig skue
Kraftig i din Morgenlue!

Døren springer op; **Tordenskiold** staaer i Døren i sin blaa Uniform, med draget Sværd.

Tordenskiold.

Din Redningsmand, du Arme!
Skal over dig snart sig forbarme.
(Til Matroserne, som komme:)
Griber ham, Gutter! Griber den Hulde!
Fører dem hen, hvor bringes de skulde.
Spilder ei Tiden! Hurtig og flink!
Lystrer mit Vink!

Matroserne.

Følger!

Ulla (glad).

Jeg følger! O gierne jeg følger!

Tordenskiold og Matroserne.
Over de krusede baltiske Bølger!

Tidselmand, Berg, Erik
(forskrækkede).
Sørøverflokke? Piger at rane?

Matroserne (lystigt).
Ja, vi er Tyrker! det er vor Vane.
Men vi tillige henter os Degnen.
(Til Ulla:)
Solskinnet følger snart efter Regnen.
Ængst dig kun ei!

Ulla og Hanna.
Ængstes? O nei!
Haabet jeg fatter.

Matroserne
(til Tidselmand og Berg).
Fort med Jer ud!

Berg.
Skiller en Fader ei ved sin Datter,
Skiller en Brudgom ei ved sin Brud!

Tordenskiold.
Sminke paa gustne Kinder jeg hader:
Han er ei Brudgom, du er ei Fader!
Tordnen fordeler taagede Slud.

Chor.
Tordnen fordeler taagede Slud.
Dumhed skal ei Naturen forhaane,
Snart skinner atter Kiærligheds Maane
Klar over Skaane;
Signer en Brudgom, signer hans Brud!
(De gaae med Fangerne.)

Sted ved Stranden, omringet af Buske.

En Officeer med Soldater.

Chor.

Stille, stille, sagte her,
Bag de tætte Hasseltræer!
Naar han kommer rask forbi,
Levende ham fange vi. —
O Glæde! O Glæde!
Lad os træde
Sagte, sagte, stille, stille!
Sikkert vi ham fange ville.
Stille!

Officeren.

Det er af yderste Vigtighed, Kammerater! Denne Tordenskiold er den bedste Ædelsteen i Kongen af Danmarks Krone; men tillige den største Vovhals i Kattegat, Øster- og Nordsøen. Endelig styrter hans Dumdristighed ham. Har man seet Mage? Med en Haandfuld Folk, med to Chaloupper, at lande ved høi lys Dag paa den fiendtlige Kyst! At fange mig først en Officeer af Strandvagten, som sidder paa Bænken ved Værtshuset, læser i en Bog og tænker paa ingenting! Saa en Knøs i Stuen; og nu her et stakkels Pigebarn og Stedets Degn! Hvad hans Hensigt er med disse Optøier, maa Gud vide. Enten er han fuld eller gal. Men er han sluppen fra Dynekilen, saa skal han, tag mig Fanden, ikke slippe her; og maa Steenbukken smægte sine Dage hen i et skummelt Fængsel i Kiøbenhavn, saa skal det ikke gaae Tordenskiold et Haar bedre i Stokholm.

En Soldat.

Matroserne have indskibet sig med Fangerne. Chalouppen støder fra Land. Han kommer.

Officeren.

For at gaae til den anden Jolle hist, hvor Officeren og Bondeknøsen ere under Bedækning. Baaden er os endnu ikke paa Musketskud nær. Jeg kunde gierne angrebet ham strax, med sine Jyter; men jeg havde riskeret at qvæste Fruentimmeret; og han havde før ladet sig massacrere, end overgivet sig. Vi maae fange ham levende. Hans Liv er dyrebart. Omringer ham! Der er han.

Tordenskiold kommer sorgløs. Soldaterne slutte hurtigt en Kreds om ham.

Chor.

Staae! I er en fangen Mand;
Meer I ei undslippe kan.
Giv Jer strax og Vaaben stræk!

Tordenskiold (forundret).

Svensker bag en Hasselhæk?

(Drager Sværdet med den ene, og river en Pistol af Beltet med den anden Haand.)

Officeren.

Stræk Jert Vaaben! I er Fange.

Tordenskiold.

Jeg er Een, og I er Mange;
Men jeg har Pistoler med,
Og mit Sværd paa rette Sted.

Officeren.

Høit I kun kan dræbe Tre;
Lad saa skee, hvad der maa skee.
(Kommanderer:)
Ton — færdig — an!

Chor (med sigtende Rifler).

Stræk! I er en fangen Mand.

Tordenskiold

(betænker sig lidt; derpaa kaster han Pistolerne paa Jorden).

Vel! Jeg er en fangen Mand.

Officeren.

Eders Kaarde! Spar Jert Mod!

Tordenskiold

(med en Haandbevægelse, som om han frygtede Bøsserne).

Byd dem først: Gevær ved Fod!

(Officeren kommanderer: Ved Foden.)

Tordenskiold

(skotter til Stranden; derpaa betragter han sin Kaarde).

Tunge Skiæbne! Gode Staal!
Brøster du saa nær dit Maal?
Tro i Alvor, falsk i Spøg,
Lykke! — svandt du hen i Rog?

Officeren.

Lykken er bedragelig,
Kort ved den man fryder sig.

Tordenskiold

(med Ild og Selvfølelse).

Veed I vel hvad dette Sværd
Mellem Konger selv er værd?

Officeren (foragtelig).

Mindre nu end dette her.

Tordenskiold.

Det har lynt i Sværdeklang!

Officeren.

Nu det synger Svanesang.
Stræk! — I giør mig Tiden lang.

Tordenskiold.

Vel! —

(Han lader, som han vilde række ham Sværdet; men hugger ham i det samme over Haanden, og siger:)

Men ikke dennegang!

(Han støder to Soldater overende, løber til Stranden, tager sin Kaarde i Munden og springer i Vandet. Der fyres efter ham.)

Chor.

Traf det? — Nei! Dog jo! — Hvad andet?
See — han synker alt i Vandet. —
Nei! — Han atter op sig reiser,
Vanden over Bølgen kneiser.
Ha, fordømt! Han naaer til Baaden.
Atter slipper han af Vaaden.
Hør! Man raaber.
(Hurraraab fra de danske Chaloupper.)

Officeren.

Dorske Taaber!
Staaer og maaber!
Han som Kegler Jer omstøder.
Jeg kun bløder!

Chor.

Glæden ham fra Baaden møder;
Atter slap han, kiæk og kold.
Ha, forvovne Tordenskiold!

Tredie Handling.

Frederiksberg Hauge.

Affides Gang med hoie Hækker og enkelte brogede Lamper, der udbrede et ſparſomt Skin.

Tordenſkiold. Den fornuftige Hofmand fra førſte Handling.

Hofmanden.

Ja; Tordenſkiold! imorges havde jeg
Det Held, ei at mishage Jer; hvo veed,
Om ei maaſkee i Aften jeg mishager
Meer end min Broder.

Tordenſkiold.

Det er reent umuligt.

Hofmanden.

Nu, det vil viſe ſig. I elſker Kiekhed
Og Driſtighed; det er min hele Trøſt.
Saa vil I ogſaa taale dette Væſen
Hos Andre, vil tilgive det hos mig.
I ſtudſer? Troer I det umuligt, at
En Hofmand driſtig være kan og kiæk?
I tænker vel, at ſlige Planter groe

Paa Klippen kun, i den afsides Dal,
Men snoe sig ei som Vedbend eller Smiger,
Om gyldne Dørpost i en Kongeborg?

Tordenskiold.

Jeg hørte Eder gierne tale, Herre!
Saa smukt og sindrigt i en Times Tid.
Troe mig: jeg har Høiagtelse for Aand,
Saavel som for Bravour og Tapperhed.
Jeg foler hvad jeg kan og ikke kan;
Saa tag tiltakke med min raa Natur!

Hofmanden.

Ven! en saa klar og sielden Diamant
Ved Slibningen kun taber i sin Storhed.
Vær som I er, saa er I allerbedst.

Tordenskiold.

Men I har pirret min Nysgierrighed.

Hofmanden.

Et Ord først: Ikke sandt, den lille Lystfart,
Som I har giort til Sverrig efter Bytte,
Den foretog I for at more Kongen?

Tordenskiold.

Hvad andet?

Hofmanden.

Altsaa: hvis der var en Maade,
Hvorpaa han mortes meer, end med en anden,
Saa foretrak I den?

Tordenskiold.

Naturligviis.

Hofmanden.

Nu er Jer Mening: pludselig i Aften
At overraske Kongen med de Svenske;

Uforberedt at stille dem for ham,
At han kan spørge hver af Stænderne,
Hvad dem om Krigen tykkes. Ikke sandt?

Tordenskiold.

Jo, ganske rigtig.

Hofmanden.

Men den Leg er kort!
Et Øieblik, som Smagen af Likør,
I lille Glas, vel stærk, men hurtig nydt.
Med Vand maa Spøgen sagtens ikke spædes;
Men, hvis jeg byttet har Likøren om,
Med en Bouteille god Champagnevin,
Som langsomt man i lange Glas kan nyde,
Og som dog ikke bruser mindre lystigt; —
Siig, har I derimod?

Tordenskiold.

Forklar mig Sagen!

Hofmanden.

Jeg ordner denne Fest i Aften her.
I veed, at Kongen ynder Maskerader;
Thi mens vi Andre kildre Phantasien,
Med os til Fyrster, Guder at forvandle,
Det morer Frederik at være Borger,
Matros og Bonde; for at nyde saa
Den Ligefremhed og Utvungenhed,
Der sielden finder Sted i Borgen, hvor
Naturen satte Vuggen og hans Throne.

Tordenskiold.

Fortræfligt! Ja, ved Gud, just dette Væsen:
Det klare, redelige Alvorsblik,
Og den ukromtede Deeltagelse
For Høi og Lav, for hver en Borgers Skiebne,

Der straaler af hans store lysblaa Øie,
Har allerførst indtaget mig for Fredrik,
Og giort mig det til Lyst at døe for ham.

Hofmanden.

Saa vil I ogsaa gierne offre ham
En kiek og selsom Overraskelse.
Tilgiv at jeg har sveget Eders Tillid;
Han veed alt meget godt Jert Eventyr.
Jeg har fortalt ham alt.

Tordenskiold (misfornøiet).

Det gior mig ondt.

Hofmanden (smilende).

Den som opoffre vil sit Liv —

Tordenskiold (gnaven).

Sit Liv,
Det er en anden Sag; men ei sin Spas.

Hofmanden.

Jer Spas skal ikke blive mindre derfor.
Det træffer sig saa heldigt, underligt,
At nogle Masker, her just er i Aften,
Kan artigt bruges som Sindbilleder,
Til smukt at stramme, smukt at løse Knuden
Imellem de Forelskte. Gustav, Ulla
Gaae nær ved os i to afsides Gange.
Den ene aner ei den andens Nærhed.

Tordenskiold.

Det har jeg selv besørget, da de kom
Adskilt i tvende Baade.

Hofmanden.

Ganske rigtig!
Jeg bygger paa den Grundsteen I har lagt.
Naar nu veemodige de gaae i Tanker,

Da mode dem Erindringen og Haabet.
Til Degnen har jeg faaet mig en Havmand,
Som skal bevise ham sin Existents,
Og true ham med Tabet af hans egen.

Tordenskiold (leer).

Fortræfligt!

Hofmanden.

Endnu eet: Den Skiønnes Fader,
Fortvivlet over Ullas Tab, er kommen
Hid paa en anden Baad, med Broderdatt'ren.
Han leder heel fortvivlet om sit Barn;
Men maa dog ogsaa ængstes lidt, før man
Tilgiver ham hans latterlige Strenghed.

Tordenskiold.

Vel overlagt.

Hofmanden.

I er tilfreds dermed?

Tordenskiold.

Fuldkommen.

Hofmanden.

Og vil være hemmelig
Tilskuer ved vort Mummespil?

Tordenskiold.

Ret gierne.

Hofmanden.

Men see, det maatte Kongen ogsaa være.
Han maatte først tillade det. Jeg traf ham
Betimeligt og i det bedste Lune,
Just for en Time siden, mens I klædte
Jer om. Det havde været Synd og Skam,
Ei at betiene sig af Leiligheden.
Umuligt var det først, paa maae og faae,

At søge — Commandeuren, — for at spørge,
„Om han tillod at nytte Øieblikket?"

Tordenskiold
(truer ham smilende med Fingeren).

I er en Skielm!

Hofmanden.

Saa lad os gaae tilside!
Hans Majestæt er nær. Comødien
Begynder alt. Der kommer Elskeren.
I Busken skiules mine Spillemænd,
Der understøtte skal vort Melodrama.

(De gaae.)

(Musik; derpaa kommer)

Gustav.

Nu ligegyldigt hvor jeg gaaer og drømmer,
Om her i Siælland eller hist i Skaane;
Hvorhen jeg seer, mit Blik i Taare svømmer,
Og overalt mig følger blege Maane,
Kun for med kolde Glands mig at forhaane.

Mit Haab forsvundet er. — Hun elsker ikke;
Det smigred hende blot min Hu at vinde;
At, som en Fugl i tynde Silkestrikke,
Hun snart mig kunde slippe, snart mig binde.
Nei! aldrig var hun ret min Elskerinde.

Jeg var for blød! Den som at elskes agter,
Maa lade ligegyldig, uden Bønner.
Hvad vist man har, det ei man eftertragter;
Forsængelighed ei paa Hiertet skiønner;
Man skiænker heller bort, end man belønner.

See Vaaren selv, med Roser og Kiærminder!
Hvi elskes den hvert Aar med samme Hede?
Fordi den giør et kort Besøg og svinder.

Knap kommen, tog den Afsked allerede.
Blev den bestandig, vilde den kun kiede.

(Musik.)

Erindring kommer.

Jeg kommer mild og venlig til din Lindring,
Og hvor jeg smiler, man mig elske pleier.
Mit Navn er smukt, jeg kalder mig Erindring;
Thi er jeg prydet med Forgietmigeier.
Mit Trylleſpeil Nærværelſen opveier.

(Holder det for ham.)

Sku i mit Speil! og kald dig ſødt tilbage
De mange lykkelige Øieblikke,
De dunkle Aftner og de lyſe Dage,
Naar Ild du hented af din Ullas Blikke;
Men Suk og Længſel, naar hun var der ikke.

Guſtav.

Gud! hvad betyde disſe Tryllerier?
Omgiven trindt af Lamper og af Hækker,
Jeg hører ſagte, milde Melodier,
Hvad dybe Anelſer i Siælen vækker —

Erindring.

Følg Den, ſom dig ſin Haand i Noden rækker!

(De gaae.)

(Musik.)

Ulla kommer fra en anden Side.

Hvad ſkal jeg her? Hvad har man vel iſinde?
Den ſtakkels Ulla deler ingen Glæde.
Den ſom hun elſker, kan hun dog ei finde.
O turde jeg beſtandig ene træde,
Blot for at mindes ham, — og for at græde.

Jeg bort ham jog med Særhed og med Vrede.
Hvor kan man være haard mod Den, man hynder?
Vild styrter han nu hen i Kampens Hede;
Krigsluren snart hans sidste Dag forkynder.
Jeg græder, før min rette Sorg begynder.

(Musik.)

Haabet kommer.

I Aften taales ingen Sorgetanker,
Jeg fierner Veemod med min muntre Tone.
At jeg er Haabet, seer du paa mit Anker,
Min grønne Dragt, min friske Bladekrone.
Trøst dig! En Mø kan hurtig vorde Kone.

Ulla.

Hvor skal det Livets Held jeg atter tage,
Som, tabt for evig, ægte først paaskiønnes?

Haabet.

Hvis det var fundet? Man bør ei forsage.
Følg mig!

Ulla.

Hvorhen?

Haabet.

Did hvor mit Tempel grønnes,
Hvor Sorgen trøstes, Kiærlighed belønnes.

(De gaae.)

(Musiken gaaer over til det Burleske.)

Tidselmand kommer.

Saalænge Verden stod, har ingen Anden
Oplevet slige Eventyr, for Pokker,
Af Bonde-, Geistligheds-, Soldaterstanden,
End hvad er hændt idag mig arme Klokker.
Mit Mod begynder stærkt at gaae paa Sokker.

Først rig og lykkelig i Lænestolen!
Hvi blev jeg ikke der, jeg gamle Taabe?
Saa pudret og galant i Bryllupskiolen,
En deilig Piges Haand jeg turde haabe.
Men troløs vender Lykken tidt sin Kaabe.

Min Glædes Perial, med Vinen blandet,
Forsvandt, da jeg blev drevet af mit Eden.
Saa fik jeg mig en dobbelt Ruus paa Vandet,
Af Conjaksflasken og af Svimmelheden.
Nu har jeg sovet; — men jeg troer ei Freden.

(Basuntoner.)

En Havmand kommer.

Naa, est du der?

Tidselmand.

En Mand med Fiskehale,
Skiøndt han har Been? Af Angest jeg maa blegne.

(Høit, i en affectert, ligegyldig Tone:)

Med hvem har jeg den Ære her at tale?

Havmand.

Jeg er en Havmand.

Tidselmand.

Saa?

Havmand (rolig).

Som æder Degne.

Tidselmand (sagte, skiælvende).

Gid her en Anden var paa mine Vegne.

Havmand (truende).

Om min Tilværelse du tvivle vover?
Jeg veed, det er din Vane, mig at spotte.

Tidselmand (sagte).

Jeg er lidt bange, men det gaaer nok over.

Havmand.

Følg mig, Forræder! i krystalne Grotte.
Din fede Krop mig kosteligt skal gotte.

(Han vil gribe ham, Tidselmand falder paa Knæe, med foldede Hænder. — Lystige Toner.)

Bacchus kommer.

Utyske! vover du min Ven at true?
Min Dyrker, som med fromt og stille Væsen
Tilbeder mig, og med min Guddomslue
Sig daglig smykker Pande, Kind og Næsen?
Ha! jeg skal lære dig at være kræsen.

(Uhyret flygter.)

Tidselmand (staaer op).

Jeg aander let igien. Den Ven jeg kiender!
Paa Skildter malet jeg ham ofte skuer;
En Flaske Viin og Glas han har i Hænder,
I sine Lokker tunge, røde Druer.
Han vil mig vel; for ham jeg ikke gruer.

Bacchus

(skiænker et Glas for Tidselmand; han drikker).

Nei, frygt kun ei! Jeg lover, at han ikke
Dig æde skal, — uhyreslangebugtig.
Ihiel du skal dig efter Ønske drikke,
Og altsaa vil din Død dog vorde fugtig.
Følg mig, men før dig hoviſk op og tugtig!

Tidselmand.

O Bacchus, lad mig Naade for dig finde,
Forlad mig ei, og lyv ei under Masken!
Ei tiere mig bevæge skal en Qvinde.
Ei længer Gnisten ulmer under Asken;
Jeg svigter Elskov og slaaer mig til Flasken.

(Han følger Bacchus under muntre Toner, som gaae over i det Tungsindige og Sørgelige.)

Fader Berg kommer.

Skal Faderkiærligh.d til Oval sig vende?
I tyve Aar hun var min bedste Tanke;
Hver Aften bad jeg fromt til Gud for hende;
Da kom en fiendtlig Kiøl med lumske Planke —
Nu maa med Angst mit gamle Hierte banke.

Jeg vilde sikkre dig din Fremtid, Pige!
Ak, for din Fremtid kun min Taare rinder!
Hvor er min Datter? Hvo kan mig det sige?
Det er en deilig Mø med Rosenkinder,
Og fyldig Lokken sig om Issen vinder.

Og Ømhed straaler af den Gudes Øie,
Som Nattergalens klar er hendes Stemme.
Om smekkre Liv er snørt den skaanske Trøie;
Hvo hende seer, kan aldrig hende glemme.
Kun hvor hun er, for mig er Glæden hiemme.

(Musiken bliver truende.)

En Vildmand med Lænker i den ene, Kølle i den anden Haand.

Du vil indbilde mig, at du forlænges?
Til fiendtligt Land paa lumske Baad sig liste,
Det gior en Speider kun, og han skal hænges.
Saa viid, at denne Aften er din sidste.
I Morgen aarle maa dit Øie briste.

Jeg er den Gud, som du har dyrket saare!
Ubøielige Strenghed man mig nævner.
Urørt af Ord, mig smelter ingen Taare,
Jeg kommer frem af Mulmet som en Hævner.
Kun denne Nat jeg end til Bod dig levner.

Berg.

Ifald du ei min Datter mig kan give,
Saa tag mit Liv, jeg vil det gierne lade.
Hvi skal det visne Træ tilbage blive,

Naar det har mistet sine friske Blade?
Nei, dræb mig kun! Jeg skal dig ikke hade.

(Smeltende Toner.)

Barmhiertighed kommer.

I hvide Lin, med Sølverkors i Armen,
Jeg kommer; hvor jeg træder, spirer Freden.
Et venligt Hierte banker mig i Barmen,
Og derfor nævnes jeg Barmhiertigheden.
Fly, Strenghed! Fly med Kollen og med Kieden!

(Vildmanden gaaer.)

Du meente det ei ondt, du stakkels Fader!
Endskiøndt din Voldsomhed jeg ikke fatter.
Din blinde Hæftighed jeg dig forlader.
Saa følg mig! Du skal nyde Glæden atter.
Jeg bringer dig, du Arme, til din Datter.

(De gaae.)

Hanna kommer søgende.

Hvor er Hun? Ak, hvor længe skal jeg miste
Den Kiære, der er revet fra mit Hierte?
Som Ambra slynger sig i Rosens Oviste,
Og dufter op mod Maanens Sølverkierte,
Saa deelte jeg med Ulla Fryd og Smerte.

(Harpetoner.)

Venskab træder ind.

Blaa Venskab med de hvide Roser kommer,
Og bringer din Veninde dig imøde.

(Smilende:)

Jeg frygter, Hanna! du til næste Sommer
Vil glemme hviden Rose for den røde,
Naar selv af Elskov dine Kinder gløde.

(De gaae.)

Tordenskiold kommer fra Hækken.

Den Spøg er herlig, kom mig heel uventet.
Hvor er nu Elskeren med samt sin Pige?

(Trompeter.)

En Helt træder frem i rustent Harnisk, med Skiæg og Stridsøxe.

Til rette Tid skal begge vorde hentet.
Stands, Peter Wessel! Hør: En Helt i Krige
Ei Fremmed er i Phantasiens Rige.

Tordenskiold (munter).

Hvad? Skal jeg spille med?

Helten (alvorlig).

Ja, tappre Broder!
Din Skueplads er ellers stor, her liden.

Tordenskiold.

Hvo est du, Mand i Harnisk? Jeg formoder,
En gammel Kæmpe, sendt fra Heltetiden?

Helten.

Sshane, flink som du, og kiæk i Striden. —
Det Stærke, veed du, holder af det Stærke;
Du læse kan om mig i gamle Skrifter.
Hvis Havets blanke Flader havde Mærke,
Da saaest du Tegn, i dybe Skaar og Nister,
Af Bue Digres vældige Bedrifter.

Mit Glavind har til Dannmarks Ære hvinet,
Men Tidens Vildskab stækked mine Vinger;
Jeg Armestumpen stak i Pengeskrinet
Og vild sig drukned Snekkernes Betvinger.
Af dette Guld — hans Aand — dig Pladen bringer.

Og i dens klare Grund er forestillet
Den Mand, som med dit Mod du har forlystet:
Det er den gode fierde Fredriks Billed.
Han hædrer Den, som ham i Faren trøsted;
Ved mig han fæster Tegnet dig paa Brystet.

(Han fæster ham en Guldmedaille blaat Baand paa Brystet.)

Og nu jeg atter i mit Mulm forsvinder.
See paa mig, du, som kiækt har Fienden avet!
Veedst du, hvorfor min Manddoms Taare rinder?
Fordi jeg seer: Den Magt, som blev begravet
Ved Hisringsvaag, — steg frem igien af Havet!

(Gaaer.)

Tordenskiold.

Hvor sært sig blander dog ved Hækkemuren
Indbildningen med Sandhed her i Aften.

Hofmanden kommer og rækker ham smilende Haand.

Det gisr den steds, hvor Daaden og Naturen
Oplive Følelsen og Siælekraften;
Som Skionhed Elskov, Glæde Druesaften.

Kom nu! Lad os til Grønningen henvandre.
Der finde de Fortvivlede hverandre.

Tordenskiold.

Jeg maa vel ogsaa hylles i en Maske,
Naar der er Ingen meer at overraske.

(De gaae.)

Skuepladsen som i første Handling. Haven er illumineret. Brimmel af **Masker, Matroser, Hollændere.** Dands.

Chor af Maskerne.

Fredeligt flokkes vi her med hinanden,
Skilt ei af Landene, Sproget og Standen.
Ligheden herster, skiondt Ingen er Lige;
Olding og Yngling, Hustru og Pige
Enes i Dands og med Sang.
Fyrsten er Borger, Bonden har Aner,
Ven Katholiken er med Lutheraner.
Præsten er lystig, Pedanten er kiærlig,
Herren er ydmyg, Narren er herlig.
Alt gaaer i broderlig, sosterlig Gang.

Dands og Chor af Matroserne.

Nu et Svingom med de Piger paa Landet!
Ikke man altid kan vugges paa Vandet,
Altid ei kæmpe mod trodsige Fiender;
Venlige Sømænd har smukke Veninder.
Qvindens Favn
Er for en Sømand den herligste Havn.

Hollænderne.

En Dands paa gammel Hollandsk ret
Begyndes nu, blandt andet.
Kong Christierns Viv Elisabeth,
Drog os herind i Landet.
Vi planted Kaal og Sellerie,
Persille, Gullerødder;
Nu skal I see, at ogsaa vi
Kan bruge vore Fødder.
Snart vorde vi vel herfra trængt
Og maae til Den vandre:
Amagerland modtager os
Da venligt, blandt de Andre.
Her straaler Borgen stout og ny,
Den Kongens Navn har faaet;
Men glemmer ei: Hollænderby
For Fredriksberg har staaet.

En Herre (blandt Masterne).

Der kommer Tordenskiold, klædt som Matros.
Istemmer Choret nu til Heltens Ære.

(Til en smuk Pige:)

Og tag I Masken af, min Deilige!
Mens I ham rækker denne Laurbærkrands.

Tordenskiold kommer.

Herren (gaaer ham imode).

I er forraadt, min Herre! skiøndt forklædt.
Man kiender Jer ret godt. Tag Masken af!
De Danske længes efter Eders Ansigt.

Tordenskiold.

Forklædt? Der ta'er I feil. Jeg kommer som
En dansk Matros, det vil jeg stedse være.
Men jeg har aldrig Fienden skiult mit Ansigt,
Og mindre vil jeg skiule det for Venner.

(Tager Masken af.)

Chor.

Lystig nu Alle! Glade til Dandsen!
Seiren er vunden, rækker Ham Krandsen!
Helten har kæmpet, Folket sig glæder;
Evig ham straaler udødelig Hæder.
Tordenskiolds Id
Lyser som Stierne til seneste Tid.

(Imidlertid har den Skionne rakt ham Krandsen. Tordenskiold kysser hendes Haand og Pande, derpaa siger:)

Tordenskiold (stærkt bevæget).

O Gud! hvo gav ei Liv og Blod
For sligt et Øieblik at nyde?
O, maatte sidstegang det fra mit Hierte flyde,
For Eder, som saa høit belønner her mit Mod.
Hvor stort at æres, elskes af sit Folk!
Ja, ædle Danske! Eder viet være
Mit Liv, min Død, min Stræben og min Ære.
Jeg kan ei tale — Taaren er min Tolk!

Garden kommer med **Fangerne**, hvoriblandt ogsaa **den svenske Officeer**. **En Maske** træder frem af Mængden, og blotter sit Ansigt; en Tilstædeværende rækker ham hans Hat, som han sætter paa. Det er Kongen.

Kongen (venlig).

Min kiære Tordenskiold! jeg var tilstæde,
Formummet med, og hørte mine Børn
Den Vise sjunge, man har digtet til dig.
Jeg vidste nok, at hvis man havde kiendt mig,
Da var jeg gaaet Glip af denne Fryd,
Du af din Tak.

Folket.

Hans Majestæt — vor Konge!

Chor.

Leve vor Konge, Fredrik den Fierde!
Kun for slig Stamme hegner sligt Gierde.
Danemarks Hierter evig skal flamme!
Oldenborgs Stamme
Trofast beskytte!
Høit lyde Raabet fra Borg og fra Hytte:
Leve vor Konge!

Kongen.

Tak, mine Venner! — Men da nu dog hver
Fornsiet er, og let om Hiertet, maae
De stakkels Skaaninger ei heller ængstes.
(Smilende:)
Vor gode Tordenskiold! Vel punktlig har du
Idag opfyldt din Konges Ønske.

Tordenskiold.

Sire!
Mit Hierte var for fuldt. Tilgiv, i Naade,
Den lykkelige Sømands Overmod!
I ønskte selv at see en Officeer,
En Bonde, Præst, af Stænderne fra Sverrig.
Her er de alle! — Kun i Skyndingen
Var det umuligt mig at skaffe Præsten,
Og maatte ta'e til Takke med en Degn.

Kongen.

En venlig Skiæbne føier det saa smukt,
At denne Spøg kan bære Alvorsfrugt.
Jeg skiænker dig en Sum, min gode Gustav!
Til atter at opbygge dig en Gaard,
For den, der brændte for dig. — Jeg formoder,
At Fader Berg har altsaa intet mod,
Den smukke Ulla skiænker dig sin Haand?

Berg.

O Eders Majestæt! I taler med
En Salvelse, — med Kraft, som — Gud i Himlen.
I dyb — dyb Underdanighed —

Kongen.

Vel, Vel!

Ulla
(sagte til Gustav).

O Gustav! seer Du nu min Drøm blev sand,
Og at den blaa Cherub har reddet os?

Gustav og Ulla (til Tordenskiold).

Vor Skytsaand!

Tordenskiold (sagte til dem).

Takker Kongen!

Ulla.

Tør vi det?

Tordenskiold.

Han kysser aldrig smukke Piger bort.
(De nærme sig frygtsomt Kongen og ville kysse hans Klæder.)

Kongen
(rækker dem venligt Hænderne).

I vakkre unge Folk!
(Med Agtelse til den svenske Officeer:)
Skiøndt Officeer,
Har I Jer Frihed, uden Løsepenge;
Og Reisepenge til.

Tordenskiold.

Men vil I tiene
Den danske Fane —

Officeren.

Commandeuren giør
Kun dette Spørgsmaal for at prøve mig.

Hvor slige Helte skiærme Fædrelandet,
Der trænges ei til Overløbere.
Jeg er min Konges Mand; men aldrig kan
Jeg stride meer mod Danmarks fierde Fredrik;
Thi dette Ædelmod har smeltet mig,
Som Viggo smeltedes i fordums Tid
Af Leirekongen Krolf.

Kongen (smilende).

Selv Tidselmand
Skal ei bedrøvet sendes over Sundet;
Og i sin Kiælder vil den glade Degn
Et Ørehoved meer end ellers finde —

Tordenskiold

(lægger sin Haand paa hans Skulder.)

Naar førstegang han stiger selv derned.

Tidselmand (med dybe Buk).

O Eders Majestæt! Stormægtigste!
I hvert et Amen, som herefter lyder
Fra disse Læber, — skal Velsignelsen —

Kongen.

Det var for meget. Men nu nok om dette;
Nu til vor Lystighed og Folkefest!

(Han gaaer.)

Chor.
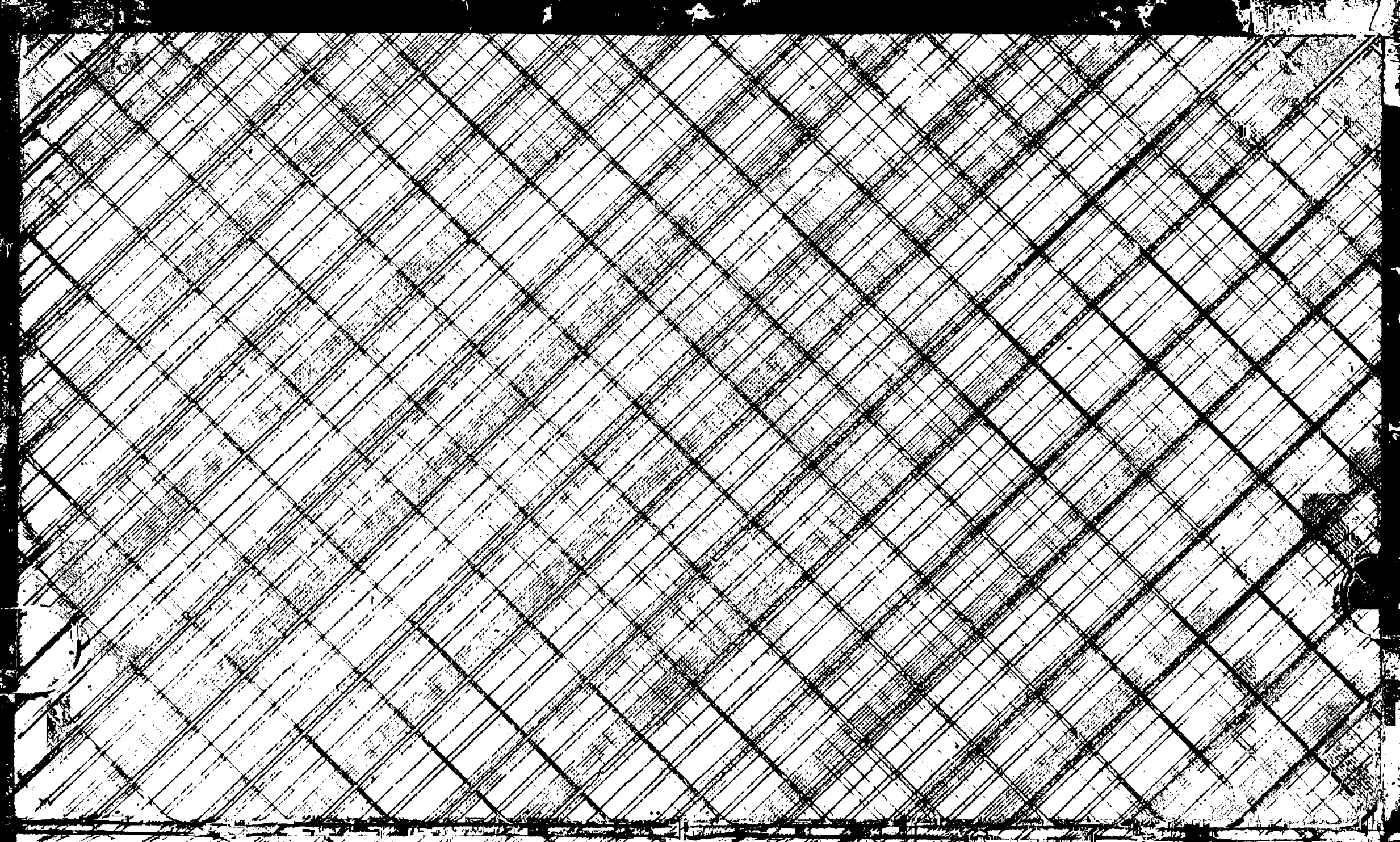
Hurra for gamle, for frugtbare Dan!
Kraft og Forædling, vort Fædreneland!
Herligt skal smykke din Have!
Hurra for Kæmper med Oldtidens Mod!
Roserne blusse med Ungdommens Blod
Atter af Hedenolds Grave.
Tvedragtens Taage skal flye,
Morgenens Gry
Straale paany.
Saalænge de Bølger i Belterne gaae,
Danemarks Rige bestaae!